

**ЗДРАВСТВЕНО
СТАЊЕ СТАНОВНИШТВА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ, 2013.**

***ANALYSIS OF POPULATION HEALTH
IN REPUBLIC OF SRPSKA, 2013***

Приликом кориштења података из ове публикације обавезно навести извор,
ЈЗУ Институт за јавно здравство, Република Српска
When using data from this publication you must quote the source,
Public Health Institute of Republic of Srpska

Здравствено стање становништва Републике Српске у 2013. години

Analysis of Population Health in Republic of Srpska, 2013

Директор / Director:

Мр сци др Миодраг Марјановић

Уредници / Editorial board:

Др сци мед. Слађана Шиљак, специјалиста социјалне медицине/*Sladana Šiljak, PhD, MD, specialist in social medicine*

Др Дијана Штркић, специјалиста социјалне медицине/*Dijana Štrkić, MD, specialist in social medicine, health care organization and economics*

Мр сци др Љубица Јандрић, специјалиста епидемиологије/*Ljubica Jandrić, MSc, MD, specialist in epidemiology*

Др Радован Братић, специјалиста епидемиологије/*Radovan Bratić, MD, specialist in epidemiology*

Мр сци др Душанка Данојевић, специјалиста хигијене и здравствене екологије/*Dušanka Danojević, MSc, MD, specialist in hygiene and medical ecology*

Др сци мед. Весна Грујић Рудић, специјалиста хигијене и здравствене екологије/*Vesna Grujić Rudić, PhD, MD, specialist in hygiene and medical ecology*

Др сци мед. Весна Петковић, специјалиста хигијене и здравствене екологије/*Vesna Petković, PhD, MD, specialist in hygiene and medical ecology*

Јелена Маринковић, проф хемије/*Jelena Marinković, chemistry professor*

Др Сенка Димитријевић, специјалиста социјалне медицине/*Senka Dimitrijević, MD, specialist in social medicine*

Мр сци др Марин Кватерник, специјалиста епидемиолог/*Marin Kvaternik, MD, specialist in epidemiology*

Др Биљана Јањић, специјалиста социјалне медицине/*Biljana Janjić, MD, specialist in social medicine*

Др Владислав Шиповац, специјалиста социјалне медицине/*Vladislav Šipovac, MD, specialist in social medicine*

Др Слађана Арсеновић, специјалиста микробиолог/*Sladana Arsenovic, MD, MSc specialist in microbiology*

Обрада података, табеле и графикони / Data processing, tables, graphs:

Биљана Мијић-Дмитрашиновић, виши здравствени техничар/*Biljana Mijić-Dmitrašinović, medical technician with jun.college*

Валентина Недић, виши здравствени техничар/*Valentina Nedić, medical technician with jun.college*

Данка Лончина, здравствени техничар/*Danka Ločina, medical technician*

Бојан Милиновић, дипл. инж. електротехнике/*Bojan Milinović, BSc in electrical engineering*

Издавач / Publisher:

ЈЗУ Институт за јавно здравство, Република Српска/*Public Health Institute, Republic of Srpska*

Тираж/Printed: 50

САДРЖАЈ / CONTENTS:

1. СТАНОВНИШТВО И ВИТАЛНА СТАТИСТИКА / POPULATION AND VITAL STATISTICAL DATA.....	14
1.1 СТАНОВНИШТВО, РОЂЕЊА И УМИРАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ, 2009 – 2013. / POPULATION, BIRTHS AND DEATHS, 2009-2013	15
1.2 УЗРОЦИ СМРТИ ПРЕМА ГРУПАМА ДИЈАГНОЗА И ПОЛУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ, 2013. / DEATHS BY CAUSES OF DEATH AND SEX IN REPUBLIC OF SRPSKA, 2013.....	17
1.3 ДЕСЕТ НАЈЧЕШЋИХ УЗРОКА СМРТИ ПРЕМА ГРУПАМА БОЛЕСТИ, ПОЛУ И ДОБНИМ СКУПИНАМА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ, 2013. / TEN THE MOST COMMON CAUSES OF DEATH BY DISEASES, SEX AND AGE GROUPS IN REPUBLIC OF SRPSKA, 2013.	19
1.4 УЗРОЦИ СМРТИ ОДОЈЧАДИ ПО ГРУПАМА ДИЈАГНОЗА, ПОЛУ И СТАРОСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ, 2012-2013. / INFANT DEATHS BY CAUSES OF DEATH, SEX AND AGE IN REPUBLIC OF SRPSKA, 2012-2013.	23
2. ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ И КАДРОВИ / HEALTH CARE INSTITUTIONS AND STAFF	24
2.1 ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ ПО РЕГИОНАЛНИМ ЦЕНТРИМА ИНСТИТУТА И ОПШТИНАМА / HEALTH CARE INSTITUTIONS BY REGIONAL CENTERS OF INSTITUTE AND BY MUNICIPALITIES	26
2.2 КАДРОВИ У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА ПРЕМА РЕГИОНАЛНИМ ЦЕНТРИМА ИНСТИТУТА / HEALTH INSTITUTIONS STAFF BY REGIONAL CENTERS OF INSTITUTE.....	29
2.3 ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ СА ВИСОКОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ ПРЕМА ОПШТИНАМА / HEALTH WORKERS WITH UNIVERSITY EDUCATION BY MUNICIPALITIES	30
2.4 ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ СА ВИСОКОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ ПРЕМА ТИПУ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ / HEALTH WORKERS WITH UNIVERSITY EDUCATION BY TYPE OF INSTITUTION.....	33
2.5 ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ СА ВИШОМ, СРЕДЊОМ И НИЖОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ ПРЕМА ОПШТИНАМА / HEALTH WORKERS WITH COLLEGE, SECONDARY AND PRIMARY EDUCATION BY MUNICIPALITIES	35
2.6 ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ СА ВИШОМ, СРЕДЊОМ И НИЖОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ ПРЕМА ТИПУ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ / HEALTH WORKERS WITH COLLEGE, SECONDARY AND PRIMARY EDUCATION BY TYPE OF INSTITUTION.....	37
2.7 ЗДРАВСТВЕНИ САРАДНИЦИ И АДМИНИСТРАТИВНО - ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ ПРЕМА ОПШТИНАМА, 2013. / HEALTH ASSOCIATES AND NON-MEDICAL STAFF BY MUNICIPALITIES, 2013	39
2.8 ЗДРАВСТВЕНИ САРАДНИЦИ И АДМИНИСТРАТИВНО - ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ ПРЕМА ТИПУ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ / HEALTH ASSOCIATES AND NON-MEDICAL STAFF BY TYPE OF INSTITUTIONS	41
2.9 ДОКТОРИ МЕДИЦИНЕ ПРЕМА СПЕЦИЈАЛНОСТИ / MEDICAL DOCTORS BY SPECIALTY	43
2.10 ДОКТОРИ СТОМАТОЛОГИЈЕ ПРЕМА СПЕЦИЈАЛНОСТИ / STOMATOLOGISTS BY SPECIALTY	48
2.11 ФАРМАЦЕУТИ ПРЕМА СПЕЦИЈАЛНОСТИ / PHARMACISTS BY SPECIALTY	50
2.12 ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ СА ВИШОМ, СРЕДЊОМ И НИЖОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ ПРЕМА ПРОФИЛУ / HEALTH WORKERS WITH COLLEGE, SECONDARY AND PRIMARY EDUCATION BY OCCUPATION	51
3. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ПРИМАРНОМ НИВОУ / PRIMARY HEALTH CARE.....	53
3.1 Служба породичне медицине / Family medicine service	54
3.2 Број посјета у служби породичне медицине по регионалним центрима Института / Visits to family medicine services by regional centers of Institute	55
3.3 Здравствена заштита предшколске и школске дјеце / Pre-school and school children health care	64

3.4	Служба специјалистичко консултативне здравствене заштите - амбуланта за здравствену заштиту жена / Specialists services – woman's health services	85
3.5	Служба специјалистичко консултативне здравствене заштите – здравствена заштита радника / Specialists services – occupational health care	95
3.6	Стоматолошка служба/ Dental health services	103
3.7	Ванболнички морбидитет по регионалним центрима Института / Outpatient morbidity by regional centers of Institute	107
3.8	Специјалистичке амбуланте Specialists services	116
3.9	Центри за ментално здравље / Mental health centers.....	118
3.10	Центри базичне рехабилитације / Basic rehabilitation centers	120
3.11	Хитна медицинска помоћ / Emergency medical service	122
3.12	Стоматолошка здравствена заштита - здравствене установе, приватни сектор / Dental health services – health institutions, private sector	124
3.13	Специјалистичке амбуланте - здравствене установе, приватни сектор / Specialists services – health institutions, private sector	126
3.14	Апотеке и веледрогерије - приватни сектор Pharmacies and pharmaceuticals wholesalers – private sector	128
3.15	Интернационални дијализни центри - приватни сектор / Specialists services – International dialysis centers – private sector	129
4.	СЕКУНДАРНА И ТЕРЦИЈАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА / SECONDARY AND TERTIARY HEALTH CARE	
	130	
4.1	Здравствени радници, постеље, исписани болесници, болеснички дани / Health workers, beds, discharged patients, hospital days.....	131
4.2	Број лијечених у болницама према групама обољења и полу / Patients treated in hospitals by group of diseases and sex.....	150
4.3	Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Бијељина / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Regional center Bijeljina.....	158
4.4	Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Добој / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Regional center Doboј	159
4.5	Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Источно Сарајево / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Regional center Istocno Sarajevo	160
4.6	Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Фоча / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Regional center Foca.....	161
4.7	Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Требиње / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Regional center Trebinje	162
4.8	Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Зворник / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Regional center Zvornik	165
4.9	Број лијечених у болницама према групама обољења и полу / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex	166
4.10	Број лијечених у болницама према групама обољења, 2009-2013 / Patients treated in hospitals by group of diseases, 2009-2013.....	167
5.	ПОРОЂАЈИ И ПРЕКИДИ ТРУДНОЋЕ / CHILDBIRTHS AND ABORTIONS.....	168

5.1	Број порођаја у Републици Српској, по регионалним центрима Института / Deliveries in Republic of Srpska, by regional center of Institute	169
5.2	Број порођаја у односу на тежину дјетета при рођењу и у односу на живорођене и мртворођене у Републици Српској / Deliveries by birth weight, livebirths and stillbirths in Republic of Srpska.....	169
5.3	Број новорођенчади по статусу живорођено или мртворођено у Републици Српској/ Livebirths, stillbirths and childbirths total in Republic of Srpska	172
5.4	Број новорођених у односу на број новорођенчади у Републици Српској/ Childbirths by number of childborns in a delivery in Republic of Srpska	174
5.5	Број порођаја према старости породиље и времену порођаја у Републици Српској / Deliveries by mother's age and delivery term in Republic of Srpska	176
5.6	Број новорођених према полу у Републици Српској, 2013/Childborns by sex in Republic of Srpska, 2012	179
5.7	Број порођаја у односу на број прекида трудноће у Републици Српској, 2013/ Deliveries with relation to number of previous deliveries and abortions in Republic of Srpska, 2013	181
5.8	Укупан број прекида трудноће у односу на старост труднице у Републици Српској / Abortions by woman's age in Republic of Srpska.....	184
5.9	Категорија прекида трудноће у односу на старост жене и брачно стање у Републици Српској/ Abortions by diagnosis, woman's age and marital status in Republic of Srpska.....	190
5.10	Прекиди трудноће према седмици прекида трудноће у односу на старост труднице у Републици Српској/ Abortions by gestational age and woman's age in Republic of Srpska	193
5.11	Број порођаја у Републици Српској, здравствене установе у приватном сектору Deliveries in Republic of Srpska, private health care institutions	199
5.12	Број прекида трудноће у Републици Српској, здравствене установе у приватном сектору/ Abortions in Republic of Srpska, private health care institutions	201
6.	НЕЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ / NON-COMMUNICABLE DISEASES	203
6.1	Дијабетес мелитус Diabetes mellitus	203
7.	ЗАРАЗНЕ И ПАРАЗИТАРНЕ БОЛЕСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2013. ГОДИНИ / COMMUNICABLE AND PARASITIC DISEASES IN REPUBLIC OF SRPSKA, 2013	208
7.1	МОРБИДИТЕТ / Morbidity	210
7.2	ВОДЕЋЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ/ The most common communicable diseases.....	219
7.3	ВАКЦИНАБИЛНЕ БОЛЕСТИ/ Communicable diseases preventable by vaccination	221
7.4	УЧЕШЋЕ ПОЈЕДИНИХ ГРУПА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У УКУПНОМ БОЛИЈЕВАЊУ ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ / Communicable diseases by group	225
7.5	РЕСПИРАТОРНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ / Respiratory communicable diseases.....	227
7.6.	ЦРИЈЕВНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ /Gastrointestinal communicable diseases.....	239
7.7.	ОСТАЛЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ / Other communicable diseases	247
7.8.	ПАРАЗИТАРНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ / Parasitic communicable diseases	255
7.9.	ТРАНСМИСИВНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ/ Transmissible communicable diseases	256
7.10.	ПОЛНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ/ Sexually transmitted diseases.....	257
7.11.	АНТРОПОЗООНОЗЕ / Anthrozoosis	262

7.12. КОЖНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ / Communicable skin diseases	269
7.13. ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ / Epidemics of infectious diseases	270
7.14. БОЛНИЧКЕ ИНФЕКЦИЈЕ И ЕПИДЕМИЈЕ БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА /Nosocomial infections and outbreaks in Republic of Srpska	275
8. ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЗДРАВЉЕ / ENVIRONMENT AND HEALTH	277
8.1 Здравствена исправност воде за пиће у Републици Српској, 2013 / Health safety of drinking water in Republic of Srpska, 2013	279
16,96.....	284
8.2 Здравствена исправност намирница и предмета опште употребе у Републици Српској, 2013./ Health safety of foods and consumer goods in Republic of Srpska, 2013.	291
9. ЗАШТИТА ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ И НЕЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ / RADIATION PROTECTION IN REPUBLIC OF SRPSKA	303
9.1. Јонизујуће зрачење/Ionising Radiation	303
9.4. Нејонизујуће зрачење / Nonionising Radiation.....	307

МЕТОДОЛОГИЈА, ДЕФИНИЦИЈЕ И ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

У припреми публикације кориштени су подаци из јавних и приватних здравствених установа Републике Српске прикупљени од стране Института за јавно здравство и регионалних центара.

Од Републичког завода за статистику Републике Српске преузети су подаци о становништву, виталној статистици и морталитету.

Правни основ за прикупљање података чине Закон о статистици Републике Српске (Сл. Гласник РС 85/03) Закон о евиденцијама и статистичким истраживањима у области здравства (Службени Гласник Републике Српске број: у даљем тексту Сл. Гласник РС), (Сл. Гласник РС 53/07), Закон о здравственој заштити (Сл. Гласник РС 106/09) и Закон о заштити становништва од заразних болести (Сл. Гласник РС 14/10).

Извјештаји, прикупљени из здравствених установа, служе као основ Институту за јавно здравство за израду збирних извјештаја за Републику Српску.

С обзиром да сви расположиви подаци нису приказани у публикованим табелама овог годишњака, необјављени подаци се путем званичног захтјева могу добити од надлежне службе Института за јавно здравство. Публикација Здравствено стање становништва Републике Српске у 2013. години је, према тематици коју обрађује, подијељена на поглавља.

1. СТАНОВНИШТВО И ВИТАЛНА СТАТИСТИКА

Поглавље садржи податке о процијењеном броју укупног становништва према полу, кретању становништва, стопи рађања и умирања и броју умрлих према узроку смрти, по полу и старости у Републици Српској. Подаци се публикују уз сагласност Републичког завода за статистику Републике Српске.

„Живорођено дијете” је новорођенче, које послје спонтаног одвајања или вађења из тијела мајке, дише или показује друге знаке живота (откуцаје срца, покрете вољних мишића, пулсирање пупчане врпце и др.) макар и за најкраће вријеме, без обзира на

временску дужину трајања трудноће. Ако дијете убрзо након порога умре, најприје се региструје као живорођено, а затим као умрло одојче.

Према препорукама Скупштине Свјетске здравствене организације и Међународног удружења гинеколога (ФИГО), од 2001. године, мртворођеним се сматра дијете рођено, односно извађено из тијела мајке, без икаквих знакова живота тј. ако није дисало нити показивало неки други знак живота, а ношено је дуже од 22 недјеље и које има порођајну тежину 500 gr и више. Избацивање мртвог плода који је ношен мање од 22 недјеље, сматра се побачајем (абортусом), без обзира на то да ли се ради о спонтаном или намјерном прекиду трудноће, и не региструје се у матичним књигама нити су ти подаци исказани у укупном броју мртворођених.

„Узроци смрти” су сва обољења, стања или повреде, околности несрећног случаја или насиља које су проузроковале смрт или допринијеле настанку смрти.

„Основни узрок смрти” је:

- а) болест или повреда која је изазвала ток догађаја који је директно довео до смрти, или
- б) околности несрећног случаја или насиља које су произвеле смртоносне повреде.

2. ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ И КАДРОВИ

Поглавље садржи податке о здравственим установама и кадровима запосленим у њима.

3. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ПРИМАРНОМ НИВОУ

У овом поглављу приказани су подаци о утврђеним обољењима, стањима и повредама приказани на основу извјештаја служби: породичне медицине, здравствене заштите дјете, здравствене заштите предшколске/школске дјете, здравствене заштите жена, здравствене заштите радника и стоматолошке здравствене заштите.

Обољења, стања и повреде у службама примарне здравствене заштите, приказани су према јединственим листама у складу са Међународном класификацијом болести – Десета ревизија.

„Посјета” је сваки контакт појединца са доктором или другим здравственим

радником у здравственој установи, кући или на другом мјесту ради остваривања здравствене заштите.

„Прва посјета” је контакт који појединац први пут у току календарске године учини са доктором у вези са неким обољењем, стањем или повредом.

„Поновне посјете” су све остале посјете у вези са тим обољењем, стањем или повредом до коначног исхода у току године.

Код хроничних обољења (хипертензија, психозе и друго) први долазак код доктора у календарској години евидентира се као „прва посјета”, а остали доласци у вези са тим хроничним обољењем евидентирају се као „поновне посјете”.

„Систематски преглед” је преглед по органима и органским системима одређених групација становништва и појединаца (дјеца, школска дјеца, радници и др) ради утврђивања здравственог стања.

„Контролни преглед” је поновни преглед одређених групација становништва и појединаца, који се врши после систематских и периодичних здравствених прегледа, а ради утврђивања ефекта мјера спроведених после систематских и периодичних здравствених прегледа.

4. СЕКУНДАРНА И ТЕРЦИЈАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

У овом поглављу су приказани подаци о постелама, болесницима лијеченим у болницама и болесничким данима према типу установе, и болничком морбидитету на основу индивидуалног здравствено-статистичког извјештаја „Болесничко-статистички листић” чије је попуњавање у обавези стационарних здравствених установа. Број болесничких дана је приказан само за исписане болеснике у току извјештајног периода.

„Болеснички дани” представљају број дана које је једно лице провело у стационарној здравственој установи, ради лијечења или испитивања. У број болесничких дана урачунавају се дани проведени у стационару, укључујући и дан отпуста.

5. ПОРОЂАЈИ И ПРЕКИДИ ТРУДНОЋЕ

Здравствене установе у Републици Српској достављају Институту за јавно здравство и регионалним центрима индивидуалне здравствено-статистичке извјештаје „Пријава порођаја” који су извор података о порођајима.

Индивидуални здравствено-статистички извјештаји „Пријава прекида трудноће” достављени из здравствених установа Републике Српске у Институт за јавно здравство и регионалне центре представљају извор података о прекидима трудноће.

„Пријевремени порођај” је порођај који је наступио прије навршених 37 недеља (прије 259 дана) трудноће.

„Порођај на вријеме” је порођај који је наступио од 37. навршене недјеље до прије истека 42. недјеље (259 до 293 дана) трудноће.

„Пролонгирана трудноћа” или пренесена трудноћа је порођај који је наступио у 42 навршене или више (294 или више дана) недјеља трудноће.

Свака трудноћа која се не заврши порођајем сматра се прекидом трудноће и у складу са законским прописима подлеже пријави на горе споменутом обрасцу.

6. НЕЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

У овом поглављу презентовани су подаци који се односе на евиденцију и праћење водећих хроничних масовних незаразних болести и шећерне болести.

У анализи умирања од малигнух тумора кориштени су подаци Републичког завода за статистику, који су обрађени и анализирани у Институту за јавно здравство.

Подаци о оболијевању од малигнух тумора су подаци Националног Регистра за малигне неоплазме установљеног у Институту за јавно здравство, а прикупљени су на основу Правилника о обрасцу Регистра и начину његовог вођења, обрасцу Пријаве и поступку пријављивања малигнух неоплазми (СЛ. Гласник РС 28/01).

Пријаве обољелих и/или умрлих особа од малигнух тумора дужне су доставити све здравствене установе на територији Републике Српске које се баве дијагностиком и лијечењем малигнух неоплазми.

7. ЗАРАЗНЕ И ПАРАЗИТАРНЕ БОЛЕСТИ

У овом поглављу приказани су подаци оболијевања од заразних болести, епидемијама и болничким инфекцијама, као и подаци о извршеној обавезној имунизацији. Прикупљање пријава заразних болести и епидемија, као и извјештаји о обављеној имунизацији, регулисани су Законом о заштити становништва од заразних болести (Сл. Гласник РС С 14/10), Правилником о начину пријављивања, садржају, евиденцији и пријаве о заразним болестима (Сл. Гласник РС 114/10) и Правилником о имунизацији и хемопрофилактици против заразних болести (Сл. Гласник РС 65/11).

8. ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЗДРАВЉЕ

У овом поглављу приказани су подаци о резултатима испитивања здравствене исправности воде за пиће и намирница и предмета опште употребе које се врши у складу са важећим законским актима: Закон о водама (Сл. Гласник РС, 10/98), Закон о храни (Сл. Гласник РС, 50/04) и пратећи правилници, Закон о храни (Сл. Гласник РС 49/09) и пратећи правилници, Закон о предметима опште употребе (Сл. Гласник РС 50/10) и пратећи правилници, те другим подзаконским актима и пратећим документима.

9. ЗАШТИТА ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ И НЕЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА

У овом поглављу су приказане активности Центра за заштиту од зрачења, које се односе на стручне послове заштите од јонизујућих и нејонизујућих зрачења. Ове активности су дефинисане Законом о заштити од јонизујућих зрачења и радијационој сигурности (Сл. Гласник РС 52/01 и 63/02), одредбама Закона о заштити од нејонизујућих зрачења (Сл. Гласник РС 2/05) и подзаконским актима проистеклим из ових закона.

METHODOLOGY, DEFINITION AND LEGISLATION

In the preparation of the publication, the data from public and private health institutions of the Republic of Srpska are collected by the Public Health Institute.

From the Institute of Statistics of the Republic of Srpska population data, vital statistics and mortality have been taken.

The legal basis for the collection of data consists of the Law on Statistics of the Republic of Srpska (Official Gazette of RS 85/03) Law on records and statistical research in health care (Official Gazette of RS 53/07), Law on Health Care (Official Gazette of RS 106/09) and the Law on Protection of Population from Communicable Diseases (Official Gazette of RS 14/10).

On the basis of reports collected from health institutions, the Institute of Public Health prepares aggregate reports for the Republic of Srpska.

Given that all available data are not presented in the tables of this publication, unpublished data can be obtained upon the official request to the authorities of the Institute of Public Health. The publication Analysis of population health in the Republic of Srpska is divided, according to subject matter that is processed, into chapters.

1. POPULATION AND VITAL STATISTICAL DATA

This chapter contains information on the estimated number of the total population by sex, population trends, the rate of births and deaths and the number of deaths by cause of death, by sex and age in the Republic of Srpska. Data are published with the consent of the data holder, the Institute of Statistics Office of the Republic of Srpska.

"Live birth" means that the newborn, after spontaneous separation or extraction from the mother's body, breathes or shows other signs of life (heartbeat, movement of voluntary muscles, pulsation of the umbilical cord, etc.) even for the shortest period of time, irrespective of the duration of pregnancy. If the child dies shortly after birth, first register as a live birth and then died as an infant.

Since 2001, following the recommendations of the World Health Assembly and the International Federation of Gynecology and Obstetrics (FIGO), "still-born child" is considered a child, born or

taken from the mother's body, who exhibits no signs of life, i.e. not breathing nor showing any other sign of life, where pregnancy has lasted more than 22 weeks and a birth weight of 500 g or more. Expulsion of a dead fetus carried less than 22 weeks is considered a miscarriage, irrespective of being natural or intended. These cases are not registered in population registers and not recorded in the registers or the data included in the total number of stillbirths.

"Causes of death" are all diseases, conditions or injuries, accident circumstances or violence which caused death or contributed to the occurrence of death.

"Primary cause of death" is:

- a) disease or injury which caused the sequence of events directly leading to death, or
- b) accident or violence which caused lethal injuries.

2. HEALTH CARE INSTITUTIONS AND STAFF

This chapter contains data on health care institutions and staff working in them.

3. PRIMARY HEALTH CARE

This section presents data on diagnosed diseases, conditions and injuries shown in the reports of service: Family medicine, children's health care, health care of preschool/school-age children, health care for women and health care for workers and dental care.

Diseases, conditions and injuries in primary health care, are listed according to the International Classification of Diseases – Tenth Revision.

"Visit" is every contact with an individual doctor or other health professional in a medical institution, home, or on the other place in order to achieve health care.

"First visit to" indicates contact for the first time during the calendar year to the physician regarding any illness, condition or injury.

"Repeat visit" is every other visit in connection with the respective disease, condition or injury to the final outcome of the year.

For chronic diseases (hypertension, psychosis, etc.) first visit to the doctor in calendar year shall be recorded as the 'first visits' and other arrivals on that chronic disease recorded as "Follow-up visit".

"Systematic check-up" is the examination of organs and organ systems of specific population groups and individuals (children, school children, workers, etc.) in order to determine the health status.

"Check-up" is re-examination of certain population groups and individuals, which is performed after systematic and periodic medical examinations, in order to determine the effect of measures implemented after systematic and periodic health examination.

4. SECONDARY AND TERTIARY HEALTH CARE

This chapter presents information on the beds, patients treated at hospitals and hospital days by type of institution, and hospital morbidity based on individual health statistical report "Hospital episode statistics form" which is filling in by the required stationary health facilities. Number of patient days is shown only for listed patients during the reporting period.

"Hospital days" present a number of days a patient spent in inpatient medical institution for treatment or examination. The number of hospital days shall be counted as days spent in the hospital, including the day of discharge.

5. CHILDBIRTHS AND ABORTIONS

Health institutions in the Republic of Srpska submit to Public Health Institute individual health statistical reports, "Delivery Registration Form" as a source for data on deliveries.

Individual health statistical reports, "Abortion Registration Form" provided by health institutions in the Republic of Srpska is a source of data on abortions.

"Pre-term delivery", is the delivery which occurred prior to complete 37 weeks (prior to 259 days) of pregnancy.

"On-term delivery" is the delivery which occurred from complete 37 weeks prior to the expiration of 42nd week (259 to 293 days) of pregnancy.

"Prolonged pregnancy" is the delivery that occurred at the 42 or more completed weeks (294 days or more) of pregnancy.

Any pregnancy which does not end in delivery is considered abortion, and, in accordance with legislation, is subject to reporting on the above-mentioned form.

6. NON-COMMUNICABLE DISEASES

This chapter presented the data pertaining to the recording and monitoring of leading chronic noncommunicable diseases.

The analysis of mortality from malignant tumors the data of the Institute of Statistics of the Republic of Srpska were processed and analyzed by Institute of Public Health.

Data on morbidity from malignant tumors are data from the National Registry of malignant neoplasms established in the Institute of Public Health, which were collected under the Rulebook on the Registry and the manner of its conduct, form and procedure of registration of malignant neoplasms (Official Gazette of RS 28/01).

Notifications of the persons diagnosed with and/or dead from cancer are collected from all health institutions diagnosing and treating cancer in the territory of Republic of Srpska.

7. COMMUNICABLE AND PARASITIC DISEASES

This section presents data on communicable diseases cases, epidemics and nosocomial infections, as well as information on conducting mandatory immunization.

The collection of reports of communicable diseases and epidemics, as well as reports on immunization, regulated by the Law on the Protection of Population from Communicable Diseases (Official Gazette of RS 14/10), Rulebook on Reporting of Communicable Diseases (Official Gazette of RS 114/10) and the Rulebook on Immunization and Chemoprophylaxis (Official Gazette of RS 65/11).

8. ENVIRONMENT AND HEALTH

This section presents the testing data on the safety of drinking water and food and consumer goods, that are made in accordance with applicable laws: the Law on Waters (Official Gazette of RS 10/98) the Law on Food (Official Gazette of BiH 50/04) and the accompanying regulations, the Law on Food (Official Gazette of RS 49/09) and secondary legislation, Law on consumer goods (Official Gazette of RS 50/10) and the accompanying regulations, and other laws and supporting documents.

9. RADIATION PROTECTION

This section presents the activities of the Centre for Radiation Protection, which is related to the professional activities of protection against

ionizing and non-ionizing radiation. These activities are defined by the Law on Protection against Ionizing Radiation and Radiation Safety (Official Gazette of RS 52/01, 63/02), The Law on Non-ionizing Radiation Protection (Official Gazette of RS 2/05) and by-laws arising from these laws.

1. СТАНОВНИШТВО И ВИТАЛНА СТАТИСТИКА / POPULATION AND VITAL STATISTICAL DATA

- *Настављен тренд негативног природног прираштаја*
- *Низак витални индекс: 68 живорођених на 100 умрлих, највиши је у подручју Зворника: 72, а најнижи у подручју Фоче: 44*
- *Ниска смртност одојчади: 3,5/1000 живорођених, у ЕУ је смртност одојчади 4,0/1000 живорођених*
- *На првом мјесту као узрок умирања становништва су болести система крвотока са 47.84% у укупној смртности*
- *Једна петина становништва умире од тумора*

1.1 СТАНОВНИШТВО, РОЂЕЊА И УМИРАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ, 2009 – 2013. / POPULATION, BIRTHS AND DEATHS, 2009-2013

Регионални центар Regional center	Година Year	Процењен број становника Estimated population	Живорођени Livebirths	Мртворођени Stillbirths	Умрли Deaths	Природни прираштај Natural increase	Умрла одојчад Infant deaths	Живорођени на 1 000 становника Livebirths per 1000	Умрли на 1 000 становника Deaths per 1000	Природни прираштај на 1 000 становника Natural increase per 1000	Умрла одојчад на 1 000 живорођених Infant deaths per 1000	Мртворођен и на 1 000 живорођених Stillbirths per 1000	Витални индекс (живорођени на 100 умрлих) Vital index (livebirths per 100 deaths)
Укупно Total	2013	1 425 549	9 510	37	13 978	-4 468	33	6.7	9.8	-3.1	3.5	3.9	68.0
	2012	1 429 290	9 978	38	13 796	-3 818	37	7.0	9.6	-2.6	3.7	3.8	72.3
	2011	1 429 668	9 561	29	13 658	-4 097	43	6.7	9.6	-2.9	4.5	3.0	70.0
	2010	1 433 038	10 147	41	13 517	-3 370	44	7.1	9.4	-2.3	4.3	4.0	75.1
	2009	1 435 179	10 603	32	13 775	-3 172	51	7.4	9.6	-2.2	4.8	3.0	77.0
Бања Лука Banja Luka	2013	652 185	4 669	24	6 433	-1 764	20	7.1	9.9	-2.7	4.3	5.1	72.6
	2012	653 383	4 926	23	6 295	-1 369	25	7.5	9.6	-2.1	5.1	4.7	78.2
	2011	654 108	4 838	9	6 328	-1 490	37	7.4	9.7	-2.3	7.6	1.9	76.5
	2010	655 032	5 000	19	6 140	-1 140	26	7.6	9.4	-1.7	5.2	3.8	81.4
	2009	655 412	5 067	18	6 235	-1 168	32	7.7	9.5	-1.8	6.3	3.6	81.3
Бијељина Bijeljina	2013	149 194	1 095	1	1 727	-632	3	7.3	11.6	-4.2	2.7	0.9	63.4
	2012	149 180	1 134	1	1 793	-659	0	7.6	12.0	-4.4	0.0	0.9	63.2
	2011	149 187	1 067	4	1 673	-606	1	7.2	11.2	-4.0	0.9	3.7	63.8
	2010	149 147	1 082	3	1 693	-611	0	7.3	11.4	-4.1	0.0	2.8	63.9
	2009	140 336	1 254	6	1 486	-232	2	8.9	10.6	-1.7	1.6	4.8	84.4
Добој Doboј	2013	250 516	1 593	9	2 473	-880	5	6.4	9.9	-3.5	3.1	5.6	64.4
	2012	251 489	1 671	10	2 397	-726	7	6.6	9.5	-2.9	4.2	6.0	69.7
	2011	252 201	1 445	7	2 442	-997	2	5.7	9.7	-4.0	1.4	4.8	59.2
	2010	253 291	1 621	7	2 363	-742	13	6.4	9.3	-2.9	8.0	4.3	68.6
	2009	262 720	1 695	4	2 661	966	10	6.5	10.1	-3.7	5.9	2.4	63.7

Регионални центар Regional center	Година Year	Процењен број становника Estimated population	Живорођени Livebirths	Мртворођени Stillbirths	Умрли Deaths	Природни прираштај Natural increase	Умрла одојчад Infant deaths	Живорођени на 1 000 становника Livebirths per 1000	Умрли на 1 000 становника Deaths per 1000	Природни прираштај на 1 000 становника Natural increase per 1000	Умрла одојчад на 1 000 живорођених Infant deaths per 1000	Мртворођен и на 1 000 живорођених Stillbirths per 1000	Витални индекс (живорођени на 100 умрлих) Vital index (livebirths per 100 deaths)
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	2013	93 635	583	0	922	-339	0	6.2	9.8	-3.6	0.0	0.0	63.2
	2012	93 712	677	1	998	- 321	1	7.2	10.6	-3.4	1.5	1.5	67.8
	2011	93 642	609	3	932	- 323	3	6.5	9.9	-3.4	4.9	4.9	65.3
	2010	93 703	669	4	903	- 234	1	7.1	9.6	-2.5	1.5	6.0	74.1
	2009	93 465	676	1	976	-300	4	7.2	10.4	- 3.2	5.9	1.5	69.3
Фоча Foča	2013	63 586	248	0	559	-311	4	3.9	8.8	-4.9	16.1	0.0	44.4
	2012	64 073	232	2	543	-311	1	3.6	8.5	-4.9	4.3	8.6	42.7
	2011	63 826	208	0	569	- 361	0	3.3	8.9	-5.6	0.0	0.0	36.6
	2010	64 363	217	1	561	- 344	0	3.4	8.7	-5.3	0.0	4.6	38.7
	2009	64 883	303	0	598	- 295	0	4.7	9.2	- 4.5	0.0	0.0	50.7
Требиње Trebinje	2013	77 991	567	3	821	-254	1	7.3	10.5	-3.2	1.8	5.3	69.1
	2012	78 275	573	1	850	-277	2	7.3	10.8	-3.5	3.5	1.7	67.4
	2011	78 528	584	4	798	- 214	0	7.4	10.2	-2.8	0.0	6.8	73.2
	2010	78 772	623	6	827	- 204	1	7.9	10.5	-2.6	1.6	9.6	75.3
	2009	79 035	672	2	855	-183	1	8.5	10.8	- 2.3	1.5	3.0	78.6
Зворник Zvornik	2013	138 442	755	0	1043	-288	0	5.4	7.5	-1.6	0.0	0.0	72.4
	2012	139 178	765	0	920	-155	1	5.5	6.6	-1.1	1.3	0.0	83.1
	2011	138 176	810	2	916	- 106	0	5.9	6.6	-0.7	0.0	2.5	88.4
	2010	138 730	935	1	1 030	- 95	3	6.7	7.4	-0.7	3.2	1.1	90.8
	2009	139 328	936	1	964	- 28	2	6.7	6.9	- 0.2	2.1	1.1	97.1

ИЗВОР: Републички завод за статистику Републике Српске Data source: Republika Srpska Institute for Statistics

**1.2 УЗРОЦИ СМРТИ ПРЕМА ГРУПАМА ДИЈАГНОЗА И ПОЛУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ, 2013. /
DEATHS BY CAUSES OF DEATH AND SEX IN REPUBLIC OF SRPSKA, 2013.**

Број групе Group number	Узрок смрти МКВ 10 Cause of death ICD-10	Укупно Total			Мушки Male			Женски Female		
		Број Number	%	Стопа на 100.000 становника Rate per 100.000	Број Number	%	Стопа на 100.000 становника Rate per 100.000	Број Number	%	Стопа на 100.000 становника Rate per 100.000
	Укупно Total	13978	100	980.53	7237	100	1042.98	6741	100	921.32
I	Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	120	0.86	8.42	73	1.00	10.52	47	0.70	6.42
II	Тумори Neoplasms	3090	22.11	216.76	1859	25.69	267.92	1231	18.26	168.25
III	Болести крви и крвотворних органа и поремећаја имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	16	0.11	1.12	8	0.11	1.15	8	0.12	1.09
IV	Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	800	5.72	56.12	341	4.71	49.14	459	6.81	62.73
V	Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	95	0.68	6.66	64	0.89	9.22	31	0.46	4.24
VI	Болести нервног система Diseases of the nervous system	185	1.32	12.98	98	1.35	14.12	87	1.29	11.90
VII	Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VIII	Болести уха и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IX	Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	6687	47.84	469.08	3062	42.31	441.29	3625	53.78	495.45
X	Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	556	3.98	39.00	334	4.62	48.14	222	3.29	30.34
XI	Болести система за варење Diseases of the digestive system	402	2.88	28.20	219	3.03	31.56	183	2.72	25.01
XII	Болести коже и поткожног тквива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	20	0.14	1.40	9	0.13	1.30	11	0.16	1.50

Број групе <i>Group number</i>	Узрок смрти МКВ 10 <i>Cause of death ICD-10</i>	Укупно <i>Total</i>			Мушки <i>Male</i>			Женски <i>Female</i>		
		Број <i>Number</i>	%	Стопа на 100.000 становника <i>Rate per 100.000</i>	Број <i>Number</i>	%	Стопа на 100.000 становника <i>Rate per 100.000</i>	Број <i>Number</i>	%	Стопа на 100.000 становника <i>Rate per 100.000</i>
XIII	Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	28	0.20	1.97	9	0.12	1.30	19	0.28	2.60
XIV	Болести мокраћно - полног система <i>Diseases of the genitourinary system</i>	213	1.52	14.94	121	1.67	17.44	92	1.37	12.57
XV	Трудноћа, рађање и бабиње <i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>	0	0.0	0.0	0	0.0	0.0	0	0.0	0.0
XVI	Стања у порођајном периоду <i>Certain conditions originating in the perinatal period</i>	21	0.15	1.47	13	0.18	1.87	8	0.12	1.09
XVII	Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>	10	0.07	0.70	7	0.10	1.01	3	0.04	0.41
XVIII	Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings</i>	1231	8.81	86.35	643	8.88	92.67	588	8.72	80.36
XIX	Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора <i>Injury, poisoning and certain other consequences of external causes</i>	504	3.61	35.36	377	5.21	54.33	127	1.88	17.36

ИЗВОР: Републички завод за статистику Републике Српске
SOURCE: Republika Srpska, Institute of Statistics

1.3 ДЕСЕТ НАЈЧЕШЋИХ УЗРОКА СМРТИ ПРЕМА ГРУПАМА БОЛЕСТИ, ПОЛУ И ДОБНИМ СКУПИНАМА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ, 2013. / TEN THE MOST COMMON CAUSES OF DEATH BY DISEASES, SEX AND AGE GROUPS IN REPUBLIC OF SRPSKA, 2013.

Узроци смрти (МКВ 10) <i>Cause of death (ICD-10)</i>	Пол <i>Sex</i>	Укупно <i>Total</i>	Добна скупина <i>Age group</i>																		Непо- знато <i>Unknown</i>	
			<1	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80 - 84		85+
Укупно <i>Total</i>	Укупно <i>Total</i>	13978	33	13	4	10	39	34	43	59	90	127	237	514	820	1105	1139	1904	2885	2755	2167	0
	%	100.0	0.24	0.09	0.03	0.07	0.28	0.24	0.31	0.42	0.64	0.91	1.70	3.68	5.87	7.90	8.15	13.62	20.64	19.71	15.50	0.0
	Мушко <i>Male</i>	7237	21	8	2	6	29	28	32	46	60	96	161	354	571	740	740	1061	1378	1148	756	0
	Женско <i>Female</i>	6741	12	5	2	4	10	6	11	13	30	31	76	160	249	365	399	843	1507	1607	1411	0
Болести система крвотока <i>Diseases of the circulatory system I00 - I99</i>	Укупно <i>Total</i>	6687	0	2	0	0	3	6	2	4	22	30	68	125	214	355	415	833	1514	1668	1426	0
	%	47.84	0.0	0.03	0.0	0.0	0.05	0.09	0.03	0.06	0.33	0.49	1.01	1.86	3.20	5.30	6.20	12.45	22.64	24.94	21.32	0.0
	Мушко <i>Male</i>	3062	0	1	0	0	3	4	1	3	14	23	50	97	158	237	264	433	671	641	462	0
	Женско <i>Female</i>	3625	0	1	0	0	0	2	1	1	8	7	18	28	56	118	151	400	843	1027	964	0
Тумори <i>Neoplasms C00 - D48</i>	Укупно <i>Total</i>	3090	0	2	2	4	2	4	5	11	20	40	76	209	350	427	392	499	544	334	169	0
	%	22.11	0.0	0.06	0.06	0.13	0.06	0.13	0.16	0.36	0.65	1.30	2.46	6.76	11.33	13.82	12.69	16.15	17.60	10.81	5.47	0.0
	Мушко <i>Male</i>	1859	0	1	1	1	1	4	1	5	11	25	40	123	230	283	259	305	312	176	81	0
	Женско <i>Female</i>	1231	0	1	1	3	1	0	4	6	9	15	36	86	120	144	133	194	232	158	88	0

Узроци смрти (МКВ 10) Cause of death (ICD-10)	Пол Sex	Укупно Total	Добна група Age group																			Непо-знато Unknown
			<1	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80 - 84	85+	
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings R00 - R99	Укупно Total	1231	5	1	0	0	3	2	2	9	11	11	24	57	80	77	73	123	229	227	297	0
	%	8.81	0.41	0.08	0	0	0.24	0.16	0.16	0.73	0.89	0.89	1.95	4.63	6.50	6.26	5.93	10.0	18.60	18.44	24.13	0.0
	Мушко Male	643	3	1	0	0	2	2	2	8	6	9	15	37	58	58	58	77	117	94	96	0.0
	Женско Female	588	2	0	0	0	1	0	0	1	5	2	9	20	22	19	15	46	112	133	201	0
Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases. E00 - E90	Укупно Total	800	0	1	0	0	0	0	2	2	5	6	8	21	36	67	77	155	220	140	60	0
	%	5.72	0.0	0.13	0.0	0.0	0.0	0.0	0.25	0.25	0.63	0.75	1.00	2.62	4.50	8.37	9.63	19.37	27.5	17.5	7.5	0.0
	Мушко Male	341	0	0	0	0	0	0	0	1	2	5	5	16	27	41	40	71	80	33	20	0.0
	Женско Female	459	0	1	0	0	0	0	2	1	3	1	3	5	9	26	37	84	140	107	40	0
Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes S00 - T98	Укупно Total	504	0	4	0	4	22	16	24	23	21	25	29	45	44	52	29	47	46	48	25	0
	%	3.60	0.00	0.79	0.00	0.79	4.37	3.18	4.76	4.56	4.17	4.96	5.75	8.93	8.73	10.32	5.75	9.33	9.13	9.52	4.96	0.0
	Мушко Male	377	0	3	0	4	19	12	24	21	17	22	27	35	33	37	21	33	24	29	16	0.0
	Женско Female	127	0	1	0	0	3	4	0	2	4	3	2	10	11	15	8	14	22	19	9	0

Узроци смрти (МКВ 10) <i>Cause of death (ICD-10)</i>	Пол <i>Sex</i>	Укупно <i>Total</i>	Добна група <i>Age group</i>																			Непо- знато <i>Unknown</i>
			<1	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80 - 84	85+	
			Болести система за дисање <i>Diseases of the respiratory system</i> J00 - J99	Укупно <i>Total</i>	556	1	0	0	2	1	1	0	1	2	3	3	5	30	42	40	94	
	%	3.98	0.18	0.0	0.0	0.36	0.18	0.18	0.0	0.18	0.36	0.54	0.54	0.90	5.40	7.55	7.19	16.91	21.58	25.0	12.95	0.0
	Мушко <i>Male</i>	334	1	0	0	1	0	1	0	0	1	2	2	4	19	29	29	59	71	79	36	0
	Женско <i>Female</i>	222	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	11	13	11	35	49	60	36	0
Болести система за варење <i>Diseases of the digestive system</i> K00 - K92	Укупно <i>Total</i>	402	0	0	0	0	1	0	2	2	6	2	11	19	32	38	45	62	68	78	36	0
	%	2.88	0.0	0.0	0.0	0.0	0.25	0.0	0.50	0.50	1.49	0.50	2.74	4.73	7.96	9.45	11.19	15.42	16.92	19.40	8.95	0
	Мушко <i>Male</i>	219	0	0	0	0	0	0	2	2	6	2	8	17	25	22	30	30	31	35	9	0
	Женско <i>Female</i>	183	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3	2	7	16	15	32	37	43	27	0
Болести мокраћно - полног система <i>Diseases of the genitourinary system</i> N00 - N99	Укупно <i>Total</i>	213	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	5	7	10	14	34	62	48	30	0
	%	1.52	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.47	0.94	0.0	0.0	2.35	3.29	4.70	6.57	15.96	29.11	22.53	14.08	0.0
	Мушко <i>Male</i>	121	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	5	2	7	5	21	33	29	17	0
	Женско <i>Female</i>	92	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	5	3	9	13	29	19	13	0
Болести нервног система <i>Diseases of the nervous system</i> G00 - G99	Укупно <i>Total</i>	185	0	2	0	0	5	5	4	1	0	5	8	4	8	15	23	24	29	28	24	0
	%	1.32	0.0	1.08	0.0	0.0	2.70	2.70	2.16	0.54	0.0	2.70	4.33	2.16	4.33	8.11	12.43	12.97	15.68	15.14	12.97	0.0
	Мушко <i>Male</i>	98	0	2	0	0	2	5	1	1	0	3	6	2	7	10	12	12	15	13	7	0
	Женско <i>Female</i>	87	0	0	0	0	3	0	3	0	0	2	2	2	1	5	11	12	14	15	17	0

Узроци смрти (МКВ 10) <i>Cause of death (ICD-10)</i>	Пол <i>Sex</i>	Укупно <i>Total</i>	Добна скупина <i>Age group</i>																			Непо- знато <i>Unknown</i>
			<1	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80 - 84	85+	
Заразне и паразитарне болести <i>Certain infectious and parasitic diseases A00 - B99</i>	Укупно <i>Total</i>	120	2	0	1	0	0	0	0	3	1	1	4	5	9	5	18	12	33	16	10	0
	%	0.86	1.66	0.0	0.83	0.0	0.0	0.0	0.0	2.50	0.83	0.83	3.33	4.17	7.5	4.17	15.0	10.0	27.5	13.34	8.34	0.0
	Мушко <i>Male</i>	73	2	0	0	0	0	0	0	3	1	1	3	5	6	4	13	10	14	6	5	0
	Женско <i>Female</i>	47	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	1	5	2	19	10	5	0
	Укупно <i>Total</i>	190	25	1	1	0	2	0	2	2	0	4	6	19	10	17	13	21	20	29	18	0
	%	1.36	13.16	0.53	0.53	0.0	1.05	0.0	1.05	1.05	0.0	2.11	3.16	10.0	5.26	8.95	6.84	11.05	10.53	15.26	9.47	0.0
Остале групе <i>Other groups</i>	Мушко <i>Male</i>	110	15	0	1	0	2	0	1	2	0	4	5	13	6	12	9	10	10	13	7	0
	Женско <i>Female</i>	80	10	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	6	4	5	4	11	10	16	11	0

ИЗВОР: Републички завод за статистику Републике Српске DATA SOURCE: Republika Srpska, Institute of Statistics

1.4 УЗРОЦИ СМРТИ ОДОЈЧАДИ ПО ГРУПАМА ДИЈАГНОЗА, ПОЛУ И СТАРОСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ, 2012-2013. / INFANT DEATHS BY CAUSES OF DEATH, SEX AND AGE IN REPUBLIC OF SRPSKA, 2012-2013.

Број групе <i>Group number</i>	Узроци смрти (МКВ 10) <i>Causes of deaths (ICD-10)</i>		Укупно <i>Total</i>		0 - 24 часа (hours)		1 - 6 дана (days)		7 - 29 дана (days)		1 - 3 мјесеца (months)		4 - 7 мјесеци (months)		8 - 11 мјесеци (months)	
			2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
	Укупно <i>Total</i>	Укупно <i>Total</i>	37	33	8	7	13	13	8	6	4	3	3	1	1	3
		Мушко <i>Male</i>	25	21	4	5	8	8	7	4	3	2	2	0	1	2
		Женско <i>Female</i>	12	12	4	2	5	5	1	2	1	1	1	1	0	1
I	Заразне и паразитарне болести <i>Certain infectious and parasitic diseases</i>	Мушко <i>Male</i>	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
		Женско <i>Female</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X	Болести система за дисање <i>Diseases of the respiratory system</i>	Мушко <i>Male</i>	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		Женско <i>Female</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
XVI	Стања у порођајном периоду <i>Certain conditions originating in the perinatal period</i>	Мушко <i>Male</i>	19	13	4	4	7	7	7	2	1	0	0	0	0	0
		Женско <i>Female</i>	11	8	4	1	5	5	1	2	0	0	1	0	0	0
XVII	Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>	Мушко <i>Male</i>	3	2	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0
		Женско <i>Female</i>	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
XVIII	Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings</i>	Мушко <i>Male</i>	3	3	0	1	0	1	0	1	2	0	1	0	0	0
		Женско <i>Female</i>	1	2	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0

ИЗВОР: Републички завод за статистику Републике Српске DATA SOURCE: Republika Srpska, Institute of Statistics

2. ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ И КАДРОВИ / HEALTH CARE INSTITUTIONS AND STAFF

У Републици Српској здравствена заштита се остварује у сљедећим здравственим установама:

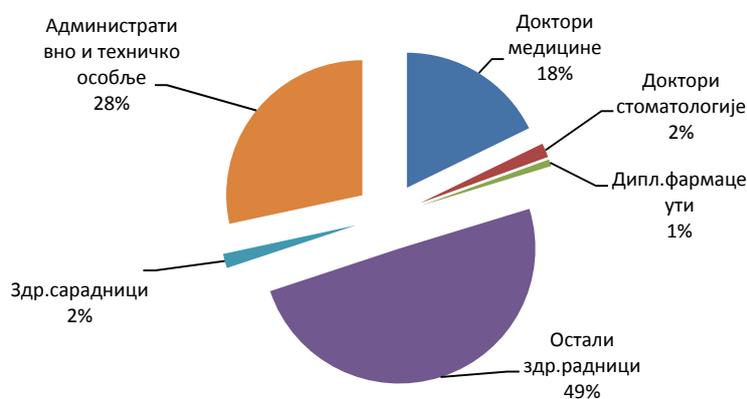
Здравствене установе и запослени у Републици Српској, 2013. Health Care Institutions and Staff in Republic of Srpska, 2013.

Здравствена установа <i>Health institution</i>	Број установа <i>Number of institutions</i>	Број запослених <i>Staff</i>
Дом здравља <i>Health center</i>	53	5343
Апотека <i>Pharmacy</i>	17	240
Болница <i>Hospital</i>	9	3531
Специјална болница <i>Special hospital</i>	1	134
Болница за физикалну медицину Мљечаница- <i>Hospital for physical medicine</i>	1	93
Завод <i>Institute</i>	6	1227
Клинички центар <i>Clinical Center</i>	1	2520
Институт за јавно здравство- <i>Public Health Institute</i>	6	225
Медицинска електроника <i>Medical Electronics</i>	1	37

Од укупног броја запослених у здравственим установама Републике Српске:

- доктора медицине је 2443,
- доктора стоматологије 226,
- дипломираних фармацеута 110,
- осталих здравствених радника 6531,
- здравствених сарадника 226 и
- административно техничког особља 3814.

Графикон 1. Кадар у здравственим установама, Република Српска, 2013

Кадар је приказан према врсти здравствених установа и према стручној спреми и профилу запослених у здравственом сектору.

¹⁾ Кадру домова здравља у Регионалном центру Источно Сарајево додат кадар Амбуланте Источни Стари Град (табела 2.1; табела 2.3; табела 2.4; табела 2.5; табела 2.6; табела 2.7; табела 2.8)

²⁾ Кадар Завода за трансфузијску медицину Републике Српске представљен по регионалним центрима (табела 2.4;табела 2.6;табела 2.8)

¹⁾ *Staff of Ambulance Istočni Stari Grad is presented as a part of primary health care institutions Regional center Istočno Sarajevo (table 2.1; table 2.3; table 2.4; table 2.5; table 2.6; table 2.7; table 2.8)*

²⁾ *Staff of Institute for transfusiology is presented as a part of health care institutions Regional center Banja Luka (table 2.4; table 2.6; table 2.8)*

2.1 ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ ПО РЕГИОНАЛНИМ ЦЕНТРИМА ИНСТИТУТА И ОПШТИНАМА / HEALTH CARE INSTITUTIONS BY REGIONAL CENTERS OF INSTITUTE AND BY MUNICIPALITIES

Регионални центар и општина <i>Regional center and municipality</i>	Дом здравља <i>Health Center</i>	Апотека <i>Pharmacy</i>	Болница <i>Hospital</i>	Специјална болница <i>Special Hospital</i>	Завод <i>Institute (Завод)</i>	Болница Мљечани ца <i>Hospital</i>	Клинички центар <i>Clinical Center</i>	Институт за јавно здравство <i>Public Health Institute</i>	Медицинска електроника <i>Medical Electronics</i>
Укупно <i>Total</i>	53	17	9	1	6	1	1	6	1
Регионални центар Бања Лука <i>Regional Center Banja Luka</i>	19	2	2		5	1	1	1	1
Бања Лука <i>Banja Luka</i>	1				5		1	1	1
Градишка <i>Gradiška</i>	1	1	1						
Источни Дрвар <i>Istočni Drvar</i>	1								
Кнежево <i>Kneževo</i>	1								
Козарска Дубица <i>Kozarska Dubica</i>	1					1			
Костајница <i>Kostajnica</i>	1								
Котор Варош <i>Kotor Varoš</i>	1								
Крупа на Уни <i>Krupa na Uni</i>	1								
Лакташи <i>Laktaši</i>	1								
Мркоњић Град <i>Mrkonjić Grad</i>	1								
Нови Град <i>Novi Grad</i>	1								
Оштра Лука <i>Oštra Luka</i>	1								
Петровац/Дринић <i>Petrovac/Drinić</i>	1								
Приједор <i>Prijedor</i>	1	1	1						
Прњавор <i>Prnjavor</i>	1								
Рибник <i>Ribnik</i>	1								
Србац <i>Srbac</i>	1								
Челинац <i>Čelinac</i>	1								
Шипово <i>Šipovo</i>	1								
Регионални центар Бијељина <i>Regional Center Bijeljina</i>	3	3	1						
Бијељина <i>Bijeljina</i>	1	1	1						
Лопаре <i>Lopara</i>	1	1							
Угљевик <i>Ugljevik</i>	1	1							
Регионални центар Добој <i>Regional Center Doboj</i>	7	3	1		1			1	
Добој <i>Doboj</i>	1	1	1					1	
Босански Брод <i>Bosanski Brod</i>	1								
Дервента <i>Derвента</i>	1								
Модрича <i>Modriča</i>	1	1			1				
Петрово <i>Petrovo</i>	1								
Теслић <i>Teslić</i>	1								

Регионални центар и општина <i>Regional center and municipality</i>	Дом здравља <i>Health Center</i>	Апотека <i>Pharmacy</i>	Болница <i>Hospital</i>	Специјална болница <i>Special Hospital</i>	Завод <i>Institute (Завод)</i>	Болница Мљечани ца <i>Hospital</i>	Клинички центар <i>Clinical Center</i>	Институт за јавно здравство <i>Public Health Institute</i>	Медицинска електроника <i>Medical Electronics</i>
Teslić									
Шамац Šamac	1	1							
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional Center Istočno Sarajevo</i>	7	3	1	1				1	
Источна Илиџа Istočna Ilidža			1						
Источни Стари Град/амбуланта Istočni Stari Grad ¹	1								
Источно Ново Сарајево Istočno Novo Sarajevo	1	1						1	
Пале Pale	1	1							
Рогатица Rogatica	1								
Соколац Sokolac	1			1					
Трново Trnovo	1								
Хан Пијесак Han Pijesak	1	1							
Регионални центар Фоча <i>Regional Center Foča</i>	6	3	1					1	
Вишеград Višegrad	1	1							
Калиновик Kalinovik	1								
Ново Горажде Novo Goražde	1								
Рудо Rudo	1	1							
Фоча Foča	1	1	1					1	
Чајниче Čajniče	1								
Регионални центар Требиње <i>Regional Center Trebinje</i>	6	2	2					1	
Берковићи Berковићи	1								
Билећа Bileća	1	1							
Гацко Gacko	1								
Љубиње Ljubinje	1								
Невесиње Nevesinje	1		1						
Требиње Trebinje	1	1	1					1	
Регионални центар Зворник <i>Regional Center Zvornik</i>	6	1	1					1	
Братунац Bratunac	1								
Власеница Vlasenica	1								
Зворник Zvornik	1		1					1	
Милићи Milići	1								
Сребреница Srebrenica	1	1							
Шековићи Šekovići	1								

Напомена: Дистрибуција здравствених установа, кадрова и морбидитета је приказана према припадајућим регионалним центрима Института (Бања Лука, Добој, Зворник, Источно Сарајево, Фоча и Требиње) на нивоу Републике Српске, ради лакше координације у извјештавању, уважавајући непостојање административних подјела на нивоу Републике.

Annotation: Health care institutions, staff and morbidity in Republic of Srpska are presented in accordance with organizational structure of Public Health Institute, consisted of regional centers (Banja Luka, Doboj, Zvornik, Istočno Sarajevo, Foča and Trebinje), for easier coordination in reporting, respecting nonexistent administrative division in Republic of Srpska.

2.2 КАДРОВИ У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА ПРЕМА РЕГИОНАЛНИМ ЦЕНТРИМА ИНСТИТУТА / HEALTH INSTITUTIONS STAFF BY REGIONAL CENTERS OF INSTITUTE

Регионални центар <i>Regional center</i>	Укупно запослених <i>Total staff</i>	Здравствени радници Health workers							Остали Other	
		Укупно <i>Total</i>	Доктори медицине <i>Medicine doctors</i>	Доктори стоматологије <i>Stomatology doctors</i>	Фармацеути <i>Pharmacists</i>	Виша стручна спрема <i>Jun. college</i>	Средња стручна спрема <i>High school</i>	Нижа стручна спрема <i>Semiskilled</i>	Здравствени сарадници <i>Health associates</i>	Административно - техничко особље <i>Administrative/tec hnical staff</i>
Укупно <i>Total</i>	13350	9310	2443	226	110	1009	5512	10	226	3814
Бања Лука <i>Banja Luka</i>	7039	4851	1310	104	48	705	2683	1	127	2061
Бијељина <i>Bijeljina</i>	1073	787	228	23	16	41	479	0	12	274
Добој <i>Doboj</i>	1912	1297	302	33	14	92	847	9	32	583
Источно Сарајево <i>Istočno Sarajevo</i>	1003	700	179	15	11	40	455	0	29	274
Фоча <i>Foča</i>	684	502	128	12	9	27	326	0	9	173
Требиње <i>Trebinje</i>	796	583	148	22	9	51	353	0	4	209
Зворник <i>Zvornik</i>	843	590	148	17	3	53	369	0	13	240

2.3 ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ СА ВИСОКОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ ПРЕМА ОПШТИНАМА / HEALTH WORKERS WITH UNIVERSITY EDUCATION BY MUNICIPALITIES

Регионални центар и општина <i>Regional center and municipality</i>	Укупно <i>Total</i>	Висока стручна спрема <i>University education</i>					
		Љекари <i>Doctors</i>				Стоматолози <i>Stomatologists</i>	Фармацеути <i>Pharmacists</i>
		Укупно <i>Total</i>	Општа медицина <i>General practitioner</i>	На специјали - зацији <i>In specialists training</i>	Специјалисти <i>Specialists</i>		
Укупно <i>Total</i>	2779	2443	330	489	1624	226	110
Регионални центар Бања Лука <i>Regional Center Banja Luka</i>	1462	1310	137	262	911	104	48
Бања Лука Banja Luka	915	844	61	173	610	52	19
Костајница Kostajnica	7	6	3	1	2	1	0
Градишка Gradiška	133	107	11	22	74	8	18
Источни Дрвар Istočni Drvar	1	1	0	0	1	0	0
Кнежево Kneževo	11	9	4	0	5	2	0
Козарска Дубица Kozarska Dubica	33	32	4	2	26	1	0
Котор Варош Kotor Varoš	13	11	2	1	8	2	0
Крупа на Уни Krupa na Uni	3	2	2	0	0	1	0
Лакташи Laktaši	38	35	8	8	19	3	0
Мркоњић Град Mrkonjić Grad	19	16	6	2	8	3	0
Нови Град Novi Grad	22	18	4	1	13	4	0
Оштра Лука Oštra Luka	8	7	1	4	2	1	0
Петровац/Дринић Petrovac/Drinić	2	2	1	0	1	0	0
Приједор Prijedor	178	155	14	39	102	12	11
Прњавор Prnjavor	23	21	5	6	10	2	0
Рибник Ribnik	6	5	1	1	3	1	0
Србац Srbac	22	18	4	2	12	4	0
Челинац Čelinac	16	12	3	0	9	4	0
Шипово Šipovo	12	9	3	0	6	3	0
Регионални центар Бијељина <i>Regional Center Bijeljina</i>	267	228	30	50	148	23	16
Бијељина Bijeljina	229	199	24	42	133	16	14
Лопаре Lopare	16	11	1	4	6	4	1
Угљевик Ugljevik	22	18	5	4	9	3	1
Регионални центар Добој <i>Regional Center Doboj</i>	349	302	64	53	185	33	14
Брод Brod	13	11	5	1	5	2	0
Дервента Derвента	26	21	9	3	9	5	0
Добој	217	191	27	38	126	16	10

Регионални центар и општина <i>Regional center and municipality</i>	Укупно <i>Total</i>	Висока стручна спрема <i>University education</i>					
		Љекари <i>Doctors</i>				Стоматолози <i>Stomatologists</i>	Фармацеути <i>Pharmacists</i>
		Укупно <i>Total</i>	Општа медицина <i>General practitioner</i>	На специјали - зацији <i>In specialists training</i>	Специјалисти <i>Specialists</i>		
Добој							
Модрича <i>Modriča</i>	40	34	11	6	17	3	3
Петрово <i>Petrovo</i>	6	5	2	1	2	1	0
Теслић <i>Teslić</i>	31	27	7	4	16	4	0
Шамац <i>Šamac</i>	16	13	3	0	10	2	1
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional Center Istočno Sarajevo</i>	205	179	22	39	118	15	11
Источна Илиџа <i>Istočna Ilidža</i>	98	97	0	25	72	0	1
Источно Ново Сарајево <i>Istočno Novo Sarajevo</i>	33	23	7	4	12	5	5
Источни Стари Град ¹ <i>Istočni Stari Grad</i>	2	1	1	0	0	1	0
Пале <i>Pale</i>	26	20	4	2	14	3	3
Рогатица <i>Rogatica</i>	12	9	6	1	2	3	0
Соколац <i>Sokolac</i>	26	24	2	5	17	2	0
Трново <i>Trnovo</i>	1	1	1	0	0	0	0
Хан Пијесак <i>Han Pijesak</i>	7	4	1	2	1	1	2
Регионални центар Фоча <i>Regional Center Foča</i>	149	128	13	25	90	12	9
Вишеград <i>Višegrad</i>	13	10	0	2	8	1	2
Калиновик <i>Kalinovik</i>	1	1	1	0	0	0	0
Ново Горажде <i>Novo Goražde</i>	4	3	3	0	0	1	0
Рудо <i>Rudo</i>	7	5	1	0	4	1	1
Фоча <i>Foča</i>	119	105	8	23	74	8	6
Чajниче <i>Čajniče</i>	5	4	0	0	4	1	0
Регионални центар Требиње <i>Regional Center Trebinje</i>	179	148	28	24	96	22	9
Берковићи <i>Berkovići</i>	5	4	3	0	1	1	0
Билећа <i>Bileća</i>	15	10	2	0	8	4	1
Гацко <i>Gacko</i>	16	11	5	0	6	5	0
Љубиње <i>Ljubinje</i>	4	3	1	0	2	1	0
Невесинје <i>Nevesinje</i>	29	25	5	8	12	3	1
Требиње <i>Trebinje</i>	110	95	12	16	67	8	7
Регионални центар Зворник <i>Regional Center Zvornik</i>	168	148	36	36	76	17	3
Братунац <i>Bratunac</i>	11	9	3	2	4	2	0

Регионални центар и општина <i>Regional center and municipality</i>	Укупно <i>Total</i>	Висока стручна спрема <i>University education</i>					
		Љекари <i>Doctors</i>				Стоматолози <i>Stomatologists</i>	Фармацеути <i>Pharmacists</i>
		Укупно <i>Total</i>	Општа медицина <i>General practitioner</i>	На специјали - зацији <i>In specialists training</i>	Специјалисти <i>Specialists</i>		
Власеница <i>Vlasenica</i>	13	11	4	3	4	2	0
Зворник <i>Zvornik</i>	118	107	19	29	59	9	2
Милићи <i>Milići</i>	8	6	4	1	1	2	0
Сребреница <i>Srebrenica</i>	11	9	2	0	7	1	1
Шековићи <i>Šekovići</i>	7	6	4	1	1	1	0

2.4 ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ СА ВИСОКОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ ПРЕМА ТИПУ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ / HEALTH WORKERS WITH UNIVERSITY EDUCATION BY TYPE OF INSTITUTION

Регионални центар и тип здравствене установе <i>Regional center and type of health institution</i>	Укупно <i>Total</i>	Висока стручна спрема <i>University education</i>					
		Љекари <i>Doctors</i>				Стоматолози <i>Stomatologists</i>	Фармацеути <i>Pharmacists</i>
		Укупно <i>Total</i>	Општа медицина <i>General practitioner</i>	На специјализацији <i>In specialists training</i>	Специјалисти <i>Specialists</i>		
Укупно <i>Total</i>	2779	2443	330	489	1624	226	110
Дом здравља <i>Health center</i>	1232	1028	247	139	642	200	4
Апотека <i>Pharmacy</i>	68	0	0	0	0	0	68
Bolnica <i>Hospital</i>	720	700	31	183	486	1	19
Специјална болница <i>Special hospital</i>	13	13	0	4	9	0	0
Завод <i>Institute</i> ²	176	150	17	36	97	22	4
Болница Мљечаница <i>Hospital</i>	10	10	0	2	8	0	0
Институт за јавно здравство <i>Public health institute</i>	42	39	2	4	33	0	3
Клинички центар <i>Clinical center</i>	505	493	32	121	340	0	12
Медицинска електроника <i>Medical electronics</i>	11	8	1	0	7	3	0
Регионални центар Бања Лука <i>Regional Center Banja Luka</i>	1462	1310	137	262	911	104	48
Дом здравља <i>Health center</i>	580	499	84	58	357	79	2
Апотека <i>Pharmacy</i>	23	0	0	0	0	0	23
Bolnica <i>Hospital</i>	161	156	3	50	103	0	5
Завод <i>Institute</i>	144	119	15	28	76	22	3
Болница Мљечаница <i>Hospital</i>	10	10	0	2	8	0	0
Институт за јавно здравство <i>Public health institute</i>	28	25	2	3	20	0	3
Клинички центар <i>Clinical center</i>	505	493	32	121	340	0	12
Медицинска електроника <i>Medical electronics</i>	11	8	1	0	7	3	0
Регионални центар Бијељина <i>Regional Center Bijeljina</i>	267	228	30	50	148	23	16
Дом здравља <i>Health center</i>	126	103	18	20	65	22	1
Апотека <i>Pharmacy</i>	10	0	0	0	0	0	10
Општа болница <i>General hospital</i>	126	120	12	28	80	1	5
Завод <i>Institute</i>	5	5	0	2	3	0	0
Регионални центар Добој <i>Regional Center Doboj</i>	349	302	64	53	185	33	14
Дом здравља <i>Health center</i>	199	165	52	23	90	33	1
Апотека <i>Pharmacy</i>	11	0	0	0	0	0	11
Bolnica <i>Hospital</i>	119	118	10	25	83	0	1
Завод <i>Institute</i>	16	15	2	5	8	0	1
Институт за јавно здравство/Рег.центар <i>Public health institute/Reg.center</i>	4	4	0	0	4	0	0
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional Center Istočno Sarajevo</i>	205	179	22	39	118	15	11
Дом здравља <i>Health center</i> ¹	80	67	22	10	35	15	0
Апотека <i>Pharmacy</i>	10	0	0	0	0	0	10

Регионални центар и тип здравствене установе <i>Regional center and type of health institution</i>	Укупно <i>Total</i>	Висока стручна спрема <i>University education</i>					
		Љекари <i>Doctors</i>				Стоматолози <i>Stomatologists</i>	Фармацеути <i>Pharmacists</i>
		Укупно <i>Total</i>	Општа медицина <i>General practitioner</i>	На специјализацији <i>In specialists training</i>	Специјалисти <i>Specialists</i>		
Bolnica Hospital	96	95	0	25	70	0	1
Специјална болница <i>Special hospital</i>	13	13	0	4	9	0	0
Завод <i>Institute</i>	2	2	0	0	2	0	0
Институт за јавно здравство/Рег.центар <i>Public health institute/Reg.center</i>	2	2	0	0	2	0	0
Регионални центар Фоча <i>Regional Center Foča</i>	149	128	13	25	90	12	9
Дом здравља <i>Health center</i>	52	40	8	5	27	12	0
Апотека <i>Pharmacy</i>	7	0	0	0	0	0	7
Bolnica Hospital	87	85	5	20	60	0	2
Завод <i>Institute</i>	2	2	0	0	2	0	0
Институт за јавно здравство/Рег.центар <i>Public health institute/Reg.center</i>	1	1	0	0	1	0	0
Регионални центар Требиње <i>Regional Center Trebinje</i>	179	148	28	24	96	22	9
Дом здравља <i>Health center</i>	92	70	28	6	36	22	0
Апотека <i>Pharmacy</i>	6	0	0	0	0	0	6
Bolnica Hospital	71	68	0	17	51	0	3
Завод <i>Institute</i>	5	5	0	1	4	0	0
Институт за јавно здравство/Рег.центар <i>Public health institute/Reg.center</i>	5	5	0	0	5	0	0
Регионални центар Зворник <i>Regional Center Zvornik</i>	168	148	36	36	76	17	3
Дом здравља <i>Health center</i>	103	86	35	17	34	17	0
Апотека <i>Pharmacy</i>	1	0	0	0	0	0	1
Hospital	60	58	1	18	39	0	2
Завод <i>Institute</i>	2	2	0	0	2	0	0
Институт за јавно здравство/Рег.центар <i>Public health institute/Reg.center</i>	2	2	0	1	1	0	0

2.5 ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ СА ВИШОМ, СРЕДЊОМ И НИЖОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ ПРЕМА ОПШТИНАМА / HEALTH WORKERS WITH COLLEGE, SECONDARY AND PRIMARY EDUCATION BY MUNICIPALITIES

Регионални центар и општина <i>Regional center and municipality</i>	Виша стручна спрема <i>Jun. college</i>			Средња стручна спрема <i>High school</i>				Нижа стручна спрема <i>Semiskill</i>
	Укупно <i>Total</i>	од тога <i>of which</i>		Укупно <i>Total</i>	од тога <i>of which</i>			
		Медицинска сестра – техничар <i>Nurses/technicians</i>	Остали <i>Other</i>		Медицинска сестра - техничар <i>Nurses/technicians</i>	Медицинска сестра – акушерка <i>Nurse/midwife</i>	Остали <i>Other</i>	
Укупно <i>Total</i>	1009	423	586	5512	3960	377	1175	10
Регионални центар Бања Лука <i>Regional Center Banja Luka</i>	705	312	393	2683	1985	176	522	1
Бања Лука <i>Banja Luka</i>	457	195	262	1625	1257	89	279	1
Костајница <i>Kostajnica</i>	3	2	1	14	10	0	4	0
Градишка <i>Gradiška</i>	57	25	32	259	183	28	48	0
Источни Дрвар <i>Istočni Drvar</i>	1	1	0	1	1	0	0	0
Кнежево <i>Kneževo</i>	2	1	1	23	14	1	8	0
Козарска Дубица <i>Kozarska Dubica</i>	31	5	26	62	37	5	20	0
Котор Варош <i>Kotor Varoš</i>	5	2	3	30	22	4	4	0
Крупа на Уни <i>Krupa na Uni</i>	1	1	0	6	5	0	1	0
Лакташи <i>Laktaši</i>	8	4	4	55	44	2	9	0
Мркоњић Град <i>Mrkonjić Grad</i>	7	3	4	39	26	4	9	0
Нови Град <i>Novi Grad</i>	12	5	7	52	32	5	15	0
Оштра Лука <i>Oštra Luka</i>	4	3	1	10	8	0	2	0
Петровац/Дринић <i>Petrovac/Drinić</i>	0	0	0	3	3	0	0	0
Приједор <i>Prijedor</i>	92	52	40	337	240	23	74	0
Прњавор <i>Prnjavor</i>	7	2	5	62	43	8	11	0
Рибник <i>Ribnik</i>	2	2	0	20	9	2	9	0
Србац <i>Srbac</i>	9	5	4	31	20	2	9	0
Челинац <i>Čelinac</i>	2	1	1	29	21	0	8	0
Шипово <i>Šipovo</i>	5	3	2	25	10	3	12	0
Регионални центар Бијељина <i>Regional Center Bijeljina</i>	41	16	25	479	301	41	137	0
Бијељина <i>Bijeljina</i>	34	13	21	412	266	39	107	0
Лопаре <i>Lopara</i>	3	0	2	26	13	1	12	0
Угљевик <i>Ugljevik</i>	4	3	1	41	22	1	18	0
Регионални центар Добој <i>Regional Center Doboј</i>	92	38	54	847	644	55	148	9
Брод <i>Brod</i>	3	0	3	28	23	0	5	0
Дервента <i>Derвента</i>	6	3	3	62	45	5	12	0
Добој <i>Doboј</i>	59	29	30	511	388	36	87	0
Модрича <i>Modriča</i>	11	4	7	121	101	3	17	9

Регионални центар и општина <i>Regional center and municipality</i>	Виша стручна спрема <i>Jun. college</i>			Средња стручна спрема <i>High school</i>				Ниска стручна спрема <i>Semiskill</i>
	Укупно <i>Total</i>	од тога <i>of which</i>		Укупно <i>Total</i>	од тога <i>of which</i>			
		Медицинска сестра – техничар <i>Nurses/technicians</i>	Остали <i>Other</i>		Медицинска сестра - техничар <i>Nurses/technicians</i>	Медицинска сестра – акушерка <i>Nurse/midwife</i>	Остали <i>Other</i>	
Петрово <i>Petrovo</i>	0	0	0	24	18	3	3	0
Теслић <i>Teslić</i>	6	0	6	68	50	5	13	0
Шамац <i>Šamac</i>	7	2	5	33	19	3	11	0
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional Center Istočno Sarajevo</i>	40	20	20	455	259	40	156	0
Источна Илиџа <i>Istočna Ilidža</i>	15	11	4	215	132	16	67	0
Источни Стари Град ¹ <i>Istočni Stari Grad</i>	0	0	0	2	1	0	1	0
Источно Ново Сарајево <i>Istočno Novo Sarajevo</i>	4	0	4	66	31	2	33	0
Пале <i>Pale</i>	5	2	3	50	21	13	16	0
Рогатица <i>Rogatica</i>	4	0	4	19	14	1	4	0
Соколац <i>Sokolac</i>	11	6	5	87	51	7	29	0
Трново <i>Trnovo</i>	0	0	0	6	4	1	1	0
Хан Пијесак <i>Han Pijesak</i>	1	1	0	10	5	0	5	0
Регионални центар Фоча <i>Regional Center Foča</i>	27	6	21	326	260	17	49	0
Вишеград <i>Višegrad</i>	4	1	3	34	21	2	11	0
Калиновик <i>Kalinovik</i>	1	1	0	6	3	1	2	0
Ново Горажде <i>Novo Goražde</i>	0	0	0	8	6	0	2	0
Рудо <i>Rudo</i>	1	1	0	16	13	0	3	0
Фоча <i>Foča</i>	21	3	18	249	207	14	28	0
Чајниче <i>Čajniče</i>	0	0	0	13	10	0	3	0
Регионални центар Требиње <i>Regional Center Trebinje</i>	51	13	38	353	273	20	60	0
Берковићи <i>Berkovići</i>	1	1	0	8	5	0	3	0
Билећа <i>Bileća</i>	4	1	3	34	25	2	7	0
Гацко <i>Gacko</i>	4	1	3	29	18	2	9	0
Љубиње <i>Ljubinje</i>	0	0	0	10	6	0	4	0
Невесиње <i>Nevesinje</i>	9	5	4	49	33	7	9	0
Требиње <i>Trebinje</i>	33	5	28	223	186	9	28	0
Регионални центар Зворник <i>Regional Center Zvornik</i>	53	18	35	369	238	28	103	0
Братунац <i>Bratunac</i>	3	1	2	28	16	2	10	0
Власеница <i>Vlasenica</i>	4	0	4	37	14	7	16	0
Зворник <i>Zvornik</i>	41	13	28	243	172	17	54	0
Милићи <i>Milići</i>	1	1	0	17	11	1	5	0
Сребреница <i>Srebrenica</i>	3	2	1	27	14	2	13	0
Шековићи <i>Šekovići</i>	1	1	0	17	11	1	5	0

**2.6 ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ СА ВИШОМ, СРЕДЊОМ И НИЖОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ
ПРЕМА ТИПУ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ / HEALTH WORKERS WITH COLLEGE, SECONDARY
AND PRIMARY EDUCATION BY TYPE OF INSTITUTION**

Регионални центар и тип здравствене установе Regional center and type of health institution	Виша стручна спрема Jun. college			Средња стручна спрема High school			Нижња стручна спрема Semiskil I	
	Укупно Total	од тога of which		Укупно Total	од тога of which			
		Медицинска сестра – техничар Nurses/technicians	Остали Other		Медицинска сестра - техничар Nurses/technicians	Медицинска сестра – акушерка Nurses/midwives		Остали Other
Укупно Total	1009	423	586	5512	3960	377	1175	10
Дом здравља Health center	360	155	205	2265	1552	140	573	0
Апотека Pharmacy	0	0	0	108	0	0	108	0
Bolnica Hospital	200	91	109	1610	1231	151	228	0
Специјална болница Special hospital	4	3	1	58	33	6	19	0
Завод Institute ²	207	43	164	383	285	2	96	10
Болница Мљечаница Hospital	21	2	19	17	8	1	8	0
Институт за јавно здравство Public health institute	30	3	27	55	17	0	38	0
Клинички центар Clinical center	184	125	59	1003	826	76	101	0
Медицинска електроника Medical electronics	3	1	2	13	8	1	4	0
Регионални центар Бања Лука Regional Center Banja Luka	705	312	393	2683	1985	176	522	1
Дом здравља Health center	207	107	100	942	654	58	230	0
Апотека Pharmacy	0	0	0	37	0	0	37	0
Bolnica Hospital	75	38	37	368	294	39	35	0
Завод Institute	198	36	162	277	190	1	86	1
Болница Мљечаница Hospital	21	2	19	17	8	1	8	0
Институт за јавно здравство Public health institute	17	3	14	26	5	0	21	0
Клинички центар Clinical center	184	125	59	1003	826	76	101	0
Медицинска електроника Medical electronics	3	1	2	13	8	1	4	0
Регионални центар Бијељина Regional Center Bijeljina	41	16	25	479	301	41	137	0
Дом здравља Health center	24	8	16	225	153	7	65	0
Апотека Pharmacy	0	0	0	21	0	0	21	0
Bolnica Hospital	16	7	9	223	140	34	49	0
Завод Institute	1	1	0	10	8	0	2	0
Регионални центар Добој Regional Center Doboj	92	38	54	847	644	55	148	9
Дом здравља Health center	46	11	35	432	311	30	91	0
Апотека Pharmacy	0	0	0	18	0	0	18	0
Bolnica Hospital	35	23	12	318	263	25	30	0
Завод Institute	5	4	1	72	69	0	3	9
Институт за јавно здравство/Рег. центар Public health institute/Reg. center	6	0	6	7	1	0	6	0
Регионални центар Источно Сарајево Regional Center Istočno Sarajevo	40	20	20	455	259	40	156	0
Дом здравља Health center ¹	20	6	14	164	90	18	56	0
Апотека Pharmacy	0	0	0	13	0	0	13	0

Регионални центар и тип здравствене установе Regional center and type of health institution	Виша стручна спрема Jun. college			Средња стручна спрема High school				Нижа стручна спрема Semiskil I
	Укупно Total	од тога of which		Укупно Total	од тога of which			
		Медицинска сестра – техничар Nurses/tehnicians	Остали Other		Медицинска сестра - техничар Nurses/tehnicians	Медицинска сестра – акушерка Nurses/midwives	Остали Other	
Bolnica Hospital	13	9	4	207	128	15	64	0
Завод Institute	2	2	0	8	4	1	3	0
Специјална болница Special hospital	4	3	1	58	33	6	19	0
Институт за јавно здравство/Рег.центар Public health institute/Reg.center	1	0	1	5	4	0	1	0
Регионални центар Фоча Regional Center Foča	27	6	21	326	260	17	49	0
Дом здравља Health center	7	3	4	114	86	5	23	0
Апотека Pharmacy	0	0	0	10	0	0	10	0
Bolnica Hospital	19	3	16	194	167	12	15	0
Завод Institute	0	0	0	4	3	0	1	0
Институт за јавно здравство/Рег.центар Public health institute/Reg.center	1	0	1	4	4	0	0	0
Регионални центар Требиње Regional Center Trebinje	51	13	38	353	273	20	60	0
Дом здравља Health center	26	9	17	159	118	7	34	0
Апотека Pharmacy	0	0	0	7	0	0	7	0
Bolnica Hospital	22	4	18	172	145	13	14	0
Завод Institute	0	0	0	7	7	0	0	0
Институт за јавно здравство/Рег.центар Public health institute/Reg.center	3	0	3	8	3	0	5	0
Регионални центар Зворник Regional Center Zvornik	53	18	35	369	238	28	103	0
Дом здравља Health center	30	11	19	229	140	15	74	0
Апотека Pharmacy	0	0	0	2	0	0	2	0
Bolnica Hospital	20	7	13	128	94	13	21	0
Завод Institute	1	0	1	5	4	0	1	0
Институт за јавно здравство/Рег.центар Public health institute/Reg.center	2	0	2	5	0	0	5	0

2.7 ЗДРАВСТВЕНИ САРАДНИЦИ И АДМИНИСТРАТИВНО - ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ ПРЕМА ОПШТИНАМА, 2013. / HEALTH ASSOCIATES AND NON-MEDICAL STAFF BY MUNICIPALITIES, 2013

Регионални центар и општина Regional center and municipality	Здравствени сарадници Health associates			Административно - техничко особље Administrative/technical staff				
	Укупно Total	од тога of which		Укупно Total	од тога of which			
		Висока University education	Остали Other		Висока University education	Виша Jun.college	Средња High school	Нижа Semiskilled
Укупно Total	226	189	37	3814	401	128	1645	1640
Регионални центар Бања Лука Regional Center Banja Luka	127	107	20	2061	218	76	834	933
Бања Лука Banja Luka	104	85	19	1354	159	40	497	658
Костајница Kostajnica	0	0	0	8	1	0	4	3
Градишка Gradiška	4	4	0	142	14	8	70	50
Источни Дрвар Istočni Drvar	0	0	0	1	0	0	1	0
Кнежево Kneževo	0	0	0	18	1	3	11	3
Козарска Дубица Kozarska Dubica	4	4	0	63	3	6	21	33
Котор Варош Kotor Varoš	0	0	0	21	0	0	18	3
Крупа на Уни Krupa na Uni	0	0	0	6	0	2	1	3
Лакташи Laktaši	0	0	0	30	7	1	4	18
Мркоњић Град Mrkonjić Grad	2	2	0	23	4	0	13	6
Нови Град Novi Grad	1	1	0	33	2	0	9	22
Оштра Лука Oštra Luka	0	0	0	8	2	3	2	1
Петровац/Дринић Petrovac/Drinić	0	0	0	4	0	1	3	0
Приједор Prijedor	7	6	1	246	14	8	118	106
Прњавор Prnjavor	3	3	0	38	3	2	23	10
Рибник Ribnik	0	0	0	15	2	2	7	4
Србац Srbac	1	1	0	20	2	0	12	6
Челинац Čelinac	1	1	0	17	2	0	10	5
Шипово Šipovo	0	0	0	14	2	0	10	2
Регионални центар Бијељина Regional Center Bijeljina	12	12	0	274	30	8	111	125
Бијељина Bijeljina	9	9	0	237	25	7	93	112
Лопаре Lopara	0	0	0	17	1	1	9	6
Угљевик Ugljevik	3	3	0	20	4	0	9	7
Регионални центар Добој Regional Center Doboj	32	30	2	583	54	11	261	257
Брод Brod	0	0	0	26	1	1	16	8
Дервента Derventa	4	4	0	39	2	1	20	16
Добој Doboj	12	12	0	324	37	5	129	153
Модрича Modriča	12	12	0	114	11	1	62	40
Петрово	0	0	0	15	1	0	9	5

Регионални центар и општина Regional center and municipality	Здравствени сарадници Health associates			Административно - техничко особље Administrative/technical staff				
	Укупно Total	од тога of which		Укупно Total	од тога of which			
		Висока University education	Остали Other		Висока University education	Виша Jun.college	Средња High school	Ниска Semiskilled
Petrovo								
Теслић Teslić	1	1	0	41	2	0	17	22
Шамац Šamac	3	1	2	24	0	3	8	13
Регионални центар Источно Сарајево Regional Center Istočno Sarajevo	29	21	8	274	23	6	131	114
Источна Илиџа Istočna Ilidža	5	3	2	117	7	2	64	44
Источни Стари Град ¹ Istočni Stari Grad	0	0	0	2	0	0	1	1
Источно Ново Сарајево Istočno Novo Sarajevo	6	2	4	29	5	0	16	8
Пале Pale	4	4	0	24	3	0	13	8
Рогатица Rogatica	1	1	0	14	3	0	8	3
Соколац Sokolac	12	10	2	73	5	4	17	47
Трново Trnovo	1	1	0	5	0	0	4	1
Хан Пијесак Han Pijesak	0	0	0	10	0	1	8	2
Регионални центар Фоча Regional Center Foča	9	6	3	173	18	3	112	40
Вишеград Višegrad	4	1	3	23	2	1	14	6
Калиновик Kalinovik	0	0	0	6	1	0	4	1
Ново Горажде Novo Goražde	0	0	0	6	0	0	5	1
Рудо Rudo	0	0	0	11	1	0	7	3
Фоча Foča	5	5	0	125	13	2	81	29
Чајниче Čajniče	0	0	0	2	1	0	1	0
Регионални центар Требиње Regional Center Trebinje	4	4	0	209	24	7	96	82
Берковићи Berковићи	0	0	0	4	1	0	2	1
Билећа Bileća	0	0	0	19	3	1	13	2
Гацко Gacko	0	0	0	22	1	3	4	14
Љубиње Ljubinje	0	0	0	5	0	0	4	1
Невесиње Nevesinje	0	0	0	30	6	0	16	8
Требиње Trebinje	4	4	0	129	13	3	57	56
Регионални центар Зворник Regional Center Zvornik	13	9	4	240	34	17	100	89
Братунац Bratunac	0	0	0	11	2	1	5	3
Власеница Vlasenica	1	1	0	22	3	0	14	5
Зворник Zvornik	11	7	4	170	23	15	58	74
Милићи Milići	0	0	0	11	2	0	8	1
Сребреница Srebrenica	1	1	0	15	2	1	7	5
Шековићи Šekovići	0	0	0	11	2	0	8	1

2.8 ЗДРАВСТВЕНИ САРАДНИЦИ И АДМИНИСТРАТИВНО - ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ ПРЕМА ТИПУ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ / HEALTH ASSOCIATES AND NON-MEDICAL STAFF BY TYPE OF INSTITUTIONS

Регионални центар и тип здравствене установе Regional center and type of health institution	Здравствени сарадници Health associates			Административно - техничко особље Administrative/technical staff				
	Укупно Total	од тога of which		Укупно Total	од тога of which			
		Висока University education	Остали Other		Висока University education	Виша Jun.college	Средња High school	Нижа Semiskilled
Укупно <i>Total</i>	226	189	37	3814	401	128	1645	1640
Дом здравља Health center	72	66	6	1410	139	51	674	546
Апотека Pharmacy	1	1	0	63	10	5	40	8
Bolnica Hospital	28	24	4	973	92	29	456	396
Специјална болница Special hospital	8	6	2	51	4	3	7	37
Завод Institute ²	49	39	10	402	49	19	177	157
Институт Institute	3	3	0	42	3	3	9	27
Институт за јавно здравство Public health institute	31	20	11	67	19	2	23	23
Клинички центар Clinical center	33	30	3	795	84	15	255	441
Медицинска електроника Medical electronics	1	0	1	9	1	1	3	4
Регионални центар Бања Лука <i>Regional Center Banja Luka</i>	127	107	20	2061	218	76	834	933
Дом здравља Health center	23	22	1	615	54	28	298	235
Апотека Pharmacy	0	0	0	32	5	3	24	0
Bolnica Hospital	7	6	1	212	16	6	103	87
Завод Institute	41	31	10	317	42	18	131	126
Институт Institute	3	3	0	42	3	3	9	27
Институт за јавно здравство Public health institute	19	15	4	39	13	2	11	13
Клинички центар Clinical center	33	30	3	795	84	15	255	441
Медицинска електроника Medical electronics	1	0	1	9	1	1	3	4
Регионални центар Бијељина <i>Regional Center Bijeljina</i>	12	12	0	274	30	8	111	125
Дом здравља Health center	7	7	0	116	15	4	45	52
Апотека Pharmacy	0	0	0	9	1	1	5	2
Bolnica Hospital	5	5	0	148	14	3	61	70
Завод Institute	0	0	0	1	0	0	0	1
Регионални центар Добој <i>Regional Center Doboj</i>	32	30	2	583	54	11	261	257
Дом здравља Health center	19	17	2	275	21	7	125	122
Апотека Pharmacy	0	0	0	9	1	1	5	2
Bolnica Hospital	4	4	0	212	24	2	83	103
Завод Institute	8	8	0	81	7	1	45	28
Институт за јавно здравство/Рег.центар Public health institute/Reg.center	1	1	0	6	1	0	3	2
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional Center Istočno Sarajevo</i>	29	21	8	274	23	6	131	114
Дом здравља Health center ¹	10	10	0	96	10	1	55	30
Апотека Pharmacy	1	1	0	5	2	0	2	1
Bolnica Hospital	5	3	2	116	7	2	63	44

Регионални центар и тип здравствене установе Regional center and type of health institution	Здравствени сарадници Health associates			Административно - техничко особље Administrative/technical staff				
	Укупно Total	од тога of which		Укупно Total	од тога of which			
		Висока University education	Остали Other		Висока University education	Виша Jun.college	Средња High school	Нижа Semiskilled
Завод Institute	0	0	0	1	0	0	1	0
Специјална болница Special hospital	8	6	2	51	4	3	7	37
Институт за јавно здравство/Рег.центар Public health institute/Reg.center	5	1	4	5	0	0	3	2
Регионални центар Фоча Regional Center Foča	9	6	3	173	18	3	112	40
Дом здравља Health center	6	3	3	72	7	1	43	21
Апотека Pharmacy	0	0	0	7	1	0	4	2
Волница Hospital	2	2	0	91	10	2	64	15
Завод Institute	0	0	0	1	0	0	0	1
Институт за јавно здравство/Рег.центар Public health institute/Reg.center	1	1	0	2	0	0	1	1
Регионални центар Требиње Regional Center Trebinje	4	4	0	209	24	7	96	82
Дом здравља Health center	1	1	0	101	14	5	52	30
Апотека Pharmacy	0	0	0	1	0	0	0	1
Волница Hospital	2	2	0	98	8	2	42	46
Завод Institute	0	0	0	1	0	0	0	1
Институт за јавно здравство/Рег.центар Public health institute/Reg.center	1	1	0	8	2	0	2	4
Регионални центар Зворник Regional Center Zvornik	13	9	4	240	34	17	100	89
Дом здравља Health center	6	6	0	137	18	5	57	57
Апотека Pharmacy	0	0	0	0	0	0	0	0
Волница Hospital	3	2	1	96	13	12	40	31
Завод Institute	0	0	0	0	0	0	0	0
Институт за јавно здравство/Рег.центар Public health institute/Reg.center	4	1	3	7	3	0	3	1

2.9 ДОКТОРИ МЕДИЦИНЕ ПРЕМА СПЕЦИЈАЛНОСТИ / MEDICAL DOCTORS BY SPECIALTY

Специјалност Specialty	Пол Sex	Укупно Total	Регионални центар Regional center						
			Бања Лука Banja Luka	Бијељина Bijeljina	Добој Doboj	Источно Сарајево Istočno Sarajevo	Фоча Foča	Требиње Trebinje	Зворник Zvornik
Укупно Total	Укупно Total	2443	1310	228	302	179	128	148	148
	Мушки Male	914	481	82	123	57	53	61	57
	Женски Female	1529	829	146	179	122	75	87	91
Љекари без специјализације Medical doctors non-specialists	Укупно Total	819	399	80	117	61	38	52	72
	Мушки Male	290	141	24	48	19	19	14	25
	Женски Female	529	258	56	69	42	19	38	47
Опште медицине General practitioners	Укупно Total	330	137	30	64	22	13	28	36
	Мушки Male	104	40	9	23	6	3	5	18
	Женски Female	226	97	21	41	16	10	23	18
На специјализацији Specialty trainees	Укупно Total	489	262	50	53	39	25	24	36
	Мушки Male	186	101	15	25	13	16	9	7
	Женски Female	303	161	35	28	26	9	15	29
Специјалисти Specialists	Укупно Total	1624	911	148	185	118	90	96	76
	Мушки Male	624	340	58	75	38	34	47	32
	Женски Female	1000	571	90	110	80	56	49	44
Анестезиологија са реаниматологијом Anesthesiology and resuscitation	Укупно Total	72	41	7	6	6	4	4	4
	Мушки Male	35	22	2	2	3	2	3	1
	Женски Female	37	19	5	4	3	2	1	3
Дерматовенерологија Dermatovenerology	Укупно Total	31	13	4	3	2	3	3	3
	Мушки Male	6	4	0	0	0	0	2	0
	Женски Female	25	9	4	3	2	3	1	3
Дјечија хирургија Pediatric surgery	Укупно Total	7	6	1	0	0	0	0	0
	Мушки Male	7	6	1	0	0	0	0	0
	Женски Female	0	0	0	0	0	0	0	0
Епидемиологија Epidemiology	Укупно Total	25	14	2	5	1	1	1	1
	Мушки Male	10	4	2	3	1	0	0	0
	Женски Female	15	10	0	2	0	1	1	1

Специјалност Specialty	Пол Sex	Укупно Total	Регионални центар Regional center						
			Бања Лука Banja Luka	Бијељина Bijeljina	Добој Doboj	Источно Сарајево Istočno Sarajevo	Фоча Foča	Требиње Trebinje	Зворник Zvornik
Физикална медицина са рехабилитацијом Physical medicine and rehabilitation	Укупно Total	86	57	4	8	5	4	3	5
	Мушки Male	21	15	2	1	1	1	0	1
	Женски Female	65	42	2	7	4	3	3	4
Гинекологија са акушерством Gynecology and obstetrics	Укупно Total	127	58	15	15	11	6	11	11
	Мушки Male	62	27	6	9	4	3	6	7
	Женски Female	65	31	9	6	7	3	5	4
Хигијена Hygiene	Укупно Total	9	6	0	1	1	0	1	0
	Мушки Male	1	1	0	0	0	0	0	0
	Женски Female	8	5	0	1	1	0	1	0
Инфектологија Infectology	Укупно Total	22	13	1	4	1	1	1	1
	Мушки Male	3	2	0	0	0	0	0	1
	Женски Female	19	11	1	4	1	1	1	0
Интерна медицина Internal medicine	Укупно Total	152	77	13	16	16	12	13	5
	Мушки Male	65	37	5	7	3	3	8	2
	Женски Female	87	40	8	9	13	9	5	3
Клиничка фармакологија са Токсикологијом Clinical pharmacology with toxicology	Укупно Total	1	0	0	0	0	1	0	0
	Мушки Male	0	0	0	0	0	0	0	0
	Женски Female	1	0	0	0	0	1	0	0
Максилофацијална хирургија Maxillofacial surgery	Укупно Total	7	5	1	0	0	1	0	0
	Мушки Male	7	5	1	0	0	1	0	0
	Женски Female	0	0	0	0	0	0	0	0
Медицина рада Occupational medicine	Укупно Total	36	15	5	3	4	2	5	2
	Мушки Male	14	5	2	2	1	1	3	0
	Женски Female	22	10	3	1	3	1	2	2
Медицина спорта Sports medicine	Укупно Total	6	6	0	0	0	0	0	0
	Мушки Male	5	5	0	0	0	0	0	0
	Женски Female	1	1	0	0	0	0	0	0

Специјалност Specialty	Пол Sex	Укупно Total	Регионални центар Regional center						
			Бања Лука Banja Luka	Бијељина Bijeljina	Добој Doboj	Источно Сарајево Istočno Sarajevo	Фоча Foča	Требиње Trebinje	Зворник Zvornik
Медицинска биохемија Medical biochemistry	Укупно Total	16	7	1	2	2	1	3	0
	Мушки Male	1	1	0	0	0	0	0	0
	Женски Female	15	6	1	2	2	1	3	0
Медицинска микробиологија са паразитологијом Medical microbiology with parasitology	Укупно Total	28	14	2	3	2	3	2	2
	Мушки Male	1	0	0	1	0	0	0	0
	Женски Female	27	14	2	2	2	3	2	2
Неурохирургија Neurosurgery	Укупно Total	5	4	0	0	0	1	0	0
	Мушки Male	4	3	0	0	0	1	0	0
	Женски Female	1	1	0	0	0	0	0	0
Неурологија Neurology	Укупно Total	41	20	6	5	3	4	2	1
	Мушки Male	16	8	2	2	1	1	1	1
	Женски Female	25	12	4	3	2	3	1	0
Неуропсихијатрија Neuropsychiatry	Укупно Total	25	8	2	3	7	2	0	3
	Мушки Male	10	3	1	1	1	2	0	2
	Женски Female	15	5	1	2	6	0	0	1
Нуклеарна медицина Nuclear medicine	Укупно Total	8	8	0	0	0	0	0	0
	Мушки Male	2	2	0	0	0	0	0	0
	Женски Female	6	6	0	0	0	0	0	0
Офтамологија Ophthalmology	Укупно Total	33	17	4	3	4	2	2	1
	Мушки Male	8	4	2	1	0	0	0	1
	Женски Female	25	13	2	2	4	2	2	0
Општа хирургија General surgery	Укупно Total	68	34	6	7	6	3	6	6
	Мушки Male	65	32	6	7	6	3	5	6
	Женски Female	3	2	0	0	0	0	1	0
Општа медицина General practitioner	Укупно Total	51	21	13	6	3	0	5	3
	Мушки Male	18	9	4	3	1	0	1	0
	Женски Female	33	12	9	3	2	0	4	3

Специјалност Specialty	Пол Sex	Укупно Total	Регионални центар Regional center						
			Бања Лука Banja Luka	Бијељина Bijeljina	Добој Doboj	Источно Сарајево Istočno Sarajevo	Фоча Foča	Требиње Trebinje	Зворник Zvornik
Ортопедија са трауматологијом Orthopedics with traumatology	Female								
	Укупно Total	33	22	2	4	2	1	1	1
	Мушки Male	31	21	2	3	2	1	1	1
	Женски Female	2	1	0	1	0	0	0	0
Оториноларингологија Otorhinolaryngology	Укупно Total	38	21	4	5	4	1	1	2
	Мушки Male	25	12	3	4	3	1	0	2
	Женски Female	13	9	1	1	1	0	1	0
Патолошка анатомија Anatomical pathology	Укупно Total	18	10	2	0	2	2	1	1
	Мушки Male	5	4	1	0	1	0	0	0
	Женски Female	13	6	1	0	2	2	1	1
Педијатрија Pediatrics	Укупно Total	119	60	12	17	4	10	7	9
	Мушки Male	25	16	0	2	0	2	4	1
	Женски Female	94	44	12	15	4	8	3	8
Пластична и реконструктивна хирургија Plastic and reconstructive surgery	Укупно Total	8	6	0	0	1	1	0	0
	Мушки Male	5	4	0	0	0	1	0	0
	Женски Female	3	2	0	0	1	0	0	0
Пнеумофтизиологија Pneumophthysiology	Укупно Total	64	29	4	10	6	6	6	3
	Мушки Male	27	17	0	3	2	3	2	0
	Женски Female	37	12	4	7	4	3	4	3
Породична медицина Family medicine	Укупно Total	260	196	17	31	4	5	4	3
	Мушки Male	45	25	5	12	0	1	1	1
	Женски Female	215	171	12	19	4	4	3	2
Психијатрија Psychiatry	Укупно Total	64	36	6	11	6	1	3	1
	Мушки Male	16	6	3	3	2	1	1	0
	Женски Female	48	30	3	8	4	0	2	1
Радиологија Radiology	Укупно Total	60	35	5	5	4	6	3	2
	Мушки Male	30	17	4	2	1	3	2	1
	Женски Female	30	18	1	3	3	3	1	1
Социјална медицина Social medicine	Укупно Total	7	4	0	1	1	0	1	0

Специјалност Specialty	Пол Sex	Укупно Total	Регионални центар Regional center						
			Бања Лука Banja Luka	Бијељина Bijeljina	Добој Doboj	Источно Сарајево Istočno Sarajevo	Фоча Foča	Требиње Trebinje	Зворник Zvornik
	Мушки Male	1	0	0	0	0	0	1	0
	Женски Female	6	4	0	1	1	0	0	0
	Укупно Total	6	4	0	0	1	0	1	0
Судска медицина Forensic medicine	Мушки Male	6	4	0	0	1	0	1	0
	Женски Female	0	0	0	0	0	0	0	0
	Укупно Total	26	11	3	3	2	2	3	2
Трансфузија Transfusiology	Мушки Male	6	0	1	1	0	0	2	2
	Женски Female	20	11	2	2	2	2	1	0
	Укупно Total	34	21	2	5	2	2	1	1
Ургентна медицина Emergency medicine	Мушки Male	17	9	1	3	1	1	2	0
	Женски Female	17	12	1	2	1	1	0	0
	Укупно Total	25	12	2	3	3	2	1	2
Урологија Urology	Мушки Male	23	10	2	3	3	2	1	2
	Женски Female	2	2	0	0	0	0	0	0
	Укупно Total	6	0	2	0	2	0	0	2
Школска медицина School medicine	Мушки Male	1	0	0	0	1	0	0	0
	Женски Female	5	0	2	0	1	0	0	2

2.10 ДОКТОРИ СТОМАТОЛОГИЈЕ ПРЕМА СПЕЦИЈАЛНОСТИ / STOMATOLOGISTS BY SPECIALTY

Специјалност Specialty	Пол Sex	Укупно Total	Регионални центар Regional center						
			Бања Лука Banja Luka	Бијељина Bijeljina	Добој Doboj	Источно Сарајево Istočno Sarajevo	Фоча Foča	Требиње Trebinje	Зворник Zvornik
Укупно Total	Укупно Total	226	104	23	33	15	12	22	17
	Мушки Male	65	20	9	12	2	5	12	5
	Женски Female	161	84	14	21	13	7	10	12
Стоматолози без специјализације Stomatologists non-specialists	Укупно Total	171	82	15	25	12	7	15	15
	Мушки Male	49	18	7	9	1	4	6	4
	Женски Female	122	64	8	16	11	3	9	11
Доктори стоматологије Stomatology doctors	Укупно Total	141	62	11	23	11	7	13	14
	Мушки Male	40	13	4	9	1	4	5	4
	Женски Female	101	49	7	14	10	3	8	10
На специјализацији Specailty trainees	Укупно Total	30	20	4	2	1	0	2	1
	Мушки Male	9	5	3	0	0	0	1	0
	Женски Female	21	15	1	2	1	0	1	1
Специјалисти Specialists	Укупно Total	55	22	8	8	3	5	7	2
	Мушки Male	16	2	2	3	1	1	6	1
	Женски Female	39	20	6	5	2	4	1	1
Болести зуба и ендодонција Dental pathology and Endodontics	Укупно Total	5	2	0	0	0	1	2	0
	Мушки Male	2	0	0	0	0	0	2	0
	Женски Female	3	2	0	0	0	1	0	0
Орална хирургија Oral surgery	Укупно Total	7	4	1	1	0	0	1	0
	Мушки Male	5	2	1	1	0	0	1	0
	Женски Female	2	2	0	0	0	0	0	0
Ортодонција Orthodontics	Укупно Total	12	5	1	3	1	0	0	2
	Мушки Male	2	0	0	1	0	0	0	1
	Женски Female	10	5	1	2	1	0	0	1

Специјалност Specialty	Пол Sex	Укупно Total	Регионални центар Regional center							
			Бања Лука Banja Luka	Бијељина Bijeljina	Добој Doboj	Источно Сарајево Istočno Sarajevo	Фоча Foča	Требиње Trebinje	Зворник Zvornik	
Болести уста и Пародонтологија Mouth pathology and Parodontology	Укупно Total	2	1	0	0	0	0	1	0	0
	Мушки Male	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Женски Female	2	1	0	0	0	0	1	0	0
Превентивна и дјечија стоматологија Preventive and child stomatology	Укупно Total	21	8	6	2	2	1	2	2	0
	Мушки Male	5	0	1	0	1	1	2	2	0
	Женски Female	16	8	5	2	1	0	0	0	0
Стоматолошка протетика Dental prosthetics	Укупно Total	7	2	0	2	0	1	2	2	0
	Мушки Male	2	0	0	1	0	0	1	1	0
	Женски Female	5	2	0	1	0	1	1	1	0
Остали Other	Укупно Total	1	0	0	0	0	0	1	0	0
	Мушки Male	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Женски Female	1	0	0	0	0	0	1	0	0

2.11 ФАРМАЦЕУТИ ПРЕМА СПЕЦИЈАЛНОСТИ / PHARMACISTS BY SPECIALTY

Специјалност Specialty	Пол Sex	Укупно Total	Регионални центар Regional center						
			Бања Лука Banja Luka	Бијељина Bijeljina	Добој Doboj	Источно Сарајево Istočno Sarajevo	Фоча Foča	Требиње Trebinje	Зворник Zvornik
Укупно Total	Укупно Total	110	48	16	14	11	9	9	3
	Мушки Male	13	11	1	0	1	0	0	0
	Женски Female	97	37	15	14	10	9	9	3
Фармацеути без специјализације Pharmacists non-specialists	Укупно Total	100	44	14	13	11	8	8	2
	Мушки Male	11	9	1	0	1	0	0	0
	Женски Female	89	35	13	13	10	8	8	2
Дипломирани фармацеути Pharmacists	Укупно Total	97	41	14	13	11	8	8	2
	Мушки Male	10	8	1	0	1	0	0	0
	Женски Female	87	33	13	13	10	8	8	2
На специјализацији Specialty trainees	Укупно Total	3	3	0	0	0	0	0	0
	Мушки Male	1	1	0	0	0	0	0	0
	Женски Female	2	2	0	0	0	0	0	0
Специјалисти Specialists	Укупно Total	10	4	2	1	0	1	1	1
	Мушки Male	2	2	0	0	0	0	0	0
	Женски Female	8	2	2	1	0	1	1	1
Медицинска биохемија Medical biochemistry	Укупно Total	8	2	2	1	0	1	1	1
	Мушки Male	1	1	0	0	0	0	0	0
	Женски Female	7	1	2	1	0	1	1	1
Фармацеутска технологија Pharmaceutical technology	Укупно Total	1	1	0	0	0	0	0	0
	Мушки Male	1	1	0	0	0	0	0	0
	Женски Female	0	0	0	0	0	0	0	0
Испитивање и контрола лијекова Testing and control of medicines	Укупно Total	1	1	0	0	0	0	0	0
	Мушки Male	0	0	0	0	0	0	0	0
	Женски Female	1	1	0	0	0	0	0	0

2.12 ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ СА ВИШОМ, СРЕДЊОМ И НИЖОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ ПРЕМА ПРОФИЛУ / HEALTH WORKERS WITH COLLEGE, SECONDARY AND PRIMARY EDUCATION BY OCCUPATION

Профил Occupation	Стручна спрема Education	Укупно Total			Регионални центар Regional center																				
					Бања Лука Banja Luka			Бијељина Bijeljina			Добој Doboj			Источно Сарајево Istočno Sarajevo			Фоча Foča			Требиње Trebinje			Зворник Zvornik		
		Свега Total	Мушки Male	Женск и Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female
Укупно	Total	6531	999	5532	3389	526	2863	520	41	479	948	200	748	495	56	439	353	59	294	404	46	358	422	71	351
Укупно према стручној спреми Total by education	Виша college	1009	220	789	705	147	558	41	8	33	92	25	67	40	3	37	27	11	16	51	9	42	53	17	36
	Средња Secondary	5512	778	4734	2683	379	2304	479	33	446	847	174	673	455	53	402	326	48	278	353	37	316	369	54	315
	Нижа Primary	10	1	9	1	0	1	0	0	0	9	1	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Зубни техничар Dental technician	Виша college	4	2	2	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0
	Средња Secondary	90	18	72	40	9	31	12	1	11	12	4	8	7	2	5	3	0	3	3	1	2	13	1	12
Лабораторијски техничар Laboratory technician	Виша college	100	12	88	70	8	62	2	0	2	7	1	6	7	1	6	1	0	1	8	2	6	5	0	5
	Средња Secondary	385	72	313	172	36	136	48	3	45	58	11	47	33	8	25	17	5	12	16	0	16	41	9	32
Медицинска сестра - Техничар Nurse/technician-general course	Виша college	423	17	406	312	10	302	16	0	16	38	2	36	20	0	20	6	0	6	13	2	11	18	3	15
	Средња Secondary	3960	548	3412	1985	253	1732	301	24	277	644	137	507	259	32	227	260	40	220	273	31	242	238	31	207
Медицинска сестра – акушерка Nurse/midwif	Виша college	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	0	2
	Средња Secondary	377	0	377	176	0	176	41	0	41	55	0	55	40	0	40	17	0	17	20	0	20	28	0	28
Медицинска сестра за здравствену заштиту дјеце Nurse-pediatrics course	Виша college	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Средња Secondary	96	1	95	12	0	12	19	0	19	1	0	1	46	0	46	5	1	4	4	0	4	9	0	9

Профил Occupation	Стручна спрема Education	Укупно Total			Регионални центар Regional center																				
					Бања Лука Banja Luka			Бијељина Bijeljina			Добој Doboj			Источно Сарајево Istočno Sarajevo			Фоча Foča			Требиње Trebinje			Зворник Zvornik		
		Свега Total	Мушки Male	Женск и Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female	Свега Total	Мушки Male	Женски Female
Раднотерапеу т - ски техничар Work therapy technician	Виша college	56	12	44	54	11	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0
	Средња Secondary	13	7	6	13	7	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Рендген техничар X-ray technician	Виша college	123	73	50	65	36	29	16	7	9	12	10	2	4	1	3	9	6	3	7	4	3	10	9	1
	Средња Secondary	43	25	18	10	3	7	2	0	2	15	11	4	2	1	1	1	1	0	5	3	2	8	6	2
Санитарни техничар Sanitary technician	Виша college	69	22	47	38	14	24	4	0	4	13	6	7	2	0	2	1	1	0	4	0	4	7	1	6
	Средња Secondary	90	30	60	38	15	23	7	3	4	8	5	3	16	2	14	4	0	4	9	2	7	8	3	5
Стоматолошка сестра Dental nurse	Виша college	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Средња Secondary	127	3	124	59	2	57	15	0	15	19	1	18	13	0	13	3	0	3	9	0	9	9	0	9
Фармацеутски техничар Pharmaceutical technician	Виша college	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Средња Secondary	162	7	155	62	3	59	24	0	24	25	1	24	22	1	21	12	0	12	11	0	11	6	2	4
Физиотерапу т - ски техничар Physiotherape utical techn ician	Виша college	221	80	141	162	66	96	2	1	1	20	6	14	5	0	5	6	3	3	17	1	16	9	3	6
	Средња Secondary	150	56	94	99	40	59	10	2	8	9	4	5	17	7	10	3	1	2	3	0	3	9	2	7
Остали Other	Виша college	10	2	8	4	2	2	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1
	Средња Secondary	19	11	8	17	11	6	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
	Нижа Primary	10	1	9	1	0	1	0	0	0	9	1	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ПРИМАРНОМ НИВОУ / PRIMARY HEALTH CARE

ПРИМАРНУ ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ у јавном сектору обезбјеђују 53 дома здравља у Републици Српској као и једна амбуланта породичне медицине. У примарној здравственој заштити у Републици Српској према извјештајима о организационој структури и кадровима у јавном сектору запослено је 3857 здравствених радника од тога 1028 доктора медицине (247 доктора медицине, 642 специјалиста и 139 на специјализацији), 200 доктора стоматологије и 4 фармацеута, те 2625 осталих здравствених радника са вишом, средњом и нижом стручном спремом. Однос доктора медицине и осталих здравствених радника је 1:2.5. У здравственим установама које пружају примарну здравствену заштиту има укупно 1410 административно техничког особља те 72 здравствених сарадника. Однос здравствених радника и административно техничког особља запосленог у здравству је 2.7:1.

Морбидитет у примарној здравственој заштити је приказан према Регионалним центрима Института, којима своје извјештаје достављају гравитирајући домови здравља, према организационим јединицама тј. према службама породичне медицине и специјалистичко консултативним амбулантама. Специјалистичко консултативна здравствена заштита се обавља у области здравствене заштите предшколске и школске дјеце, здравствене заштите жена, те службама за заштиту здравља уста и зуба. Поред морбидитета, у овом поглављу је приказана организациона структура и посјете у домовима здравља према организационим јединицама.

Графикон 2. Процентуална заступљеност најчешћих група болести због којих је тражена медицинска помоћ у примарној здравственој заштити, 2013

3.1 Служба породичне медицине / Family medicine service

3.1.1 Здравствени радници у служби породичне медицине по регионалним центрима Института / Medical staff in family medicine services by regional centers of Institute

Регионални центар <i>Regional center</i>	Здравствени радници <i>Health workers</i>							
	Љекари <i>Medical doctors</i>				са вишом спремом <i>jun. college</i>		са средњом спремом <i>high school</i>	
	Укупно <i>Total</i>	опште медицине <i>General practitioner</i>	на специјализацији <i>in specialists training</i>	специјалисти <i>specialists</i>	Укупно <i>Total</i>	од тога мед. сестре <i>of which nurse</i>	Укупно <i>Total</i>	од тога мед. сестре <i>of which nurse</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	685	210	75	400	100	95	1166	1067
Бања Лука Banja Luka	325	65	25	235	75	73	508	471
Бијељина Bijeljina	72	17	15	40	4	3	120	115
Добој Doboj	102	46	8	48	5	5	190	185
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	51	21	7	23	5	5	93	72
Фоча Foča	32	8	5	19	3	2	84	64
Требиње Trebinje	46	23	3	20	3	2	75	70
Зворник Zvornik	57	30	12	15	5	5	96	90

3.2 Број посјета у служби породичне медицине по регионалним центрима Института / Visits to family medicine services by regional centers of Institute

Регионални центар <i>Regional center</i>	Посјете у ординацији <i>Office visits</i>			Кућне посјете <i>Home visits</i>		систематски прегледи <i>Systematic check-ups</i>	контролни прегледи <i>Follow-up examinations</i>
	код љекара to medical doctors		осталих здравствених радника to other medical staff	Љекара <i>Medical doctors</i>	осталих здравствених радника <i>other medical staff</i>		
	Свега <i>Total</i>	од тога прве <i>of which first v.</i>					
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	4294664	1134370	2016511	23886	98491	5189	29651
Бања Лука Banja Luka	2317014	668514	842546	6047	32202	3481	7221
Бијељина Bijeljina	441974	46993	112964	642	1030	0	0
Добој Doboj	606777	171377	519873	1508	22614	1036	5
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	308528	68666	118840	5533	14944	538	3046
Фоча Foča	163213	28669	59205	1346	10147	0	12947
Требиње Trebinje	222211	64363	104833	8067	13226	134	6432
Зворник Zvornik	234947	85788	258250	743	4328	0	0

3.2.1 Утврђена обољења, стања и повреде по групама у служби породичне медицине / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group

3.2.1.1 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Република Српска / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Republic of Srpska

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>		1237042	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	20610	1.66
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	21667	1.75
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	15361	1.24
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	66332	5.36
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	40705	3.29
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	30196	2.44
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	39910	3.23
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	31196	2.52
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	216052	17.47
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	171936	13.90
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	59927	4.84
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	38961	3.15
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	91235	7.38
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	115422	9.33
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	12095	0.98
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	113	0.01
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	1478	0.12
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	61061	4.94
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	57607	4.66
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	145178	11.73

Од укупно 1 237 042 дијагностикованих обољења, стања и повреда у служби породичне медицине, највећи број (17.47 %) заузимају болести система крвотока, болести система за дисање (13.90 %) и болести мокраћно – полног система (9.33 %).

3.2.1.2 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Бања Лука / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Banja Luka

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i>		680521	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	13074	1.92
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	12790	1.88
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	8900	1.31
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	37397	5.49
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	21878	3.21
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	16896	2.48
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	22991	3.38
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	20956	3.08
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	109776	16.13
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	104470	15.35
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	32937	4.84
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	24587	3.62
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	51153	7.52
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	51978	7.64
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	9546	1.40
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	91	0.01
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	928	0.14
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	40093	5.89
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	33044	4.86
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	67036	9.85

3.2.1.3 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Бијељина / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Bijeljina

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>		46923	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	721	1.54
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	386	0.82
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	1908	4.07
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	2367	5.04
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	1149	2.45
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	2412	5.14
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	1360	2.90
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	453	0.97
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	11592	24.70
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	7460	15.90
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	2789	5.94
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	621	1.32
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	3748	7.99
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	3425	7.30
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	18	0.04
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0.00
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	45	0.09
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	2233	4.76
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	826	1.76
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	3410	7.27

3.2.1.4 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Добој / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Doboј

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Добој <i>Regional center Doboј</i>		219039	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	3114	1.42
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	4425	2.02
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	1776	0.81
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	14331	6.54
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	9363	4.27
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	4901	2.24
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	6526	2.98
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	4147	1.89
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	45884	20.95
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	22448	10.25
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	10291	4.70
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	6808	3.11
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	18116	8.28
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	11544	5.27
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	1421	0.65
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	7	0.01
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	146	0.06
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	8255	3.77
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	11992	5.47
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	33544	15.31

3.2.1.5 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Источно Сарајево / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Istocno Sarajevo

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>		76140	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	1426	1.87
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	1192	1.57
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	1051	1.38
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	3807	5.00
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	1908	2.50
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	1769	2.32
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	2199	2.89
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	1161	1.52
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	17495	22.98
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	15044	19.76
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	3813	5.01
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	1698	2.23
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	4881	6.41
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	5002	6.57
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	331	0.43
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	4	0.01
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	49	0.06
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	3407	4.48
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	3158	4.15
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	6745	8.86

3.2.1.6 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Фоча / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Foca

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Фоча Regional center Foča		28769	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	533	1.85
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	557	1.94
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	226	0.78
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	1788	6.22
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	947	3.29
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	620	2.16
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	671	2.33
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	643	2.24
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	7768	27.00
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	3658	12.72
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	1492	5.19
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	849	2.95
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	1962	6.82
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	1620	5.63
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	238	0.83
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	6	0.02
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	16	0.05
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	1097	3.81
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	1568	5.45
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	2510	8.72

3.2.1.7 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Требиње / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Trebinje

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Требиње Regional center Trebinje		92179	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	564	0.61
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	953	1.03
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	555	0.60
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	3266	3.54
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	2180	2.37
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	1460	1.58
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	2346	2.55
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	1537	1.67
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	13703	14.87
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	8109	8.90
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	2935	3.18
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	1494	1.62
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	3407	3.70
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	35616	38.64
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	287	0.31
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	5	0.01
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	18	0.02
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	2592	2.81
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	2225	2.41
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	8927	9.68

3.2.1.8 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Зворник / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Zvornik

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>		93471	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	1178	1.26
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	1364	1.46
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	945	1.01
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	3376	3.61
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	3280	3.51
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	2138	2.29
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	3817	4.08
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	2299	2.46
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	9834	10.52
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	10747	11.50
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	5670	6.07
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	2904	3.11
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	7968	8.52
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	6237	6.67
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	254	0.27
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	276	0.30
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	3384	3.62
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	4794	5.13
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	23006	24.61

3.3 Здравствена заштита предшколске и школске дјеце / Pre-school and school children health care

3.3.1 Здравствени радници у специјалистичко - консултативним (педијатријским) амбулантама по регионима / Medical staff in specialists services (pediatric)

Регионални центар <i>Regional center</i>	Здравствени радници <i>Health workers</i>							
	Љекари <i>Medical doctors</i>				са вишом спремом <i>jun. college</i>		са средњом спремом <i>high school</i>	
	Укупно <i>Total</i>	опште медицине <i>General practitioner</i>	на специјализацији <i>in specialists training</i>	специјалисти <i>specialists</i>	Укупно <i>Total</i>	од тога мед. сестре <i>of which nurse</i>	Укупно <i>Total</i>	од тога мед. сестре <i>of which nurse</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	69	4	12	53	11	8	91	73
Бања Лука <i>Banja Luka</i>	29	0	6	23	7	5	35	28
Бијељина <i>Bijeljina</i>	6	0	1	5	0	0	7	6
Добој <i>Doboj</i>	13	2	1	10	1	0	20	18
Источно Сарајево <i>Istočno Sarajevo</i>	2	0	1	1	0	0	2	1
Фоча <i>Foča</i>	2	0	0	2	0	0	5	4
Требиње <i>Trebinje</i>	7	1	2	4	2	2	7	5
Зворник <i>Zvornik</i>	10	1	1	8	1	1	15	11

3.3.2 Број посјета у области здравствене заштите предшколске дјеце по регионима / Pre-school children visits to health care services by regional centers of Institute

Регионални центар <i>Regional center</i>	посјете у ординацији <i>Office visits</i>			Кућне посјете <i>Home visits</i>		систематски прегледи <i>Systematic check-ups</i>	контролни прегледи <i>Follow-up examinations</i>
	код љекара <i>to medical doctors</i>		осталих здравствених радника <i>to other medical staff</i>	Љекара <i>Medical doctors</i>	осталих здравствених радника <i>other medical staff</i>		
	Свега <i>Total</i>	од тога прве <i>of which first v.</i>					
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	311343	161441	227250	207	17564	32729	3709
Бања Лука <i>Banja Luka</i>	178123	91615	119488	76	10016	11905	1288
Бијељина <i>Bijeljina</i>	25204	4093	4278	0	7352	1525	0
Добој <i>Doboj</i>	59561	28751	69910	0	0	12154	1488
Источно Сарајево <i>Istočno Sarajevo</i>	7932	6821	4657	42	76	383	243
Фоча <i>Foča</i>	7967	4341	2591	0	0	1327	207
Требиње <i>Trebinje</i>	11684	12061	14054	89	120	1243	195
Зворник <i>Zvornik</i>	20872	13759	12272	0	0	4192	288

Посјете у области здравствене заштите предшколске дјеце се региструју у службама породичне медицине и специјалистичко консултативним амбулантама домова здравља, путем вођења евиденције о посјетама и обољењима у овој популационој групи.

3.3.3 Утврђена обољења, стања и повреде по групама код предшколске дјеце / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among pre-school children

3.3.3.1 Утврђена обољења, стања и повреде по групама код предшколске дјеце Република Српска / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among pre-school children Republic of Srpska

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Република Српска Republic of Srpska		197931	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	9717	4.91
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	148	0.07
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	4465	2.26
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	388	0.20
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	351	0.18
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	380	0.19
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	4603	2.33
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	7130	3.60
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	240	0.12
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	79405	40.12
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	5209	2.63
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	8649	4.37
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	1227	0.62
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	7349	3.71
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	635	0.32
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	1901	0.96
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	R00 - R99	12578	6.35

Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings			
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	2700	1.36
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	50856	25.69

Од укупно 197 931 регистрованих обољења и стања у области здравствене заштите предшколске дјеце, водећа су обољења система за дисање (40.12 %), болести коже и поткожног ткива (4.37%) и болести мокраћно-полног система (3.71%). Значајан разлог посјета у области здравствене заштите предшколске дјеце заузимају превентивне услуге (систематски прегледи, имунизација и др.) које учествују са 25.69 % у укупно регистрованој морбидитету предшколске дјеце.

3.3.3.2 Утврђена обољења, стања и повреде по групама код предшколске дјеце Регионални центар Бања Лука / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among pre-school children Regional center Banja Luka

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бања Лука Regional center Banja Luka		104901	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	5360	5.11
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	83	0.08
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	2609	2.48
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	257	0.24
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	121	0.11
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	205	0.19
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	2767	2.64
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	4611	4.39
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	80	0.08
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	40039	38.17
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	3104	2.96
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	4671	4.45
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	620	0.59
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	4247	4.05
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	302	0.29
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	835	0.79
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	7707	7.34
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	1422	1.39
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	25861	24.65

**3.3.3.3 Утврђена обољења, стања и повреде по групама код предшколске дјеце Регионални центар Бијељина /
Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among pre-school children Regional center Bijeljina**

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>		3874	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	237	6.12
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	2	0.05
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	381	9.83
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	10	0.26
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	1	0.02
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	2	0.05
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	22	0.57
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	25	0.65
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	0	0
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	2195	56.66
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	17	0.44
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	41	1.06
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	5	0.13
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	33	0.85
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	2	0.05
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	248	6.40
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	20	0.52
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	633	16.34

**3.3.3.4 Утврђена обољења, стања и повреде по групама код предшколске дјеце Регионални центар Добој /
Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among pre-school children Regional center Doboј**

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Добој Regional center Doboј		38482	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	1577	4.10
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	45	0.12
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	729	1.89
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	41	0.11
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	193	0.50
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	92	0.24
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	757	1.96
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	969	2.52
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	26	0.06
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	14216	36.95
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	1289	3.35
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	1648	4.28
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	177	0.46
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	1018	2.64
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	104	0.27
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	708	1.85
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	2447	6.36
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	625	1.62
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	11821	30.72

3.3.3.5 Утврђена обољења, стања и повреде по групама код предшколске дјеце/ Регионални центар Источно Сарајево / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among pre-school children Regional center Istočno Sarajevo

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>		16914	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	1435	8.48
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	9	0.05
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	248	1.47
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	60	0.35
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	8	0.05
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	23	0.13
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	431	2.55
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	455	2.69
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	3	0.02
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	6612	39.10
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	177	1.05
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	652	3.85
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	357	2.11
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	976	5.77
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	4	0.02
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	55	0.33
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	418	2.47
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	106	0.63
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	4885	28.88

**3.3.3.6 Утврђена обољења, стања и повреде по групама код предшколске дјеце Регионални центар Фоча /
Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among pre-school children Regional center Foca**

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Фоча Regional center Foča		5012	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	352	7.02
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	3	0.06
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	63	1.26
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	2	0.04
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	15	0.30
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	15	0.30
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	94	1.87
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	198	3.95
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	2	0.04
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	2453	48.95
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	137	2.73
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	280	5.59
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	27	0.54
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	172	3.43
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	6	0.12
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	46	0.92
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	186	3.71
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	132	2.63
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	829	16.54

**3.3.3.7 Утврђена обољења, стања и повреде по групама код предшколске дјеце Регионални центар Требиње /
Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among pre-school children Regional center Trebinje**

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Требиње Regional center Trebinje		14746	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	115	0.78
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	0	0
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	79	0.54
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	3	0.02
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	0	0
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	19	0.13
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	243	1.65
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	327	2.22
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	127	0.86
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	7286	49.41
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	198	1.34
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	462	3.13
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	6	0.04
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	468	3.17
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	19	0.13
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	67	0.45
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	578	3.92
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	138	0.94
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	4611	31.27

**3.3.3.8 Утврђена обољења, стања и повреде по групама код предшколске дјеце Регионални центар Зворник /
Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among pre-school children Regional center Zvornik**

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>		14002	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	641	4.58
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	6	0.04
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	356	2.54
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	15	0.11
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	13	0.09
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	24	0.17
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	289	2.06
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	545	3.89
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	2	0.01
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	6604	47.16
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	287	2.05
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	895	6.39
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	35	0.25
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	435	3.11
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	200	1.43
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	188	1.34
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	994	7.10
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	257	1.84
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	2216	15.83

3.3.4 Број посјета у области здравствене заштите школске дјеце по регионима/ School children visits to health care services by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Посјете у ординацији Office visits			Кућне посјете Home visits		Психолога psychologists	Логопеда Speech therapist	Остале посјете Other	
	код љекара to medical doctor		код осталих здравствених радника to other medical staff	Љекара Medical doctors	осталих здравствених радника other medical staff			Школама To school	школским кукимама to school kitchen
	Свега Total	од тога прве of which first v.							
Република Српска <i>Republic Srpska</i>	292869	169895	163592	201	1062	547	420	4	0
Бања Лука <i>Banja Luka</i>	184065	108032	100427	57	107	547	420	4	0
Бијељина <i>Bijeljina</i>	1377	802	600	6	21	0	0	0	0
Добој <i>Doboj</i>	44345	25300	31714	0	0	0	0	0	0
Источно Сарајево <i>Istočno Sarajevo</i>	5840	5051	1696	0	0	0	0	0	0
Фоча <i>Foča</i>	12544	5578	658	0	761	0	0	0	0
Требиње <i>Trebinje</i>	14358	7822	20991	138	173	0	0	0	0
Зворник <i>Zvornik</i>	30340	17310	7506	0	0	0	0	0	0

Посјете у области здравствене заштите школске дјеце се региструју у службама породичне медицине и специјалистичко консултативним амбулантама домова здравља, путем вођења евиденције о посјетама и обољењима у овој популационој групи.

3.3.5 Утврђена обољења, стања и повреде код школске дјецe по групама / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among school children

3.3.5.1 Утврђена обољења, стања и повреде код школске дјецe по групама Република Српска / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among school children Republic of Srpska

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>		194188	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	7448	3.84
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	803	0.41
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	1607	0.83
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	1442	0.74
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	1274	0.66
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	2066	1.06
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	7519	3.87
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	7029	3.63
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	817	0.42
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	77984	40.16
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	6492	3.34
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	9822	5.06
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	5081	2.62
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	8448	4.35
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	219	0.11
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	38	0.02
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	1927	0.99
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	13815	7.11
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	8337	4.29
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	32020	16.49

Од укупно 194188 дијагностикованих обољења, стања и повреда у области здравствене заштите школске дјецe, највећи број (40,16%) су болести система за дисање, болести коже и поткожног ткива (5,06%),

Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора (7,11%) и болести мокраћно полног система (4,35%). Значајан удио у укупно регистрованим разлозима посјете у области здравствене заштите школске дјеце су превентивне услуге (16,49%).

**3.3.5.2 Утврђена обољења, стања и повреде код школске дјеце по групама Регионални центар Бања Лука /
Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among school children Regional center Banja Luka**

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бања Лука Regional center Banja Luka		118290	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	3906	3.30
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	539	0.46
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	1181	1.00
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	1039	0.88
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	836	0.71
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	1250	1.06
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	5185	4.38
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	4820	4.08
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	519	0.44
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	49228	41.62
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	4107	3.47
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	6663	5.63
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	3388	2.86
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	6161	5.21
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	147	0.12
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	28	0.02
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	1182	1.00
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	8530	7.21
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	4452	3.76
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	15129	12.79

**3.3.5.3 Утврђена обољења, стања и повреде код школске дјеце по групама Регионални центар Бијељина /
Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among school children Regional center Bijeljina**

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>		1149	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	40	3.48
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	1	0.09
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	31	2.70
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	7	0.61
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	8	0.70
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	14	1.22
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	10	0.87
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	38	3.31
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	3	0.26
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	535	46.56
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	7	0.61
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	30	2.61
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	13	1.13
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	34	2.96
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	6	0.52
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	104	9.05
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	34	2.96
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	234	20.36

**3.3.5.4 Утврђена обољења, стања и повреде код школске дјеце по групама Регионални центар Добој /
Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among school children Regional center Doboј**

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Добој Regional center Doboј		31241	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	1701	5.44
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	144	0.46
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	137	0.44
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	173	0.55
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	280	0.90
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	374	1.20
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	869	2.78
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	926	2.96
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	149	0.48
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	10643	34.07
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	1106	3.54
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	1308	4.18
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	833	2.67
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	859	2.76
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	72	0.23
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	2	0.01
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	389	1.24
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	2410	7.71
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	1927	6.17
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	6939	22.21

3.3.5.5 Утврђена обољења, стања и повреде код школске дјеце по групама Регионални центар Источно Сарајево / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among school children Regional center Istočno Sarajevo

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>		10991	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	638	5.80
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	9	0.08
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	53	0.48
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	74	0.68
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	34	0.31
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	72	0.65
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	261	2.38
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	253	2.30
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	12	0.11
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	4929	44.85
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	380	3.46
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	377	3.43
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	241	2.19
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	325	2.96
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	78	0.71
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	759	6.90
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	533	4.85
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	1963	17.86

**3.3.5.6 Утврђена обољења, стања и повреде код школске дјеце по групама Регионални центар Фоча /
Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among school children Regional center Foca**

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Фоча Regional center Foča		5606	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	323	5.76
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	11	0.20
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	24	0.43
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	15	0.27
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	18	0.32
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	33	0.60
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	135	2.41
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	178	3.18
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	19	0.34
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	2151	38.37
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	219	3.91
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	335	5.98
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	133	2.37
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	220	3.92
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	44	0.78
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	479	8.54
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	318	5.67
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	951	16.95

**3.3.5.7 Утврђена обољења, стања и повреде код школске дјеце по групама Регионални центар Требиње /
Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among school children Regional center Trebinje**

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Требиње Regional center Trebinje		9504	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	267	2.81
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	16	0.17
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	40	0.42
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	30	0.31
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	9	0.09
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	55	0.58
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	309	3.25
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	281	2.96
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	11	0.12
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	4407	46.37
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	176	1.85
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	296	3.11
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	169	1.78
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	221	2.33
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	91	0.96
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	579	6.09
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	296	3.11
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	2251	23.68

**3.3.5.8 Утврђена обољења, стања и повреде код школске дјеце по групама Регионални центар Зворник /
Diagnosed diseases, conditions and injuries by group among school children Regional center Zvornik**

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>		17407	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	573	3.29
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	83	0.47
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	141	0.81
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	104	0.59
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	89	0.51
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	268	1.53
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	750	4.31
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	533	3.05
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	104	0.59
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	6091	34.99
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	497	2.85
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	813	4.75
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	304	1.75
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	628	3.60
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	8	0.04
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	137	0.78
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	954	5.48
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	777	4.46
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	4553	26.15

3.4 Служба специјалистичко консултативне здравствене заштите - амбуланта за здравствену заштиту жена / Specialists services – woman's health services

3.4.1 Здравствени радници у амбулантама за здравствену заштиту жена по регионалним центрима Института / Medical staff in woman's health services by regional center of Institute

Регионални центар Regional center	Здравствени радници Health workers							
	Љекари Medical doctors				са вишом спремом jun. College		са средњом спремом high school	
	Укупно Total	опште медицине General practitioner	на специјализацији in specialists training	специјалисти specialists	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	60	0	7	53	4	3	84	19
Бања Лука Banja Luka	24	0	5	19	2	2	31	6
Бијељина Bijeljina	6	0	0	6	0	0	10	2
Добој Doboj	10	0	1	9	1	1	20	6
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	5	0	0	5	0	0	5	1
Фоча Foča	4	0	0	4	0	0	2	1
Требиње Trebinje	4	0	0	4	0	0	8	3
Зворник Zvornik	7	0	1	6	1	0	8	0

**3.4.2 Број посјета у амбулантама за здравствену заштиту жена по регионалним центрима Института /
Visits in woman's health services by regional centers of Institute**

Регионални центар Regional center	Посјете у ординацији <i>Office visits</i>			Кућне посјете <i>Home visits</i>		систематски прегледи Sistematic check-ups
	код љекара to medical doctors		осталих здравствених радника to other medical staff	Љекара Medical doctors	осталих здравствених радника other medical staff	
	Свега Total	од тога прве of which first v.				
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	146587	71287	105006	0	0	4004
Бања Лука Banja Luka	61312	33326	53029	0	0	1706
Бијељина Bijeljina	15189	3373	8100	0	0	0
Добој Doboj	32051	18808	21683	0	0	1644
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	14467	5259	0	0	0	102
Фоча Foča	3530	1754	1165	0	0	552
Требиње Trebinje	7606	4143	18372	0	0	0
Зворник Zvornik	12432	4624	2657	0	0	0

3.4.3 Утврђена обољења, стања и повреде по групама у специјалистичко консултативним амбулантама за здравствену заштиту жена/ Diagnosed diseases, conditions and injuries by group

3.4.3.1 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Република Српска / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Republic of Srpska

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Република Српска		80158	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	1974	2.46
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	3572	4.46
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	161	0.20
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	274	0.34
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	45	0.06
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	2	0.01
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	0	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	1	0.01
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	34	0.04
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	13	0.01
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	16	0.01
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	44	0.05
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	5	0.01
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	48235	60.17
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	3202	3.99
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	4	0.01
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	109	0.13
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	1	0.01
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	22466	28.03

3.4.3.2 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Бања Лука / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Banja Luka

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бања Лука Regional center Banja Luka		38037	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	1303	3.43
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	1734	4.56
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	6	0.01
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	113	0.29
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	38	0.10
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	0	0
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	0	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	0	0
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	25	0.07
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	2	0.01
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	4	0.01
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	12	0.03
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	1	0.01
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	25369	66.69
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	1514	3.98
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	0	0
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	8	0.02
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	0	0
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	7908	20.79

3.4.3.3 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Бијељина / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Bijeljina

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>		4647	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	0	0
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	38	0.82
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	31	0.67
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	0	0
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	0	0
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	0	0
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	0	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	0	0
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	0	0
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	0	0
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	0	0
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	0	0
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	0	0
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	3303	71.07
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	0	0
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	0	0
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	0	0
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	1275	27.44

3.4.3.4 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Добој / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Doboј

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Добој <i>Regional center Doboј</i>		20173	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	575	2.85
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	1044	5.18
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	81	0.40
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	68	0.34
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	0	0
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	0	0
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	0	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	0	0
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	9	0.04
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	11	0.05
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	4	0.02
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	24	0.12
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	3	0.01
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	9904	49.10
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	1030	5.11
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	4	0.02
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	2	0.01
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	0	0
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	7414	36.75

3.4.3.5 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Источно Сарајево / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Istocno Sarajevo

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>		5325	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	28	0.53
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	322	6.05
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	25	0.47
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	5	0.09
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	2	0.04
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	2	0.04
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	0	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	0	0
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	0	0
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	0	0
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	5	0.09
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	6	0.11
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	1	0.02
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	3524	66.18
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	188	3.53
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	0	0
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	7	0.13
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	1	0.02
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	1209	22.70

3.4.3.6 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионална јединица Фоча / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Foča

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Фоча Regional center Foča		1912	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	44	2.30
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	98	5.13
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	7	0.37
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	32	1.67
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	5	0.26
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	0	0
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	0	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	0	0
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	0	0
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	0	0
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	0	0
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	0	0
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	0	0
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	891	46.60
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	26	1.36
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	0	0
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	9	0.47
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	0	0
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	800	41.84

3.4.3.7 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Требиње / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Trebinje

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Требиње Regional center Trebinje		4289	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	6	0.14
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	68	1.59
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	10	0.23
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	0	0
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	0	0
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	0	0
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	0	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	0	0
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	0	0
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	0	0
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	0	0
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	0	0
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	0	0
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	1755	40.92
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	254	5.92
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	0	0
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	0	0
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	0	0
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	2196	51.20

3.4.3.8 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Зворник / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Zvornik

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>		5775	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	18	0.31
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	268	4.64
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	1	0.02
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	56	0.97
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	0	0
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	0	0
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	0	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	1	0.02
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	0	0
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	0	0
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	3	0.05
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	2	0.03
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	0	0
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	3489	60.42
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	190	3.29
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	0	0
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	83	1.44
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	0	0
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	1664	28.81

3.5 Служба специјалистичко консултативне здравствене заштите – здравствена заштита радника / Specialists services – occupational health care

3.5.1 Здравствени радници запослени у области здравствене заштите радника по регионалним јединицима Института / Medical staff in occupational health services by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Здравствени радници Health workers							
	Љекари Medical doctors				са вишом спремом jun. college		са средњом спремом high school	
	Укупно Total	опште медицине General practitioner	на специјализацији in specialists training	специјалисти specialists	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	28	2	1	25	5	4	23	21
Бања Лука Banja Luka	18	0	1	17	5	4	18	16
Бијељина Bijeljina	1	0	0	1	0	0	0	0
Добој Doboj	0	0	0	0	0	0	0	0
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	1	0	0	1	0	0	0	0
Фоча Foča	0	0	0	0	0	0	1	1
Требиње Trebinje	4	0	0	4	0	0	2	2
Зворник Zvornik	4	2	0	2	0	0	2	2

3.5.2 Посјете у области здравствене заштите радника по регионалним центрима Института / Visits to occupational health services by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Посјете у ординацији Office visits			Кућне посјете Home visits	
	код љекара to medical doctors		осталих медицинских радника to other medical staff	Љекара medical doctors	осталих медицинских радника other medical staff
	Свeга Total	од тога прве of which first			
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	185125	134921	845934	22	303
Бања Лука Banja Luka	120090	111995	830065	0	0
Бијељина Bijeljina	1346	916	0	0	0
Добој Doboj	0	0	0	0	0
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	1133	0	0	0	0
Фоча Foča	1642	1226	1137	0	0
Требиње Trebinje	8126	2229	0	0	0
Зворник Zvornik	52788	18555	14732	22	303

3.5.3 Утврђена обољења, стања и повреде по групама / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group

3.5.3.1 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Република Српска / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Republic of Srpska

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>		134971	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	357	0.27
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	430	0.32
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	314	0.23
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	2377	1.76
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	845	0.63
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	623	0.46
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	1931	1.43
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	1108	0.82
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	3801	2.82
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	3485	2.58
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	2125	1.57
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	910	0.67
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	6711	4.97
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	1867	1.38
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	365	0.27
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	65	0.05
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	1947	1.44
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	1482	1.10
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	104228	77.22

3.5.3.2 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Бања Лука / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Banja Luka

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бања Лука Regional center Banja Luka		111995	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	31	0.03
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	87	0.08
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	141	0.13
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	1536	1.37
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	67	0.06
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	71	0.06
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	1275	1.14
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	500	0.45
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	1578	1.41
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	874	0.78
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	1080	0.96
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	123	0.11
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	4779	4.27
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	567	0.50
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	3	0.01
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	5	0.01
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	1206	1.07
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	68	0.06
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	98004	87.50

3.5.3.3 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Бијељина / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Bijeljina

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>		916	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	46	5.02
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	23	2.51
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	13	1.42
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	25	2.73
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	54	5.90
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	22	2.40
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	25	2.73
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	10	1.09
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	103	11.24
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	119	12.99
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	120	13.10
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	66	7.21
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	44	4.80
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	84	9.17
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	0	0
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	72	7.86
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	58	6.33
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	32	3.49

3.5.3.5 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Фоча / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Foca

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Фоча Regional center Foča		1226	100
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	0	0
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	0	0
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	0	0
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	0	0
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	0	0
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	0	0
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	0	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	0	0
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	0	0
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	0	0
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	0	0
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	0	0
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	0	0
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	0	0
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	0	0
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	0	0
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	0	0
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	1226	100.00

3.5.3.6 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Требиње / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Trebinje

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Требиње <i>Regional center Trebinje</i>		2214	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	6	0.27
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	15	0.68
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	37	1.67
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	107	4.82
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	117	5.28
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	109	4.91
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	118	5.33
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	100	4.56
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	314	14.18
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	377	17.03
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	132	5.96
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	112	5.06
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	114	5.14
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	165	7.45
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	35	1.58
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	0	0
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	92	4.15
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	42	1.90
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	222	10.03

3.5.3.7 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Зворник / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Zvornik

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>		18620	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	274	1.47
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	305	1.64
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	123	0.66
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	709	3.81
3.81V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	607	3.26
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	421	2.26
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	513	2.75
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	498	2.67
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	1806	9.70
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	2115	11.36
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	793	4.26
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	609	3.27
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	1774	9.53
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	1051	5.64
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	327	1.76
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	60	0.32
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	577	3.10
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	1314	7.06
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	4744	25.48

3.6 Стоматолошка служба/ Dental health services

3.6.1 Здравствени радници у служби стоматолошке здравствене заштите по регионалним центрима Института / Medical staff in dental health services by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Здравствени радници Health workers					
	укупно доктори Total doctors	доктори стоматологије Dentists	доктори стоматологије на специјализацији Dentists in specialist training	доктори стоматологије специјалиста Dentists specialists	Зубни Техничари Dental technicians	Зубни асистенти Dental asistents
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	225	141	29	55	86	158
Бања Лука Banja Luka	104	62	20	22	40	81
Бијељина Bijeljina	22	11	3	8	12	15
Добој Doboj	33	23	2	8	12	27
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	15	11	1	3	5	12
Фоча Foča	12	7	0	5	3	2
Требиње Trebinje	22	13	2	7	3	13
Зворник Zvornik	17	14	1	2	11	8

3.6.2 Посјете у стоматолошкој служби по регионалним центрима Института / Visits to dental health services by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Посјете Visits		серијски прегледи serial examinations	извршени радови work performed							
				пломбирани зуби fillings		хируршке интервенције Surgical interventions		протетски радови Prosthodontic work		Ортодонција Orthodontics works	лијечење меких ткива Soft tissue treatment
	Свега Total	од тога прве of which first v.		без лијечења по treatment	са лијечењем with treatment	извађени зуби Extracted teeth	остале интервенције Other interventions	покретне протезе Movable dentures	фиксне протезе Fixed dentures		
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	467983	217171	211889	119111	46381	110138	428182	5097	1669	56999	12149
Бања Лука Banja Luka	236303	93294	138639	56199	21683	48780	272959	2938	1002	31857	9257
Бијељина Bijeljina	42033	13029	10296	5481	8426	8320	44900	355	155	1730	0
Добој Doboj	76146	43638	31195	20015	4953	20873	98670	1021	331	16106	972
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	19807	7293	1940	6568	2516	6697	6671	85	0	424	605
Фоча Foča	25387	7381	9509	8259	2584	5797	3050	609	116	0	231
Требиње Trebinje	22540	23569	3510	11848	2748	9071	916	0	0	1298	162
Зворник Zvornik	45767	28967	16800	10741	3471	10600	1016	89	65	5584	922

3.6.3 Утврђена обољења, стања и повреде у служби за стоматологију по групама / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group

3.6.3.1 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Република Српска / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Republic of Srpska

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>		237881	100.00
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	217302	91.35
180 Кариес дентиум Dental Caries	K02	97400	0
181 Друге болести зуба и потпорних структура Other diseases of teeth and supporting structures	K00 - K01 K03 - K08	111872	0
182 Друге болести усне дупље и пљувачних жлијезда Other diseases of oral cavity and salivary glands	K09 - K14	8030	0
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	20579	8.65

3.6.3.2 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Бања Лука / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Banja Luka

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i>		98571	100.00
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	82812	84.01
180 Кариес дентиум Dental Caries	K02	52474	0
181 Друге болести зуба и потпорних структура Other diseases of teeth and supporting structures	K00 - K01 K03 - K08	26686	0
182 Друге болести усне дупље и пљувачних жлијезда Other diseases of oral cavity and salivary glands	K09 - K14	3652	0
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	15759	15.99

3.6.3.3 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Бијељина / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Bijeljina

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>		14011	100.00
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	9693	69.18
180 Кариес дентиум Dental Caries	K02	2554	0
181 Друге болести зуба и потпорних структура Other diseases of teeth and supporting structures	K00 - K01 K03 - K08	5727	0
182 Друге болести усне дупље и пљувачних жлијезда Other diseases of oral cavity and salivary glands	K09 - K14	1412	0
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	4318	30.82

3.6.3.4 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Добој / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Doboј

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Добој <i>Regional center Doboј</i>		50930	100.00
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	50930	100.00
180 Кариес дентиум Dental Caries	K02	21745	0
181 Друге болести зуба и потпорних структура Other diseases of teeth and supporting structures	K00 - K01 K03 - K08	27614	0
182 Друге болести усне дупље и пљувачних жлијезда Other diseases of oral cavity and salivary glands	K09 - K14	1571	0

3.6.3.5 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Источно Сарајево / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Istočno Sarajevo

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>		12904	100.00
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	12904	100.00
180 Кариес дентиум Dental Caries	K02	4898	0
181 Друге болести зуба и потпорних структура Other diseases of teeth and supporting structures	K00 - K01 K03 - K08	7387	0
182 Друге болести усне дупље и пљувачних жлијезда Other diseases of oral cavity and salivary glands	K09 - K14	619	0

3.6.3.6 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Фоча / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Foca

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Фоча <i>Regional center Foča</i>		7381	100.00
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	6879	93.20
180 Кариес дентиум Dental Caries	K02	3644	0
181 Друге болести зуба и потпорних структура Other diseases of teeth and supporting structures	K00 - K01 K03 - K08	2942	0
182 Друге болести усне дупље и пљувачних жлијезда Other diseases of oral cavity and salivary glands	K09 - K14	293	0
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	502	6.80

3.6.3.7 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Требиње / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Trebinje

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Требиње <i>Regional center Trebinje</i>		24855	100.00
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	24855	100.00
180 Кариес дентиум Dental Caries	K02	14952	0
181 Друге болести зуба и потпорних структура Other diseases of teeth and supporting structures	K00 - K01 K03 - K08	9775	0
182 Друге болести усне дупље и пљувачних жлијезда Other diseases of oral cavity and salivary glands	K09 - K14	128	0

3.6.3.8 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Зворник / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Zvornik

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>		29229	100.00
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	29229	100.00
180 Кариес дентиум Dental Caries	K02	11605	0
181 Друге болести зуба и потпорних структура Other diseases of teeth and supporting structures	K00 - K01 K03 - K08	17269	0
182 Друге болести усне дупље и пљувачних жлијезда Other diseases of oral cavity and salivary glands	K09 - K14	355	0

3.7 Ванболнички морбидитет по регионалним центрима Института / Outpatient morbidity by regional centers of Institute

3.7.1 Утврђена обољења, стања и повреде по групама у Републици Српској / Diagnosed diseases, conditions and injuries in Republic of Srpska

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Република Српска		2082171	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	40106	1.93
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	26620	1.28
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	21908	1.05
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	70813	3.40
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	43220	2.07
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	33267	1.60
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	53963	2.59
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	46464	2.23
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	220944	10.61
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	332823	15.98
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	291071	13.98
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	58386	2.80
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	104259	5.01
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	181321	8.71
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	15881	0.76
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	786	0.04
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	5375	0.26
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	89510	4.30
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	70127	3.37
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	375327	18.03

3.7.1.1 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Бања Лука / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Banja Luka

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center BanjaLuka</i>		1152315	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	23674	2.05
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	15233	1.32
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	12837	1.11
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	40342	3.50
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	22940	1.99
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	18422	1.60
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	32218	2.80
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	30887	2.68
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	111978	9.72
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	194613	16.89
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	124044	10.76
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	36056	3.13
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	59941	5.20
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	88322	7.66
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	11210	0.98
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	421	0.04
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	2950	0.26
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	57544	4.99
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	38986	3.38
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	229697	19.93

3.7.1.2 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Бијељина / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Bijeljina

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>		71520	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	1044	1.46
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	450	0.63
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	2364	3.30
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	2409	3.37
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	1212	1.69
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	2450	3.43
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	1417	1.98
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	526	0.73
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	11698	16.36
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	10309	14.41
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	12626	17.66
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	758	1.06
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	3810	5.33
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	6879	9.62
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	18	0.02
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	53	0.07
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	2657	3.72
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	938	1.31
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	9902	13.85

3.7.1.3 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Добој / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Doboј

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Добој Regional center Doboј		359865	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	6967	1.94
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	5658	1.57
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	2723	0.76
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	14613	4.06
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	9836	2.73
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	5367	1.49
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	8152	2.27
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	6042	1.68
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	46068	12.80
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	47318	13.15
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	63620	17.68
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	9788	2.72
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	19129	5.32
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	23325	6.48
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	2523	0.70
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	113	0.03
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	1247	0.35
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	13114	3.64
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	14544	4.04
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	59718	16.59

3.7.1.4 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Источно Сарајево / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Istocno Sarajevo

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>		122274	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	3527	2.88
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	1532	1.25
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	1377	1.13
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	3946	3.23
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	1952	1.60
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	1866	1.53
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	2891	2.36
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	1869	1.53
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	17510	14.32
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	26585	21.74
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	17279	14.13
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	2733	2.23
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	5480	4.48
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	9827	8.04
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	519	0.42
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	8	0.01
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	182	0.15
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	4591	3.75
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	3798	3.11
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	14802	12.11

3.7.1.5 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Фоча / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Foca

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Фоча Regional center Foča		49906	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	1252	2.51
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	669	1.34
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	320	0.64
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	1837	3.68
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	985	1.97
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	668	1.34
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	900	1.81
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	1019	2.04
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	7789	15.61
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	8262	16.56
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	8727	17.49
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	1464	2.93
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	2122	4.25
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	2903	5.82
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	264	0.53
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	12	0.02
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	106	0.21
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	1771	3.55
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	2018	4.04
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	6818	13.66

3.7.1.6 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Требиње / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Trebinje

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Требиње Regional center Trebinje		147787	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	958	0.65
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	1052	0.71
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	721	0.49
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	3406	2.30
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	2306	1.56
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	1643	1.11
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	3016	2.04
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	2245	1.52
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	14155	9.58
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	20179	13.65
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	28296	19.15
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	2364	1.60
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	3696	2.50
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	38225	25.86
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	576	0.39
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	24	0.02
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	176	0.12
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	3841	2.60
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	2701	1.83
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	18207	12.32

3.7.1.7 Утврђена обољења, стања и повреде по групама Регионални центар Зворник / Diagnosed diseases, conditions and injuries by group Regional center Zvornik

МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (10МКБ) Diseases and conditions ICD-X		Укупно Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>		178504	100.00
I Заразне и паразитарне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	2684	1.50
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	2026	1.13
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving the immune mechanism	D50 - D89	1566	0.88
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	4260	2.39
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	3989	2.23
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	2851	1.59
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	5369	3.01
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	3876	2.17
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	11746	6.58
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	25557	14.32
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	36479	20.44
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	5223	2.93
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	10081	5.65
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	11840	6.63
XV Трудноћа, рађање и бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	771	0.43
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	208	0.12
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q96	661	0.37
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	5992	3.36
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	7142	4.00
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	36183	20.27

3.8 Специјалистичке амбуланте Specialists services

3.8.1 Здравствени радници у специјалистичким амбулантама по регионалним центрима / Medical staff in specialists services by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Здравствени радници Health workers							
	Љекари Medical doctors				са вишом спремом jun. college		са средњом спремом high school	
	Укупно Total	опште медицине General practitioner	на специјализацији in specialists training	специјалисти specialists	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	16	1	3	12	6	3	34	19
Бања Лука Banja Luka	15	1	3	11	6	3	32	18
Бијељина Bijeljina	0	0	0	0	0	0	0	0
Добој Doboj	1	0	0	1	0	0	2	1
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	0	0	0	0	0	0	0	0
Фоча Foča	0	0	0	0	0	0	0	0
Требиње Trebinje	0	0	0	0	0	0	0	0
Зворник Zvornik	0	0	0	0	0	0	0	0

3.8.2 Посјете у специјалистичким амбулантама по регионалним центрима / Visits to specialists services by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Посјете у ординацији Office visits			Кућне посјете Home visits	
	код лекара to medical doctors		осталих здравствених радника to other medical staff	Лекара medical doctors	осталих здравствених радника other medical staff
	Свега Total	од тога прве of which first v.			
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	19651	10351	28684	0	0
Бања Лука Banja Luka	11991	6832	6114	0	0
Бијељина Bijeljina	1215	0	0	0	0
Добој Doboj	6445	3519	22570	0	0
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	0	0	0	0	0
Фоча Foča	0	0	0	0	0
Требиње Trebinje	0	0	0	0	0
Зворник Zvornik	0	0	0	0	0

3.9 Центри за ментално здравље / Mental health centers

3.9.1 Здравствени радници у центрима за ментално здравље по регионалним центрима Института / Medical staff in mental health centers by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Здравствени радници Health workers							
	Љекари Medical doctors				са вишом спремом jun. college		са средњом спремом high school	
	Укупно Total	опште медицине General practitioner	на специја- лизацији in specialists training	специја листи specialists	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse	Укупно Total	од тога мед.сестре of which nurse
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	35	0	8	27	20	19	49	47
Бања Лука Banja Luka	16	0	3	13	14	13	13	12
Бијељина Bijeljina	6	0	2	4	3	3	5	5
Добој Doboj	8	0	2	6	0	0	18	18
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	2	0	0	2	1	1	3	3
Фоча Foča	0	0	0	0	0	0	0	0
Требиње Trebinje	1	0	0	1	0	0	4	4
Зворник Zvornik	2	0	1	1	2	2	6	5

3.9.2 Посјете у центрима за ментално здравље по регионалним центрима Института / Visits to mental health centers by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Посјете у ординацији Office visits			Кућне посјете Home visits	
	код љекара to medical doctors		осталих здравствених радника to other medical staff	љекара medical doctors	осталих здравствених радника other medical staff
	Свега Total	од тога прве of which first v.			
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	77005	14793	97011	1068	1500
Бања Лука Banja Luka	35936	8319	23321	306	383
Бијељина Bijeljina	10362	1770	10564	31	274
Добој Doboj	14381	2966	51551	457	95
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	6726	1466	3085	30	40
Фоча Foča	0	0	0	0	0
Требиње Trebinje	953	272	736	212	448
Зворник Zvornik	8647	0	7754	32	260

3.10 Центри базичне рехабилитације / Basic rehabilitation centers

3.10.1 Здравствени радници у центрима базичне рехабилитације по регионалним центрима / Medical staff in basic rehabilitation centers by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Здравствени радници Health workers							
	Љекари Medical doctors				са вишом спремом jun. college		са средњом спремом high school	
	Укупно Total	опште медицине General practitioner	на специјализацији in specialists training	специјалисти specialists	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	34	0	4	30	61	0	73	17
Бања Лука Banja Luka	15	0	2	13	24	0	29	7
Бијељина Bijeljina	3	0	1	2	2	0	7	1
Добој Doboj	7	0	1	6	14	0	15	8
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	3	0	0	3	5	0	9	0
Фоча Foča	1	0	0	1	1	0	0	0
Требиње Trebinje	2	0	0	2	7	0	3	1
Зворник Zvornik	3	0	0	3	8	0	10	0

3.10.2 Посјете у центрима базичне рехабилитације по регионалним центрима Института / Visits to basic rehabilitation centers by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Посјете у ординацији Office visits			Кућне посјете Home visits	
	код љекара to medical doctors		осталих здравствених радника to other medical staff	љекара medical doctors	осталих здравствених радника other medical staff
	Свега Total	од тога прве of which first v.			
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	110685	49727	1056317	82	622
Бања Лука Banja Luka	50705	28705	461404	0	0
Бијељина Bijeljina	11062	1859	120090	21	150
Добој Doboj	25415	11471	244074	0	0
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	6656	3072	74443	8	22
Фоча Foča	3053	1623	27154	8	8
Требиње Trebinje	5439	2997	60984	45	417
Зворник Zvornik	8355	0	68168	0	25

3.11 Хитна медицинска помоћ / Emergency medical service

3.11.1 Здравствени радници у хитној медицинској помоћи по регионалним центрима Института / Medical staff in emergency medical services by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Здравствени радници Health workers							
	Љекари Medical doctors				са вишом спремом jun. college		са средњом спремом high school	
	Укупно Total	опште медицине General practitioner	на специјализацији in specialists training	специјалисти specialists	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	73	25	16	32	22	17	241	224
Бања Лука Banja Luka	42	14	10	18	10	8	93	90
Бијељина Bijeljina	5	1	1	3	1	1	18	18
Добој Doboj	11	4	4	3	1	0	60	55
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	3	1	0	2	0	0	14	11
Фоча Foča	1	0	0	1	1	1	7	7
Требиње Trebinje	7	3	0	4	6	4	23	21
Зворник Zvornik	4	2	1	1	3	3	26	22

3.11.2 Посјете у хитној медицинској помоћи по регионалним центрима Института / Visits to emergency medical services by regional centers of institute

Регионални центар Regional center	Посјете у ординацији Office visits			Кућне посјете Home visits	
	код љекара to medical doctors		осталих здравствених радника to other medical staff	љекара medical doctors	осталих здравствених радника other medical staff
	Свeга Total	од тога прве of which first v.			
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	389785	197614	631324	18391	48454
Бања Лука Banja Luka	178613	152539	277206	8584	18955
Бијељина Bijeljina	38613	7939	76114	4781	4963
Добој Doboj	91763	0	160455	458	5026
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	6531	6110	10474	261	847
Фоча Foča	14365	3603	22316	792	4833
Требиње Trebinje	21877	27423	15699	3495	13678
Зворник Zvornik	38023	0	69060	20	152

3.12 Стоматолошка здравствена заштита - здравствене установе, приватни сектор / Dental health services – health institutions, private sector

3.12.13 Здравствени радници у стоматолошким амбулантама по регионалним центрима Института / Medical staff in dental health services by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Здравствени радници Health workers					
	укупно доктори Total doctors	доктори стоматологије Dentists	доктори стоматологије на специјализацији Dentists in specialist training	доктори стоматологије Dentists specialists	Зубни Техничари Dental technicians	Зубни асистенти Dental asistents
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	307	237	16	54	43	228
Бања Лука Banja Luka	196	149	11	36	31	152
Бијељина Bijeljina	35	25	2	8	2	22
Добој Doboj	30	27	0	3	4	25
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	26	25	1	0	2	15
Фоча Foča	1	0	0	1	0	1
Требиње Trebinje	8	5	2	1	0	6
Зворник Zvornik	11	6	0	5	4	7

3.12.2 Посјете у стоматолошким здравственим установама по регионалним центрима / Visits in dental health services by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Посјете Visits		серијски прегледи serial examinations	Извршени радови Work performed							
	Свега Total	од тога прве of which first v.		пломбирани зуби fillings		хируршке интервенције Surgical interventions		протетски радови Prosthetic work		Ортодонција Orthodontic works	лијечење меких ткива Soft tissue treatment
				без лијечења treatment	са лијечењем with treatment	извађени зуби Extracted teeth	остале интервенције Other interventions	покретне протезе Movable dentures	фиксне протезе Fixed dentures		
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	227630	126839	55829	110584	42828	41812	35199	3979	13324	2116	10592
Бања Лука Banja Luka	137760	69924	30818	67083	27554	21752	15277	2205	8855	778	7208
Бијељина Bijeljina	37276	25160	10350	14485	6403	10010	4547	812	2747	316	2616
Добој Doboj	21382	10097	10138	13120	4594	4603	13426	422	918	142	294
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	17210	11896	68	9008	2045	2888	1116	130	306	449	381
Фоча Foča	475	135	340	65	13	14	6	0	0	431	0
Требиње Trebinje	2449	1747	917	1782	417	307	148	128	18	0	0
Зворник Zvornik	11078	7880	3198	5041	1802	2238	679	282	480	0	93

3.13 Специјалистичке амбуланте - здравствене установе, приватни сектор / Specialists services – health institutions, private sector

3.13.1 Здравствени радници у специјалистичким амбулантама по регионалним центрима Института / Medical staff in specialists services by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Здравствени радници Health workers							
	Љекари Medical doctors				са вишом спремом jun. college		са средњом спремом high school	
	Укупно Total	опште медицине General practitioner	на специјализацији in specialists training	специјалисти specialists	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	181	10	7	164	26	6	230	18
Бања Лука Banja Luka	112	8	2	102	8	4	129	4
Бијељина Bijeljina	25	1	1	23	1	0	29	0
Добој Doboj	28	1	3	24	17	2	59	2
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	4	0	0	4	0	0	2	2
Фоча Foča	0	0	0	0	0	0	0	0
Требиње Trebinje	1	0	0	1	0	0	1	0
Зворник Zvornik	11	0	1	10	0	0	10	10

3.13.2 Посјете у специјалистичким амбулантама по регионалним центрима Института / Visits to specialists services by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Посјете у ординацији Office visits			Кућне посјете Home visits	
	код љекара to medical doctors		осталих здравствених радника to other medical staff	љекара medical doctors	осталих здравствених радника other medical staff
	Свега Total	од тога прве of which first v.			
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	292314	172301	165147	440	239
Бања Лука Banja Luka	177218	98928	28378	202	43
Бијељина Bijeljina	26460	19500	7367	180	138
*Добој *Doboj	73376	43953	129402	58	58
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	1002	545	0	0	0
Фоча Foča	0	0	0	0	0
Требиње Trebinje	0	0	0	0	0
Зворник Zvornik	14258	9375	0	0	0

*Микробиолошки лабораториј 3956

3.14 Апотеке и велдрогерије - приватни сектор Pharmacies and pharmaceutical wholesalers – private sector

3.14.1 Здравствени радници у апотекама и велдрогеријама / Medical staff in pharmacies and pharmaceutical wholesalers

Регионални центар Regional center	Здравствени радници Health workers					
	Фармацеути Pharmacists				са средњом спремом high school	
	Укупно Total	фармацеути Pharmacists	на специјализацији In specialist training	специјалисти specialists	Укупно Total	од тога фармацеутски техничари of which pharmacy technician
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	371	360	4	7	507	501
Бања Лука Banja Luka	230	224	3	3	282	282
Бијељина Bijeljina	87	85	0	2	154	150
Добој Doboj	19	18	0	1	22	21
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	11	11	0	0	17	17
Фоча Foča	0	0	0	0	0	0
Требиње Trebinje	0	0	0	0	0	0
Зворник Zvornik	24	22	1	1	32	31

3.15 Интернационални дијализни центри - приватни сектор / Specialists services – International dialysis centers – private sector

3.15.1 Здравствени радници у дијализним центрима по регионалним центрима Института / Medical staff in international dialysis centers – private sector by regional centers of Institute

Регионални центар Regional center	Здравствени радници Health workers							
	Љекари Medical doctors				са вишом спремом jun. college		са средњом спремом high school	
	Укупно Total	опште медицине General practitioner	на специја- лизацији in specialists training	специја листи specialists	Укупно Total	од тога мед. сестре of which nurse	Укупно Total	од тога мед.сестре of which nurse
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	31	3	8	20	13	13	132	132
Бања Лука Banja Luka	12	2	3	7	4	4	44	44
Бијељина Bijeljina	7	0	2	5	2	2	36	36
Добој Doboj	6	0	2	4	6	6	28	28
Источно Сарајево Istočno Sarajevo	2	1	0	1	0	0	13	13
Фоча Foča	0	0	0	0	0	0	0	0
Требиње Trebinje	0	0	0	0	0	0	0	0
Зворник Zvornik	4	0	1	3	1	1	11	11

4. Секундарна и терцијарна здравствена заштита / Secondary and tertiary health care

СЕКУНДАРНА И ТЕРЦИЈАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА се остварује у здравственим установама: Клиничком центру Универзитетској болници Бања Лука, 9 болница од којих је једна универзитетска болница (Универзитетска болница Фоча). Стационарна здравствена заштита обавља се у домовима здравља: Мркоњић Град, Прњавор и Дервента.

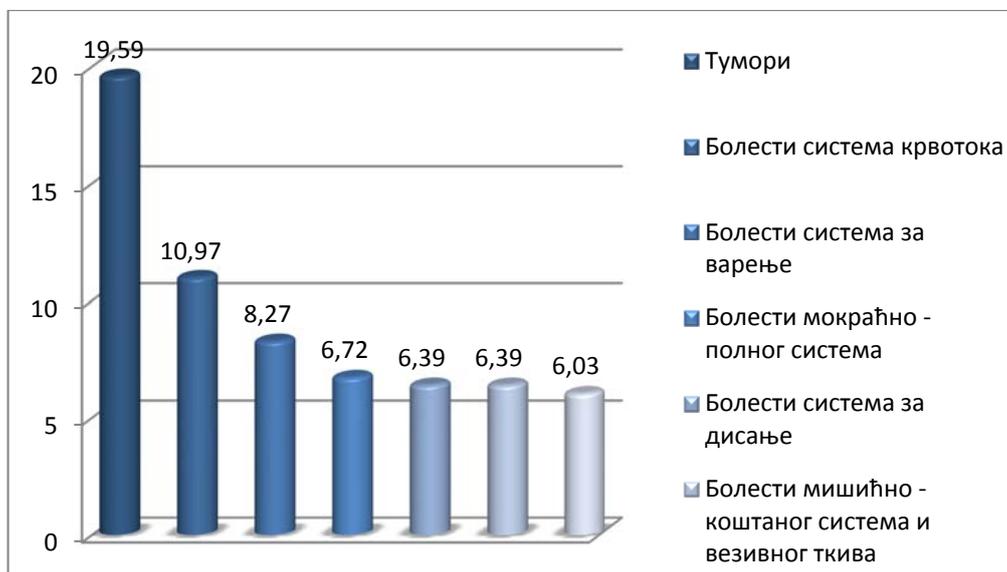
Специјализована здравствена дјелатност се обавља: у двије психијатријске болнице (Болница за хроничну психијатрију Модрича и Психијатријска болница Соколац), и у двије специјализоване здравствене установе за рехабилитацију (Болница за физикалну медицину и рехабилитацију „Мљечаница“ Козарска Дубица, Завод за физикалну медицину и рехабилитацију „Др М. Зотовић“ Бања Лука).

Јавно здравствену дјелатност као посебан вид здравствене заштите обавља Институт за јавно здравство Републике Српске са својих 5 регионалних центара.

У болничким здравственим установама у Републици Српској ради укупно 4988 здравствених радника, 1310 љекара (од тога 896 специјалиста и 334 љекара на специјализацији) и 3668 осталих здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом (690 са вишом, 2978 са средњом стручном спремом). Однос доктора медицине и осталих здравствених радника је 1:2.8.

Постељни фонд у болничко-стационарним установама у Републици Српској у 2013. години износи 4565 постеља, односно 3.20 постеља на 1000 становника.

У болничким здравственим установама у Републици Српској у 2013. години број исписаних болесника износио је 174893, и остварено је 1188102 болесничких дана. Просјечна дужина лежања износила је 6,79 дана, а просјечна заузетост постеља је 71,30%. У стационарним здравственим установама лијечено је 171 541 особа, 81 135 мушкараца (47.30%) и 90 406 жена (52.70%).

Графикон 3. Процентуално учешће најчешћих група болести као узрок хоспитализације пацијената у Републици Српској, 2013

4.1 Здравствени радници, постеље, исписани болесници, болеснички дани / Health workers, beds, discharged patients, hospital days

4.1.1 Збирна табела према типу установе Република Српска / Summary table by type of institution Republic of Srpska

Тип установе <i>Type of institution</i>	Љекари <i>Physicians</i>		Остали здравствени радници <i>Other health personnel</i>			Постеље <i>Beds</i>	Исписани болесници <i>Discharged patients</i>	Болеснички дани <i>Hospital days</i>	Умрли <i>Deaths</i>	Просјечна дужина лежања <i>Average length of stay</i>	Просјечна заузетост постеља <i>Bed occupancy rate</i>
	Укупно <i>Total</i>	Специјалисти <i>Specialists</i>	Виша <i>College</i>	Средња <i>Secondary</i>	Нижа <i>Primary</i>						
Укупно <i>Total</i>	1310	896	690	2978	10	4565	174893	1188102	5300	6.79	71.30
Дом здравља <i>Health center</i>	4	3	1	14	0	32	423	1255	0	2.97	10.74
Завод <i>Institute</i>	80	45	186	206	1	596	7260	104314	13	14.37	47.95
Болница за рехабилитацију <i>Hospital rehabilitation</i>	10	8	21	17	0	144	3000	40698	1	13.57	77.43
Клинички центар <i>Clinical center</i>	493	340	184	1003	0	1222	65240	370297	1812	5.67	83.02
ЈЗУ Болница Фоча и Источно Сарајево <i>Hospital</i>	180	130	32	401	0	448	22931	124152	590	5.41	75.92
<i>Bolnica Hospital</i>	520	356	168	1209	0	1619	73507	389867	2864	5.30	65.97
Специјална болница <i>Special hospital</i>	23	14	98	128	9	504	2532	157519	20	62.21	85.63

4.1.2 Домови здравља са стационарном дјелатношћу / Health centers with inpatient health care

Одјељења <i>Departments</i>	Љекари <i>Physicians</i>		Остали здравствени радници <i>Other health personnel</i>		Постеље <i>Beds</i>	Исписани болесници <i>Discharged patients</i>	Болеснички дани <i>Hospital days</i>	Умрли <i>Deaths</i>
	Укупно <i>Total</i>	Специјалисти <i>Specialists</i>	Виша <i>College</i>	Средња <i>Secondary</i>				
Укупно <i>Total</i> Република Српска Republic of Srpska гинекологија – акушерство <i>Gynecology/Obstre tics</i>	4	3	0	16	15	423	1255	0
Регионална јединица <i>Regional center</i> Бања Лука Banja Luka	3	2	0	11	10	244	740	0
Гинекологија и акушерство <i>Gynecology/Obstre tics</i>	3	2	0	11	10	244	740	0
Регионална јединица <i>Regional center</i> Добој	1	1	0	5	5	179	515	0
Гинекологија и акушерство <i>Gynecology and obstretics</i>	1	1	0	5	5	179	515	0

4.1.3 Болнице по одјељењима Регионални центар Бања Лука / Hospital by department Regional center Banja Luka

Одјељења <i>Departments</i>	Љекари <i>Physicians</i>		Остали здравствени радници <i>Other health personnel</i>		Постеље <i>Beds</i>	Исписани болесници <i>Discharged patients</i>	Болеснички дани <i>Hospital days</i>	Умрли <i>Deaths</i>
	Укупно <i>Total</i>	Специјалисти <i>Specialists</i>	Виша <i>College</i>	Средња <i>Secondary</i>				
Болница Hospitals Регионални центар <i>Regional center</i> Бања Лука <i>Banja Luka</i>	156	103	75	368	551	23196	129691	931
ХИРУРГИЈА <i>SURGERY</i>	39	28	13	119	157	6520	33174	197
Хирургија <i>Surgery</i>	23	17	7	74	77	3763	16635	85
Ортопедија са трауматологијом <i>Orthopedics with traumatology</i>	2	1	1	6	27	812	7321	23
Пластична хирургија <i>Plastic surgery</i>	0	0	0	0	6	66	1167	0
Урологија <i>Urology</i>	1	1	0	5	17	660	3333	8
Дјечија хирургија <i>Pediatric surgery</i>	0	0	0	0	6	49	309	0
Торакална хирургија <i>Thoracic surgery</i>	0	0	0	0	2	55	287	1
Васкуларна хирургија <i>Vascular surgery</i>	0	0	0	0	2	103	698	0
Анестезија и реанимација <i>Anesthesiology and resuscitation</i>	12	8	4	29	18	976	3277	80
Физикална медицина и рехабилитација <i>Physical medicine and rehabilitation</i>	1	1	1	5	0	0	0	0
Максилофацијална хирургија <i>Maxillofacial surgery</i>	0	0	0	0	2	36	147	0
ИНТЕРНО <i>INTERNAL</i>	36	21	10	81	122	6209	34627	379
Интерно <i>Internal</i>	32	17	8	54	74	3010	20944	230
Онкологија <i>Oncology</i>	0	0	0	0	25	1691	8443	123
Дерматологија <i>Dermatology</i>	3	3	1	2	6	94	839	0
Коронарна јединица <i>Coronary care unit</i>	0	0	0	0	10	377	2297	25
Инфектологија <i>Infectious diseases</i>	0	0	0	0	2	27	286	1

Одјељења <i>Departments</i>	Лјекари <i>Physicians</i>		Остали здравствени радници <i>Other health personnel</i>		Постеље <i>Beds</i>	Исписани болесници <i>Discharged patients</i>	Болеснички дани <i>Hospital days</i>	Умрли <i>Deaths</i>
	Укупно <i>Total</i>	Специјали сти <i>Specialists</i>	Виша <i>College</i>	Средња <i>Secondary</i>				
Пријемни блок <i>Admissions unit</i>	1	1	1	25	5	1010	1818	0
ПНЕУМО ФТИЗИОЛОГИЈА <i>PNEUMORHTYSIOLOGY</i>	4	3	1	10	35	1046	11337	85
ПЕДИЈАТРИЈА <i>PEDIATRICS</i>	10	6	2	18	36	2695	8333	1
НЕУРО ПСИХИЈАТРИЈА <i>NEUROPSYCHIATRY</i>	8	5	3	18	29	601	7775	60
ПСИХИЈАТРИЈА <i>PSYCHIATRY</i>	7	3	2	15	46	723	9781	4
НЕУРОЛОГИЈА <i>NEUROLOGY</i>	6	5	1	15	21	712	6053	101
ОФТАЛМОЛОГИЈА <i>OPHTALMOLOGY</i>	6	4	1	8	18	586	1511	0
ОРЛ <i>OTORHINOLARYNGOLOGY</i>	5	4	1	8	16	520	1822	0
ПАЛИЈАТИВНА ЊЕГА <i>PALLIATIVE CARE</i>	4	3	7	11	9	148	2974	104
ГИНЕКОПОГИЈА И АКУШЕРСТВО <i>GINECOLOGY AND OBSTRETICS</i>	13	10	5	34	62	3436	12304	0
ОСТАЛО <i>OTHER</i>	18	11	29	31	0	0	0	0

4.1.4 Болнице по одјељењима – Болница Градишка / Hospitals by department – Hospital Gradiska

Одјељења Departments	Љекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel		Постеље Beds	Исписани болесници Discharged patients	Болеснички дани Hospital days	Умрли Deaths
	Укупно Total	Специјали сти Specialists	Виша College	Средња Secondary				
Регионални центар Бања Лука Regional center Banja Luka	63	42	34	161	200	9027	46853	404
Болница Градишка Hospital Gradiška								
ХИРУРГИЈА SURGERY	15	12	3	55	56	2155	11261	112
Хирургија Surgery	6	6	1	26	35	1633	7183	39
Ортопедија Orthopedics	2	1	1	6	6	171	1914	6
Урологија Urology	1	1	0	5	5	79	301	4
Анестезија и реанимација Anesthesiology and resuscitation	6	4	1	18	10	272	1863	63
ИНТЕРНО INTERNAL	11	7	4	27	40	2456	9080	71
Интерно Interno	9	5	3	14	35	1446	7262	71
Дерматовенерологија Dermatology	1	1	0	1	0	0	0	0
Пријемно Ургентни бло Admissions unit	1	1	1	12	5	1010	1818	0
ОРЛ Otorinolaryngology	2	2	0	2	6	248	829	0
ПЕДИЈАТРИЈА PEDIATRICS	4	1	1	7	18	1016	2478	0
НЕУРО ПСИХИЈАТРИЈА NEUROPSYCHIATRY	8	5	3	18	29	601	7775	60
ПНЕУМО ФТИЗИОЛОГИЈА PNEUMONHTYSIOLOGY	4	3	1	10	20	727	7248	57
ОФТАЛМОЛОГИЈА Ophthalmology	1	1	0	2	0	0	0	0
ПАЛИЈАТИВНА ЊЕГА Paliative care	4	3	7	11	9	148	2974	104
ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО GYNECOLOGY AND OBSTRETICS Гинекологија и акушерство Gynecology and obstretics	6	3	2	16	22	1676	5208	0
ОСТАЛО OTHER	8	5	13	13	0	0	0	0

4.1.5 Болнице по одјељењима- Болница Приједор / Hospitals by department – Hospital Prijedor

Одјељења <i>Departments</i>	Љекари <i>Physicians</i>		Остали здравствени радници <i>Other health personnel</i>		Постеље <i>Beds</i>	Исписани болесници <i>Discharged patients</i>	Болеснички дани <i>Hospital days</i>	Умрли <i>Deaths</i>
	Укупно <i>Total</i>	Специјалисти <i>Specialists</i>	Виша <i>College</i>	Средња <i>Secondary</i>				
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i> Болница Приједор <i>Hospital Prijedor</i>	93	61	41	207	351	14169	82838	527
ХИРУРГИЈА SURGERY	24	16	10	64	101	4365	21913	85
Хирургија <i>Surgery</i>	17	11	6	48	42	2130	9452	46
Ортопедија са трауматологијом <i>Orthopedics with traumatology</i>	0	0	0	0	21	641	5407	17
Пластична хирургија <i>Plastic surgery</i>	0	0	0	0	6	66	1167	0
Урологија <i>Urology</i>	0	0	0	0	12	581	3032	4
Дјечија хирургија <i>Pediatric surgery</i>	0	0	0	0	6	49	309	0
Торакална хирургија <i>Thoracic surgery</i>	0	0	0	0	2	55	287	1
Васкуларна хирургија <i>Vascular surgery</i>	0	0	0	0	2	103	698	0
Анестезија и реанимација <i>Anesthesiology and resuscitation</i>	6	4	3	11	8	704	1414	17
Физикална медицина и рехабилитација <i>Physical medicine and rehabilitation</i>	1	1	1	5	0	0	0	0
Максилофацијална хирургија <i>Maxillofacial surgery</i>	0	0	0	0	2	36	147	0
ИНТЕРНО INTERNAL	25	14	6	54	82	3753	25547	308
Интерно <i>Internal</i>	23	12	5	40	39	1564	13682	159
Онкологија <i>Oncology</i>	0	0	0	0	25	1691	8443	123
Дерматологија <i>Dermatology</i>	2	2	1	1	6	94	839	0
Инфектологија <i>Infectious diseases</i>	0	0	0	0	2	27	286	1
Пријемни блок <i>Admissions unit</i>	0	0	0	13	0	0	0	0
Коронарна јединица <i>Coronary unit</i>	0	0	0	0	10	377	2297	25
ПНЕУМОФИЗИОЛОГИЈА <i>Pneumophysiology</i>	0	0	0	0	15	319	4089	28
ПЕДИЈАТРИЈА PEDIATRICS	6	5	1	11	18	1679	5855	1
ПСИХИЈАТРИЈА <i>PSYCHIATRY</i>	7	3	2	15	46	723	9781	4
НЕУРОЛОГИЈА NEUROLOGY	6	5	1	15	21	712	6053	101
ОФТАЛМОЛОГИЈА OPHTHALMOLOGY	5	3	1	6	18	586	1511	0
ОРЛ Otorinolaryngology	3	2	1	6	10	272	993	0
ГИНЕКОЛОГИЈА <i>GYNECOLOGY</i>	7	7	3	18	40	1760	7096	0
Гинекологија <i>Gynecology</i>	7	7	3	18	24	973	3366	0
Акушерство <i>Obstetrics</i>	0	0	0	0	16	787	3730	0
ОСТАЛО OTHER	10	6	16	18	0	0	0	0

4.1.6 Болнице по одјељењима Регионални центар Бијељина / Hospitals by department – Regional center Bijeljina

4.1.6.1 Болнице по одјељењима- Болница Бијељина / Hospitals by department – Hospital Bijeljina

Одјељења Departments	Љекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel		Постеље Beds	Исписани болесници Discharged patients	Болеснички дани Hospital days	Умрли Deaths
	Укупно Total	Специјали сти Specialists	Виша College	Средња Secondary				
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>	120	80	16	223	269	14700	71392	551
Болница Бијељина <i>Hospital Bijeljina</i>								
<i>ХИРУРГИЈА SURGERY</i>	33	20	1	49	59	2905	18616	126
Хирургија Surgery	24	13	1	31	59	2905	18616	126
Анестезија са реанимацијом Anesthesiology and resuscitation	9	7	0	18	0	0	0	0
<i>ИНТЕРНО INTERNAL</i>	28	15	2	38	67	4338	16201	228
<i>ПЕДИЈАТРИЈА PEDIATRICS</i>	13	7	3	21	53	2768	12785	2
<i>НЕУРОЛОГИЈА NEUROLOGY</i>	12	10	1	16	15	956	4576	130
<i>ПНЕУМО ФТИЗИОЛОГИЈА PNEUMORHTISIOLOGY</i>	6	3	0	8	17	666	5476	62
<i>ОРЛ са МХФ ХИРУРГИЈОМ Otorinolaryngology with Maxillofacial surgery</i>	6	5	0	9	11	494	1940	1
<i>ОФТАЛМОЛОГИЈА OPHTALMOLOGY</i>	5	4	0	6	6	275	1610	0
<i>ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО GYNECOLOGY AND OBSTRETICS</i>	9	9	0	19	41	2298	10188	2
<i>ОСТАЛО OTHER</i>	8	7	9	57	0	0	0	0

4.1.7 Болнице по одјељењима- Регионални центар Добој / Hospitals by department – Regional center Doboј

4.1.7.1 Болнице по одјељењима- Болница Добој / Hospitals by department – Hospital Doboј

Одјељења Departments	Лекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel		Постеле Beds	Исписани болесници Discharged patients	Болеснички дани Hospital days	Умрли Deaths
	Укупно Total	Специјалисти Specialists	Виша College	Средња Secondary				
Регионални центар Regional center Добој Болница Добој Hospital Doboј	118	83	35	318	408	17969	100401	832
ХИРУРГИЈА SURGERY	12	7	4	58	75	4171	19014	122
ОРТОПЕДИЈА са ТРАУМАТОЛОГИЈОМ ORTHOPEDECS WITH TRAUMATOLOGY	7	4	1	15	27	757	5914	12
УРОЛОГИЈА UROLOGY	4	3	1	9	18	973	4227	23
АНЕСТЕЗИЈА и РЕАНИМАЦИЈА ANESTHESIOLOGY AND RESUSCITATION	8	6	2	28	5	317	1376	36
ИНТЕРНО INTERNAL	19	13	4	37	77	4120	22015	245
ПЕДИЈАТРИЈА PEDIATRICS	6	6	1	11	24	1243	4880	1
ДЕРМАТОЛОГИЈА DERMATOLOGY	3	3	1	5	5	127	1334	0
НЕУРО ПСИХИЈАТРИЈА NEUROPSYCHIATRY	15	9	1	44	77	2243	21945	332
ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА PHYSICAL MEDICINE AND REHABILITATION	1	1	4	2	0	0	0	0
ПНЕУМО ФТИЗИОЛОГИЈА PNEUMORHTISIOLOGY	6	6	2	14	31	657	8303	50
ОФТАЛМОЛОГИЈА ORHTALMOLOGY	6	2	1	6	11	108	639	0
ОРЛ Otorinolaryngology	6	5	1	14	16	471	1937	7
ИНФЕКТИВНО INFECTIOUS DISEASES	4	4	1	6	9	255	1615	2
ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО GYNECOLOGY AND OBSTRETICS	9	6	2	33	33	2527	7202	2
Гинекологија Gynecology	9	6	2	33	13	1005	2205	2
Акушерство Obstretics	0	0	0	0	20	1522	4997	0
ОСТАЛО OTHER	12	8	9	36	0	0	0	0

4.1.8 Болнице по одјељењима Регионални центар Требиње / Hospitals by department – Regional center Trebinje

Одјељења Departments	Љекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel		Посте ље Beds	Исписани болесници Discharged patients	Болеснички дани Hospital days	Умрли Deaths
	Укупно Total	Специјалист и Specialists	Виша College	Средња Secondary				
Болнице <i>Hospitals</i>								
Регионални центар Требиње <i>Regional center Trebinje</i>	68	51	22	172	198	8484	47420	228
ХИРУРГИЈА <i>SURGERY</i>	18	13	9	56	46	1527	8281	59
Општа хирургија <i>General surgery</i>	2	2	0	10	9	349	1846	8
Општа хирургија са ортопедијом и ОРЛ <i>General surgery with orthopedics and ENT</i>	9	6	3	23	30	935	5285	16
Анестезија са реанимацијом <i>Anesthesiology with resuscitation</i>	6	4	1	15	7	243	1150	35
Пријем и отпуст болесника <i>Admission and discharge of patients</i>	0	0	0	8	0	0	0	0
Физикална медицина и реабилитација <i>Physical medicine and rehabilitation</i>	1	1	5	0	0	0	0	0
УРОЛОГИЈА <i>UROLOGY</i>	2	1	0	6	9	446	1814	1
ИНТЕРНО <i>INTERNAL</i>	18	13	2	28	48	2911	16038	95
Интерно са центром за хемодијализу и инфективне болести <i>Internal with dialysis center and infectious diseases</i>	13	10	1	22	37	2269	11174	62
Интерно <i>Internal</i>	3	1	1	5	11	642	4864	33
Дерматологија <i>Dermatology</i>	2	2	0	1	0	0	0	0
ПЕДИЈАТРИЈА <i>PEDIATRICS</i>	4	3	1	15	18	632	2390	0
НЕУРОЛОГИЈА <i>NEUROLOGY</i>	4	2	1	12	8	421	2660	45
ПСИХИЈАТРИЈА <i>PSYCHIATRICS</i>	2	2	0	10	24	456	6408	3
ПНЕУМО - ФТИЗИОЛОГИЈА <i>PNEUMORHTYSIOLOGY</i>	2	2	0	9	16	702	4846	25
ОФТАЛМОЛОГИЈА <i>OPHTALMOLOGY</i>	2	2	0	5	8	402	1365	0
ГИНЕКОЛОГИЈА <i>GYNECOLOGY</i>	7	6	2	14	21	987	3618	0
Гинекологија <i>Gynecology</i>	7	6	2	14	10	500	1552	0
Акушерство <i>Obstretics</i>	0	0	0	0	11	487	2066	0

ОСТАЛО OTHER	9	7	7	17	0	0	0	0
--------------	---	---	---	----	---	---	---	---

4.1.8.1 Болнице по одјељењима- Болница Требиње / Hospitals by department – Regional center Trebinje

Одјељења Departments	Љекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel		Постеље Beds	Исписани болесници Discharged patients	Болеснички дани Hospital days	Умрли Deaths
	Укупно Total	Специјалисти Specialists	Виша College	Средња Secondary				
Регионални центар Regional center Требиње	53	42	19	145	168	7182	39609	187
Болница Требиње Hospital Trebinje								
ХИРУРГИЈА SURGERY	14	10	8	46	37	1178	6435	51
Општа хирургија са ортопедијом и ОРЛ General surgery with orthopedics and ENT	9	6	3	23	30	935	5285	16
Анестезија са реанимацијом Anesthesiology with resuscitation	4	3	0	15	7	243	1150	35
Пријем и отпуст болесника Admission and discharge of patients	0	0	0	8	0	0	0	0
Физикална медицина и реабилитација Physical medicine and rehabilitation	1	1	5	0	0	0	0	0
УРОЛОГИЈА UROLOGY	2	1	0	6	9	446	1814	1
ИНТЕРНО INTERNAL	15	12	1	23	37	2269	11174	62
Интерно са центром за хемодијализу и инфективне болести Internal with dialysis center and infectious diseases	13	10	1	22	37	2269	11174	62
Дерматологија Dermatology	2	2	0	1	0	0	0	0
ПЕДИЈАТРИЈА PEDIATRICS	3	2	1	11	14	526	1926	0
НЕУРОЛОГИЈА NEUROLOGY	2	1	1	12	7	417	2638	45
ПСИХИЈАТРИЈА PSYCHIATRICS	2	2	0	10	24	456	6408	3
ПНЕУМО - ФТИЗИОЛОГИЈА PNEUMORHTYSIOLOGY	2	2	0	9	16	702	4846	25
ОФТАЛМОЛОГИЈА OPHTALMOLOGY	2	2	0	5	8	402	1365	0
ГИНЕКОЛОГИЈА GYNECOLOGY	5	5	1	9	16	786	3003	0
Гинекологија Gynecology	5	5	1	9	8	419	1298	0
Акушерство Obstretics	0	0	0	0	8	367	1705	0

4.1.8.2 Болнице по одјељењима- Болница Невесиње / Hospitals by department – Regional center Nevesinje

Одјељења Departments	Љекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel		Постеље Beds	Исписани болесниц и Discharged patients	Болесничк и дани Hospital days	Умрли Deaths
	Укупно Total	Специјалисти Specialists	Виша College	Средња Secondary				
Регионални центар Требиње <i>Regional center Trebinje</i> Болница Невесиње <i>Hospital Nevesinje</i>	15	9	3	27	30	1302	7811	41
<i>ХИРУРГИЈА SURGERY</i>	4	3	1	10	9	349	1846	8
Општа хирургија General surgery	2	2	0	10	9	349	1846	8
Анестезија са реанимацијом Anesthesiology with resuscitation	2	1	1	0	0	0	0	0
<i>ИНТЕРНО INTERNAL</i>	3	1	1	5	11	642	4864	33
<i>ПЕДИЈАТРИЈА PEDIATRICS</i>	1	1	0	4	4	106	464	0
<i>НЕУРОЛОГИЈА NEUROLOGY</i>	2	1	0	0	1	4	22	0
<i>ГИНЕКОЛОГИЈА GYNECOLOGY</i>	2	1	1	5	5	201	615	0
Гинекологија Gynecology	2	1	1	5	2	81	254	0
Акушерство Obstetrics	0	0	0	0	3	120	361	0
<i>ОСТАЛО OTHER</i>	3	2	0	3	0	0	0	0

4.1.9 Болнице по одјељењима- Регионални центар Зворник / Hospitals by department – Regional center Zvornik

4.1.9.1 Болнице по одјељењима- Болница Зворник / Hospitals by department, Hospital Zvornik

Одјељења Departments	Лјекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel		Постеље Beds	Исписани болесници Discharged patients	Болеснички дани Hospital days	Умрли Deaths
	Укупно Total	Специјалисти Specialists	Виша College	Средња Secondary				
Регионални центар Зворник Regional center Zvornik Болница Зворник Hospital Zvornik	58	39	20	128	197	9158	40963	322
<i>ХИРУРГИЈА SURGERY</i>	17	12	4	47	41	1850	11308	57
Хирургија Surgery	8	6	4	29	29	1295	7357	38
Анестезија са реанимацијом Anesthesiology with resuscitation	5	3	0	18	0	0	0	0
Ортопедија Orthopedics	2	1	0	0	7	355	2498	10
Урологија Urology	2	2	0	0	3	105	462	1
Васкуларна хирургија Vascular surgery	0	0	0	0	2	95	991	8
<i>ИНТЕРНО INTERNAL</i>	19	11	3	31	53	4084	18014	264
Интерно Internal	14	7	2	30	44	2477	13498	176
Неуропсихијатрија Neuropsychiatry	4	3	1	1	7	506	3057	87
Инфектологија Infectious diseases	1	1	0	0	2	119	175	1
Онкологија Oncology	0	0	0	0	0	982	1284	0
<i>ПЕДИЈАТРИЈА PEDIATRICS</i>	5	4	1	11	40	1543	5635	1
<i>ОФТАМОЛОГИЈА OPHTHALMOLOGY</i>	2	1	0	5	4	219	928	0
<i>ОРЛ са МХФ ХИРУРГИЈОМ Otorinolaryngology with Maxillofacial surgery</i>	2	2	2	1	4	170	248	0
<i>ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО GYNECOLOGY and OBSTRETICS</i>	7	5	1	13	55	1292	4830	0
Гинекологија Gynecology	7	5	1	13	15	562	1706	0
Акушерство Obstetrics	0	0	0	0	40	730	3124	0
<i>ОСТАЛО OTHER</i>	6	4	9	20	0	0	0	0

4.1.10 Специјалне болнице / Special hospitals

Одјељења Departments	Љекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel			Постеље Beds	Уписани болесници Inscribed patients	Исписани болесници Discharged patients	Болеснички дани Hospital days	Умрли Deaths
	Укупно Total	Специјалисти Specialists	Виша College	Средња Secondary	Нижа Semiskilled					
Република Српска						Republic of Srpska				
Укупно Total	23	14	7	121	9	504	2547	2532	157519	20
Болница за хроничну психијатрију Модрича	10	5	3	63	9	304	30	13	102935	11
Психијатријска болница Соколац Psychiatric hospital Sokolac	13	9	4	58	0	200	2517	2519	54584	9

4.1.10.1 Заводи за физикалну медицину и рехабилитацију / Physical medicine and rehabilitation institutes

Одјељења Departments	Љекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel			Постеље Beds	Исписани болесници Discharged patients	Болеснички дани Hospital days	Умрли Deaths	
	Укупно Total	Специјалисти Specialists	Виша College	Средња Secondary	Нижа Semiskilled					
Република Српска						Republic of Srpska				
Завод за физикалну медицину и рехабилитацију "Др Мирослав Зотовић" Бања Лука Physical medicine and rehabilitation Institute (Zavod) „Dr Miroslav Zotović“ Banja Luka	80	45	186	206	1	596	7260	104314	13	

4.1.11 Болница за рехабилитацију / Rehabilitation hospital

Одјељења Departments	Љекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel		Постеље Beds	Исписани болесници Discharged patients	Болеснички дани Hospital days	Умрли Deaths	
	Укупно Total	Специјалисти Specialists	Виша College	Средња Secondary					
Република Српска			Republic of Srpska						
Болница за физикалну медицину и рехабилитацију, "Мљечаница" Козарска Дубица Rehabilitation Hospital „Mlječanica“ Kozarska Dubica	10	8	21	17	144	3000	40698	1	

4.1.12 Клинички центар по клиникама / Clinical center by departments

Клинике, Заводи и службе Одјељења <i>Clinics, institutes and departments</i>	Љекари <i>Physicians</i>		Остали здравствени радници <i>Other health personnel</i>		Постеље <i>Beds</i>	Исписани болесници <i>Discharged patients</i>	Болеснички дани <i>Hospital days</i>	Умрли <i>Deaths</i>
	Укупно <i>Total</i>	Специјалис ти <i>Specialists</i>	Виша <i>College</i>	Средња <i>Secondary</i>				
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i> Клинички центар Бања Лука <i>Clinical center Banja Luka</i>	493	340	184	1003	1222	65240	370297	1812
КЛИНИКА ЗА ОПШТУ И АБДОМИНАЛНУ ХИРУРГИЈУ <i>CLINIC FOR GENERAL AND ABDOMINAL SURGERY</i>	19	14	4	35	68	3606	18424	123
КЛИНИКА ЗА ОРТОПЕДИЈУ <i>CLINIC FOR ORTHOPEDY</i>	12	5	2	15	28	933	7603	6
КЛИНИКА ЗА ТРАУМАТОЛОГИЈУ <i>CLINIC FOR TRAUMATOLOGY</i>	9	7	2	23	30	1234	6842	34
КЛИНИКА ЗА КАРДИОВАСКУЛАРНЕ БОЛЕСТИ <i>CLINIC FOR CARDIOLOGY</i>	30	18	11	50	60	3404	18593	169
КЛИНИКА ЗА УРОЛОГИЈУ <i>CLINIC FOR UROLOGY</i>	9	9	3	22	39	1803	13418	23
КЛИНИКА ЗА ДЈЕЧИЈУ ХИРУРГИЈУ <i>CLINIC FOR PEDIATRIC SURGERY</i>	8	6	3	15	27	1423	4057	0
КЛИНИКА ЗА АНЕСТЕЗИЈУ И РЕАНИМАЦИЈУ <i>CLINIC FOR ANESTHESIOLOGY AND REANIMATION</i>	45	30	7	53	26	3181	7722	424
КЛИНИКА ЗА ТОРАКАЛНУ ХИРУРГИЈУ <i>CLINIC FOR THORACIC SURGERY</i>	6	5	1	14	24	891	6534	14
КЛИНИКА ЗА НЕУРОХИРУРГИЈУ <i>CLINIC FOR NEUROSURGERY</i>	5	4	1	19	26	1374	9426	54
КЛИНИКА ЗА ВАСКУЛАРНУ ХИРУРГИЈУ <i>CLINIC FOR VASCULAR SURGERY</i>	9	4	1	11	23	1043	5742	18
КЛИНИКА ЗА ПЛАСТИЧНУ И РЕКОНСТРУКТИВНУ ХИРУРГИЈУ <i>CLINIC FOR PLASTIC AND RECONSTRUCTIVE SURGERY</i>	9	5	1	8	15	2475	5586	2
КЛИНИКА ЗА УНУТРАШЊЕ БОЛЕСТИ <i>CLINIC FOR INTERNAL DISEASES</i>	55	29	14	73	140	7999	58256	193
КЛИНИКА ЗА ОНКОЛОГИЈУ* <i>CLINIC FOR ONCOLOGY</i>	19	10	6	35	84	7833	25464	181
КЛИНИКА ЗА ДЈЕЧИЈЕ БОЛЕСТИ <i>CLINIC FOR PEDIATRICS</i>	30	25	14	77	60	3855	23458	31
КЛИНИКА ЗА КОЖНЕ И ПОЛНЕ БОЛЕСТИ <i>CLINIC FOR DERMATOLOGY AND SEXUALLY TRANSMITTED DISEASES</i>	11	9	1	15	10	368	1965	0
КЛИНИКА ЗА НЕУРОЛОГИЈУ <i>CLINIC FOR NEUROLOGY</i>	19	15	9	56	75	2826	24434	262
КЛИНИКА ЗА ПСИХИЈАТРИЈУ <i>CLINIC FOR PSYCHIATRY</i>	22	20	7	64	100	1591	28344	5
КЛИНИКА ЗА ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ <i>CLINIC FOR PNEUMONHTYSIOLOGY</i>	16	12	9	28	71	3489	24672	180
КЛИНИКА ЗА ОРЛ <i>CLINIC FOR OTORHINOLARINGOLOGY</i>	16	14	7	18	42	2293	6810	5
КЛИНИКА ЗА МХФ ХИРУРГИЈУ <i>CLINIC FOR MAXILLOFACIAL SURGERY</i>	10	5	1	9	15	846	3214	1
КЛИНИКА ЗА ОЧНЕ БОЛЕСТИ <i>CLINIC FOR OPHTALMOLOGY</i>	17	10	7	24	40	2761	7824	0
КЛИНИКА ЗА ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ	15	12	8	31	62	2649	19044	85

Клинике, Заводи и службе Одјелјења <i>Clinics, institutes and departments</i>	Љекари <i>Physicians</i>		Остали здравствени радници <i>Other health personnel</i>		Постеље <i>Beds</i>	Исписани болесници <i>Discharged patients</i>	Болеснички дани <i>Hospital days</i>	Умрли <i>Deaths</i>
	Укупно <i>Total</i>	Специјалис ти <i>Specialists</i>	Виша <i>College</i>	Средња <i>Secondary</i>				
<i>CLINIC FOR INFECTIOUS DISEASES</i>								
<i>КЛИНИКА ЗА ГИНЕКОЛОГИЈУ И АКУШЕРСТВО CLINIC FOR GYNECOLOGY AND OBSTETICS</i>	36	28	10	82	155	7239	42482	2
<i>СЛ. ОПЕРАЦИОНЕ САЛЕ OPERATING ROOM DEPARTMENT</i>	1	1	4	131	0	0	0	0
<i>ЗАВОД ЗА НУКЛЕАРНУ МЕДИЦИНУ INSTITUTE (ZAVOD) FOR NUCLEAR MEDICINE</i>	11	8	8	9	2	124	383	0
<i>ОСТАЛО OTHER</i>	54	35	43	86	0	0	0	0

4.1.13 Болница Касиндо/ Источно Сарајево и Универзитетска болница Фоча /Hospital Kasindo /Istočno Sarajevo and University Hospital Foča

Одјељења Departments	Љекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel		Постеле Beds	Исписани болесници Discharged patients	Болеснички дани Hospital days	Умрли Deaths
	Укупно Total	Специјалисти Specialists	Виша College	Средња Secondary				
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>	95	70	13	207	228	11495	59627	339
Болница Касиндо <i>Hosita Kasindo</i>								
<i>ХИРУРГИЈА SURGERY</i>	25	20	1	58	56	3523	18283	158
Општа хирургија General surgery	15	12	1	28	45	2870	15444	84
Анестезија и реанимација са интензивном његом Anesthesiology and resuscitation with intensive care	8	6	0	8	11	653	2839	74
Физикална медицина и рехабилитација Physical medicine and rehabilitation	2	2	0	3	0	0	0	0
Операциони блок Operating unit (block)	0	0	0	13	0	0	0	0
Пријемно Admissions	0	0	0	6	0	0	0	0
<i>ИНТЕРНО INTERNAL</i>	22	14	1	32	79	3687	19383	114
Интерно Internal	21	13	1	27	46	1527	13450	58
Кардиологија Kardiology	0	0	0	0	5	277	1115	23
Хематологија Hematology	0	0	0	0	15	1559	2534	29
Нефрологија Nephrology	0	0	0	4	9	291	2062	4
Дерматологија Dermatology	1	1	0	1	4	33	222	0
<i>ПЕДИЈАТРИЈА PEDIATRICS</i>	7	3	1	7	8	692	2541	0
<i>НЕУРОЛОГИЈА NEUROLOGY</i>	6	4	0	9	9	569	2962	31
<i>ПНЕУМОФТИЗИОЛОГИЈА PNEUMOPHTYSIOLOGY</i>	4	4	1	9	30	581	6800	36
Пулмологија Pulmology	4	4	1	9	10	495	4328	27
Фтизиологија Phtysiology	0	0	0	0	20	86	2472	9
<i>ОФТАЛМОЛОГИЈА OPHTALMOLOGY</i>	5	4	1	9	8	585	1668	0
<i>ОРЛ Otorinolaryngology</i>	4	4	2	11	11	642	2521	0
<i>ИНФЕКТИВНО INFECTIOUS DISEASES</i>	2	1	0	2	6	146	1350	0
<i>ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО</i>								
Гинекологија – акушерство Gynecology- obstretics	6	6	1	12	21	1070	4119	0
Гинекологија Gynecology	6	6	1	12	11	588	2029	0
Акушерство Obstretics	0	0	0	0	10	482	2090	0
<i>ОСТАЛО OTHER</i>	14	10	5	58	0	0	0	0
Регионални центар Regional center Фоча Универзитетска болница Фоча University Hospital Foca	85	60	19	194	220	11436	64525	251
<i>ХИРУРГИЈА SURGERY</i>	27	13	3	67	69	3619	23257	87
Општа хирургија General surgery	15	9	3	27	52	3154	17116	85
Операциони блок Operating unit block	0	0	0	13	0	0	0	0
Анестезија са реанимацијом Anesthesiology with reanimation	7	4	0	17	8	40	2348	1

Одјељења Departments	Љекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel		Постеље Beds	Исписани болесници Discharged patients	Болеснички дани Hospital days	Умрли Deaths
	Укупно Total	Специјалисти Specialists	Виша College	Средња Secondary				
Физикална медицина Physical medicine	0	0	0	0	9	425	3793	1
Пријемно - ургентни блок Admissions and emergency department	5	0	0	10	0	0	0	0
ИНТЕРНО INTERNAL	15	12	0	32	48	2802	13478	89
Интерно Internal	15	12	0	32	21	546	4963	26
Нефрологија Neurology	0	0	0	0	7	239	2044	17
Хематологија	0	0	0	0	6	1098	1991	8
Кардиологија Kardiology	0	0	0	0	12	884	4203	38
Реуматологија Reumatology	0	0	0	0	2	35	277	0
Интерно интензивна Internal intensive care	0	0	0	0	0	0	0	0
Онкологија Oncology	0	0	0	0	0	0	0	0
ПЕДИЈАТРИЈА PEDIATRICS	5	5	1	10	15	1007	4786	5
Педијатрија Pediatrics	5	5	1	10	12	957	4471	5
Неонатологија Neonatology	0	0	0	0	3	50	315	0
ДЕРМАТОЛОГИЈА DERMATOLOGY	3	3	0	7	8	276	1868	1
НЕУРО ПСИХИЈАТРИЈА NEUROPSYCHIATRY	6	6	0	12	18	613	5060	40
ПНЕУМО ФТИЗИОЛОГИЈА PNEUMOPHTYSIOLOGIA	3	3	0	10	15	508	4422	23
Пулмологија Pulmology	3	3	0	10	12	455	3026	23
Фтизиологија Phtysiologya	0	0	0	0	3	53	1396	0
ОФТАЛМОЛОГИЈА OPHTHALMOLOGY	3	2	0	9	10	603	2348	0
ОРЛ са МХФ ХИРУРГИЈОМ Otorinolaryingology with Maxillofacial surgery	4	2	0	9	12	612	3135	0
ИНФЕКТИВНО INFECTIOUS DISEASES	3	1	0	6	8	223	1519	4
ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО GYNECOLOGY AND OBSTRETICS	3	2	1	11	17	1173	4652	2
ОСТАЛО OTHER	13	11	14	21	0	0	0	0

4.1.14 Клинички центар, болнице / Clinical center, hospitals

Клинике, Заводи и Одјељења Clinics, institutes and departments	Љекари Physicians		Остали здравствени радници Other health personnel		Постеље Beds	Исписани болесници Discharged patients	Болеснички дани Hospital days	Умрли Deaths
	Укупно Total	Специјалисти Specialists	Виша College	Средња Secondary				
Република Српска Republic of Srpska	1193	826	384	2613	3293	161678	884316	5266
<i>ХИРУРГИЈА SURGERY</i>	171	113	35	454	503	24115	131933	806
<i>ОПШТА И АБДОМИНАЛНА ХИРУРГИЈА FOR GENERAL AND ABDOMINAL SURGERY</i>	19	14	4	35	68	3606	18424	123
<i>ОРТОПЕДИЈА И ТРАУМАТОЛОГИЈА ORTHOPEDY AND TRAUMATOLOGY</i>	7	4	1	15	27	757	5914	12
<i>ТОРАКАЛНА ХИРУРГИЈА THORACIC SURGERY</i>	6	5	1	14	24	891	6534	14
<i>ОРТОПЕДИЈА ORTHOPEDICS</i>	12	5	2	15	28	933	7603	6
<i>ТРАУМАТОЛОГИЈА TRAUMATOLOGY</i>	9	7	2	23	30	1234	6842	34
<i>НЕУРОХИРУРГИЈА NEUROSURGERY</i>	5	4	1	19	26	1374	9426	54
<i>ВАСКУЛАРНА ХИРУРГИЈА VASCULAR SURGERY</i>	9	4	1	11	23	1043	5742	18
<i>ПЛАСТИЧНА ХИРУРГИЈА PLASTIC SURGERY</i>	9	5	1	8	15	2475	5586	2
<i>ДЈЕЧИЈА ХИРУРГИЈА PEDIATRICS SURGERY</i>	8	6	3	15	27	1423	4057	0
<i>УРОЛОГИЈА UROLOGY</i>	15	13	4	37	66	3222	19459	47
<i>КАРДИОВАСКУЛАРНЕ БОЛЕСТИ CARDIOLOGY</i>	30	18	11	50	60	3404	18593	169
<i>АНЕСТЕЗИЈА ANESTHESIOLOGY</i>	53	36	9	81	31	3498	9098	460
<i>ИНТЕРНО INTERNAL</i>	212	128	36	352	634	36150	198012	1607
<i>ОНКОЛОГИЈА ONCOLOGY</i>	19	10	6	35	84	7833	25464	181
<i>ПЕДИЈАТРИЈА PEDIATRICS</i>	80	59	24	170	254	14435	64808	41
<i>ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГИЈА DERMATOVENEROLOGY</i>	17	15	2	27	23	771	5167	1
<i>НЕУРОЛОГИЈА NEUROLOGY</i>	47	36	12	108	128	5484	40685	569
<i>ПСИХИЈАТРИЈА PSYCHIATRY</i>	31	25	9	89	170	2770	44533	12
<i>НЕУРОПСИХИЈАТРИЈА NEUROPSYCHIATRY</i>	29	20	4	74	124	3457	34780	432
<i>ПНЕУМО ФТИЗИОЛОГИЈА PNEUMOPHTISIOLOGY</i>	41	33	13	88	215	7649	65856	461
<i>ОРЛ са МХФ ХИРУРГИЈОМ Otorinolaryngology with Maxillofacial surgery</i>	12	9	2	19	27	1276	5323	1
<i>ОРЛ OTORINOLARINGOLOGY</i>	31	27	11	51	85	3926	13090	12
<i>МФХ MAXILLOFACIAL SURGERY</i>	10	5	1	9	15	846	3214	1
<i>ОЧНО ОРНТАЛМОЛОГИЈА</i>	46	29	10	72	105	5539	17893	0
<i>ИНФЕКТИВНО INFECTIOUS DISEASES</i>	24	18	9	45	85	3273	23528	91
<i>ГИНЕКОЛОГИЈА GYNECOLOGY</i>	90	72	22	218	405	20022	89395	8
<i>ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА PHYSICAL MEDICINE AND RESUSCITATION</i>	1	1	4	2	0	0	0	0
<i>НУКЛЕАРНА МЕДИЦИНА NUCLEAR MEDICINE</i>	11	8	8	9	2	124	383	0
<i>СЛУЖБА ОПЕРАЦИОНИХ САЛА OPERATING ROOM UNIT</i>	1	1	4	131	0	0	0	0
<i>ОСТАЛО OTHER</i>	134	93	125	326	0	0	0	0

4.2 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу / Patients treated in hospitals by group of diseases and sex

4.2.1 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Република Српска / Patients treated in hospitals by group of disease and sex, Republic of Srpska

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	171541	81135	90406	47.30	52.70	
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	4353	2385	1968	1.39	1.15
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	33615	16388	17227	9.55	10.04
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	2499	1082	1417	0.63	0.83
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	5182	2456	2726	1.43	1.59
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	5697	3450	2247	2.01	1.31
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	7274	3712	3562	2.16	2.08
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	5093	2439	2654	1.42	1.55
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	937	493	444	0.29	0.26
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	18812	9915	8897	5.78	5.19
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	10964	6364	4600	3.71	2.68
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	14186	7884	6302	4.60	3.67
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	2330	1292	1038	0.75	0.60
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	10953	3957	6996	2.31	4.08
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	11539	4157	7382	2.42	4.30
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	6288	0	6288	0	3.67
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	1644	892	752	0.52	0.44
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q99	1033	635	398	0.37	0.23
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	6720	3527	3193	2.06	1.86
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	10329	6501	3828	3.80	2.23
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	12093	3606	8487	2.10	4.94

4.2.2 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Бања Лука / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Regional center Banja Luka

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i>	103545	47390	56155	45.78	54.22	
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	2793	1582	1211	1.53	1.17
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	22397	10864	11533	10.50	11.1
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	1198	513	685	0.50	0.66
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	2859	1277	1582	1.23	1.53
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	2801	1696	1105	1.64	1.07
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	5758	2977	2781	2.87	2.69
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	3173	1462	1711	1.41	1.65
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	425	204	221	0.20	0.21
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	9334	5093	4241	4.92	4.10
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	5934	3385	2549	3.27	2.46
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	7458	4185	3273	4.04	3.16
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	1272	658	614	0.63	0.59
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	9994	3534	6460	3.42	6.24
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	6522	2250	4272	2.17	4.13
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	4573	0	4573	0	4.42
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	642	335	307	0.32	0.30
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q99	741	461	280	0.45	0.27
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	3238	1665	1573	1.61	1.52
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	6014	3792	2222	3.66	2.15
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	6419	1457	4962	1.41	4.79

4.2.3 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Клинички центар Бања Лука / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Clinical center Banja Luka

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Клинички центар Бања Лука <i>Clinical center Banja Luka</i>	66020	30413	35607	46.07	53.93	
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	2170	1247	923	1.89	1.40
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	19149	9432	9717	14.29	14.72
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	821	332	489	0.50	0.74
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	1814	677	1137	1.03	1.72
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	1709	1063	646	1.61	0.98
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	2168	1072	1096	1.62	1.66
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	2610	1228	1382	1.86	2.09
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	384	182	202	0.28	0.31
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	5788	3398	2390	5.15	3.62
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	3941	2224	1717	3.37	2.60
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	4302	2487	1815	3.77	2.75
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	934	484	450	0.73	0.68
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	1938	616	1322	0.93	2.00
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	4523	1584	2939	2.40	4.45
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	3604	0	3604	0	5.46
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	553	288	265	0.44	0.40
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q99	529	338	191	0.51	0.29
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	1600	795	805	1.20	1.22
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	3311	2207	1104	3.34	1.67
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	4172	759	3413	1.15	5.17

4.2.4 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Болница Градишка / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Hospital Gradiska

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) <i>Diseases and conditions (ICD-10)</i>	Лијечени <i>Number of treated patients</i>			Индекс структуре <i>Structure index</i>		
	Укупно <i>Total</i>	Мушко <i>Male</i>	Женско <i>Female</i>	Мушко <i>Male</i>	Женско <i>Female</i>	
Болница Градишка <i>Hospital Gradiška</i>	8472	3641	4831	42.98	57.02	
I Заразне и паразитне болести <i>Certain infectious and parasitic diseases</i>	A00 - B99	241	136	105	1.61	1.24
II Тумори <i>Neoplasms</i>	C00 - D48	695	306	389	3.61	4.59
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета <i>Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism</i>	D50 - D89	231	100	131	1.18	1.55
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма <i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>	E00 - E90	253	142	111	1.68	1.31
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања <i>Mental and behavioral disorders</i>	F00 - F99	297	150	147	1.77	1.74
VI Болести нервног система <i>Diseases of the nervous system</i>	G00 - G99	133	66	67	0.78	0.79
VII Болести ока и припојака ока <i>Diseases of the eye and adnexa</i>	H00 - H59	4	4	0	0.05	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка <i>Diseases of the ear and mastoid process</i>	H60 - H95	15	6	9	0.07	0.11
IX Болести система крвотока <i>Diseases of the circulatory system</i>	I00 - I99	1365	647	718	7.64	8.47
X Болести система за дисање <i>Diseases of the respiratory system</i>	J00 - J99	1017	590	427	6.96	5.04
XI Болести система за варење <i>Diseases of the digestive system</i>	K00 - K93	1503	813	690	9.60	8.14
XII Болести коже и поткожног ткива <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	L00 - L99	115	73	42	0.86	0.50
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	M00 - M99	29	13	16	0.15	0.19
XIV Болести мокраћно - полног система <i>Diseases of the genitourinary system</i>	N00 - N99	715	142	573	1.68	6.76
XV Трудноћа, рађање, бабиње <i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>	O00 - O99	503	0	503	0	5.94
XVI Стања у порођајном периоду <i>Certain conditions originating in the perinatal period</i>	P00 - P96	19	11	8	0.13	0.09
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>	Q00 - Q99	20	8	12	0.09	0.14
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings</i>	R00 - R99	168	81	87	0.96	1.02
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора <i>Injury, poisoning and certain other consequences of external causes</i>	S00 - T98	352	208	144	2.45	1.70
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом <i>Factors influencing health status and contact with health services</i>	Z00 - Z99	797	145	652	1.71	7.70

4.2.5 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Болница Приједор / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Hospital Prijedor

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) <i>Diseases and conditions (ICD-10)</i>	Лијечени <i>Number of treated patients</i>			Индекс структуре <i>Structure index</i>		
	Укупно <i>Total</i>	Мушко <i>Male</i>	Женско <i>Female</i>	Мушко <i>Male</i>	Женско <i>Female</i>	
Болница Приједор <i>Hospital Prijedor</i>	12495	5950	6545	47.62	52.38	
I Заразне и паразитне болести <i>Certain infectious and parasitic diseases</i>	A00 - B99	382	199	183	1.59	1.46
II Тумори <i>Neoplasms</i>	C00 - D48	2481	1091	1390	8.73	11.12
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета <i>Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism</i>	D50 - D89	141	76	65	0.61	0.52
IV Болести жлијеза са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма <i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>	E00 - E90	336	166	170	1.33	1.36
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања <i>Mental and behavioral disorders</i>	F00 - F99	760	465	295	3.72	2.36
VI Болести нервног система <i>Diseases of the nervous system</i>	G00 - G99	226	95	131	0.76	1.04
VII Болести ока и припојака ока <i>Diseases of the eye and adnexa</i>	H00 - H59	557	229	328	1.83	2.63
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка <i>Diseases of the ear and mastoid process</i>	H60 - H95	12	7	5	0.05	0.04
IX Болести система крвотока <i>Diseases of the circulatory system</i>	I00 - I99	1567	755	812	6.04	6.50
X Болести система за дисање <i>Diseases of the respiratory system</i>	J00 - J99	967	568	399	4.55	3.19
XI Болести система за варење <i>Diseases of the digestive system</i>	K00 - K93	1649	882	767	7.06	6.14
XII Болести коже и поткожног ткива <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	L00 - L99	183	87	96	0.70	0.77
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	M00 - M99	179	48	131	0.38	1.05
XIV Болести мокраћно - полног система <i>Diseases of the genitourinary system</i>	N00 - N99	1256	524	732	4.19	5.86
XV Трудноћа, рађање, бабиње <i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>	O00 - O99	463	0	463	0	3.71
XVI Стања у порођајном периоду <i>Certain conditions originating in the perinatal period</i>	P00 - P96	22	12	10	0.09	0.08
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>	Q00 - Q99	28	17	11	0.14	0.09
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings</i>	R00 - R99	461	225	236	1.80	1.89
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора <i>Injury, poisoning and certain other consequences of external causes</i>	S00 - T98	799	492	307	3.94	2.46
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом <i>Factors influencing health status and contact with health services</i>	Z00 - Z99	26	12	14	0.10	0.11

4.2.6 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Завод за рехабилитацију Зотовић / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Rehabilitation Institute Zotovic

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Завод за рехабилитацију Зотовић Rehabilitation Institute (Zavod) Zotović	7205	3584	3621	49.74	50.25	
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	0	0	0	0.00	
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	63	29	34	0.40	0.47
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	5	5	0	0.07	0
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	434	285	149	3.96	2.07
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	33	17	16	0.24	0.22
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	2234	1203	1031	16.70	14.31
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	2	1	1	0.01	0.01
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	14	9	5	0.12	0.07
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	311	137	174	1.90	2.41
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	7	2	5	0.03	0.07
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	2	1	1	0.01	0.01
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	40	14	26	0.19	0.36
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	1928	674	1254	9.35	17.40
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	28	0	28	0	0.39
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	2	0	2	0	0.03
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	46	22	24	0.31	0.33
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q99	156	95	61	1.32	0.85
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	994	559	435	7.76	6.04
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	477	308	169	4.27	2.35
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	429	223	206	3.10	2.86

4.2.7 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Завод за рехабилитацију Зотовић – Слатина / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Rehabilitation Institute Zotovic – Slatina

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) <i>Diseases and conditions (ICD-10)</i>	Лијечени <i>Number of treated patients</i>			Индекс структуре <i>Structure index</i>		
	Укупно <i>Total</i>	Мушко <i>Male</i>	Женско <i>Female</i>	Мушко <i>Male</i>	Женско <i>Female</i>	
Завод за рехабилитацију Зотовић - Слатина <i>Rehabilitation institute (Zavod) Zotović - Slatina</i>	6279	2540	3739	40.45	59.54	
I Заразне и паразитне болести <i>Certain infectious and parasitic diseases</i>	A00 - B99	0	0	0	0	
II Тумори <i>Neoplasms</i>	C00 - D48	5	2	3	0.03	0.05
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета <i>Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism</i>	D50 - D89	0	0	0	0	0
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма <i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>	E00 - E90	0	0	0	0	0
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања <i>Mental and behavioral disorders</i>	F00 - F99	0	0	0	0	0
VI Болести нервног система <i>Diseases of the nervous system</i>	G00 - G99	707	381	326	6.07	5.18
VII Болести ока и припојака ока <i>Diseases of the eye and adnexa</i>	H00 - H59	0	0	0	0	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка <i>Diseases of the ear and mastoid process</i>	H60 - H95	0	0	0	0	0
IX Болести система крвотока <i>Diseases of the circulatory system</i>	I00 - I99	46	23	23	0.37	0.37
X Болести система за дисање <i>Diseases of the respiratory system</i>	J00 - J99	1	0	1	0	0.02
XI Болести система за варење <i>Diseases of the digestive system</i>	K00 - K93	0	0	0	0	0
XII Болести коже и поткожног ткива <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	L00 - L99	0	0	0	0	0
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	M00 - M99	3737	1381	2356	21.99	37.51
XIV Болести мокраћно - полног система <i>Diseases of the genitourinary system</i>	N00 - N99	0	0	0	0	0
XV Трудноћа, рађање, бабиње <i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>	O00 - O99	1	0	1	0	0.02
XVI Стања у порођајном периоду <i>Certain conditions originating in the perinatal period</i>	P00 - P96	0	0	0	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>	Q00 - Q99	5	2	3	0.03	0.05
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings</i>	R00 - R99	7	4	3	0.06	0.05
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора <i>Injury, poisoning and certain other consequences of external causes</i>	S00 - T98	857	460	397	7.33	6.32
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом <i>Factors influencing health status and contact with health services</i>	Z00 - Z99	913	287	626	4.57	9.97

4.2.8 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Болница Мљечаница / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Hospital Mlječanica

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index	
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female
Болница Мљечаница <i>Hospital Mlječanica</i>	3074	1262	1812	41.05	58.94
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	0	0	0	0
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	4	4	0	0.13
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	0	0	0	0
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	22	7	15	0.23
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	2	1	1	0.03
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	290	160	130	5.20
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	0	0	0	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	0	0	0	0
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	257	133	124	4.33
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	1	1	0	0.03
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	2	2	0	0.07
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	0	0	0	0
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	2183	802	1381	26.09
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	0	0	0	0
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	0	0	0	0
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	2	2	0	0.07
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q99	3	2	1	0.03
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	8	1	7	0.03
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	218	117	101	3.81
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	82	31	51	1.00

4.3 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Бијељина / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Regional center Bijeljina

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Болница Бијељина <i>Hospital Bijeljina</i>	13736	6231	7505	45.36	54.64	
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	320	162	158	1.18	1.15
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	1494	693	801	5.05	5.83
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	459	203	256	1.48	1.86
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	411	190	221	1.38	1.61
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	30	17	13	0.12	0.09
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	306	145	161	1.06	1.17
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	271	117	154	0.85	1.12
VIII Болести уха и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	75	30	45	0.32	0.22
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	1818	876	942	6.38	6.86
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	962	599	363	4.36	2.64
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	1096	620	476	4.51	3.47
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	123	76	47	0.55	0.34
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	180	75	105	0.55	0.76
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	930	222	708	1.62	5.15
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	498	0	498	0	3.63
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	390	202	188	1.47	1.37
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q99	86	43	43	0.31	0.31
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	722	379	343	2.76	2.50
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	745	452	293	3.29	2.13
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	2820	1115	1705	8.12	12.42

4.4 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Добој / Patients treated in hospitals by group of diseases and sex, Regional center Doboj

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Болница Добој Hospital Doboj	15776	8005	7771	50.74	49.26	
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	313	166	147	1.06	0.93
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	2587	1218	1306	7.72	8.28
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	347	146	201	1.00	1.27
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	248	119	129	0.80	0.82
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	1277	787	490	5.00	3.11
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	387	174	213	1.13	1.35
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	89	43	46	0.30	0.29
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	43	26	17	0.17	0.11
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	2288	1178	1110	7.50	7.04
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	997	548	449	3.50	2.85
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	2332	1240	1092	7.87	6.92
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	305	184	121	1.17	0.77
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	175	81	94	0.51	0.59
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	1232	475	757	3.01	4.80
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	484	0	484	0	3.07
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	146	89	57	0.60	0.36
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q99	29	15	14	0.10	0.09
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	1060	583	477	3.70	3.02
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	1154	732	422	4.70	2.67
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	283	138	145	0.90	0.92

4.5 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Источно Сарајево / Patients treated in hospitals by group of diseases and sex, Regional center Istocno Sarajevo

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Болница Касиндо Hospital Kasindo	11401	5913	5491	51.86	48.16	
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	332	166	166	1.46	1.46
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	1693	872	821	7.65	7.20
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	137	62	75	0.55	0.66
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	393	202	191	1.77	1.68
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	818	544	274	4.77	2.40
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	230	110	120	0.97	1.05
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	542	258	284	2.26	2.49
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	97	54	43	0.47	0.38
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	1452	725	727	6.36	6.37
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	953	582	371	5.11	3.25
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	928	541	387	4.75	3.39
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	156	93	63	0.82	0.55
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	202	75	127	0.66	1.12
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	959	479	480	4.20	4.21
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	128	0	128	0	1.12
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	74	40	34	0.35	0.30
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q99	37	27	10	0.23	0.09
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	489	245	244	2.15	2.14
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	736	459	277	4.03	2.43
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	1045	376	669	3.30	5.87

4.6 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Фоча / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Regional center Foča

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Универзитетска болница Фоча <i>Univeristy Hospital Foča</i>	10708	5395	5313	50.38	49.62	
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	216	125	91	1.17	0.85
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	2074	914	1160	8.54	10.83
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	123	54	69	0.50	0.64
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	742	435	307	4.06	2.87
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	213	115	98	1.08	0.92
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	191	94	97	0.88	0.91
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	500	298	202	2.78	1.89
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	123	68	55	0.64	0.51
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	1627	885	742	8.26	6.93
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	637	377	260	3.52	2.43
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	827	448	379	4.18	3.54
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	302	170	132	1.59	1.23
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	248	114	134	1.06	1.25
1.XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	631	270	361	2.52	3.37
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	158	0	158	0	1.48
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	49	26	23	0.24	0.21
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q99	54	35	19	0.33	0.18
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	469	268	201	2.50	1.88
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	737	477	260	4.45	2.43
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	787	222	565	2.07	5.27

4.7 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Требиње / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Regional center Trebinje

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Болнице Hospitals Регионални центар Требиње Regional center Trebinje	7964	4176	3788	52.44	47.56	
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	96	54	42	0.68	0.53
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	1743	1000	743	12.56	9.33
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	112	52	60	0.65	0.75
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	185	83	102	1.04	1.28
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	514	274	240	3.45	3.01
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	234	134	100	1.68	1.25
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	326	164	162	2.06	2.03
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	37	24	13	0.30	0.16
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	1200	595	605	7.47	7.60
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	852	529	323	6.64	4.06
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	708	385	323	4.83	4.06
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	45	32	13	0.40	0.16
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	64	29	35	0.36	0.44
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	518	190	328	2.39	4.12
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	218	0	218	0	2.74
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	98	53	45	0.67	0.57
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q99	47	27	20	0.34	0.25
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	386	213	173	2.67	2.17
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	419	276	143	3.47	1.79
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	162	62	100	0.78	1.26

4.7.1 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Болница Требиње / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Hospital Trebinje

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Болница Требиње <i>Hospital Trebinje</i>	6782	3640	3142	53.67	46.33	
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	89	50	39	0.74	0.58
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	1672	968	704	14.27	10.38
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	92	40	52	0.59	0.77
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	151	71	80	1.05	1.18
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	505	268	237	3.95	3.49
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	202	121	81	1.78	1.19
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	326	164	162	2.42	2.39
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	33	22	11	0.32	0.16
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	890	445	445	6.56	6.56
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	694	443	251	6.53	3.70
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	459	260	199	3.84	2.93
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	30	23	7	0.34	0.10
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	42	20	22	0.29	0.32
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	433	171	262	2.52	3.86
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	175	0	175	0	2.58
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	98	53	45	0.78	0.66
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q99	46	26	20	0.38	0.29
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	353	197	156	2.90	2.30
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	374	239	135	3.53	1.99
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	118	59	59	0.87	0.87

4.7.2 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Болница Невесиње / Patients treated in hospitals by group of diseases and sex, Hospital Nevesinje

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Болница Невесиње <i>Hospital Nevesinje</i>	1182	536	646	45.35	54.65	
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	7	4	3	0.34	0.25
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	71	32	39	2.71	3.30
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	20	12	8	1.01	0.68
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	34	12	22	1.01	1.86
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	9	6	3	0.51	0.25
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	32	13	19	1.10	1.61
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	0	0	0	0	0
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	4	2	2	0.17	0.17
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	310	150	160	12.69	13.54
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	158	86	72	7.28	6.09
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	249	125	124	10.58	10.49
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	15	9	6	0.76	0.51
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	22	9	13	0.76	1.10
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	85	19	66	1.61	5.58
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	43	0	43	0	3.63
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00 - P96	0	0	0	0	0
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00 - Q99	1	1	0	0.08	0
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00 - R99	33	16	17	1.36	1.44
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00 - T98	45	37	8	3.13	0.68
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00 - Z99	44	3	41	0.25	3.47

4.8 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу, Регионални центар Зворник / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex, Regional center Zvornik

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Болница Зворник <i>Hospital Zvornik</i>	8411	4028	4383	47.89	52.11	
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	A00 - B99	283	130	153	1.55	1.82
II Тумори Neoplasms	C00 - D48	1627	764	863	9.08	10.26
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	D50 - D89	123	52	71	0.62	0.84
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00 - E90	344	150	194	1.78	2.31
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	44	17	27	0.20	0.32
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	168	78	90	0.93	1.07
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	H00 - H59	192	97	95	1.15	1.13
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	H60 - H95	137	72	65	0.86	0.77
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	I00 - I99	1093	563	530	6.69	6.30
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	J00 - J99	629	344	285	4.09	3.39
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	K00 - K93	837	465	372	5.53	4.42
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	L00 - L99	127	79	48	0.94	0.57
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	M00 - M99	90	49	41	0.58	0.49
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	N00 - N99	747	271	476	3.22	5.66
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	O00 - O99	229	0	229	0	2.72
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	P00-P96	245	147	98	1.75	1.17
XVII Урођене наказности , деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	Q00-Q99	39	27	12	0.32	0.14
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	R00-R99	356	174	182	2.07	2.16
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	S00-T98	524	313	211	3.72	2.51
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00-Z99	577	236	341	2.81	4.06

4.9 Број лијечених у болницама према групама обољења и полу / Patients treated in hospitals by group of diseases and and sex

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) <i>Diseases and conditions (ICD-10)</i>	Лијечени Number of treated patients			Индекс структуре Structure index		
	Укупно Total	Мушко Male	Женско Female	Мушко Male	Женско Female	
Болница за хроничну психијатрију Модрича <i>Hospital for chronic Psychiatry Modriča</i>	316	175	141	55.38	44.62	
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	312	172	140	54.43	44.30
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00- G99	4	3	1	0.95	0.32
MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) <i>Diseases and conditions (ICD-10)</i>	Укупно Total	М	Ж	М	Ж	
Психијатријска болница Соколац <i>Psychiatric Hospital Sokolac</i>	809	540	269	66.75	33.25	
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	F00 - F99	796	531	265	65.64	32.76
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	G00 - G99	12	8	4	0.99	0.49
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	Z00-Z99	1	1	0	0.12	0

4.10 Број лијечених у болницама према групама обољења, 2009-2013 / Patients treated in hospitals by group of diseases, 2009-2013

MORBIDITETNA LISTA (10МКБ) Diseases and conditions (ICD-10)	2009	2010	2011	2012	2013
I Заразне и паразитне болести Certain infectious and parasitic diseases	4346	4417	4796	5273	4353
II Тумори Neoplasms	24871	32566	34482	33882	33615
III Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета Diseases of the blood and blood-forming organs, and certain disorders involving immune mechanism	2472	2450	2426	3217	2499
IV Болести жлијезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма Endocrine, nutritional and metabolic diseases	4290	4379	4698	4916	5182
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања Mental and behavioral disorders	6320	5831	5736	5589	5697
VI Болести нервног система Diseases of the nervous system	4226	4873	5923	6694	7274
VII Болести ока и припојака ока Diseases of the eye and adnexa	4073	4566	5148	5070	5093
VIII Болести ува и болести мастоидног наставка Diseases of the ear and mastoid process	699	753	763	746	937
IX Болести система крвотока Diseases of the circulatory system	17229	18011	17756	18377	18812
X Болести система за дисање Diseases of the respiratory system	9703	9799	10313	9374	10964
XI Болести система за варење Diseases of the digestive system	12823	13288	13700	14224	14186
XII Болести коже и поткожног ткива Diseases of the skin and subcutaneous tissue	2125	2172	2187	2167	2330
XIII Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	9612	9755	11286	11228	10953
XIV Болести мокраћно - полног система Diseases of the genitourinary system	8587	9633	10942	11132	11539
XV Трудноћа, рађање, бабиње Pregnancy, childbirth and the puerperium	4317	5025	5078	5110	6288
XVI Стања у порођајном периоду Certain conditions originating in the perinatal period	1187	1196	1167	1435	1644
XVII Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities	737	826	940	997	1033
XVIII Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings	4377	4975	5202	6131	6720
XIX Повреде, тровања и посљедице дјеловања спољних фактора Injury, poisoning and certain other consequences of external causes	8380	8603	9689	10362	10329
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Factors influencing health status and contact with health services	4459	5628	6773	10929	12093

5. Порођаји и прекиди трудноће / Childbirths and abortions

У 2013. години у Републици Српској је на основу пријава рођења регистровано 9224 порођаја, у здравственим установама у државном власништву, са укупно 9358 рођене дјеце, од којих је 46 мртворођено.

Удио живорођене дјеце тежине веће од 2500 грама је у 2013. години износио 95.20%.

Највише дјеце је рођено са порођајном тежином 2500-3999 грама, односно 82.6%. У 2013. години је 4.80% дјеце имало ниску порођајну тежину (испод 2500 грама).

Према старости мајке, највећи број порођаја је у добној групи 19-29 година, слиједе порођаји у добној групи 30-34 године, а затим у добној групи са и преко 35 година.

Највише је регистровано првих порођаја (48.40%), других по реду (35.83%), трећих по реду (12.33%), а вишег реда рођења 3.44%.

Од укупног броја порођаја 83.8% породиља није имало ранијих прекида трудноће, а 12.6% су имале један прекид трудноће, а 3.6% породиља је имало више прекида трудноће.

Током 2013. године пријављено је 2176 прекида трудноће. У структури су најзаступљенији медицински индиковани прекиди трудноће којих је било 1163, односно 53.4%. Регистровано је и 376 спонтаних прекида трудноће (17.3%).

Код око 85.5% прекида трудноће регистрована је старост плода од 10 недјеља и мање.

Од свих жена које су имале прекид трудноће највише је оних у доби 29-38 година. Број жена млађих од 19 година које су имале прекид трудноће чини 1.42 % од укупног броја прекида. У приватним здравственим установама је обављено 123 порођаја са 123 рођене дјеце. У приватним здравственим установама је обављено 17 прекида трудноће.

*Подаци о порођајима и прекидима трудноће приказани су за болничке установе у јавном сектору од табела 5.1 до 5.10.6, а подаци за болничке установе у приватном сектору приказани су у табелама 5.11 до 5.12.3.

❖ 431 порођаја мање у односу на 2012. годину*

❖ 447 живорођених мање у односу на 2012. годину*
* јавни и приватни сектор

Број прекида трудноће на 1000 живорођених	2012. г.	2013. г.
Република Српска (јавни и приватни сектор)	222,6	231,94
ЕУ	216,3	*

5.1 Број порођа у Републици Српској, по регионалним центрима Института / Deliveries in Republic of Srpska, by regional center of Institute

Регионални центар <i>Regional center</i>	Укупан број порођа <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	9224	100.00
Бања Лука <i>Banja Luka</i>	4707	51.03
Бијељина <i>Bijeljina</i>	1077	11.68
Добој <i>Doboj</i>	1465	15.88
Зворник <i>Zvornik</i>	672	7.29
Фоча <i>Foča</i>	338	3.66
Источно Сарајево <i>Istočno Sarajevo</i>	451	4.89
Требиње <i>Trebinje</i>	514	5.57

5.2 Број порођа у односу на тежину дјетета при рођењу и у односу на живорођене и мртворођене у Републици Српској / Deliveries by birth weight, livebirths and stillbirths in Republic of Srpska

Тежина при рођењу <i>Birth weight</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	9312	46	9358
< 800	12	0	12
800 - 1000	8	1	9
1001 - 2499	427	22	449
2500 - 3999	7691	22	7713
≥ 4000	1174	1	1175

5.2.1 Број порођа у односу на тежину дјетета при рођењу и у односу на живорођене и мртворођене Регионални центар Бања Лука / Deliveries by birth weight, livebirths and stillbirths Regional center Banja Luka

Тежина при рођењу <i>Birth weight</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i>	4780	23	4803
< 800	10	0	10
800 - 1000	6	1	7
1001 - 2499	257	12	269
2500 - 3999	3841	10	3851
≥ 4000	666	0	666

5.2.2 Број порођа у односу на тежину дјетета при рођењу и у односу на живорођене и мртворођене Регионални центар Бијељина / Deliveries by birth weight, livebirths and stillbirths Regional center Bijeljina

Тежина при рођењу <i>Birth weight</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>	1085	2	1087
< 800	0	0	0
800 - 1000	0	0	0
1001 - 2499	53	2	55
2500 - 3999	916	0	916
≥ 4000	116	0	116

5.2.3 Број порођа у односу на тежину дјетета при рођењу и у односу на живорођене и мртворођене Регионални центар Добој / Deliveries by birth weight, livebirths and stillbirths Regional center Doboj

Тежина при рођењу <i>Birth weight</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Добој <i>Regional center Doboj</i>	1471	8	1479
< 800	0	0	0
800 - 1000	0	0	0
1001 - 2499	53	3	56
2500 - 3999	1266	4	1270
≥ 4000	152	1	153

5.2.4 Број порођа у односу на тежину дјетета при рођењу и у односу на живорођене и мртворођене Регионални центар Источно Сарајево / Deliveries by birth weight, livebirths and stillbirths Regional center Istočno Sarajevo

Тежина при рођењу <i>Birth weight</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>	455	0	455
< 800	0	0	0
800 - 1000	0	0	0
1001 - 2499	18	0	18
2500 - 3999	379	0	379
≥ 4000	58	0	58

**5.2.5 Број порођа у односу на тежину дјетета при рођењу и у односу на живорођене и мртворођене
Регионални центар Фоча / Deliveries by birth weight, livebirths and stillbirths Regional center Foca**

Тежина при рођењу <i>Birth weight</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Фоча <i>Regional center Foča</i>	340	1	341
< 800	0	0	0
800 - 1000	2	0	2
1001 - 2499	15	0	15
2500 - 3999	304	1	305
≥ 4000	19	0	19

**5.2.6 Број порођа у односу на тежину дјетета при рођењу и у односу на живорођене и мртворођене
Регионални центар Требиње / Deliveries by birth weight, livebirths and stillbirths Regional center
Trebinje**

Тежина при рођењу <i>Birth weight</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Требиње <i>Regional center Trebinje</i>	515	3	518
< 800	2	0	2
800 - 1000	0	0	0
1001 - 2499	13	2	15
2500 - 3999	404	1	405
≥ 4000	96	0	96

**5.2.7 Број порођа у односу на тежину дјетета при рођењу и у односу на живорођене и мртворођене
Регионални центар Зворник / Deliveries by birth weight, livebirths and stillbirths Regional center
Zvornik**

Тежина при рођењу <i>Birth weight</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>	666	9	675
< 800	0	0	0
800 - 1000	0	0	0
1001 - 2499	18	3	21
2500 - 3999	581	6	587
≥ 4000	67	0	67

**5.3 Број новорођенчади по статусу живорођено или мртворођено у Републици Српској/
Livebirths, stillbirths and childbirths total in Republic of Srpska**

Број новорођенчади <i>Childbirths</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	9312	46	9358
Једно (1)	9049	43	9092
Двоје (2)	257	3	260
Троје (3)	6	0	6

**5.3.1 Број новорођенчади по статусу живорођено или мртворођено Регионални центар Бања Лука/
Livebirths, stillbirths and childbirths total Regional unit Banja Luka**

Број новорођенчади <i>Childbirths</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i>	4780	23	4803
Једно (1)	4593	20	4613
Двоје (2)	181	3	184
Троје (3)	6	0	6

**5.3.2 Број новорођенчади по статусу живорођено или мртворођено Регионални центар Бијељина/
Livebirths, stillbirths and childbirths total Regional center Bijeljina**

Број новорођенчади <i>Childbirths</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>	1085	2	1087
Једно (1)	1065	2	1067
Двоје (2)	20	0	20

**5.3.3 Број новорођенчади по статусу живорођено или мртворођено Регионални центар Добој/
Livebirths, stillbirths and childbirths total Regional center Doboј**

Број новорођенчади <i>Childbirths</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Добој <i>Regional center Doboј</i>	1471	8	1479
Једно (1)	1443	8	1451
Двоје (2)	28	0	28

5.3.4 Број новорођенчади по статусу живорођено или мртворођено Регионални центар Источно Сарајево/ Livebirths, stillbirths and childbirths total Regional center Istočno Sarajevo

Број новорођенчади <i>Childbirths</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>	455	0	455
Једно (1)	447	0	447
Двоје (2)	8	0	8

5.3.5 Број новорођенчади по статусу живорођено или мртворођено Регионални центар Фоча/ Livebirths, stillbirths and childbirths total Regional center Foča

Број новорођенчади <i>Childbirths</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Фоча <i>Regional center Foča</i>	340	1	341
Једно (1)	334	1	335
Двоје (2)	6	0	6

5.3.6 Број новорођенчади по статусу живорођено или мртворођено Регионални центар Требиње/ Livebirths, stillbirths and childbirths total Regional center Trebinje

Број новорођенчади <i>Childbirths</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Требиње <i>Regional center Trebinje</i>	515	3	518
Једно (1)	507	3	510
Двоје (2)	8	0	8

5.3.7 Број новорођенчади по статусу живорођено или мртворођено Регионални центар Зворник/ Livebirths, stillbirths and childbirths total Regional center Zvornik

Број новорођенчади <i>Childbirths</i>	Живорођени <i>Livebirth</i>	Мртворођени <i>Stillbirth</i>	Укупно <i>Total</i>
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>	666	9	675
Једно (1)	660	9	669
Двоје (2)	6	0	6

5.4 Број новорођених у односу на број новорођенчади у Републици Српској/ Childbirths by number of childborns in a delivery in Republic of Srpska

Број новорођенчади <i>Childborns in a delivery</i>	Укупно <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	9358	100.00
Једно (1)	9092	97.16
Двоје (2)	260	2.78
Троје (3)	6	0.06

5.4.1 Број новорођених у односу на број новорођенчади Регионални центар Бања Лука / Childbirths by number of childborns in a delivery Region Banja Luka

Број новорођенчади <i>Childborns in a delivery</i>	Укупно <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i>	4803	100.00
Једно (1)	4613	96.05
Двоје (2)	184	3.83
Троје (3)	6	0.12

5.4.2 Број новорођених у односу на број новорођенчади Регионални центар Бијељина / Childbirths by number of childborns in a delivery Regional center Bijeljina

Број новорођенчади <i>Childborns in a delivery</i>	Укупно <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>	1087	100.00
Једно (1)	1067	98.2
Двоје (2)	20	1.8

5.4.3 Број новорођених у односу на број новорођенчади Регионални центар Добој / Childbirths by number of childborns in a delivery Regional center Doboj

Број новорођенчади <i>Childborns in a delivery</i>	Укупно <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Добој <i>Regional center Doboj</i>	1479	100.00
Једно (1)	1451	98.11
Двоје (2)	28	1.89

5.4.4 Број новорођених у односу на број новорођенчади Регионални центар Источно Сарајево / Childbirths by number of childborns in a delivery Regional center Istočno Sarajevo

Број новорођенчади <i>Childborns in a delivery</i>	Укупно <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>	455	100.00
Једно (1)	447	98.24
Двоје (2)	8	1.76

5.4.5 Број новорођених у односу на број новорођенчади Регионални центар Фоча / Childbirths by number of childborns in a delivery Regional center Foča

Број новорођенчади <i>Childborns in a delivery</i>	Укупно <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Фоча <i>Regional center Foča</i>	341	100.00
Једно (1)	335	98.2
Двоје (2)	6	1.8

5.4.6 Број новорођених у односу на број новорођенчади Регионални центар Требиње / Childbirths by number of childborns in a delivery Regional center Trebinje

Број новорођенчади <i>Childborns in a delivery</i>	Укупно <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Требиње <i>Regional center Trebinje</i>	518	100.00
Једно (1)	510	98.46
Двоје (2)	8	1.54

5.4.7 Број новорођених у односу на број новорођенчади Регионални центар Зворник / Childbirths by number of childborns in a delivery Regional center Zvornik

Број новорођенчади <i>Childborns in a delivery</i>	Укупно <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>	675	100.00
Једно (1)	669	99.11
Двоје (2)	6	0.89

5.5 Број порођа према старости породиље и времену порођа у Републици Српској / Deliveries by mother's age and delivery term in Republic of Srpska

Старост породиље <i>Mother's age</i>	Вријеме порођа <i>Delivery term</i>			Укупно <i>Total</i>
	Пријевремени <i>Pre-term</i>	На вријеме <i>On-term</i>	Пролонгиран <i>Post-term</i>	
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	484	8670	70	9224
≤ 18	6	133	1	140
19 - 29	213	4740	42	4995
30 - 34	154	2567	16	2737
≥35	111	1230	11	1352

5.5.1 Број порођа према старости породиље и времену порођа Регионални центар Бања Лука / Deliveries by mother's age and delivery term

Старост породиље <i>Mother's age</i>	Вријеме порођа <i>Delivery term</i>			Укупно <i>Total</i>
	Пријевремени <i>Pre-term</i>	На вријеме <i>On-term</i>	Пролонгиран <i>Post-term</i>	
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i>	304	4383	20	4707
≤ 18	2	61	0	63
19 - 29	126	2305	10	2441
30 - 34	100	1355	6	1461
≥35	76	662	4	742

5.5.2 Број порођа према старости породиље и времену порођа Регионални центар Бијељина / Deliveries by mother's age and delivery term

Старост породиље <i>Mother's age</i>	Вријеме порођа <i>Delivery term</i>			Укупно <i>Total</i>
	Пријевремени <i>Pre-term</i>	На вријеме <i>On-term</i>	Пролонгиран <i>Post-term</i>	
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>	58	1001	18	1077
≤ 18	2	19	1	22
19 - 29	23	557	11	591
30 - 34	21	286	2	309
≥35	12	139	4	155

5.5.3 Број порођа према старости породиље и времену порођа Регионални центар Добој / Deliveries by mother's age and delivery term

Старост породиље <i>Mother's age</i>	Вријеме порођа Delivery term			Укупно Total
	Пријевремени Pre-term	На вријеме On-term	Пролонгиран Post-term	
Регионални центар Добој <i>Regional center Doboј</i>	32	1427	6	1465
≤ 18	1	29	0	30
19 - 29	18	885	5	908
30 - 34	8	358	1	367
≥35	5	155	0	160

5.5.4 Број порођа према старости породиље и времену порођа Регионални центар Источно Сарајево / Deliveries by mother's age and delivery term

Старост породиље <i>Mother's age</i>	Вријеме порођа Delivery term			Укупно Total
	Пријевремени Pre-term	На вријеме On-term	Пролонгиран Post-term	
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>	35	392	24	451
≤ 18	0	2	0	2
19 - 29	12	185	14	211
30 - 34	13	143	7	163
≥35	10	62	3	75

5.5.5 Број порођа према старости породиље и времену порођа Регионални центар Фоча / Deliveries by mother's age and delivery term

Старост породиље <i>Mother's age</i>	Вријеме порођа Delivery term			Укупно Total
	Пријевремени Pre-term	На вријеме On-term	Пролонгиран Post-term	
Регионални центар Фоча <i>Regional center Foča</i>	6	332	0	338
≤ 18	0	3	0	3
19 - 29	5	170	0	175
30 - 34	0	109	0	109
≥35	1	50	0	51

5.5.6 Број порођа према старости породиље и времену порођа Регионални центар Требиње / Deliveries by mother's age and delivery term

Старост породиље <i>Mother's age</i>	Вријеме порођа Delivery term			Укупно <i>Total</i>
	Пријевремени <i>Pre-term</i>	На вријеме <i>On-term</i>	Пролонгиран <i>Post-term</i>	
Регионални центар Требиње <i>Regional center Trebinje</i>	24	488	2	514
≤ 18	1	0	0	1
19 - 29	12	254	2	268
30 - 34	7	144	0	151
≥35	4	90	0	94

5.5.7 Број порођа према старости породиље и времену порођа Регионални центар Зворник / Deliveries by mother's age and delivery term

Старост породиље <i>Mother's age</i>	Вријеме порођа Delivery term			Укупно <i>Total</i>
	Пријевремени <i>Pre-term</i>	На вријеме <i>On-term</i>	Пролонгиран <i>Post-term</i>	
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>	25	647	0	672
≤ 18	0	19	0	19
19 - 29	17	384	0	401
30 - 34	5	172	0	177
≥35	3	72	0	75

5.6 Број новорођених према полу у Републици Српској, 2013/Childborns by sex in Republic of Srpska, 2012

Пол новорођенчета <i>Sex</i>	Број новорођенчади <i>Childborns</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	9358	100.00
Мушко <i>Male</i>	4787	51.15
Женско <i>Female</i>	4571	48.85

5.6.1 Број новорођених према полу Регионални центар Бања Лука/ Childborns by sex Regional center Banja Luka

Пол новорођенчета <i>Sex</i>	Број новорођенчади <i>Childborns</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i>	4803	100.00
Мушко <i>Male</i>	2413	50.24
Женско <i>Female</i>	2390	49.76

5.6.2 Број новорођених према полу Регионални центар Бијељина/ Childborns by sex Regional center Bijeljina

Пол новорођенчета <i>Sex</i>	Број новорођенчади <i>Childborns</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>	1087	100.00
Мушко <i>Male</i>	585	53.8
Женско <i>Female</i>	502	46.2

5.6.3 Број новорођених према полу Регионални центар Добој/ Childborns by sex Regional center Doboj

Пол новорођенчета <i>Sex</i>	Број новорођенчади <i>Childborns</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Добој <i>Regional center Doboj</i>	1479	100.00
Мушко <i>Male</i>	760	51.39
Женско <i>Female</i>	719	48.61

5.6.4 Број новорођених према полу Регионални центар Источно Сарајево/ *Childborns by sex Istочно Sarajevo*

Пол новорођенчета <i>Sex</i>	Број новорођенчади <i>Childborns</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>	455	100.00
Мушко <i>Male</i>	227	49.89
Женско <i>Female</i>	228	50.11

5.6.5 Број новорођених према полу Регионални центар Фоча/ *Childborns by sex Foča*

Пол новорођенчета <i>Sex</i>	Број новорођенчади <i>Childborns</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Фоча <i>Regional center Foča</i>	341	100.00
Мушко <i>Male</i>	172	50.4
Женско <i>Female</i>	169	49.6

5.6.6 Број новорођених према полу Регионални центар Требиње/ *Childborns by sex Trebinje*

Пол новорођенчета <i>Sex</i>	Број новорођенчади <i>Childborns</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Требиње <i>Regional center Trebinje</i>	518	100.00
Мушко <i>Male</i>	273	52.7
Женско <i>Female</i>	245	47.3

5.6.7 Број новорођених према полу Регионални центар Зворник/ *Childborns by sex Zvornik*

Пол новорођенчета <i>Sex</i>	Број новорођенчади <i>Childborns</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>	675	100.00
Мушко <i>Male</i>	357	52.9
Женско <i>Female</i>	318	47.1

5.7 Број порођаја у односу на број прекида трудноће у Републици Српској, 2013/ Deliveries with relation to number of previous deliveries and abortions in Republic of Srpska, 2013

Број ранијих порођаја <i>Previous deliveries</i>	Број прекида трудноће <i>Abortions</i>									Број порођаја <i>Deliveries</i>
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	7731	1160	251	56	14	5	4	1	2	9224
0	4044	358	50	9	4	0	0	0	0	4465
1	2677	506	89	26	1	1	3	1	1	3305
2	824	227	69	11	5	1	0	0	0	1137
3	127	50	29	6	2	3	1	0	0	218
4	42	13	11	1	1	0	0	0	0	69
5	10	3	2	2	1	0	0	0	0	18
6	5	1	0	0	0	0	0	0	0	6
7	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
8	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
9	2	0	1	0	0	0	0	0	0	3

5.7.1 Број порођаја у односу на број прекида трудноће Регионални центар Бања Лука/ Deliveries with relation to number of previous deliveries and abortions Regional center Banja Luka

Број ранијих порођаја <i>Previous deliveries</i>	Број прекида трудноће <i>Abortions</i>									Број порођаја <i>Deliveries</i>
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i>	3884	640	127	33	8	1	1	1	0	4707
0	2015	219	35	8	3	0	0	0	0	2283
1	1400	282	41	18	0	0	1	1	0	1747
2	376	111	32	5	3	0	0	0	0	531
3	62	20	12	0	1	1	0	0	0	97
4	24	5	6	0	1	0	0	0	0	36
5	4	1	1	1	0	0	0	0	0	7
6	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
7	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
8	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
9	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2

5.7.2 Број порођаја у односу на број прекида трудноће Регионални центар Бијељина/ Deliveries with relation to number of previous deliveries and abortions Regional center Bijeljina

Број ранијих порођаја <i>Previous deliveries</i>	Број прекида трудноће <i>Abortions</i>							Број порођаја <i>Deliveries</i>
	0	1	2	3	4	5	6	
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>	898	137	30	6	1	3	2	1077
0	462	46	2	0	0	0	0	510
1	314	50	14	3	1	1	1	384
2	105	32	7	1	0	0	0	145
3	10	5	6	1	0	2	1	25
4	5	2	1	1	0	0	0	9
5	1	2	0	0	0	0	0	3
6	1	0	0	0	0	0	0	1

5.7.3 Број порођаја у односу на број прекида трудноће Регионални центар Добој/ Deliveries with relation to number of previous deliveries and abortions Regional center Doboј

Број ранијих порођаја <i>Previous deliveries</i>	Број прекида трудноће <i>Abortions</i>							Број порођаја <i>Deliveries</i>
	0	1	2	3	4	6	8	
Регионални центар Добој <i>Regional center Doboј</i>	1198	202	51	7	4	1	2	1465
0	591	47	5	0	1	0	0	644
1	442	94	20	2	0	1	1	560
2	138	47	19	2	2	0	0	208
3	15	8	5	3	1	0	0	32
4	8	5	2	0	0	0	1	16
5	2	0	0	0	0	0	0	2
6	2	0	0	0	0	0	0	2
7	0	1	0	0	0	0	0	1

5.7.4 Број порођаја у односу на број прекида трудноће Регионални центар Источно Сарајево/ Deliveries with relation to number of previous deliveries and abortions Regional center Istočno Sarajevo

Број ранијих порођаја <i>Previous deliveries</i>	Број прекида трудноће <i>Abortions</i>					Број порођаја <i>Deliveries</i>
	0	1	2	3	5	
Регионални центар И.Сарајево <i>Regional center I.Sarajevo</i>	394	38	15	3	1	451
0	229	16	5	1	0	251
1	131	13	4	0	0	148
2	30	8	3	1	1	43
3	3	1	2	1	0	7
4	1	0	0	0	0	1
5	0	0	1	0	0	1

5.7.5 Број порођаја у односу на број прекида трудноће Регионални центар Фоча/ Deliveries with relation to number of previous deliveries and abortions Regional center Foča

Број ранијих порођаја <i>Previous deliveries</i>	Број прекида трудноће <i>Abortions</i>				Број порођаја <i>Deliveries</i>
	0	1	2	3	
Регионални центар Фоча <i>Regional center Foča</i>	321	11	5	1	338
0	177	4	1	0	182
1	93	4	2	0	99
2	45	2	1	1	49
3	5	1	1	0	7
5	1	0	0	0	1

5.7.6 Број порођаја у односу на број прекида трудноће Регионални центар Требиње/ Deliveries with relation to number of previous deliveries and abortions Regional center Trebinje

Број ранијих порођаја <i>Previous deliveries</i>	Број прекида трудноће <i>Abortions</i>				Број порођаја <i>Deliveries</i>
	0	1	2	3	
Регионални центар Требиње <i>Regional center Trebinje</i>	428	74	10	2	514
0	185	16	0	0	201
1	154	33	4	2	193
2	66	15	4	0	85
3	21	9	2	0	32
4	1	1	0	0	2
5	1	0	0	0	1

5.7.7 Број порођаја у односу на број прекида трудноће Регионални центар Зворник/ Deliveries with relation to number of previous deliveries and abortions Regional center Zvornik

Број ранијих порођаја <i>Previous deliveries</i>	Број прекида трудноће <i>Abortions</i>					Број порођаја <i>Deliveries</i>
	0	1	2	3	4	
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>	608	46	13	4	1	672
0	385	7	2	0	0	394
1	143	26	4	1	0	174
2	64	8	3	1	0	76
3	11	5	1	1	0	18
4	3	0	2	0	0	5
5	1	0	0	1	1	3
6	1	0	0	0	0	1
9	0	0	1	0	0	1

5.8 Укупан број прекида трудноће у односу на старост труднице у Републици Српској / Abortions by woman's age in Republic of Srpska

Старост <i>Age</i>	Укупан број <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	2176	100.00
≤18 година/year	31	1.43
19 - 28 година/year	630	28.95
29 - 38 година/year	1171	53.81
≥39 година/year	344	15.81

5.8.1 Укупан број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Бања Лука/ Abortions by woman's age Regional center Banja Luka

Старост <i>Age</i>	Укупан број <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i>	1174	100.00
≤ 18 година/year	18	1.53
19 - 28 година/year	365	31.09
29 - 38 година/year	614	52.30
≥39 година/year	177	15.08

**5.8.2 Укупан број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Бијељина/
Abortions by woman's age regional center Bijeljina**

Старост <i>Age</i>	Укупан број <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>	126	100.00
≤18 година/year	1	0.79
19 - 28 година/year	30	23.81
29 - 38 година/year	80	63.49
≥39 година/year	15	11.91

**5.8.3 Укупан број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Добој Abortions
by woman's age Regional center Doboј**

Старост <i>Age</i>	Укупан број <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Добој <i>Regional center Doboј</i>	541	100.00
≤ 18 година/year	10	1.85
19 - 28 година/year	131	24.21
29 - 38 година/year	292	53.98
≥39 година/year	108	19.96

**5.8.4 Укупан број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Источно
Сарајево/ Abortions by woman's age Regional center Istočno Sarajevo**

Старост <i>Age</i>	Укупан број <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>	55	100.00
≤18 година/year	0	0.00
19 - 28 година/year	20	36.36
29 - 38 година/year	29	52.73
≥39 година/year	6	10.91

5.8.5 Укупан број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Фоча/ Abortions by woman's age Regional center Foca

Старост Age	Укупан број Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Фоча Regional center Foča	48	100.00
≤ 18 година/year	1	2.08
19 - 28 година/year	16	33.33
29 - 38 година/year	25	52.09
≥39 година/year	6	12.5

5.8.6 Укупан број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Требиње/ Abortions by woman's age Regional center Trebinje

Старост Age	Укупан број Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Требиње Regional center Trebinje	140	100.00
≤18 година/year	0	0
19 - 28 година/year	43	30.71
29 - 38 година/year	81	57.86
≥39 година/year	16	11.43

5.8.7 Укупан број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Зворник / Abortions by woman's age Regional center Zvornik

Старост Age	Укупан број Total	Индекс структуре Structure index
Регионални центар Зворник Regional center Zvornik	92	100.00
≤18 година/year	1	1.09
19 - 28 година/year	25	27.17
29 - 38 година/year	50	54.35
≥39 година/year	16	17.39

5.8.8 Број прекида трудноће у односу на старост труднице у Републици Српској/ Abortions by woman's age and number of previous abortions in Republic of Srpska

Старост Age	Број прекида трудноће Abortions												Укупно Total
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	непознато	
Република Српска Republic of Srpska	1120	572	237	102	32	13	9	4	1	1	1	84	2176
≤ 18 година/year	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31
19 - 28 година/year	431	122	36	5	0	0	0	0	1	0	0	35	630
29 - 38 година/year	548	356	130	62	21	4	4	2	0	1	1	42	1171
≥39 година/year	110	94	71	35	11	9	5	2	0	0	0	7	344

5.8.9 Број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Бања Лука/ Abortions by woman's age and number of previous abortions Regional center Banja Luka

Старост Age	Број прекида трудноће Abortions											Укупно Total
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Регионални центар Бања Лука Regional center Banja Luka	714	285	106	42	17	5	3	1	1	0	1174	
≤ 18 година/year	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	
19 - 28 година/year	278	72	11	3	0	0	0	0	1	0	365	
29 - 38 година/year	351	166	58	25	11	1	1	1	0	0	614	
≥39 година/year	67	47	37	14	6	4	2	0	0	0	177	

5.8.10 Број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Бијељина / Abortions by woman's age and number of previous abortions Regional center Bijeljina

Старост Age	Број прекида трудноће Abortions							Укупно Total
	0	1	2	3	5	6	9	
Регионални центар Бијељина Regional center Bijeljina	45	42	29	7	1	1	1	126
≤ 18 година/year	1	0	0	0	0	0	0	1
19 - 28 година/year	14	7	9	0	0	0	0	30
29 - 38 година/year	27	32	15	4	0	1	1	80
≥39 година/year	3	3	5	3	1	0	0	15

5.8.11 Број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Добој / Abortions by woman's age and number of previous abortions Regional center Doboј

Старост Age	Број прекида трудноће Abortions									Укупно Total
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	
Регионални центар Добој Regional center Doboј	231	168	79	40	11	5	5	2	0	541
≤ 18 година/year	10	0	0	0	0	0	0	0	0	10
19 - 28 година/year	96	25	8	2	0	0	0	0	0	131
29 - 38 година/year	98	110	47	23	9	2	2	1	0	292
≥39 година/year	27	33	24	15	2	3	3	1	0	108

5.8.12 Број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Источно Сарајево/ Abortions by woman's age and number of previous abortions Regional center Istocno Sarajevo

Старост Age	Број прекида трудноће Abortions					Укупно Total
	0	1	2	3	4	
Регионални центар Источно Сарајево Regional center Istočno Sarajevo	43	9	2	1	0	55
≤ 18 година/year	0	0	0	0	0	0
19 - 28 година/year	16	3	1	0	0	20
29 - 38 година/year	22	5	1	1	0	29
≥39 година/year	5	1	0	0	0	6

5.8.13 Број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Фоча/ Abortions by woman's age and number of previous abortions Regional center Foča

Старост Age	Број прекида трудноће Abortions				Укупно Total
	0	1	2	3	
Регионални центар Фоча Regional center Foča	28	13	3	4	48
≤ 18 година/year	1	0	0	0	1
19 - 28 година/year	10	4	2	0	16
29 - 38 година/year	15	8	0	2	25
≥39 година/year	2	1	1	2	6

5.8.14 Број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Требиње/ Abortions by woman's age and number of previous abortions Regional center Trebinje

Старост Age	Број прекида трудноће Abortions							непознато	Укупно Total
	0	1	2	3	5	8			
Регионални центар Требиње Regional center Trebinje	11	29	11	4	1	0	84	140	
≤ 18 година/year	0	0	0	0	0	0	0	0	
19 - 28 година/year	3	2	3	0	0	0	35	43	
29 - 38 година/year	7	23	4	4	1	0	42	81	
≥39 година/year	1	4	4	0	0	0	7	16	

5.8.15 Број прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Зворник/ Abortions by woman's age and number of previous abortions Regional center Zvornik

Старост Age	Број прекида трудноће Abortions								Укупно Total
	0	1	2	3	4	5	7	10	
Регионални центар Зворник Regional center Zvornik	48	26	7	4	4	1	1	1	92
≤ 18 година/year	1	0	0	0	0	0	0	0	1
19 - 28 година/year	14	9	2	0	0	0	0	0	25
29 - 38 година/year	28	12	5	3	1	0	0	1	50
≥39 година/year	5	5	0	1	3	1	1	0	16

5.9 Категорија прекида трудноће у односу на старост жене и брачно стање у Републици Српској/ Abortions by diagnosis, woman's age and marital status in Republic of Srpska

Категорија прекида трудноће <i>Diagnosis</i>	Старост жене и брачно стање <i>Woman's age and marital status</i>								Укупно <i>Total</i>	
	16 - 18		19 - 28		29 - 38		≥ 39			
	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	12	19	482	148	1037	134	305	39	1836	340
001.0-001.9	1	0	1	0	4	1	1	0	7	1
002.0-002.9	0	3	105	33	189	32	48	10	342	78
003.0-003.9	2	2	46	18	88	21	16	1	152	42
004.0-004.9	8	8	260	58	575	49	192	13	1035	128
005.0-005.9	0	0	0	0	2	0	1	0	3	0
006.0-006.9	1	6	65	38	176	31	46	13	288	88
007.0-007.9	0	0	4	1	2	0	1	1	7	2
008.0-008.9	0	0	1	0	1	0	0	1	2	1

5.9.1 Категорија прекида трудноће у односу на старост жене и брачно стање Регионални центар Бања Лука/ Abortions by diagnosis, woman's age and marital status Regional center Banja Luka

Категорија прекида трудноће <i>Diagnosis</i>	Старост жене и брачно стање <i>Woman's age and marital status</i>								Укупно <i>Total</i>	
	16 - 18		19 - 28		29 - 38		≥ 39			
	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i>	7	11	268	97	527	87	149	28	951	223
001.0-001.9	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
002.0-002.9	0	3	57	29	119	28	34	10	210	70
003.0-003.9	2	2	44	18	81	20	16	1	143	41
004.0-004.9	4	0	99	11	145	8	51	2	299	21
005.0-005.9	0	0	0	0	2	0	1	0	3	0
006.0-006.9	1	6	64	38	176	31	46	13	287	88
007.0-007.9	0	0	3	1	2	0	1	1	6	2
008.0-008.9	0	0	1	0	1	0	0	1	2	1

5.9.2 Категорија прекида трудноће у односу на старост жене и брачно стање Регионални центар Бијељина/ Abortions by diagnosis, woman's age and marital status Regional center Bijeljina

Категорија прекида трудноће <i>Diagnosis</i>	Старост жене и брачно стање <i>Woman's age and marital status</i>								Укупно <i>Total</i>	
	16 - 18		19 - 28		29 - 38		≥ 39			
	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>	1	0	26	4	74	6	14	1	115	11
004.0-004.9	1	0	26	4	74	6	14	1	115	11

5.9.3 Категорија прекида трудноће у односу на старост жене и брачно стање Регионални центар Добој/ Abortions by diagnosis, woman's age and marital status Regional center Doboj

Категорија прекида трудноће <i>Diagnosis</i>	Старост жене и брачно стање <i>Woman's age and marital status</i>								Укупно <i>Total</i>	
	16 - 18		19 - 28		29 - 38		≥ 39			
	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>
Регионални центар Добој <i>Regional center Doboj</i>	2	8	96	35	258	34	99	9	455	86
004.0-004.9	2	8	96	35	258	34	99	9	455	86

5.9.4 Категорија прекида трудноће у односу на старост жене и брачно стање Регионални центар Источно Сарајево/ Abortions by diagnosis, woman's age and marital status Regional center Istočno Sarajevo

Категорија прекида трудноће <i>Diagnosis</i>	Старост жене и брачно стање <i>Woman's age and marital status</i>								Укупно <i>Total</i>	
	16 - 18		19 - 28		29 - 38		≥ 39			
	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>	0	0	16	4	27	2	6	0	49	6
001.0-001.9	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1
002.0-002.9	0	0	15	1	15	0	4	0	34	1
003.0-003.9	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1
004.0-004.9	0	0	0	3	10	0	2	0	12	3
007.0-007.9	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0

5.9.5 Категорија прекида трудноће у односу на старост жене и брачно стање Регионални центар Фоча/ Abortions by diagnosis, woman's age and marital status Regional center Foča

Категорија прекида трудноће <i>Diagnosis</i>	Старост жене и брачно стање <i>Woman's age and marital status</i>								Укупно <i>Total</i>	
	16 - 18		19 - 28		29 - 38		≥ 39			
	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>
Регионални центар Фоча <i>Regional center Foča</i>	1	0	13	3	21	4	6	0	41	7
О01.0-О01.9	1	0	0	0	1	0	0	0	2	0
О02.0-О02.9	0	0	12	2	14	3	5	0	31	5
О03.0-О03.9	0	0	0	0	3	0	0	0	3	0
О04.0-О04.9	0	0	0	1	3	1	1	0	4	2
О06.0-О06.9	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0

5.9.6 Категорија прекида трудноће у односу на старост жене и брачно стање Регионални центар Требиње/ Abortions by diagnosis, woman's age and marital status Regional center Trebinje

Категорија прекида трудноће <i>Diagnosis</i>	Старост жене и брачно стање <i>Woman's age and marital status</i>								Укупно <i>Total</i>	
	16 - 18		19 - 28		29 - 38		≥ 39			
	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>
Регионални центар Требиње <i>Regional center Trebinje</i>	0	0	39	4	80	1	16	0	135	5
О01.0-О01.9	0	0	1	0	1	0	1	0	3	0
О00.2-О02.9	0	0	21	1	41	1	5	0	67	2
О03.0-О03.9	0	0	2	0	3	0	0	0	5	0
О04.0-О04.9	0	0	15	3	35	0	10	0	60	3

5.9.7 Категорија прекида трудноће у односу на старост жене и брачно стање Регионални центар Зворник/ Abortions by diagnosis, woman's age and marital status Regional center Zvornik

Категорија прекида трудноће <i>Diagnosis</i>	Старост жене и брачно стање <i>Woman's age and marital status</i>								Укупно <i>Total</i>	
	16 - 18		19 - 28		29 - 38		≥ 39			
	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>	1	0	24	1	50	0	15	1	90	2
О04.0-О04.9	1	0	24	1	50	0	15	1	90	2

5.10 Прекиди трудноће према седмици прекида трудноће у односу на старост труднице у Републици Српској/ Abortions by gestational age and woman's age in Republic of Srpska

Седмице <i>Gestational age</i>	Старост <i>Woman's age</i>				Укупно <i>Total</i>
	≤18	19 - 28	29 - 38	≥39	
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	31	630	1171	344	2176
2	0	0	1	0	1
4	0	0	6	2	8
5	0	14	25	7	46
6	5	93	193	48	339
7	7	137	328	83	555
8	11	199	346	119	675
9	3	53	74	30	160
10	0	27	39	10	76
11	1	13	19	12	45
12	2	55	77	22	156
13	0	3	3	0	6
14	0	1	4	1	6
15	0	0	1	1	2
16	1	13	23	2	39
17	0	1	3	1	5
18	0	0	2	0	2
19	0	2	0	0	2
20	1	13	21	3	38
21	0	1	0	1	2
23	0	1	0	0	1
24	0	3	3	1	7
25	0	0	2	0	2
27	0	0	0	1	1
28	0	1	1	0	2

5.10.1 Прекид трудноће према седмици прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Бања Лука/ Abortions by gestational age and woman's age Regional center Banja Luka

Седмице <i>Gestational age</i>	Старост <i>Woman's age</i>				Укупно <i>Total</i>
	≤18	19 - 28	29 - 38	≥39	
Регионални центар Бања Лука <i>Regional center Banja Luka</i>	18	365	614	177	1174
4	0	0	1	0	1
5	0	1	3	0	4
6	2	15	24	3	43
7	5	90	197	58	350
8	7	145	235	70	457
9	1	19	13	7	40
10	0	8	20	5	33
11	0	3	1	4	8
12	2	50	70	21	143
13	0	1	0	0	1
14	0	1	3	1	5
15	0	0	0	1	1
16	0	13	21	2	36
17	0	1	1	0	2
19	0	1	0	0	1
20	1	13	20	3	37
24	0	3	3	1	7
25	0	0	1	0	1
27	0	0	0	1	1
28	0	1	1	0	2

5.10.2 Прекид трудноће према седмици прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Бијељина/ Abortions by gestational age and woman's age Regional center Bijeljina

Седмице <i>Gestational age</i>	Старост <i>Woman's age</i>				Укупно <i>Total</i>
	≤18	19 - 28	29 - 38	≥39	
Регионални центар Бијељина <i>Regional center Bijeljina</i>	1	30	80	15	126
6	0	8	23	1	32
7	1	4	18	1	24
8	0	5	26	6	37
9	0	11	12	6	29
10	0	2	1	0	3
12	0	0	0	1	1

5.10.3 Прекид трудноће према седмици прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Добој / Abortions by gestational age and woman's age Regional center Doboj

Седмице <i>Gestational age</i>	Старост <i>Woman's age</i>				Укупно <i>Total</i>
	≤18	19 - 28	29 - 38	≥39	
Регионални центар Добој <i>Regional center Doboj</i>	10	131	292	108	541
4	0	0	5	1	6
5	0	11	18	7	36
6	3	53	127	39	222
7	1	11	48	15	75
8	3	33	47	26	109
9	2	10	22	11	45
10	0	5	7	3	15
11	1	7	16	6	30
12	0	1	1	0	2
14	0	0	1	0	1

5.10.4 Прекид трудноће према седмици прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Источно Сарајево/ Abortions by gestational age and woman's age Regional center Istочно Sarajevo

Седмице <i>Gestational age</i>	Старост <i>Woman's age</i>				Укупно <i>Total</i>
	≤18	19 - 28	29 - 38	≥39	
Регионални центар Источно Сарајево <i>Regional center Istočno Sarajevo</i>	0	20	29	6	55
5	0	1	2	0	3
6	0	4	0	0	4
7	0	3	5	1	9
8	0	1	7	4	12
9	0	3	7	0	10
10	0	3	5	0	8
11	0	1	1	1	3
12	0	2	1	0	3
13	0	2	0	0	2
17	0	0	1	0	1

5.10.5 Прекид трудноће према седмици прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Фоча/ Abortions by gestational age and woman's age Regional center Foča

Седмице <i>Gestational age</i>	Старост <i>Woman's age</i>				Укупно <i>Total</i>
	≤18	19 - 28	29 - 38	≥39	
Регионални центар Фоча <i>Regional center Foča</i>	1	16	25	6	48
5	0	1	0	0	1
6	0	2	1	0	3
7	0	1	3	0	4
8	0	0	5	0	5
9	0	5	6	3	14
10	0	3	2	1	6
11	0	1	0	1	2
12	0	1	2	0	3
13	0	0	1	0	1
15	0	0	1	0	1
16	1	0	1	0	2
18	0	0	1	0	1
19	0	1	0	0	1
20	0	0	1	0	1
21	0	1	0	1	2
25	0	0	1	0	1

5.10.6 Прекид трудноће према седмици прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Требиње/ Abortions by gestational age and woman's age Regional center Trebinje

Седмице <i>Gestational age</i>	Старост <i>Woman's age</i>				Укупно <i>Total</i>
	≤18	19 - 28	29 - 38	≥39	
Регионални центар Требиње <i>Regional center Trebinje</i>	0	43	81	16	140
5	0	0	2	0	2
6	0	6	7	1	14
7	0	11	27	1	39
8	0	12	19	10	41
9	0	5	13	2	20
10	0	6	4	1	11
11	0	1	1	0	2
12	0	1	3	0	4
13	0	0	2	0	2
16	0	0	1	0	1
17	0	0	1	1	2
18	0	0	1	0	1
23	0	1	0	0	1

5.10.7 Прекид трудноће према седмици прекида трудноће у односу на старост труднице Регионални центар Зворник/ Abortions by gestational age and woman's age Regional center Zvornik

Седмице <i>Gestational age</i>	Старост <i>Woman's age</i>				Укупно <i>Total</i>
	≤18	19 - 28	29 - 38	≥39	
Регионални центар Зворник <i>Regional center Zvornik</i>	1	25	50	16	92
2	0	0	1	0	1
4	0	0	0	1	1
6	0	5	11	4	20
7	0	17	30	7	54
8	1	3	7	3	14
9	0	0	1	1	2

5.11 Број порођа у Републици Српској, здравствене установе у приватном сектору Deliveries in Republic of Srpska, private health care institutions

Регионални центар <i>Regional center</i>	Укупан број порођа <i>Deliveries</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	123	100.00
Источно Сарајево <i>Istočno Sarajevo</i>	123	100.00

5.11.1 Број порођа у односу на тежину дјетета при рођењу и у односу на живорођене и мртворођене / Deliveries by birth weight, livebirths and stillbirths

Тежина при рођењу <i>Birth weight</i>	Живорођени <i>Livebirths</i>	Мртворођени <i>Stillbirths</i>	Укупно <i>Total</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	123	0	123
< 800	0	0	0
800 - 1000	0	0	0
1001 - 2499	2	0	2
2500 - 3999	100	0	100
≥ 4000	21	0	21

5.11.2 Број новорођенчади по статусу живорођено или мртворођено / Livebirths, stillbirths and childbirths total

Број новорођенчади <i>Childbirths</i>	Живорођени <i>Livebirths</i>	Мртворођени <i>Stillbirths</i>	Укупно <i>Total</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	123	0	123
Једно (1)	123	0	123
Двоје (2)	0	0	0
Троје (3)	0	0	0

5.11.3 Број новорођених у односу на број новорођенчади / Childbirths by number of childborns in a delivery

Број новорођенчади <i>Childborns in a delivery</i>	Укупно <i>Total</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	123	100.00
Једно (1)	123	100.00
Двоје (2)	0	0

5.11.4 Број порођаја према старости породиље и времену порођаја / Deliveries by mother's age and delivery term

Старост породиље <i>Mother's age</i>	Вријеме порођаја Delivery term			Укупно Total
	Пријевремени <i>Pre-term</i>	На вријеме <i>On-term</i>	Пролонгиран <i>Post-term</i>	
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	2	119	2	123
≤ 18	0	1	0	1
19 - 29	1	64	2	67
30 - 34	0	45	0	45
≥35	1	9	0	10

5.11.5 Број новорођених према полу / Childborns by sex

Пол новорођенчета <i>Sex</i>	Број новорођенчади <i>Childborns</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	123	100.00
Мушко Male	69	56.10
Женско Female	54	43.90

5.11.6 Број порођаја у односу на број прекида трудноће / Deliveries with relation to number of previous deliveries and abortions

Број ранијих порођаја <i>Previous deliveries</i>	Број прекида трудноће Abortions			Број порођаја <i>Deliveries</i>
	0	1	2	
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	107	16	0	123
0	62	4	0	66
1	37	9	0	46
2	6	3	0	9
3	2	0	0	2
4	0	0	0	0
5	0	0	0	0

5.12 Број прекида трудноће у Републици Српској, здравствене установе у приватном сектору/ Abortions in Republic of Srpska, private health care institutions

Старост <i>Woman's age</i>	Укупан број прекида <i>Abortions</i>	Индекс структуре <i>Structure index</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i> Источно Сарајево <i>Istočno Sarajevo</i>	17	100.00
≤18 година/year	1	5.88
19 - 28 година/year	6	35.30
29 - 38 година/year	9	52.94
≥39 година/year	1	5.88

5.12.1 Број прекида трудноће у односу на старост труднице/ Abortions by woman's age and number of previous abortions

Старост <i>Age</i>	Број прекида трудноће <i>Abortions</i>							Укупно <i>Total</i>
	0	1	2	3	4	5	6	
Република Српска <i>Republic of Srpska</i> Источно Сарајево <i>Istočno Sarajevo</i>	10	6	1	0	0	0	0	17
≤ 18 година/year	0	1	0	0	0	0	0	1
19 - 28 година/year	4	3	0	0	0	0	0	7
29 - 38 година/year	6	2	0	0	0	0	0	8
≥39 година/year	0	0	1	0	0	0	0	1

5.12.2 Категорија прекида трудноће у односу на старост жене и брачно стање/ Abortions by diagnosis, woman's age and marital status

Категорија прекида трудноће <i>Diagnosis</i>	Старост жене и брачно стање <i>Woman's age and marital status</i>								Укупно <i>Total</i>	
	16 - 18		19 - 28		29 - 38		≥ 39			
	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>	удата <i>married</i>	неудата <i>single</i>
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	0	1	6	1	8	0	1	0	15	2
002.0-002.9	0	0	1	0	5	0	0	0	6	0
003	0	0	3	0	0	0	0	0	3	0
004	0	1	2	1	3	0	1	0	6	2
005	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5.12.3 Прекид трудноће према седмици прекида трудноће у односу на старост труднице/ Abortions by gestational age and woman's age

Седмице <i>Gestational age</i>	Старост <i>Woman's age</i>				Укупно <i>Total</i>
	≤18	19 - 28	29 - 38	≥39	
Република Српска <i>Republic of Srpska</i>	1	7	8	1	17
5	0	1	0	1	2
6	0	1	4	0	5
7	1	1	1	0	3
8	0	2	1	0	3
9	0	0	1	0	1
10	0	0	1	0	1
11	0	1	0	0	1
12	0	1	0	0	1

6. Незаразне болести / Non-communicable diseases

6.1 Дијабетес мелитус Diabetes mellitus

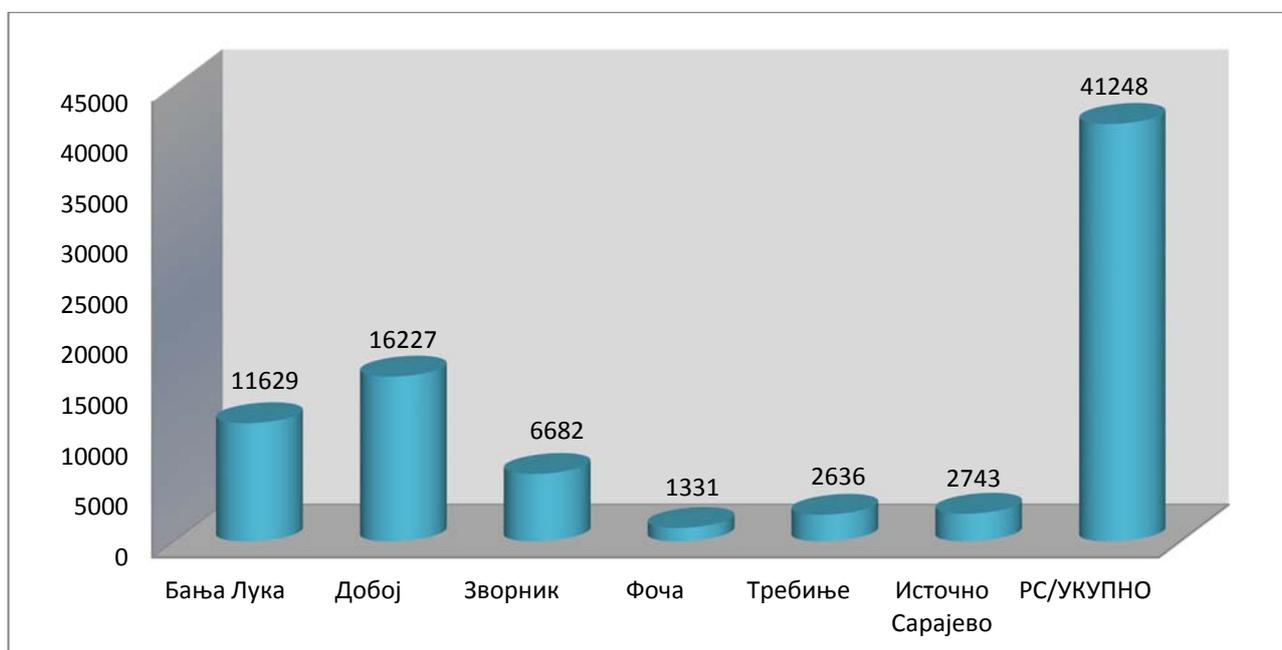
Дијабетес мелитус је хронична незаразна болест са великим епидемијским потенцијалом. Највеће стопе инциденције се биљеже у развијеним земљама, међутим у последње вријеме биљежи се пораст обољелих од ове болести и у земљама у развоју. Преваленција дијабетеса у свијету је 3% до 6%, са тенденцијом пораста 10% до 15% код особа старије животне доби.

У складу са Правилником о пријављивању дијабетес мелитуса (Сл. гласник Р. С. бр. 69/2002) од 2002. год. у Републици Српској је уведен Регистар за дијабетес мелитус, на основу чега се врши и пријављивање ове болести.

Укупан број пријављених од дијабетес мелитуса до 31. 12. 2013. год. је 41248 а највећи број пријављених је у региону Добој, затим слиједе Бањалука, Зворник, Источно Сарајево, Требиње и Фоча (графикон 6.1).

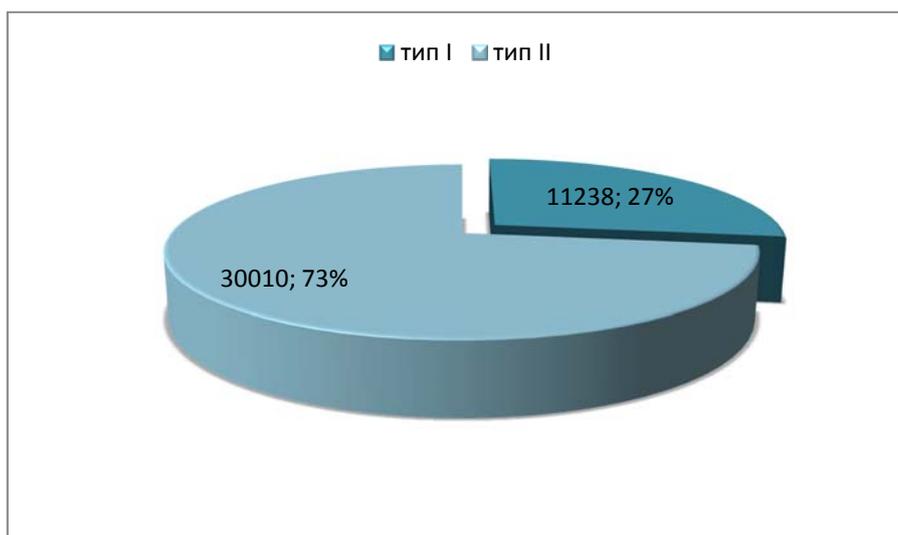
Графикон 6.1. Број обољелих од дијабетес мелитуса Републици у Српској са регионалном дистрибуцијом

Number of the registered patients with diabetes mellitus at the end of the year by regional centers of Institute

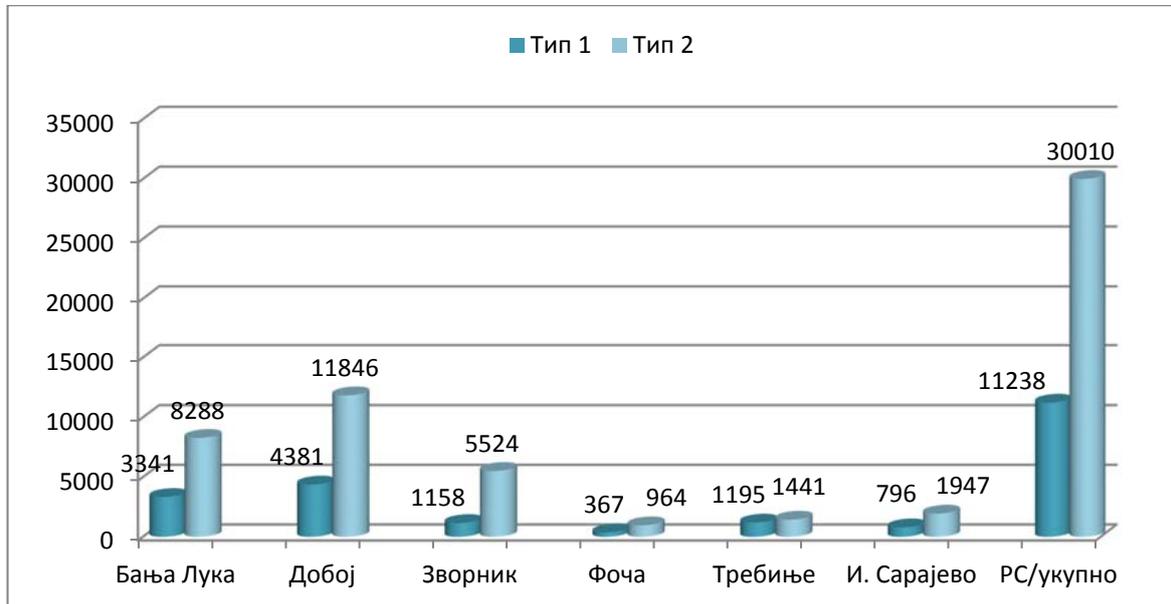
Анализом података о типу дијабетеса, од укупног броја пријављених, 11238 (27%) Тип 1 (инсулин зависни) а 30010 (73%) је Тип 2 (инсулин независни), (графикон 6.2).

Графикон 6.2. Број обољелих од дијабетеса мелитуса у Републици Српској према типу
Number of registered patients with diabetes mellitus by type

Анализом броја пријава по регионалној дистрибуцији, у свим регионима, пријављен је већи број обољелих од дијабетеса типа 2, с тим да тај постотак није у складу са реалним односом оболијевања од ове болести, јер на дијабетес тип 1 уобичајено отпада око 10 до 15 % од укупног броја обољелих (графикон 6.3).

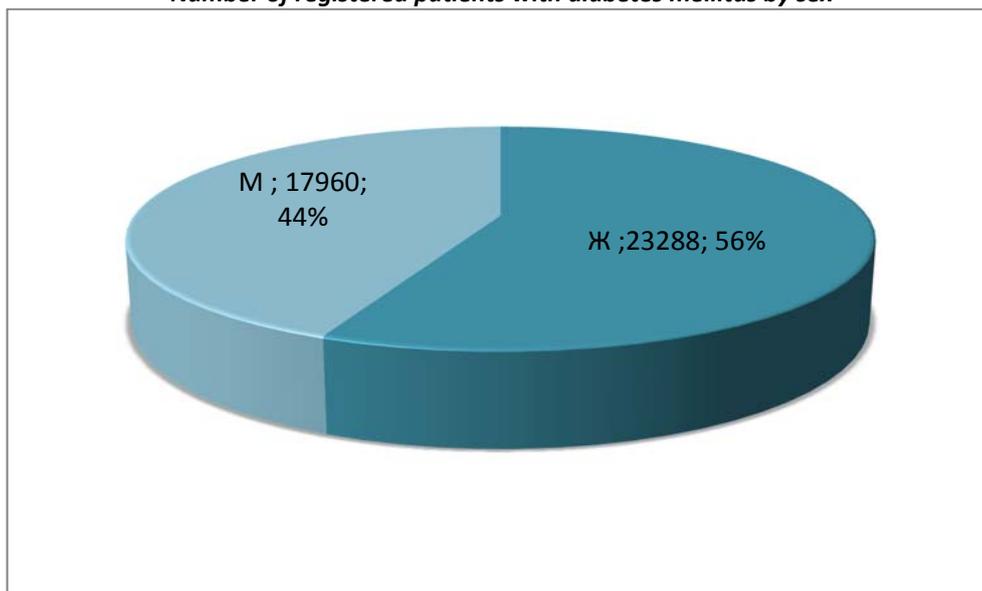
Графикон 6.3. Регионална дистрибуција обољелих од дијабетес мелитуса Републици Српској према типу
Number of registered patients with diabetes mellitus by regional centers of Institute and by type

Од укупног броја пријављених, 23288 (56%) су особе женског пола а 17960 (44%) су особе мушког пола (графикон 6.4).

Графикон 6.4. Број обољелих од дијабетес мелитуса у Републици Српској према полу

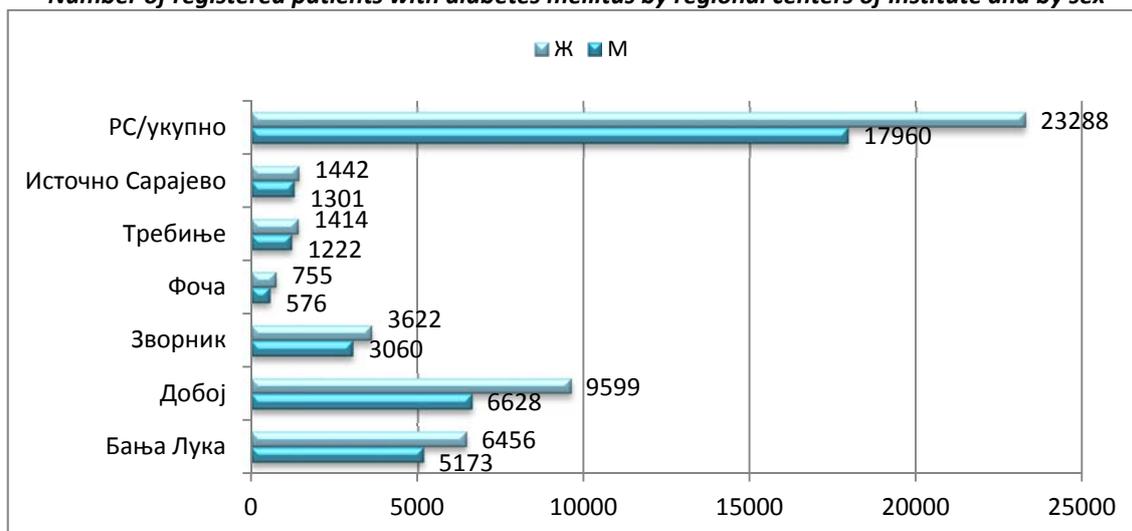
Number of registered patients with diabetes mellitus by sex

Анализирајући полну структуру обољелих према регионалној дистрибуцији, такође се уочава да је у свим регионима већи постотак особа женског пола у односу на мушки пол, (графикон 6.5).

Графикон 6.5. Регионална дистрибуција обољелих од дијабетес мелитуса у Републици Српској према полу

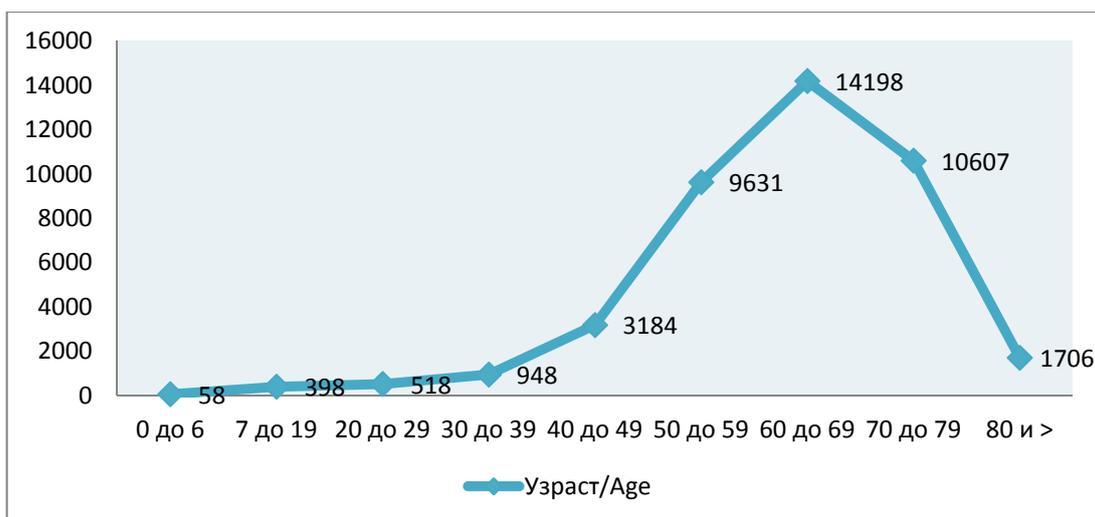
Number of registered patients with diabetes mellitus by regional centers of Institute and by sex

Анализом података према узрасту уочава се да број обољелих лагано повећава од рођења до четврте деценије, након чега долази до наглог пораста обољелих, а највећи број обољелих је регистрован у седмој деценији живота, након чега долази до смањења броја обољелих, (графикон 6.6).

Графикон 6.6. Дистрибуција обољелих од дијабетес мелитуса у Републици Српској према добним скупинама

Number of registered patients with diabetes mellitus by age

Према добијеним подацима, односно броју пријављених преваленција дијабетеса у Републици Српској у 2013. години је 2,8 %, што не одговара стварном стању распрострањености ове болести код нас, јер се процењује у односу на окружење и тренд у Европи, да је преваленца око 4%. Разлог за нижу преваленцу је у неблаговремено пријављивање свих обољелих од дијабетеса. У 2013. години у Републици Српској пријављено је укупно 1169 нових случајева обољелих од дијабетеса мелитуса (новооткривени), и то 126 инзулин зависних (тип 1), 1043 инзулин независних (тип 2). Од укупног броја новообољелих, 565 су особе мушког а 604 су особе женског пола. Регионала дистрибуција нових случајева обољелих од дијабетес мелитуса, према типу и полној структури у 2013. год. приказана је на табели 6.1.

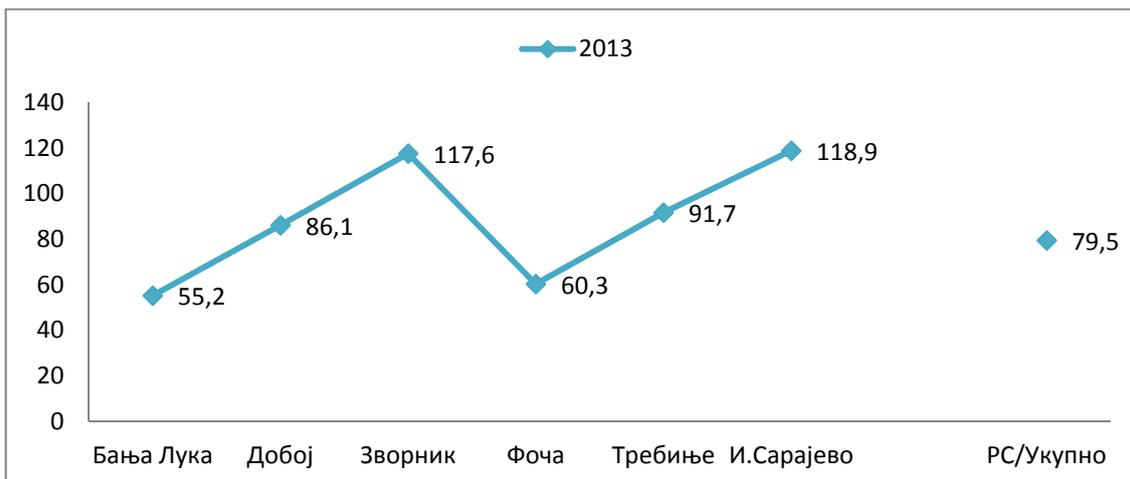
Табела 6.1. Дистрибуција броја новообољелих од дијабетеса, према регионима, типу и полној структури
Number of new cases by regional center of Institute, type and sex.

Редни број	РЕГИОН	Укупно	Тип - шифра		Пол	
			Тип 1	Тип 2	М	Ж
1	БАЊА ЛУКА	370	20	350	198	172
2	ДОБОЈ	231	20	211	105	126
3	ЗВОРНИК	339	46	293	154	185
4	ФОЧА	41	6	35	22	19
5	ТРЕБИЊЕ	74	8	66	34	40
6	И. САРАЈЕВО	114	26	88	52	62
УКУПНО		1169	126	1043	565	604

Стопа инциденце у 2013 год у Републици Српској је 79,5/100 000, а кретала се од 55,2/100 000 у региону Бањалука до 118,1/100 000 у региону Источно Сарајево (графикон 6.7).

Графикон 6.7. Стопа инциденце дијабетес мелитуса у Републици Српској у 2013 год.

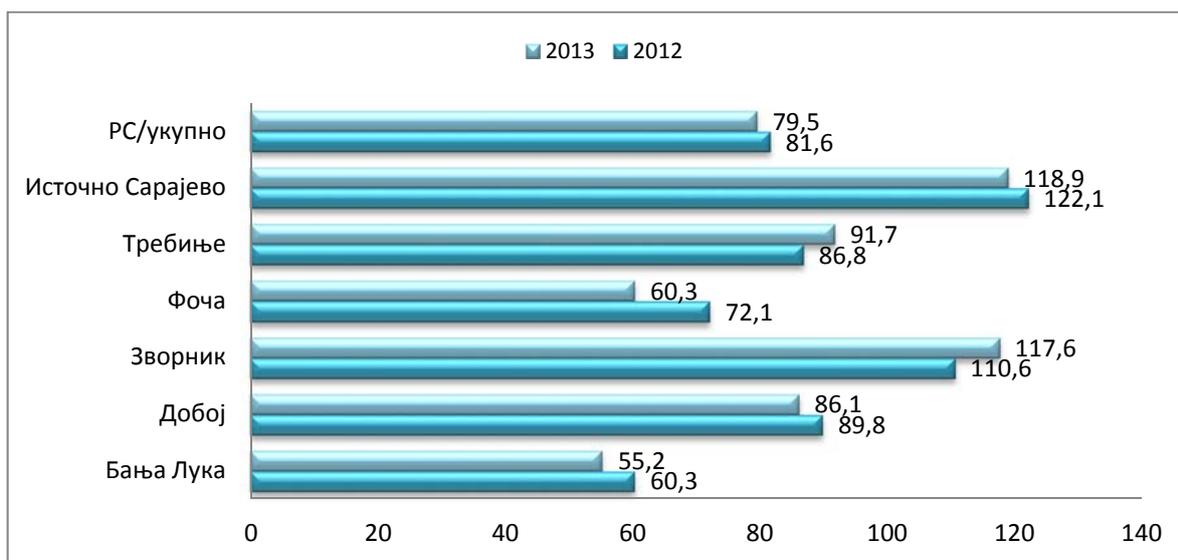
Incidence rates of diabetes mellitus, Republic of Srpska, 2013.

Анализом података пријављених нових случајева обољелих у 2013. години уочава се благи пад стопе инциденције у односу на 2012. год. у Републици Српској, а када су у питању региони, нижа стопа је регистрована у регионима Источно Сарајево, Фоча, Добој и Бањалука (графикон 6.8).

Графикон 6.8. Кретање стопе инциденције дијабетес мелитуса у Републици Српској у 2012 и 2013. год.

Incidence rates of diabetes mellitus in 2012 and 2013

За што квалитетнији и комплетнији Популациони регистар за дијабетес мелитус у Републици Српској неопходно наставити све досадашње активности, односно пријавити све обољеле, а новообољеле пријављивати у континуитету. Без обзира што регистар постоји већ дуги низ година, још није направљен софтвер за унос пријава у базу података како бисмо имали адекватну анализу и тумачење свих варијабли у циљу доношења одговарајућих закључака. У оквиру информатизације породичне медицине укључена је и пријава за дијабетес мелитус те се ускоро очекује коначно рјешење овог проблема.

7. ЗАРАЗНЕ И ПАРАЗИТАРНЕ БОЛЕСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2013. ГОДИНИ / Communicable and parasitic diseases in Republic of Srpska, 2013

Од најстаријих времена човјечанство је било изложено заразним болестима, тако да заразне и паразитарне болести сежу у далеку прошлост, међутим оне су и даље један од водећих узрока морбидитета, морталитета и инвалидитета у цијелом свијету, те и даље представљају велики друштвени, медицински, социјални и економски проблем. Најзначајнија достигнућа у спречавању, сузбијању, елиминацији и ерадикацији заразних болести постигнута су у деветнаестом и двадесетом вијеку. Међутим, проблем заразних болести није статичан, због тога што се узрочници заразних болести стално прилагођавају у односу на човјека. Иако су неке заразне болести ерадициране, односно друге елиминисане, код трећих су значајно редуковане стопе морбидитета и морталитета, ипак су се у последњим деценијама јавиле неке нове заразне болести, а логично је да у будућности можемо очекивати појаву и неких других нових заразних болести. И у овој публикацији истичемо да једно од значајних глобалних питања када се ради о заразним болестима јесте, да ли ће пораст становништва у свијету бити праћен одговарајућим порастом извора хране, прецизније речено да ли ће и како ће храна бити доступна и економски неразвијеним и сиромашним земљама, односно становништву тих земаља. Између ова два битна параметра постоји стални дисбаланс са тенденцијом повећања, који се нарочито заоштрава у кризним ситуацијама и елементарним непогодама које постају све чешће, а нарочито ратовима као антрополошкој појави, што може довести до тешких проблема малнунтриције, сиромаштва и појаве заразних болести.

На појаву заразних болести негативно утиче свјетска економска криза, која је евидентна и у нашој земљи као и у земљама у окружењу. Напори СЗО прије осамдесетих година прошлог вијека су били углавном усредсређени на спречавање и сузбијање заразних болести, па су довели до великих успјеха у борби против заразних болести, као што је то био случај са ерадикацијом вариоле 1977. године. Послије тих значајних успјеха интерес за заразне болести је ослабио, с једне стране због промјене приоритета, а са друге стране због смањења извора финансирања. Међутим, након извјесног времена финансијска средства и расположиви персонал морали су да се усмјере у борбу против велике епидемије AIDS-а. У ствари, ерозија инфраструктуре за спречавање и сузбијање заразних болести, директно је погодила свјетске могућности борбе против заразних болести, а кад се томе дода инсуфицијентан капацитет лабораторија, онда је јасно да је све то утицало на смањење могућности да се препознају старе и нове заразне болести, што се одразило на смањење активног надзора над заразним болестима и инсуфицијентно дјеловање у случају појаве епидемија заразних болести.

И овом приликом напомињемо да су успјеси постигнути у борби против неких заразних болести имали за посљедицу изградњу једног друштвеног става, понекад подржаваног и у неким стручним круговима да заразне болести више не представљају неки озбиљан проблем. Најкомпетентнији су и тада указивали да заразне болести у огромном броју економски неразвијених земаља, које бројчано чине већину човјечанства, представљају и да ће представљати прворазредан проблем. Такође су указивали да и у високо развијеним земљама долази до појаве нових заразних болести изазваних дијагностичком техником, имуносупресивном терапијом, промјеном понашања и стварањем средина са високим ризиком (јединице за интензивну његу, болнички дневни центри, домови за старе и изнемогле особе). Међутим та указивања су имала мало утицаја на промјену тадашњег друштвеног става о заразним болестима.

Другачији однос према заразним болестима створен је појавом нових заразних болести свјетског значаја (AIDS, Ебола и Ласа грозница, Прионска болест, Нови пандемијски грип). Појава нових

болести је резултирала доношењем резолуције Свјетске здравствене скупштине године 1955. Циљ резолуције је био да се појача контрола заразних болести да би се на тај начин могле открити заразне болести које су у поновној експанзији и да би се идентификовале нове, те да би се отпочело са њиховим спречавањем и сузбијањем. У најважније нове заразне болести и заразне болести за које се некад сматрало да су потиснуте спадају: HIV/AIDS, авијарна инфлуенца, SARS, туберкулоза, вирусни хепатитис Ц, обољења изазвана резистентним узрочницима заразних болести, обољења повезана са међународним путовањима, обољења изазвана групом А β хемолитичког стрептокока и нека друга. Разлози за појаву нових заразних болести и заразних болести за које су некад сматрало да су потиснуте су многобројни: општи пад животног стандарда, велике социјалне трансформације, стрес, неадекватна исхрана, незадовољавајући стамбени услови, неодговарајуће снабдијевање водом за пиће, индустријски начин производње намирница, нове методе лијечења и дијагностике, измјене у понашању људи, пропусти у уклањању отпадних материја, деструкција природе, а нарочито шума чиме настаје ближи контакт људи и фауне, повећање међународних путовања и на крају биотероризам односно повећане могућности кориштења биолошких агенаса у терористичке сврхе итд.

У Републици Српској заразне и паразитарне болести предстаљају мого већу здравствену и општедруштвену проблематику него што се то обично мисли. У циљу што ефикаснијег спречавања и сузбијања заразних болести у Српској морали смо између осталог дати одговор у корелацији са глобалним одговором новим изазовима које представљају нове заразне болести које су се појавиле, те такође да рјешавамо нове проблеме у вези резистенције узрочника и вектора већ познатих заразних болести.

7.1 МОРБИДИТЕТ / Morbidity

У 2013. години у Републици Српској укупно је евидентирано 16.707 лица обољелих од заразних и паразитарних болести са стопом инциденце од 1.193,3‰. Током 2013. години 21 болесник је умро од посљедица заразних болести, тако да је стопа морталитета износила 1,50‰. Од 21 умрлог од заразних болести, 5 је умрло од посљедица сепсе, 4 од акутног вирусног хепатитиса Ц, 2 од туберкулозе, 2 од инфлуенце, 2 од менингококне болести, 1 од акутног вирусног хепатитиса Б, 1 од AIDS-а, 1 од бактеријског менингитиса, 1 од вирусног енцефалитиса, 1 од интестиналне инфекције и 1 од посљедица салмонелозе.

Свих осталих заразних болести осим грипа током 2013. године је регистровано 13.240 са стопом инциденце од 945,7‰, а од грипа је евидентирано 3.467 лица са стопом инциденце од 247,6 на 100.000 становника.

На табели 7.1. и графикану 7.1, 7.2 и 7.3. приказујемо кретање броја обољелих и стопе инциденце заразних болести у петогодишњем периоду од 2009. до 2013. године.

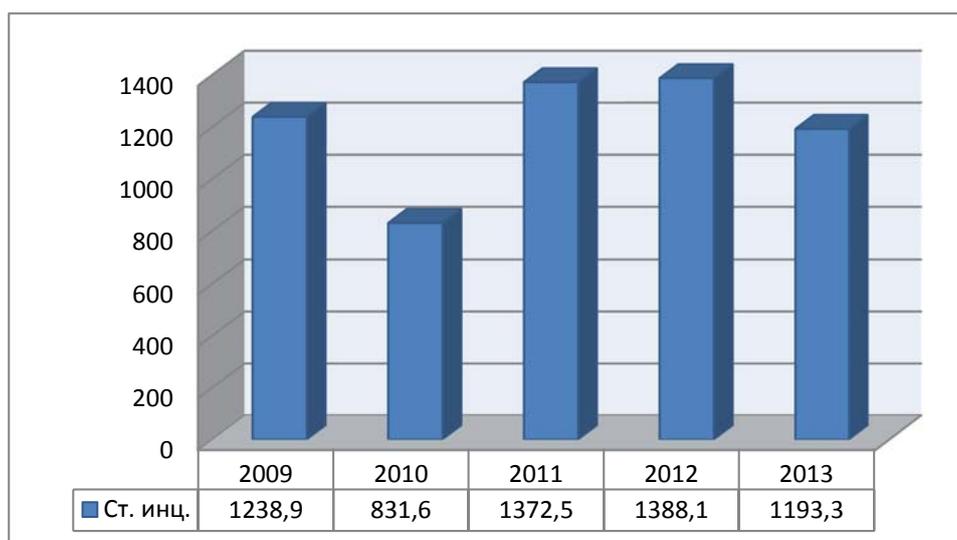
Табела 7.1. Број обољелих од заразних болести и стопа инциденце у периоду 2009-2013. године

/ Number of patients with communicable diseases and incidence rates (‰), 2009-2013

Година Year	Укупно		Без грипе		Само грип	
	Бр.об. number	Ст.инц. Incidence rate	Бр.об. number	Ст.инц. Incidence rate	Бр.об. number	Ст.инц. Incidence rate
2009.	17.344	1.238,9	9.947	710,5	7.397	528,4
2010.	11.643	831,6	10.560	754,3	1.083	77,4
2011.	19.215	1.372,5	13.771	983,6	5.444	388,9
2012.	19.434	1.388,1	18.270	1.305,0	1.164	83,1
2013.	16.707	1.193,3	13.240	945,7	3.467	247,6

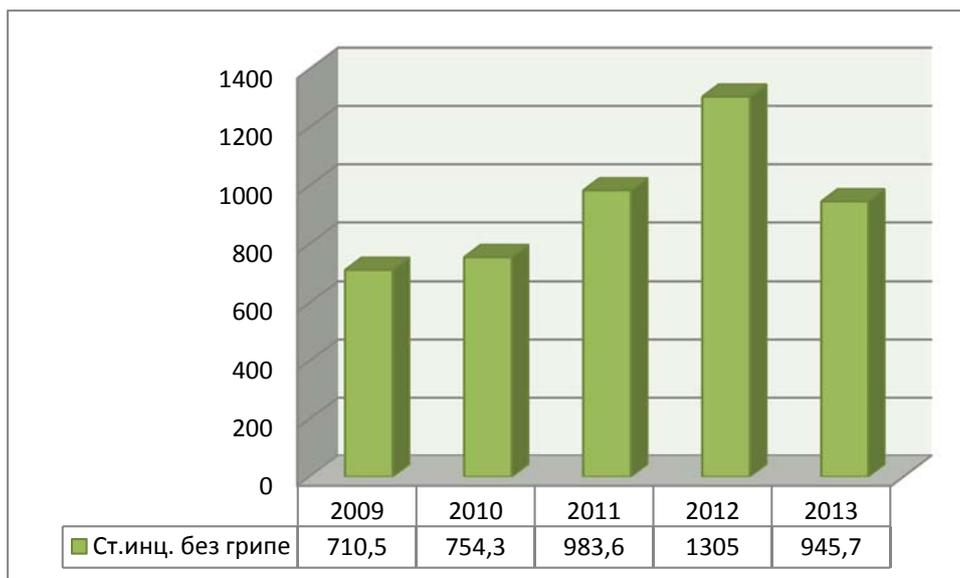
Графикон 7.1. Стопа инциденце заразних болести у периоду 2009-2013. године

/Incidence rates of communicable diseases, 2009-2013

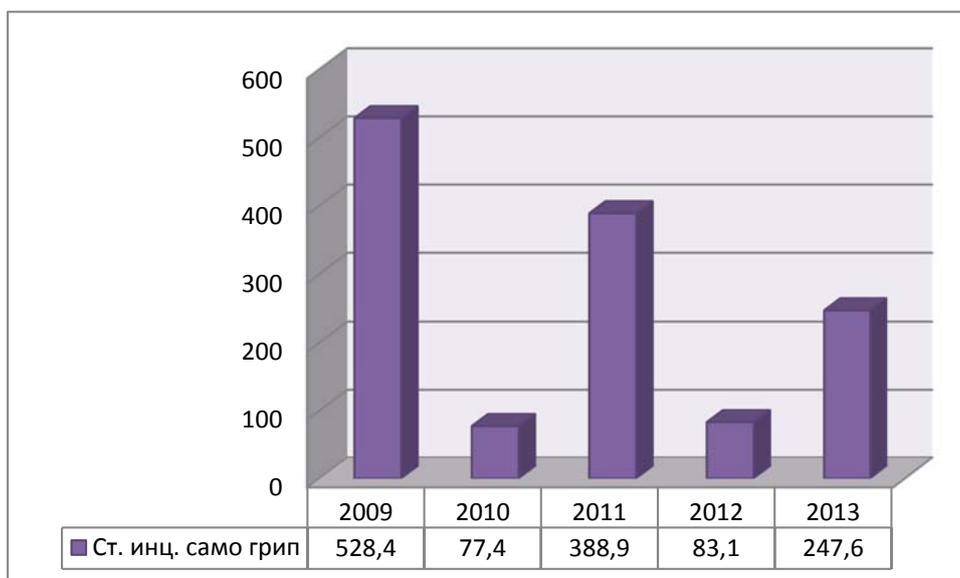
Графикон 7.2. Стопа инциденце заразних болести (без грипе) у периоду 2009-2013. године

/Incidence rates of communicable diseases (without flu), 2009-2013

Графикон 7.3. Стопа инциденце заразних болести (само грип) у периоду 2009-2013. године

/ Incidence rates of communicable diseases (flu only) , 2009-2013

У петогодишњем периоду од 2009-2013. године стопа инциденце заразних болести је имала наизмјенично кретање изузев 2012. године када је регистрован поновни пораст у односу на претходну 2011. годину, што се види на графикону 8.1. У 2009. години је евидентирана вриједност инциденце од 1.238,9‰, у 2010. стопа је пала на најнижу вриједност од 831,6‰, у сљедеће двије године се биљежи пораст инциденце, стим да је највиша вриједност од 1.388,1‰ регистрована у 2012. години и на крају у 2013. години долази до пада стопе у односу на претходне двије године и на почетну годину посматрања (графикон 8.1).

Посматрањем кретања стопе инциденце свих заразних болести осим грипе у петогодишњем периоду од 2009. од 2013. године на графикону 8.2. констатујемо стални пораст, осим у 2013. години кад је дошло до извјесног пада у односу на претходне двије године и када је забиљежена вриједност од 945,7‰. Дакле, најнижа вриједност инциденце евидентирана је 2009. године када је износила 710,5‰, а највиша 2012. године 1.305,0‰.

Током петогодишњег периода од 2009. до 2013. године стопа инциденце грипе је имала осцилаторно кретање што се види на графикону 3. У 2009. години је регистрована највиша вриједност од 528,4‰, инциденца пада на најнижу вриједност од 77,4‰ у 2010. години, онда у 2011. долази до поновног пораста, па пада у 2012. години и на карју у 2013. години инциденца се зауставља на вриједности од 247,6‰. Дакле, на графикону 8.3. видимо да је највиша стопа инциденце грипа забиљежена 2009. године, а управо те године је пооштрен надзор и контрола откривања и пријављивања грипа у вези појаве новог пандемијског грипа А Н1Н1. Осим тога 17. новембра 2009. године Институт за јавно здравство је успоставио електронско дневно пријављивање болесника са синдромом грипа. То је допринијело пријављивању релативно већег броја обољелих од грипе, али ипак није било стручног основа за проглашење епидемије у посљедњем петогодишњем периоду од 2009-2013. године.

Епидемиолошки надзор над АRI, ИLI и SARI у Републици Српској у сезони 2012/13 година

/Epidemiology surveillance of ARI,ILI and SARI in RS in 2012/13

У складу са Законом о заштити становништва од заразних болести (СЛ.Гласник 14/10) и обавези извјештавања према Свјетској здравственој организацији за ЕуроФлу мрежу о кретању грипе у Републици Српској, у сезони 2012/13 смо почели са пријављивањем оболијевања од грипе и респираторних инфекција према препорукама и дефиницијама Свјетске здравствене организације. Све здравствене установе су пријављивале обољеле према дефиницији случаја за АRI (акутне респираторне инфекције) и ИLI (обољења слична грипи).

Пријављивање је било на седмичном нивоу, а подносило се понедељком до 12 часова за претходну седмицу. Први извјештај је достављен Институту за јавно здравство Бања Лука 19.11.2012, а посљедњи 20.05.2013. године.

Успјели смо покренути седмично пријављивање обољелих од АRI и ИLI инфекција у базу ECDC-а, уз уношење података о тренду, географској распострањености активности инфлуенце и других респираторних инфекција и оптерећења здравственог система са пацијентима који се јављају љекару због наведених инфекција.

Такође, покренуто је седмично постављање збирног извјештаја кретања грипе на сајт ИЗЈЗ Републике Српске са препорукама становништву и информацијама у вези кретања инфлуенце у Европи. Ово је било посебно важно због доступности информација медијским и новинским кућама. На овај начин, све информације са којима располажемо су свима биле доступне у сваком тренутку.

ИЗЈЗ Републике Српске је успио да набави и 50 тестова за вирусолошки надзор над инфлуенцом. Креирана је и сва потребна пратећа документација, превод и адаптација упитника СЗО (један за случајеве АRI и ИLI на примарном нивоу, и други за SARI случајеве у болницама) који су се попуњавали за сваког пацијента којем се узимао брис, а служба микробиологије је написала упутство о правилном узимању бриса и транспорту.

У сезони 2012/13 пријављено је укупно 39.840 акутних респираторних инфекција, док је обољења сличних грипи регистровано 18.184. Највећи број обољелих у обе групе обољења је био предшколског и школског узраста, а затим особе зрелог узраста. Нема статистички значајних разлика у односу на полну дистрибуцију ни за једну врсту синдрома. Почетна активност ИLI инфекција је била на ниском нивоу, а након тога је услиједио лагани пораст све до прве недјеље 2013. године када се биљежи пад броја пријављених. То је углавном посљедица нерадних дана и празника када се пацијенти обично јављају љекару само ако имају озбиљније симптоме и поремећаје здравља, као и нешто мање ревносног пријављивања од стране здравствених радника у том периоду. Уопштено, током ове сезоне уочена су 2 главна скока у броју пријављених

случајева ILI; први је био од 4-6 недјеље 2013. године, а други у 8. и 9. недјељи, између којих су вриједности од 6 – 8 недјеље достигле плато. Ово је био период када је активност грипе достигла свој максимум и након чега је услиједио постепени пад. На основу података са којима располажемо, уочава се да је највећи број пријављених био у Бања Луци, Добоју и Требињу, док вриједности инциденције говоре да је највећа инциденција на 100 000 становника била у Требињу, Бања Луци па затим у Добоју. Овакво кретање инциденције по регијама, које говори да је у требињској регији учесталост појаве ILI инфекција била највећа, не приказује реално стање кретања ILI обољења у Републици Српској него више неажурност и неконзистентност у пријављивању обољелих. Неке регије су започеле са пријављивањем тек од 01. 01. 2013. године. Према подацима са којима располаже Европски центар за контролу болести (ECDC), током читаве сезоне 2012/13 пропорција узорака позитивних на вирус инфлуенце А и Б је готово једнака (51% и 49%).

У Републици Српској за детекцију и карактеризацију нуклеинских киселина вируса грипа кориштен је CDC Realtime RTPCR (rRTPCR) протокол уз CDC-ове прајмере и пробе. Анализа је рађена на апарату Stratagene Mx3005. Обрађено је укупно 44 узорка; 21 узорак је био позитиван на грипу и то:

- у 2 узорка су доказане нуклеинске киселине вируса инфлуенце и А и Б,
- у 8 узорака је доказана нуклеинска киселина вируса инфлуенце А,
- у 11 узорака је доказана нуклеинска киселина вируса инфлуенце Б

Субтипизацијом горе наведених 10 узорака позитивних на инфлуенцу А:

- код 7 узорака је доказан пдм ИнфА и пдм Х1
- код 3 узорка доказан Х3

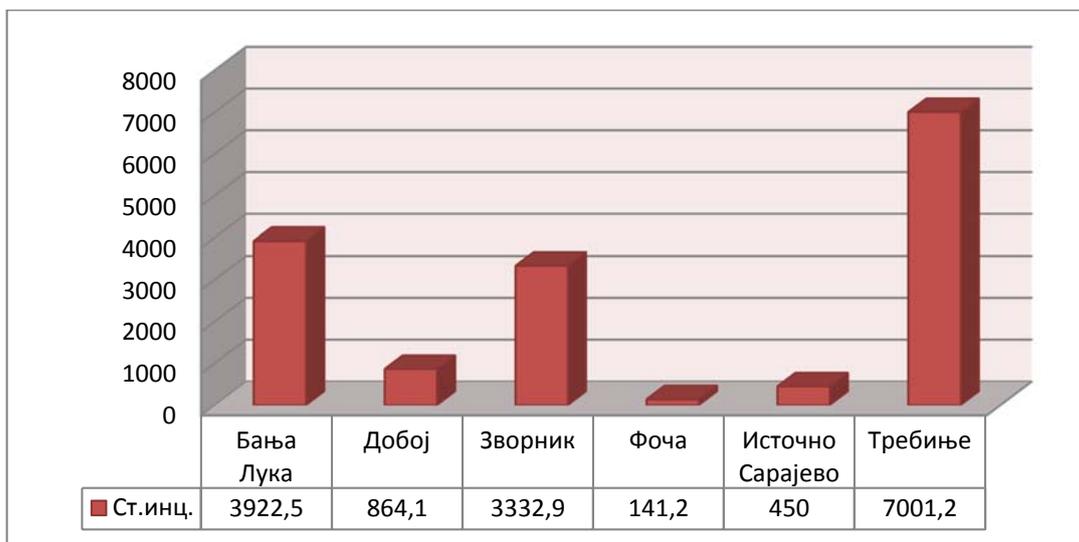
Графички приказ података о кретању ARI и ILI представљамо на графиконима 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10 и 7.11.

Графикон 7.4. Укупан број пријављених обољелих од ARI по регијама

/Number of diseases of ARI by regions

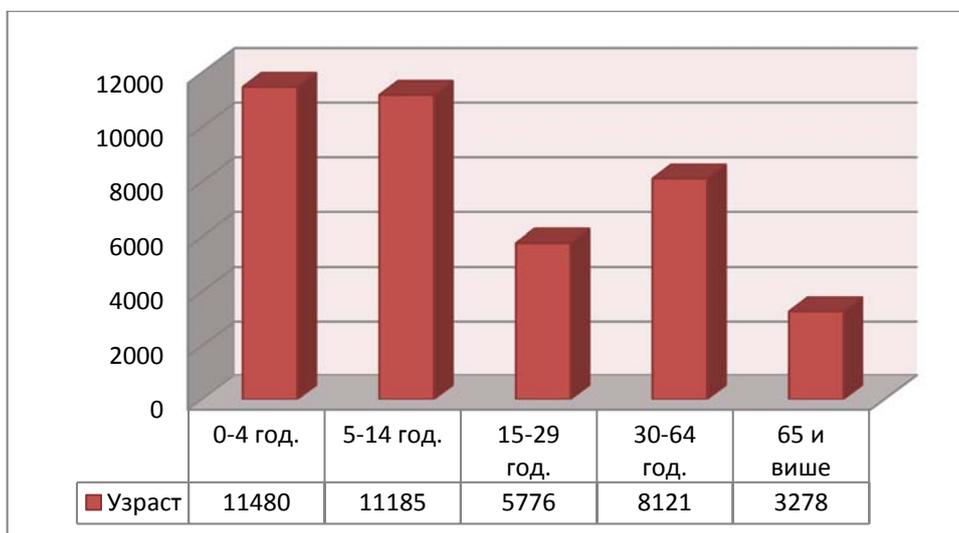

Графикон 7.5. Стопа инциденце ARI по регијама/ Incidence rate ARI by regions

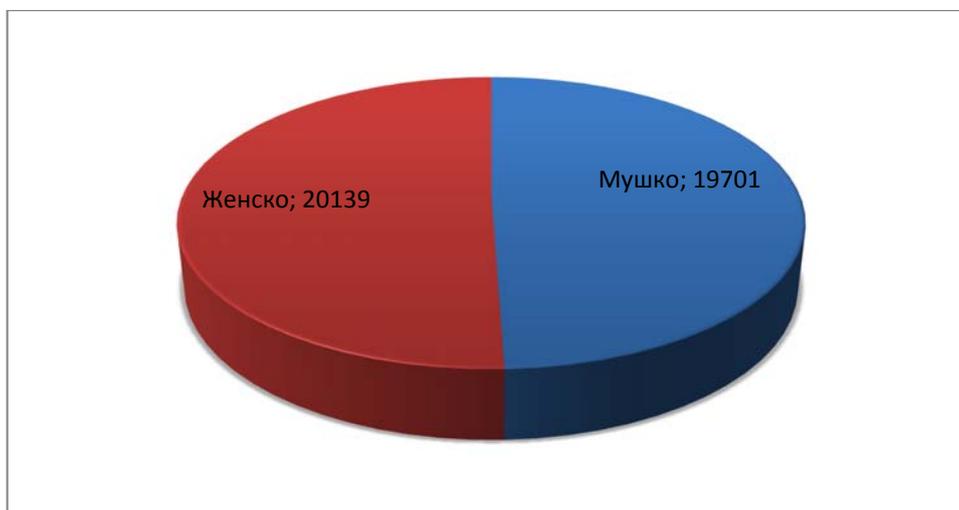
Графикон 7.6. Дистрибуција ИЛ случајева обољелих према узрасту

/Distribution ILL cases by age

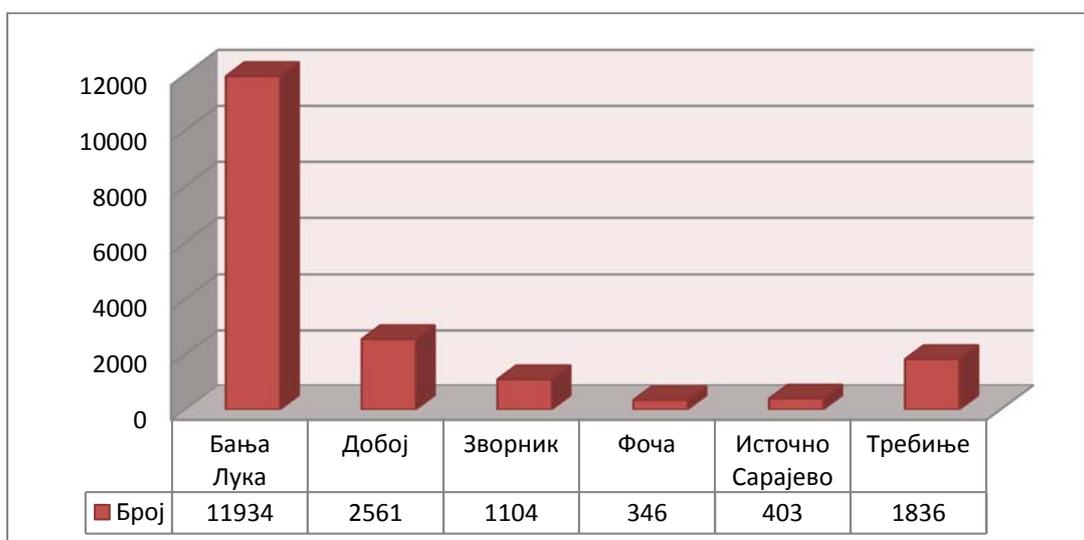

Графикон 7.7. Дистрибуција ARI случајева према полу

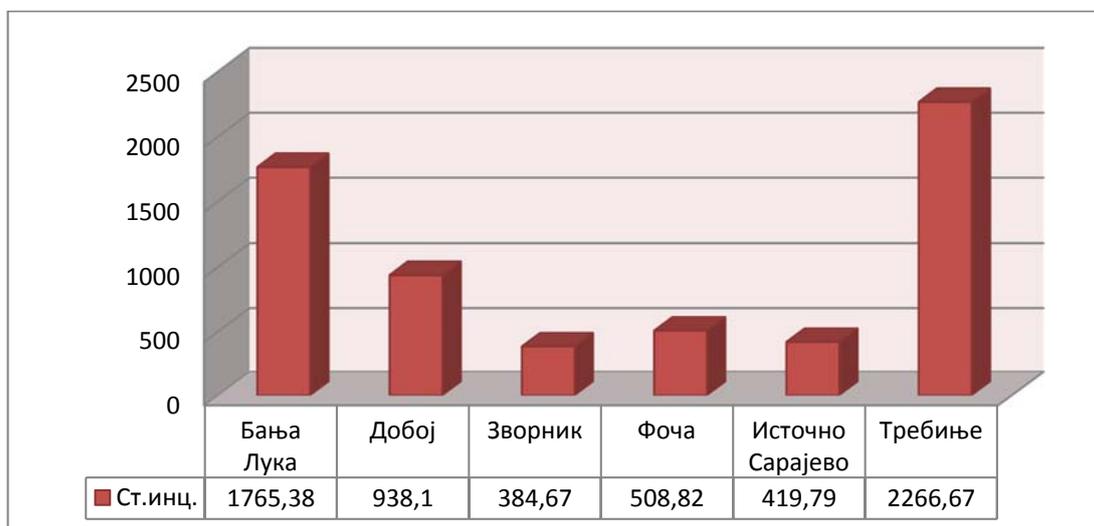
/Distribution ARI cases by sex

Графикон 7.8. Укупан број обољелих од ИЛl по регијама/ Number of diseases of ILI by regions

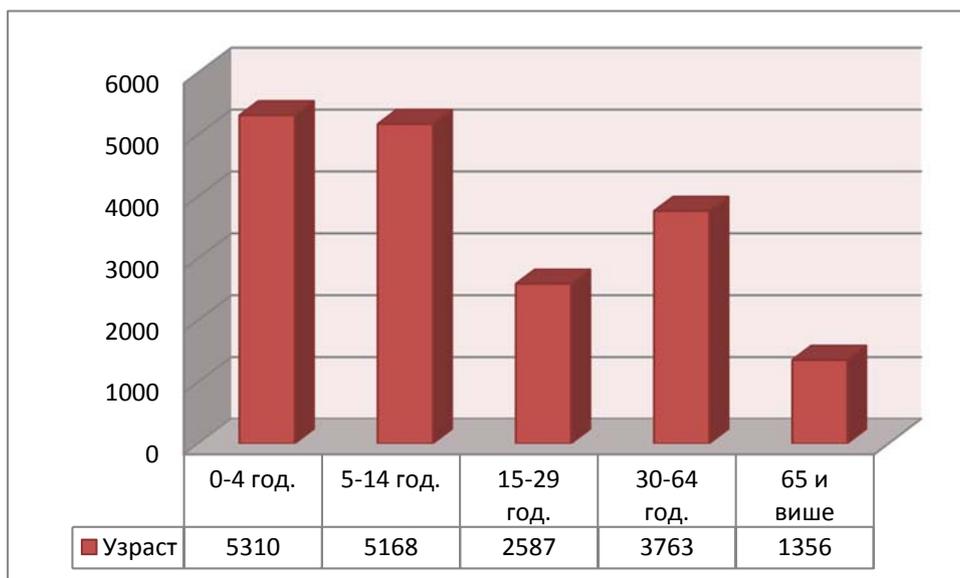
Графикон 7.9. Инциденца ИЛl по регијама/ Incidence rate of ILI by regions

Графикон 7.10. Дистрибуција ИЛl случајева према полу/ Distribution of ILI cases by sex

Графикон 11. Дистрибуција ИЛ случајева прама узрасту / *Distribution of ILI cases by age*

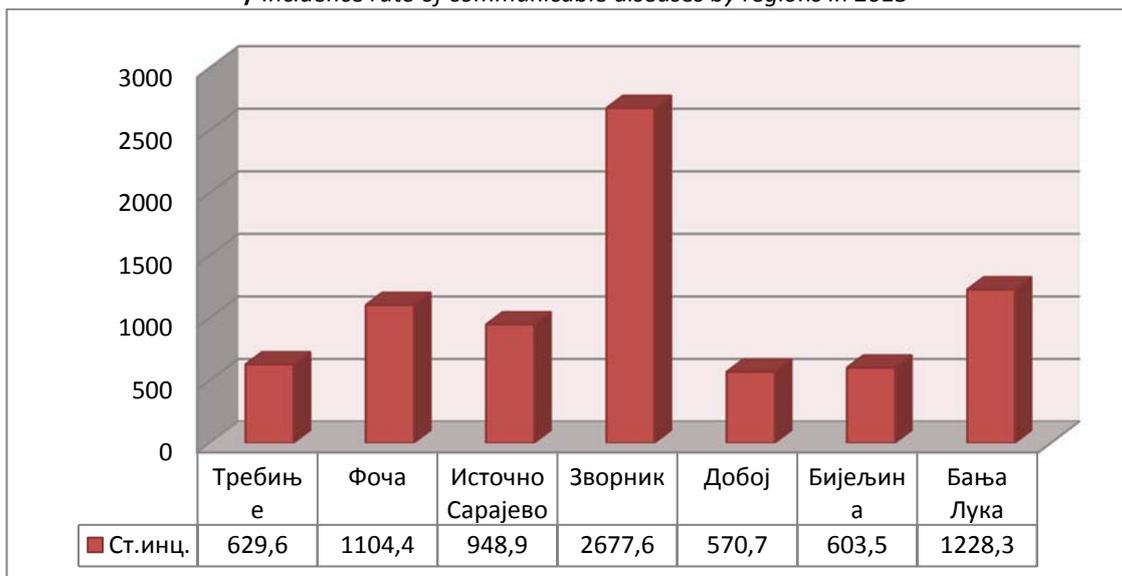
На табели 7.2. и графикону 7.12. приказујемо дистрибуцију заразних болести и стопу инциденције по регијама Републике Српске у 2013. години.

Табела 7.2. Учесталост заразних болести по регијама Републике Српске у 2013. години
/ *Number of patients with communicable diseases and incidence rates (‰‰‰), 2009-2013*

Регија-	Број обољелих-Number	Стопа инциденце (‰‰‰) incidence rate
Бања Лука	8.279	1.228,3‰‰‰
Бијељина	869	603,5
Добој	1.558	570,7
Зворник	3.829	2.677,6
Источно Сарајево	911	948,9
Фоча	751	1.104,4
Требиње	510	629,6

Највећи број обољелих као што видимо на табели 2. је пријављен на подручју регије Б. Луке, а најмањи на подручју регије Требиње, али након израчунавања стопа инциденце по регијама констатујемо да је највиша стопа регистрована на подручју регије Зворник, 2.677,6‰‰‰, а најмања на подручју добојске регије гдје је износила 570,7‰‰‰.

Графикон 7.12. Стопа инциденце заразних болести по регијама Српске у 2013. години
/ Incidence rate of communicable diseases by regions in 2013

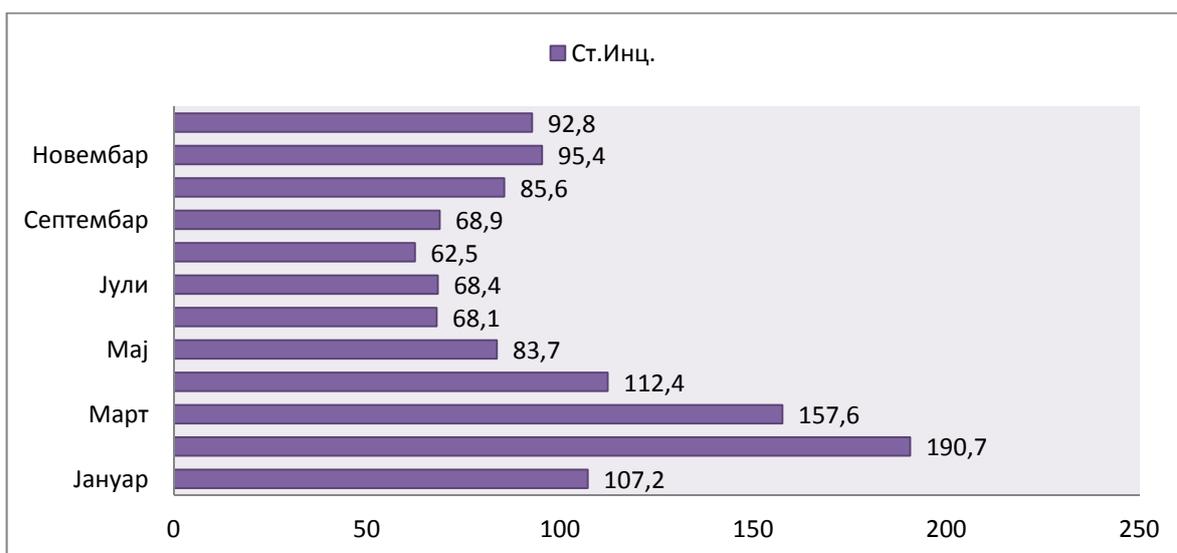

На табели 7.3. представљамо број обољелих и стопу инциденце заразних болести по мјесецима у 2013. години, а на графикону 13. стопу инциденце по мјесецима. Највећи број обољелих је пријављен у фебруару мјесцу 2.670, те је забиљежена стопа инциденце од 190,7‰ и то првенствено због великог броја обољелих од капљичних инфекција (инфлуенца, стрептококна упала ждријела и крајника, варичела) као и интестиналних инфекција. Послије фебруара највише обољелих је пријављено у марту, априлу и јануару, због сличних разлога као у фебруару мјесецу. Као и претходних година у мају и јуну број обољелих показује тренд пада, да би у јулу дошло до сасвим малог повећања у односу на јуни мјесец, а најнижа вриједност је регистрована у августу када је пријављено 875 случајева. Знатно сезонско смањење броја обољелих у љетним мјесецима првенствено је посљедица смањеног броја капљичних инфекција у наведеном периоду. У наредна три мјесеца односно у септембру, октобру и новембру број пријављених случајева се постепено повећава и на крају у децембру је евидентирано 1.299 обољелих, што представља извјесно смањење у односу на новембар мјесец. Постепен пораст броја обољелих у јесењском периоду у односу на љетни период је у првом реду посљедица пораста броја обољелих од респираторних зараза, али и релативно високог интензитета одржавања интестиналних инфекција.

Табела 7.3. Учесталост заразних болести по мјесецима у 2013. години
Communicable diseases by months, 2013

Мјесец- Month	Број обољелих- number	Стопа инциденце (% ооо) Incidence rate
Јануар	1.501	107,2
Фебруар	2.670	190,7
Март	2.206	157,6
Април	1.574	112,4
Мај	1.172	83,7
Јуни	953	68,1
Јули	958	68,4
Август	875	62,5
Септембар	965	68,9
Октобар	1.198	85,6
Новембар	1.336	95,4
Децембар	1.299	92,8

Графикон 7.13. Стопа инциденце заразних болести по мјесецима у 2013. години
Incidence rate of communicable diseases by months, 2013

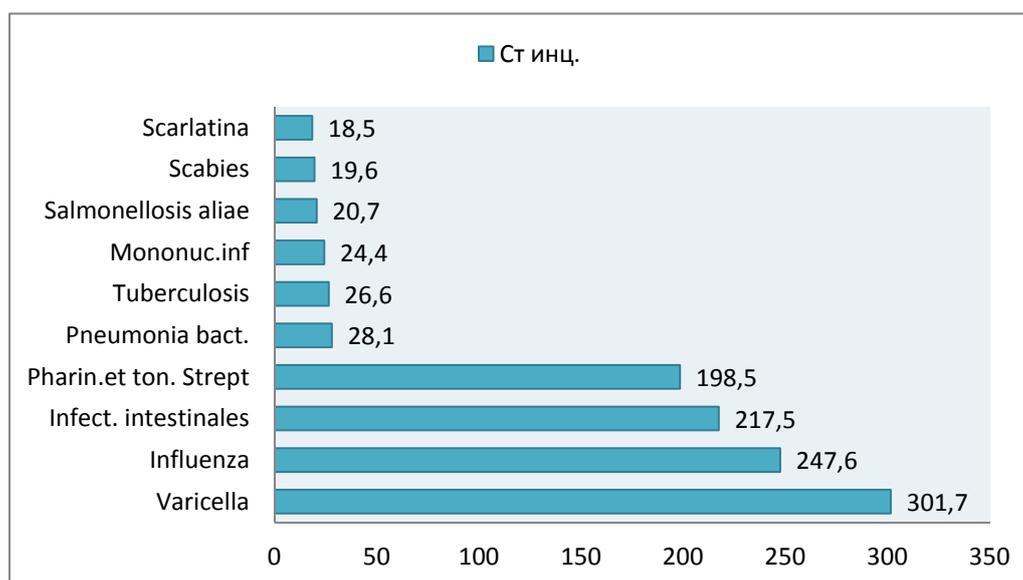
7.2 ВОДЕЋЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ/ The most common communicable diseases

На табели 7.4. представљамо рангиране водеће заразне болести у Републици Српској у 2012. и 2013. години, а на графикону 7.14. приказујемо стопу инциденце водећих заразних болести у 2013. години.

Табела 7.4. Водеће заразне болести у 2012. и 2013. години
The most common communicable diseases, 2012-2013

Заразна болест <i>communicable disease</i>	2012.			2013.		
	Ранг- rank	Бр.об. number	Ст.инц. (‰) Inc.rate	Ранг rank	Бр.об. number	Ст.инц. (‰) Inc.rate
Varicella	II	3.984	284,5	I	4.224	301,7
Influenza	V	1.164	83,1	II	3.467	247,6
Infectiones intestinales	III	3.512	250,8	III	3.045	217,5
Pharyngitis et ton.strept.	IV	2.779	198,5	IV	2.912	208,0
Pneumonia bacterialis	IX	260	18,5	V	393	28,1
Tuberculosis	VI	412	29,4	VI	373	26,6
Mononucleosis infectiva	VIII	284	20,2	VII	342	24,4
Salmonellosis aliae	-	174	12,0	VIII	290	20,7
Scabies	-	160	11,4	IX	274	19,6
Scarlatina	VII	294	21,0	X	259	18,5

Графикон 7.14. Стопа инциденце водећих заразних болести у 2013. години
/ Incidence rate of the most common communicable diseases in 2013

На првом мјесту међу водећим заразним болестима у 2013. години се налази варичела, због сталне појаве ове болести током цијеле године, а нарочито у хладним мјесецима. На другом мјесту се налази инфлуенца, трећу позицију као и претходне године су заузеле интестиналне инфекције, а на четвртом мјесту као и 2012. године су стрептококне упале ждријела и крајника. Пето мјесто је заузела бактеријска пнеумонија, туберкулоза је опет као и претходне године на шестом мјесту а инфективна мононуклеоза на седмом. Салмонелозе су на осмом, скабијес на деветом и шарлах на десетом мјесту.

7.3 ВАКЦИНАБИЛНЕ БОЛЕСТИ/ Communicable diseases preventable by vaccination

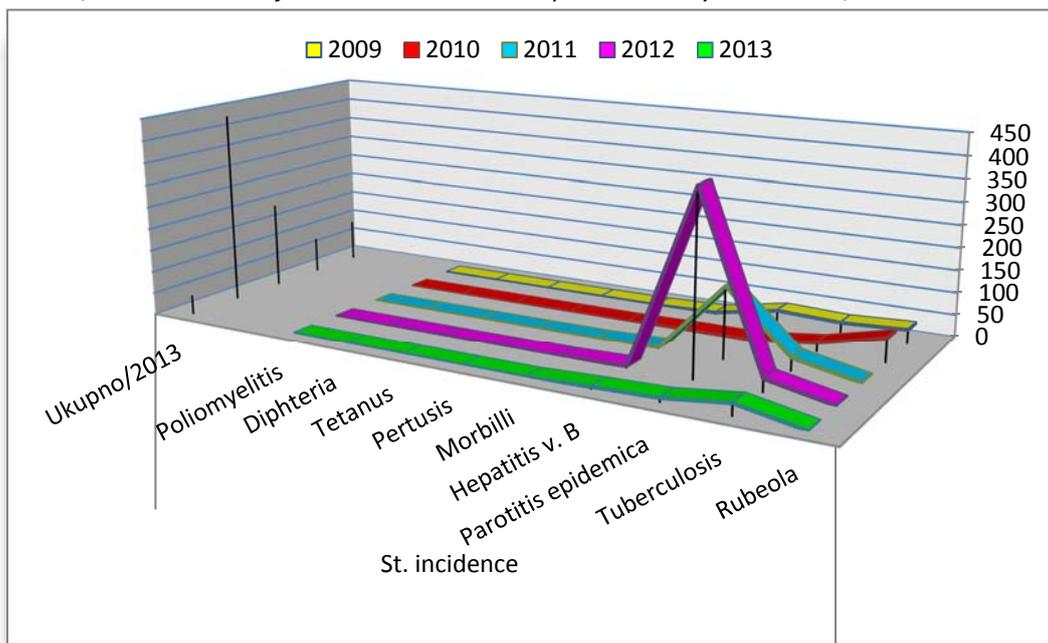
Током 2013. године у Републици Српској су пријављене 592 особе обољеле од вакцинабилних заразних болести са стопом инциденце од 42,2‰, што приказујемо на табели 7.5. и графикону 7.15. и 7.16. Стопа инциденце вакцинабилних заразних болести у 2013. је најмања у посматраном петогодишњем периоду, а знатно је смањена у односу на претходну годину и то првенствено због гашења велике епидемије мумпса. Осим смањења броја обољелих од мумпса регистровано је смањење броја обољелих од туберкулозе, рубеоле, морбила и пертусиса, а једино је повећан број обољелих од акутног вирусног хепатитиса В. У 2013. години као и у свим годинама посматраног периода није евидентиран ни један случај тетануса, дифтерије нити полиомијелитиса.

Табела 7.5. Учесталост вакцинабилних заразних болести у периоду 2009-2013 године

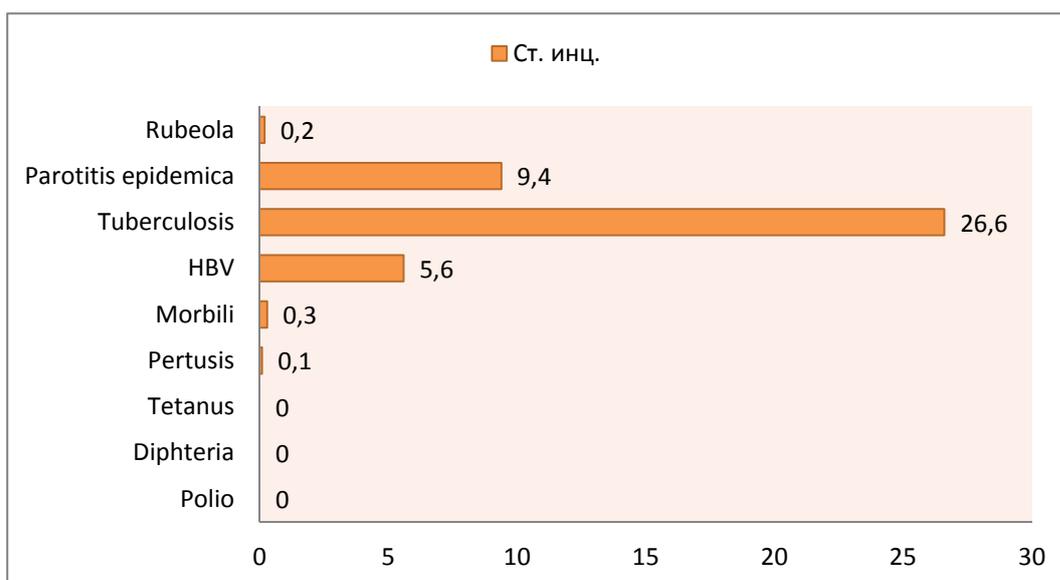
Trends in communicable diseases preventable by vaccination, 2009-2013

Вакцинабилне болести <i>communicable diseases preventable by vaccination</i>		2009	2010	2011	2012	2013
Rubeola	Бр.об. <i>number</i>	457	766	19	8	3
	Ст.инц.(‰) <i>inc.rate</i>	32,6	54,7	1,4	0,6	0,2
Tuberculosis	Бр.об.	362	281	409	412	373
	Ст.инц.(‰)	25,9	20,1	29,2	29,4	26,6
Parotitis epidemica	Бр.об.	439	39	2,245	5.568	132
	Ст.инц.(‰)	31,4	2,8	160,4	397,7	9,4
Hepatitis virosa B	Бр.об.	66	38	54	63	79
	Ст.инц.(‰)	4,7	2,7	3,8	4,5	5,6
Morbilli	Бр.об.	6	5	5	10	4
	Ст.инц.(‰)	0,4	0,4	0,4	0,7	0,3
Pertusis	Бр.об.	2	2	2	5	1
	Ст.инц.(‰)	0,1	0,1	0,1	0,4	0,1
Tetanus	Бр.об.	0	0	0	0	0
	Ст.инц.(‰)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diphtheria	Бр.об.	0	0	0	0	0
	Ст.инц.(‰)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poliomyelitis	Бр.об.	0	0	0	0	0
	Ст.инц.(‰)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
УКУПНО - TOTAL	Бр.об.	1.332	1.131	2.734	6.066	592
	Ст.инц.(‰)	95,1	80,8	195,3	433,3	42,2

Графикон 7.15. Стопа инциденце вакцинабилних болести у периоду 2009-2013. године
/Incidence rates of communicable diseases preventable by vaccination, 2009-2013

Графикон 7.16. Стопа инциденце појединих вакцинабилних заразних болести у 2013. години
Incidence rates of communicable diseases preventable by vaccination, 2013

На табели 7.6. (а,б,ц,д) приказан извјештај о извршеној имунизацији у 2013. години. Обухват вакцинисаности код примовакцинисаних је задовољавајући, док обухват равакцинисаних је нешто нижи. Од 01. 05. 2013. год. у обавезан календар имунизације, умјесто пертусис цјелоћелијске уведена је ацелуларна пертусус вакцина, а умјесто оралне живе полиовакцине уведена је инактивна полио вакцина у примовакцинацији и првој ревакцинацији, тако да су ДиТеПер, ОПВ и ХиБ вакцине замијењене петовалентном комбинованом вакцином - ДТаП-ИПВ-ХиБ. Вацина се даје интрамускуларно као примовакцинација три пута у првој години, и једном у другој години као ревакцинација. На основу добијених информација и извјештаја са терена, од стране здравствених установа, увођењем петовалентне вакцине дошло је до унапређења процеса имунизације, што су позитивно прихватили како здравствени радници, тако и родитељи

као и општа јавност. Током 2013. године из објективних разлога, повремено је долазило до застоја у испоруци појединих вакцина што је могло утицати на степен обухвата вакцинасаности.

Табела 7.6. Извјештај о извршеној имунизацији у Републици Српској у 2013. години

/Immunisations conducted in Republic of Srpska, 2013

а)

Региони	BCG			Di Te Per/aPer								
	Вакцинисани			Вакцинисани I дозом			Вакцинисани III дозом			Ревакцинисани		
	План	Урађено	%	План	Урађено	%	План	Урађено	%	План	Урађено	%
Бања Лука	4746	4453	94	4833	4565	94	5023	4743	94	5031	4646	92
Требиње	568	568	100	655	591	90	655	643	98	572	548	96
Фоча	195	179	92	707	309	44	707	580	82	282	254	90
Добој	1700	1562	92	1795	1655	92	1795	1629	91	1930	1623	84
И.Сарајево	627	599	95	627	653	104	627	529	84	750	655	87
Бијељина	1095	1079	98	1093	983	89	1093	1074	98	983	860	87
Зворник	164	157	96	530	593	112	530	633	119	547	742	136
Укупно	9095	8597	95	10240	9349	91	10430	9831	94	10095	9328	92

б)

Региони	OPV/IPV						MMR					
	Вакцинисани III дозом			Ревакцинисани			Вакцинисани			Ревакцинисани		
	План	Урађено	%	План	Урађено	%	План	Урађено	%	План	Урађено	%
Бања Лука	5019	4774	95	14242	12570	88	5059	4507	89	5755	4768	83
Требиње	655	643	98	2004	1970	98	582	560	96	842	832	99
Фоча	707	587	83	1060	1052	99	260	260	100	354	320	90
Добој	1835	1764	96	6485	5865	90	1945	1632	84	1958	1748	89
И.Сарајево	750	577	77	1413	1288	91	750	632	84	708	644	91
Бијељина	1093	1260	115	3350	2836	84	1179	1042	88	1097	901	82
Зворник	904	714	79	2551	2281	89	802	746	93	1025	1022	99
Укупно	10963	10319	94	31105	27862	89	10577	9379	89	11739	10235	87

в)

Региони	HVB			Hib					
	Хепатитис Б III доза			Вакцинисани III дозе			Ревакцинисани		
	План	Урађено	%	План	Урађено	%	План	Урађено	%
Бања Лука	4950	4509	91	5016	4832	96	4971	4350	87
Требиње	629	599	95	656	645	98	560	535	96
Фоча	547	530	96	710	593	83	270	240	89
Добој	1795	1613	89	1795	1635	91	1730	1465	85
И.Сарајево	627	566	90	627	566	90	750	561	75
Бијељина	1260	1223	97	1096	1104	101	979	860	87
Зворник	848	749	88	466	598	128	493	701	142
Укупно	10656	9789	92	10366	9973	96	9753	8712	89

г)

Региони	Di Te			Di Te pro adultis			Ana Te		
	План	Урађено	%	План	Урађено	%	План	Урађено	%
Бања Лука	4923	4366	88	6036	5371	89	8321	7550	90
Требиње	624	575	92	745	744	99	929	895	96
Фоча	364	336	92	444	441	99	566	474	83
Добој	2165	1729	79	2390	2081	87	1860	1569	84
И.Сарајево	572	557	97	771	770	99	919	754	82
Бијељина	1182	770	65	1194	1051	88	1301	956	73
Зворник	913	857	94	688	575	83	1064	924	92
Укупно	10743	9190	86	12268	11033	90	14960	13122	88

7.4 УЧЕШЋЕ ПОЈЕДИНИХ ГРУПА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У УКУПНОМ ОБОЛИЈЕВАЊУ ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ / Communicable diseases by group

У 2013. години највеће процентуално учешће у оболијевању од заразних болести је имала група респираторних заразних болести са 72,71% учешћа, иза њих су цријевне заразне болести са 21,66%, затим треће мјесто заузима група такозваних осталих заразних болести са 1,89%, па онда паразитарне болести са 1,64%, на петом мјесту су трансмисивне 0,85%, затим полне са 0,64%, зоонозе 0,48% и на крају на осмом мјесту су кожне заразне болести са учешћем од 0,13%.

Број обољелих и процентуално учешће појединих група заразних болести у укупном оболијевању од заразних болести у периоду 2009. до 2013. године приказани су на табели 7.7. Број обољелих и стопу инциденце за поједине групе заразних болести у 2013. години представљамо на табели 7.8. Учешће појединих група заразних болести у укупном оболијевању од заразних болести у 2013. години приказано је на кружном дијаграму 7.17, а стопа инциденце појединих група заразних болести у 2013. години је представљена на графикону 7.18.

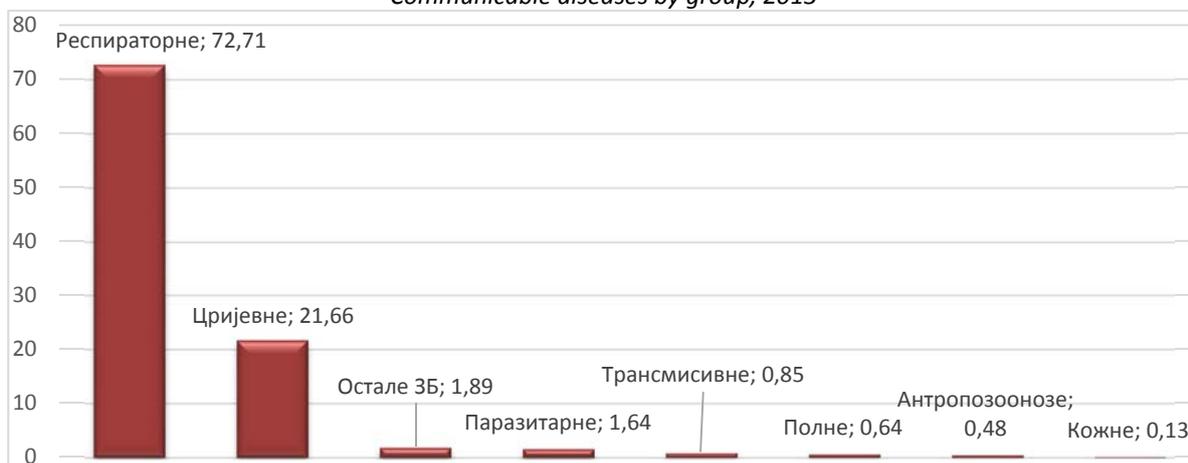
Табела 7.7. Број обољелих и учешће појединих група заразних болести у укупном оболијевању од заразних болести у периоду 2009 -2013 године
/Communicable diseases by group, 2009-2013

Групе заразних болести <i>Communicable diseases by group</i>		2009	2010	2011	2012	2013
Респираторне <i>Respiratory</i>	Бр.об. по	13.824	7.398	14.640	14.785	12.148
	% учешћа	79,70	63,54	76,19	76,08	72,71
Цријевне <i>Gastrointestinal</i>	Бр.об.	2.720	3.524	3.837	3.945	3.618
	% учешћа	15,68	30,27	19,97	20,30	21,66
Остале заразне болести <i>Other communicable diseases</i>	Бр.об.	381	351	298	312	316
	% учешћа	2,20	3,01	1,55	1,60	1,89
Паразитарне <i>Parasitic</i>	Бр.об.	166	157	170	161	274
	%учешћа	0,96	1,35	0,89	0,83	1,64
Трансмисивне <i>Transmissive</i>	Бр.об.	63	72	97	117	142
	% учешћа	0,36	0,62	0,50	0,60	0,85
Полне <i>Sexually trasmitted</i>	Бр.об.	40	66	83	60	107
	% учешћа	0,23	0,57	0,43	0,31	0,64
Антропозоонозе <i>Anthropozoonosis</i>	Бр.об.	128	34	54	31	80
	% учешћа	0,74	0,29	0,28	0,16	0,48
Кожне <i>Skin</i>	Бр.об.	22	41	36	23	22
	% учешћа	0,13	0,35	0,19	0,12	0,13

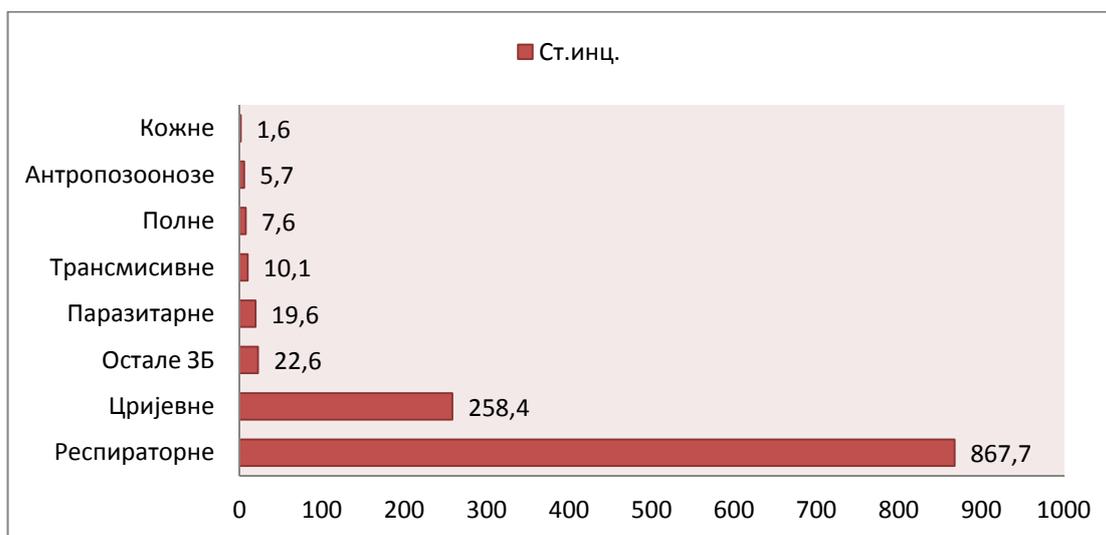
Табела 7.8. Број обољелих и стопа инциденце за поједине групе заразних болести у 2013. години
/Number and incidence rate of Communicable diseases by group in 2013

ГРУПЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ <i>Communicable diseases by group</i>	БРОЈ ОБОЉЕЛИХ <i>Number</i>	СТОПА ИНЦИДЕНЦЕ (‰ ₀₀₀₀) <i>Incidence rate</i>
Респираторне <i>Respiratory</i>	12.148	867,7
Цријевне <i>Gastrointestinal</i>	3.618	258,4
Остале заразне болести <i>Other communicable diseases</i>	316	22,6
Паразитарне <i>Parasitic</i>	274	19,6
Трансмисивне <i>Transmissible</i>	142	10,1
Полне <i>Sexually trasmitted</i>	107	7,6
Антропозоонозе <i>Anthropozoonosis</i>	80	5,7
Кожне <i>Skin</i>	22	1,6

Графикон 7.17. Учешће појединих група заразних болести у укупном оболијевању од заразних болести у 2013. години
Communicable diseases by group, 2013

Графикон 7.18. Стопа инциденце појединих група заразних болести у 2013. години
/ Incidence rate of communicable diseases by group in 2013

7.5 РЕСПИРАТОРНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ / Respiratory communicable diseases

У 2013. години укупно је регистровано 12 148 особа обољелих од респираторних заразних болести са стопом инциденце од 867,7‰. Међу групама заразних болести по учесталости јављања респираторне заразне болести се налазе на првом мјесту са 72,71% учешћа. На табели 7.9. и графикону 7.19. и 7.20. приказујемо број обољелих, стопу инциденце и учешће појединих респираторних заразних болести у укупном оболијевању од респираторних заразних болести у 2013. години. Ако посматрамо процентуално учешће појединих респираторних заразних болести у укупном оболијевању од респираторних заразних болести у 2013. години, уочавамо да се на првом мјесту налази варичела 34,77%, на другом је грипа са 28,54%, трећем стрептококна упала ждријела и крајника са 23,98%, на четвртм бактеријска пнеумонија са 3,24%, на петом туберкулоза 3,07 %, на шестом мјесту је инфективна мононуклеоза 2,82%, седмом шарлах 2,13%, осмом епидемични паротитис 1,08%, девето мјесто је заузео бактеријски менингитис са 0,24% и на десетом мјесту је менингококни менингитис са 0,07% .

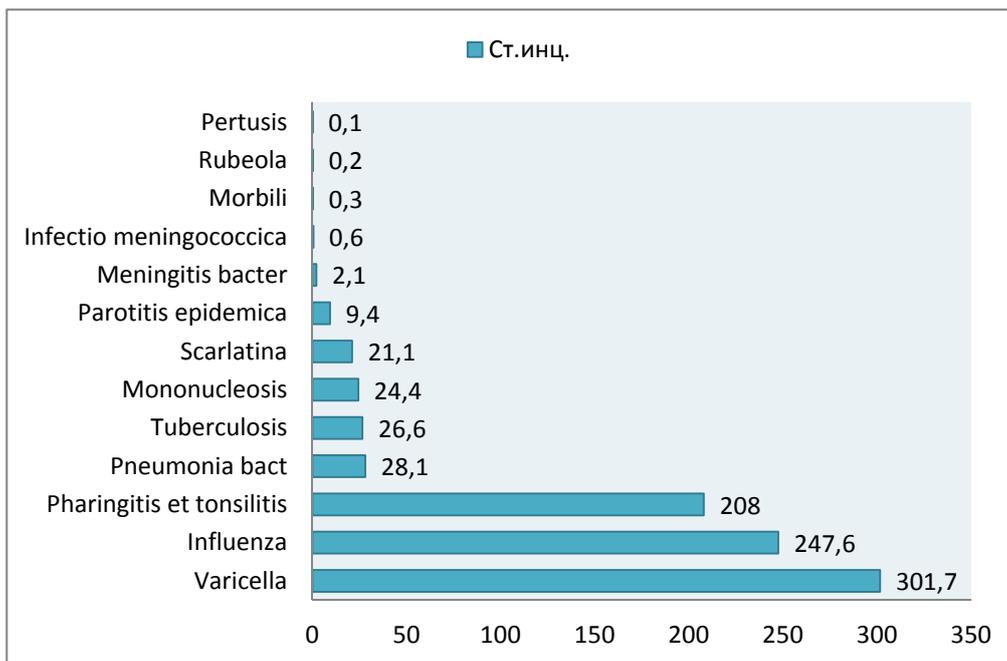
Обољели од морбила, рубеоле и пертусиса пријављени су само као појединачни случајеви који нису лабораторијски доказани и вјеродостојност ових случајева је упитна.

Табела 7.9. Учесталост респираторних заразних болести у 2013. години
/ Respiratory communicable diseases, 2013

Врста болести	Број обољелих	Ст. инциденце (‰)	% учешћа
Varicella	4 224	301,7	34,77
Influenza	3467	247,7	28,54
Pharyngitis et tonsillitis streptococcica	2 912	208,0	23,98
Pneumonia bacterialis	393	28,1	3,24
Tuberculosis	373	26,6	3,07
Mononucleosis infectiva	342	24,4	2,82
Scarlatina	259	18,5	2,13
Parotitis epidemica	132	9,4	1,08
Meningitis bacterialis	29	2,1	0,24
Infectio meningococcica	9	0,6	0,07
Morbilli	4	0,3	0,03
Rubeola	3	0,2	0,02
Pertusis	1	0,1	0,01
УКУПНО	12 148	867,7	100,00

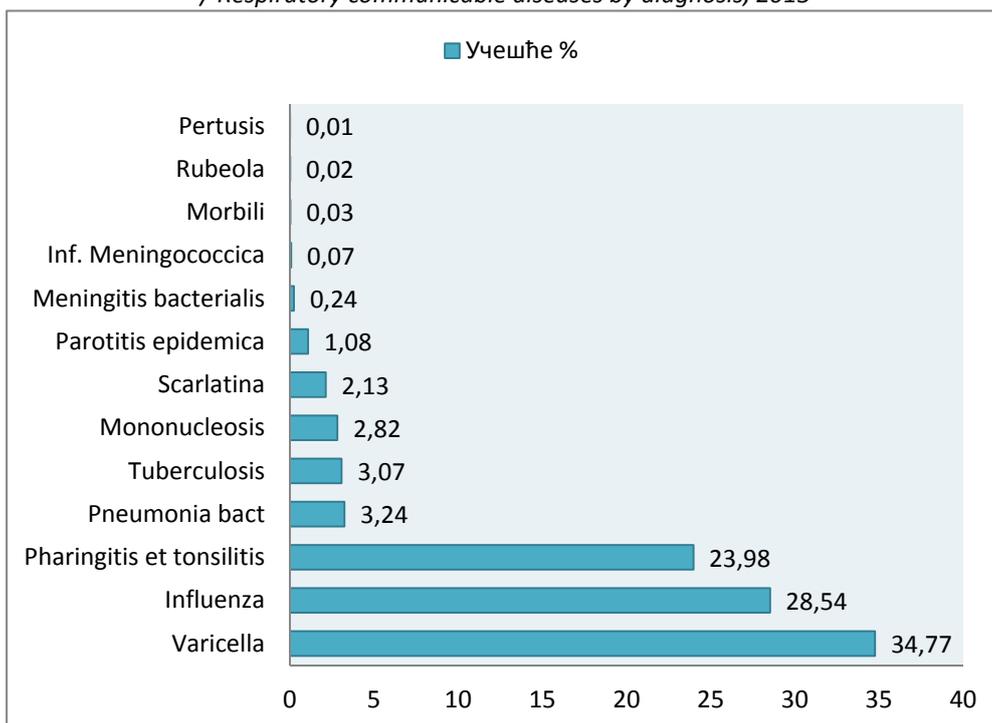
Графикон 7.19. Стопа инциденце респираторних заразних болести у 2013.

/Incidence rates of respiratory communicable diseases, 2013

Графикон 7.20. Учешће појединих респираторних заразних болести у укупном оболијевању од респираторних заразних болести у 2013. години

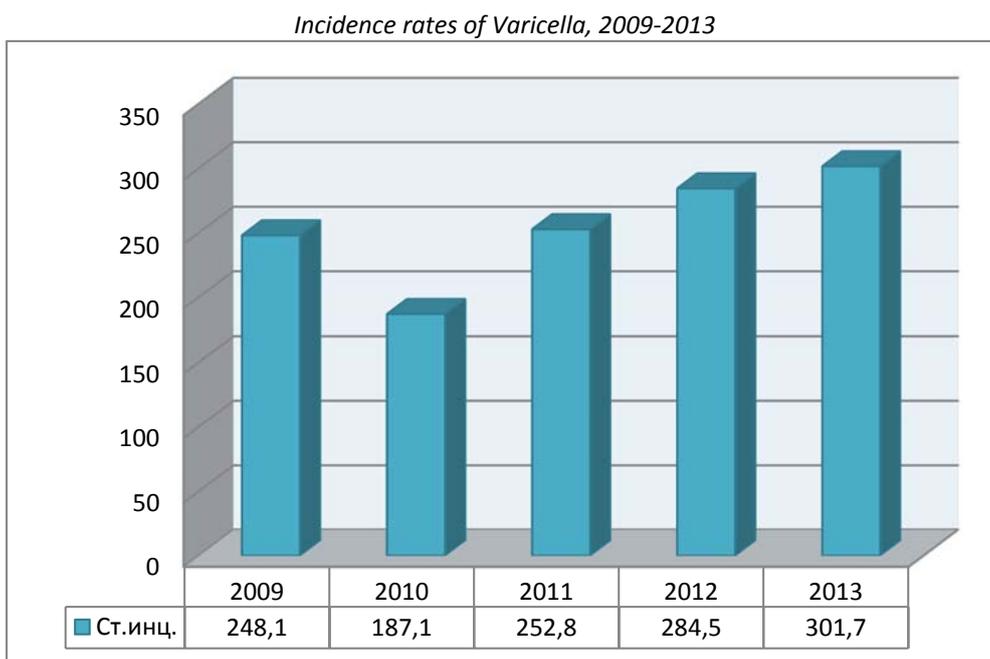
/Respiratory communicable diseases by diagnosis, 2013

Овчије богиње (Varicella) – Током 2013. године у Републици Српској су пријављена 4.224 лица обољела од варичеле, са стопом инциденце од 301,7‰ и процентом учешћа од 34,77 % у укупном оболијевању од респираторних заразних болести.

На графикону 7.21. представљамо кретање стопе инциденце варичеле у периоду 2009 - 2013. године. Највећа стопа инциденце забиљежена је 2013. године, а у 2010. години је забиљежена најнижа вриједност од 187,1‰. Код већине обољелих су били дијагностиковани лакши клинички облици болести, а највише обољелих је евидентирано међу школском и предшколском дјецом. Против ове болести постоје ефикасне мјере специфичне заштите (вакцина), која није у нашем календару, те се на појаву, ток и ширење варичеле код нас не може значајније утицати. Болест се јављала током цијеле године, највећи број обољелих забиљежен је у јесењским и прољетним мјесецима, а најмањи у љетним мјесецима.

Графикон 7.21. Стопа инциденце варичеле у периоду 2009-2013. године

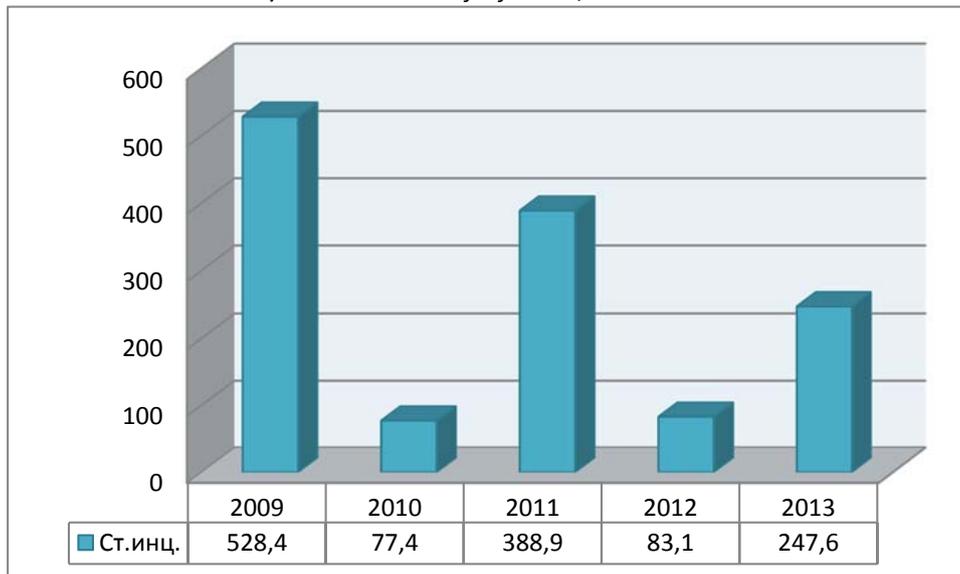
Грипа (Influenza) – У 2013. години евидентирано је 3.467 случајева грипа, тако да је стопа инциденце износила 247,6‰, а проценат учешћа међу респираторним заразним болестима 28,54%. Од укупног броја пријављених случајева грипа 3.467 се односе на сезонски грип. Највећи број обољелих од сезонског грипа регистрован је у периоду од јануару до краја априла – 2. 566 случајева, а највећи број пријављених случајева био у фебруару мјесецу (1363). Код пријављених случајева сезонског грипа углавном су били лакши до средње тешки клинички облици болести, без компликација. Код мањег процента обољелих са компликацијама у питању су биле упале плућа, синуса и средњег уха, а 2 болесника су умрла од посљедица грипа у 2013. години. Током 2012/13. године Институт за јавно здравство је прикупљао, анализирао и дистрибуирао податке свим релевантним партнерима о броју обољелих од сезонске грипе, као и броју обољелих од инфекција сличних грипи ARI/ILI, кроз дневно електронско пријављивање. Као што видимо на графикону 7.22. у периоду од 2009 - 2013. године стопа инциденце грипе је имала осцилаторно кретање, стим да је највиша вриједност регистрована 2009. године када је износила 528,4‰, а најнижа у 2010. од 77,4‰, да би се инциденца грипе у 2013. години нешто повећала у односу на 2012. годину и зауставила се на вриједности од 247,6‰.

У Републици Српској је на вријеме извршена вакцинација најугроженијих категорија становништва против грипа као и вакцинација комерцијалном вакцином против сезонског грипа.

Напомињемо да смо на вријеме израдили План приправности и контроле грипе и да смо посљедњих неколико година поштрили надзор над појавом обичне или сезонске грипе.

Графикон 7.22. Стопа инциденце грипе у периоду 2009- 2013. године

/Incidence rates of influenza, 2009-2013

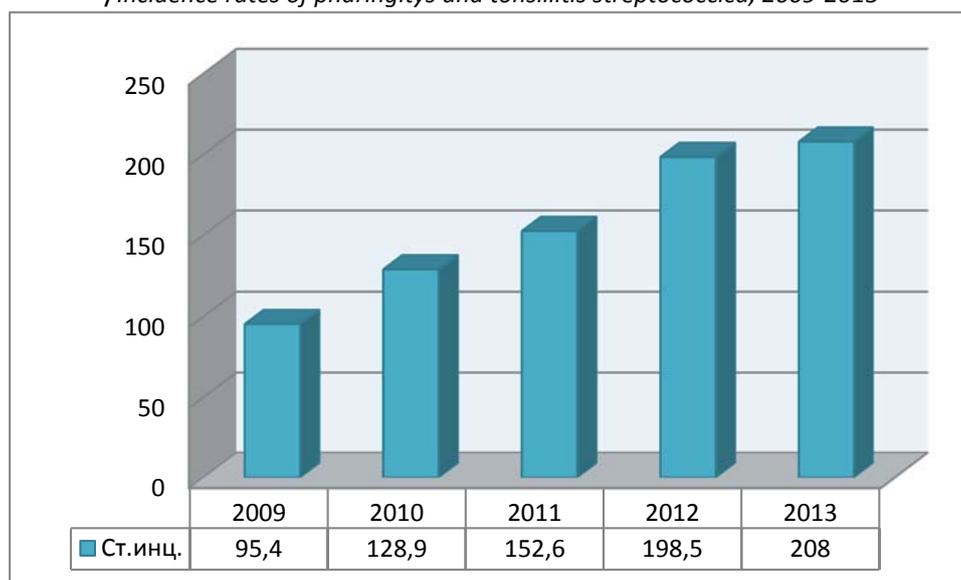
Стрептококна упала ждријела и крајника (*Pharyngitis et tonsillitis streptococcica*) – У 2013.

години у Српској је евидентирано 2.912 случајева стрептококне упале грла, те је инциденца износила 208,0‰, а проценат учешћа међу респираторним заразним болестима 23,98%. Највећи број обољелих је пријављен у јесењско-зимској сезони.

На графикону 7.23. на којем је представљено кретање морбидитета ове болести уочавамо да је највиша стопа инциденце у последњих пет година забиљежена 2013. године (208‰). Посматрајући графикон примјећујемо у задњих пет година стално повећавање броја пријављених случајева. Стрептококна упала ждријела и крајника у 2013. години је на трећем мјесто међу респираторним заразним болестима. И поред неких мањих пропуста у пријављивању, сматрамо да се пријављивање ове заразне болести ипак побољшало.

Графикон 7.23. Стопа инциденце стрептококне упале грла у периоду 2009-2013. године

/Incidence rates of pharyngitis and tonsillitis streptococcica, 2009-2013

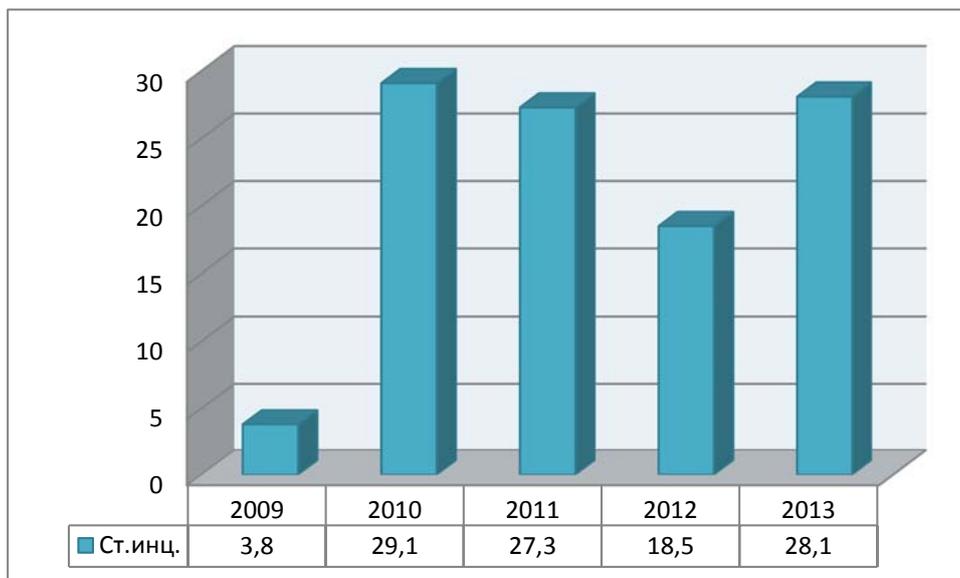

Бактеријска пнеумонија (*Pneumonia bacterialis*) – Бактеријска пнеумонија у 2013. години се налази на четвртм мјесту међу водећим заразним болестима. Укупно је у 2013. години пријављено 393 случаја бактеријске пнеумоније, са стопом инциденце од 28,1‰ и 3,24% учешћа у укупном оболијевању од респираторних заразних болести.

На графикону 7.24. констатујемо да је најнижи морбидитет регистрован 2009. године када је износио 3,8‰. У 2010. години се биљежи значајан пораст када инциденца достиже највећу вриједност од 29,1‰, те у сљедеће двије године постепено пада, и на крају посматраног периода у 2013. години се опет повећава у односу на претходне двије године и биљежи горе наведену вриједност од 28,1‰.

Графикон 7.24. Стопа инциденце бактеријске пнеумоније у периоду 2009-2013. године

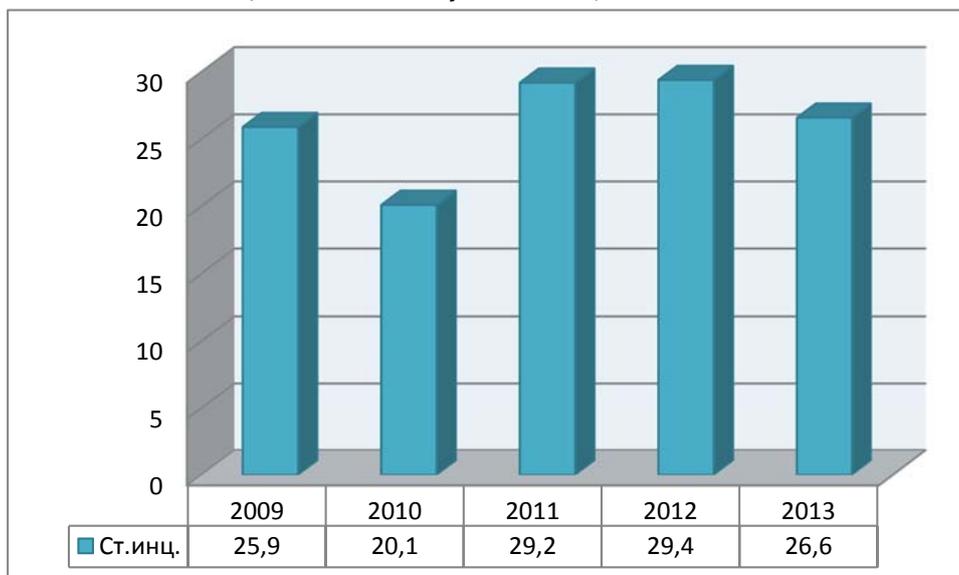
/Incidence rates of pneumonia bacterialis, 2009-2013

Туберкулоза (Tuberculosis) - У 2013. години у Српској су евидентирана 373 новорегистрована случаја туберкулозе, са стопом инциденце од 26,6‰ и процентом партиципације од 3,07 % у укупном оболијевању међу капљичним заразама, те се туберкулоза налази на шестом мјесту међу водећим заразним болестима.

Анализирајући кретање инциденце туберкулозе у овом петогодишњем периоду, запажамо да је најнижа вриједност од 20,1‰ регистрована у 2010. години, током 2011. године пријављен је већи број новооткривених случајева, а онда у 2012. инциденца опет расте у односу на претходне три године и достиже вриједност од 29,4‰ и на крају у 2013. години долази до извјесног пада на вриједност од 26,6‰ (графикон 7.25). У 2013. години два болесника су умрла од последица туберкулозе у Републици Српској. Процењујемо да ће туберкулоза и даље представљати здравствени и социјални проблем са могућом пријетњом мултирезистентне туберкулозе, па требамо развијати капацитете за одговор и ублажавање при том типу сценарија. Фактори који погодују одржавању и ширењу туберкулозе, односно главни фаворизујући фактори су: тешко социјално-економско стање односно низак животни стандард, висока стопа незапослености, незадовољавајуће стамбене прилике, неадекватна исхрана, стрес, тежак физички рад, алкохолизам, неке друге болести и други неповољни фактори. У циљу даљњег смањења инциденце туберкулозе и ефикасног рјешавања овог проблема било би потребно постепено побољшавање економских услова живота становништва и примјена ажурираног Програма за контролу туберкулозе у Републици Српској.

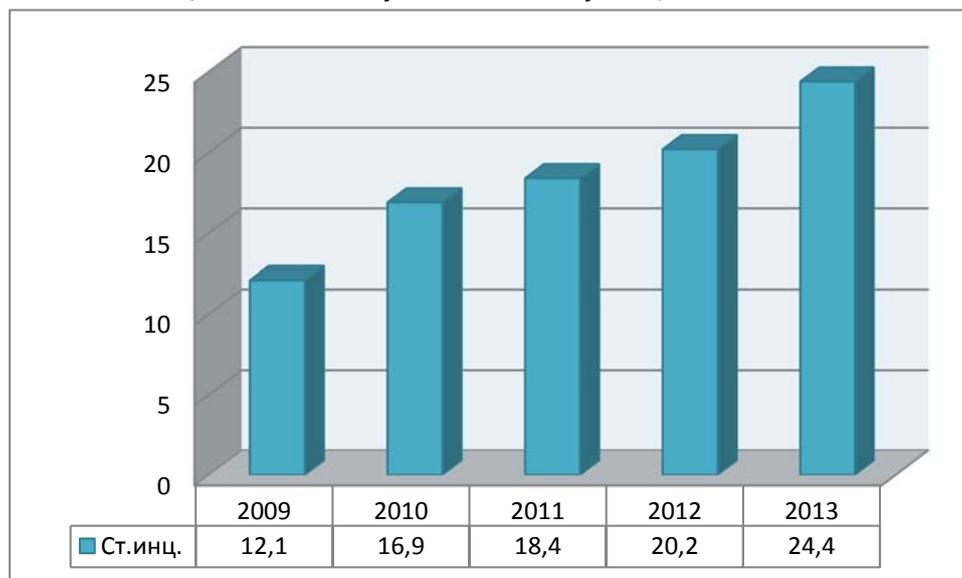
Графикон 7.25. Стопа инциденце туберкулозе у периоду 2009-2013. године
/ Incidence rates of tuberculosis, 2009-2013

Инфективна мононуклеоза (Mononucleosis infectiva) – Током 2013. године пријављена су 342 случаја инфективне мононуклеозе, те је стопа морбидитета износила 24,4‰, а проценат учешћа међу респираторним заразним болестима 2,82%. Болест се јављала, као и претходних година током цијеле године. Није пријављена ни једна епидемија ове болести, односно били су у питању спорадични случајеви болести а највише обољелих је регистровано у узрасној групи 15-19 и 6-14 година. Код обољелих су као и претходне године била подједнако заступљена оба пола, а број обољелих из града је 2,5 пута већи него са села. Код највећег броја обољелих су биле дијагностиковане лакше клиничке манифестације болести, без компликација.

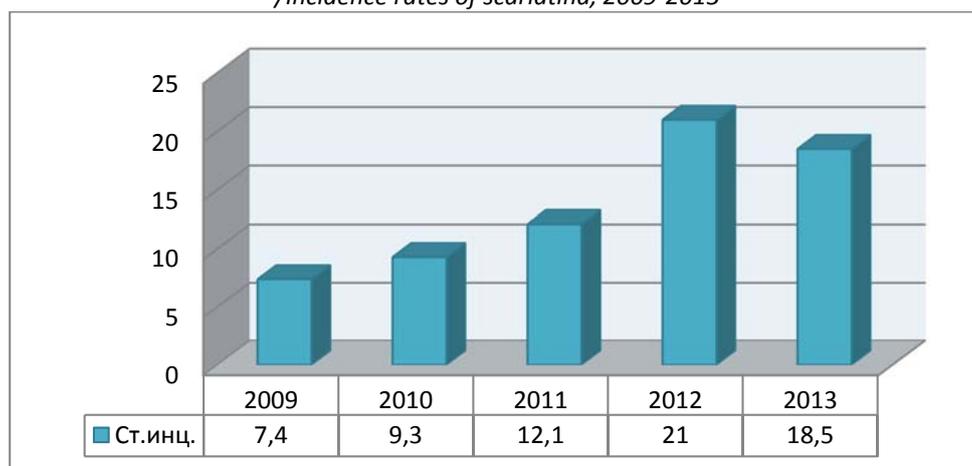
У овом петогодишњем периоду инциденца инфективне мононуклеозе је имала тренд сталног раста. Као што је видљиво на графикону 7.26. инфективна мононуклеоза у свим посматраним годинама овог периода има доста висок морбидитет, тако да се у 2013. години налази на седмом мјесту међу десет водећих заразних болести.

Графикон 7.26. Стопа инциденце инфективне мононуклеозе од 2009-2013. године
/Incidence rates of mononucleosis infective, 2009-2013

Шарлах (Scarlatina) – У 2013. години регистровано је 259 случајева шарлаха, па је стопа инциденце $18,5\text{‰}$, а проценат партиципације међу капљичним заразним болестима 2,13 %, те се шарлах налази на десетом мјесту међу водећим заразним болестима. Као и претходних година, шарлах се јављао током цијеле године, али је највише обољелих пријављено у хладнијим јесењско-зимским мјесецима. Одавно је познато да клицоноше код шарлаха служе као значајан и дуготрајан извор инфекције. Такође се зна да особа која је прележала шарлах може обољети од ангине или неке друге стрептококне инфекције изазване разним еритрогеним стрептококима, али се неће јавити знаци еритрогеног токсина односно оспа, јер ће он бити неутрализован већ на почетку обољења. Код већине обољелих су били изражени лакшки облици болести, а највише обољелих је било евидентирано код дјете предшколског, а затим школског узраста. У периоду од 2009. до 2013. године (графикон 7.27), инциденца је расла у четворогодишњем периоду од 2009. до 2012. године, а после тога у 2013. години стопа пада у односу на претходну годину и биљежи горе наведену вриједност од $18,5\text{‰}$.

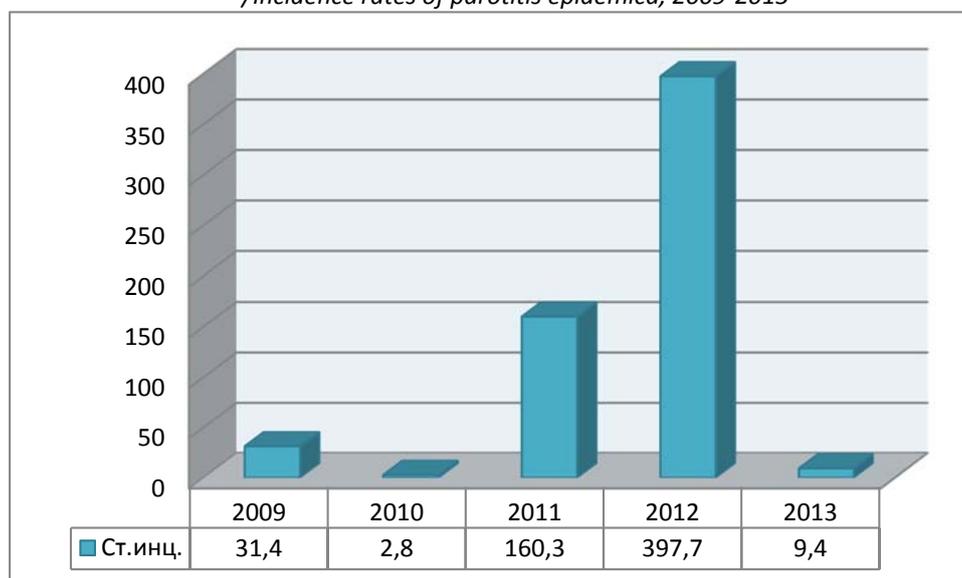
Графикон 7.27. Стопа инциденце шарлаха у периоду 2009-2013. године
/Incidence rates of scarlatina, 2009-2013

Заушњаџи (Parotitis epidemica) - У 2013. години регистрована су 132 случаја заушњака, са стопом инциденце од 9,4%, и процентом учешћа међу респираторним заразним болестима од 1,08 %. На графикону 7.28. представљено је кретање морбидитета заушњака у годинама од 2009-2013. Запажамо да је најнижа стопа од 2,8‰ регистрована 2010. године иако је 2009. године дошло до епидемијског јављања ове болести на подручју општине Бијељина. До наглог скока инциденце дошло је у 2011. години када почетком јуна мјесеца избија епидемија мумпса у региону Источно Сарајево и Требиње и пред крај године се постепено шири и на друге регије Српске. У 2012. години се епидемија проширила у све регије Српске и тада је евидентирана највиша инциденца од 397,7‰, да би у 2013. години дошло до гашења епидемије са стопом инциденце од 9,4‰. Такође је важно нагласити, да је и у Федерацији БиХ регистрована епидемија паротитиса током 2011. и 2012. године.

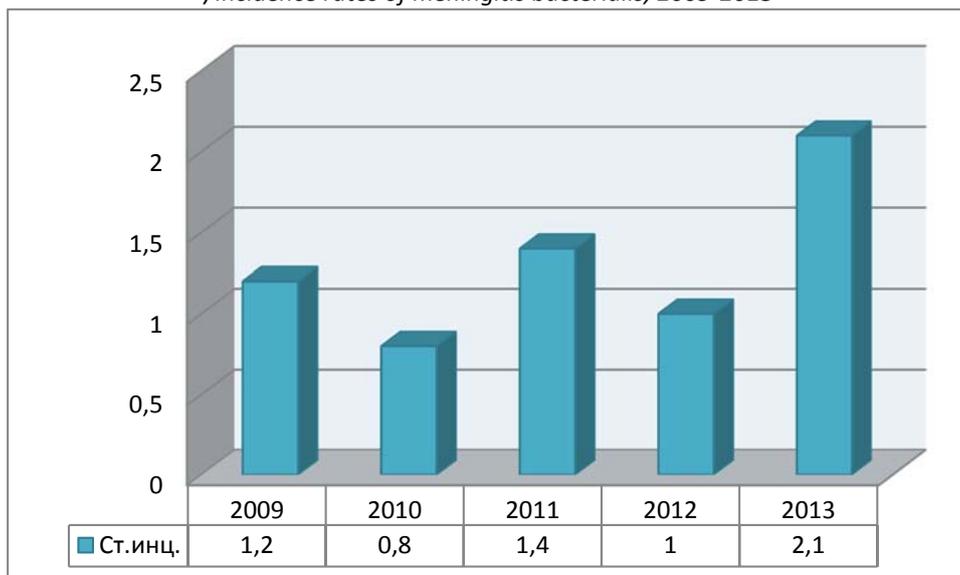
Највећи проценат пријављених је био међу ученицима средњих школа и студентима. Највише обољелих је било у старосним групама 15- 19 и 20-29 година. Није било смртних случајева. Хоспитализоване су особе које су имале тежу клиничку слику и компликације (орхитис). До ове епидемије је дошло због пропуста у вршењу МРП вакцинације односно због недостатка вакцине МРП у ратном и непосредном послеријатном периоду.

Графикон 7.28. Стопа инциденце епидемијског паротитиса у периоду 2009-2013. године
/Incidence rates of parotitis epidemica, 2009-2013

Бактеријски менингитис (Meningitis bacterialis) – Током 2013. године евидентирано је 29 случајева бактеријског менингитиса са стопом инциденце од 2,1‰ и процентом партиципације од 0,24% у укупном морбидитету капљичних заразних болести. У 2013. години 1 болесник је умро од посљедица ове болести. У посматраном периоду инциденца је имала тренд осцилаторног кретања са наизмјеничним падовима и повећањима, стим да је најнижа вриједност од 0,8‰ евидентирана 2010., а највиша од 2,1‰ 2013. године.

Графикон 7.29. Стопа инциденце бактеријског менингитиса у периоду 2009-2013. године
/Incidence rates of meningitis bacterialis, 2009-2013

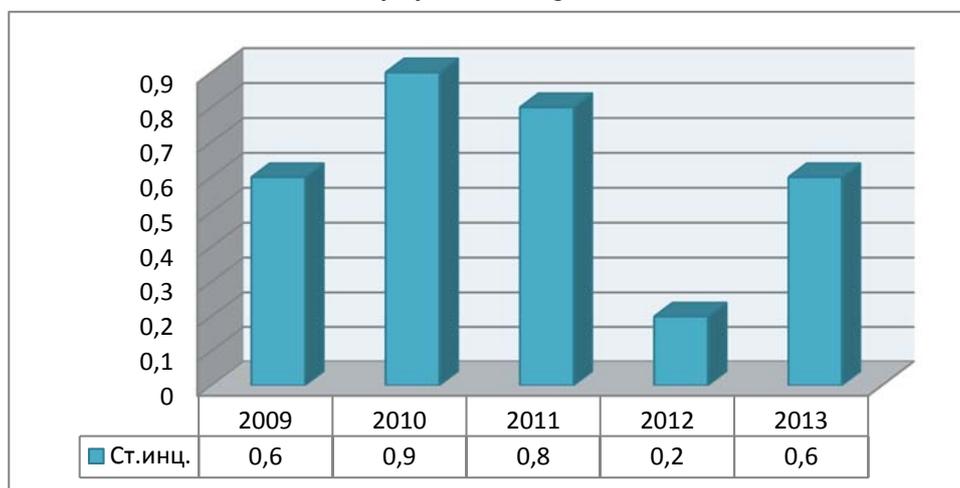

Менингококна инфекција (*Infectio meningococcica*) – У 2013. години пријављено је 9 случајева менингококне болести, те стопа инциденце износи $0,6\text{‰}$, а проценат учешћа у укупном морбидитету међу капљичним заразним болестима $0,07\%$. Регистровани случајеви менингококне болести су спорадични и већина случајева су пријављени у хладнијим јесењско-зимским мјесецима. Током 2013. године 2 болесника су умрла од посљедица менингококне инфекције.

Графички приказ морбидитета менингококног менингитиса показује да се инциденца у посматраном петогодишњем периоду кретала у мањем распону од $0,2\text{‰}$ у 2012. до $0,9\text{‰}$ у 2010. години (графикон 7.30).

Графикон 7.30. Стопа инциденце менингококног менингитиса у периоду 2009-2013. године

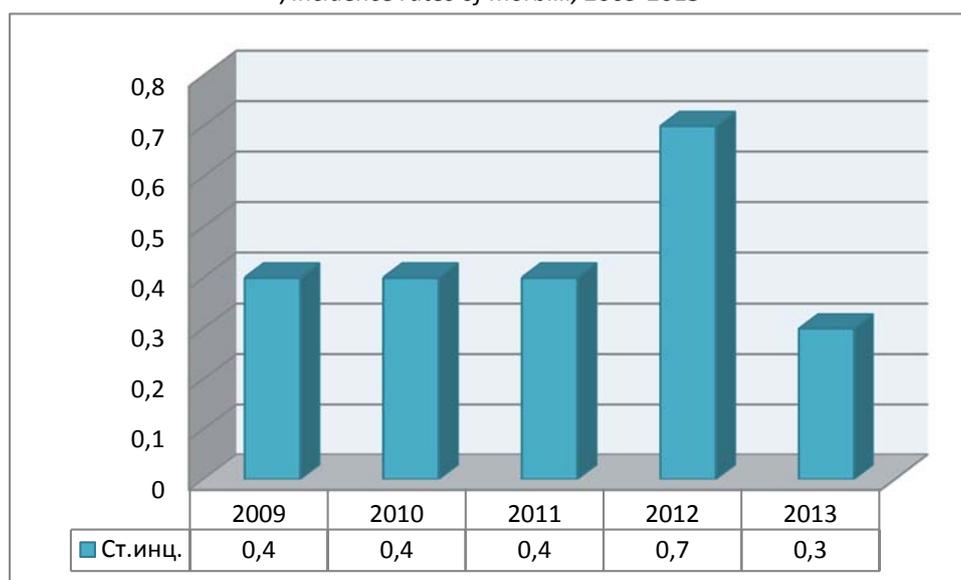
/Incidence rates of infectio meningococcica, 2009-2013

Мале богиње (Morbilli) – Током 2013. године укупно су пријављена 4 случаја морбила са стопом морбидитета од $0,3\text{‰}$ и процентом учешћа од $0,03\%$ у укупном оболијевању од респираторних заразних болести. Сви пријављени случајеви морбила су спорадични, и нису лабораторијски потврђени.

Како се види на графикону 7.31. сваке године се региструје по неколико спорадичних случајева морбила, односно стопа инциденце се кретала у распону од $0,3\text{‰}$ у 2013. до $0,7\text{‰}$ у 2012. години. Институт за јавно здравство је благовремено узео активно учешће у Програму елиминације морбила, који је амбициозно поставила СЗО за Европски регион до 2010. године. Институт је поред осталог увео активни надзор над морбилима, а свака сумња на морбиле се обавезно бесплатно тестира.

Графикон 7.31. Стопа инциденце морбила у периоду 2009-2013. године
/Incidence rates of morbilli, 2009-2013

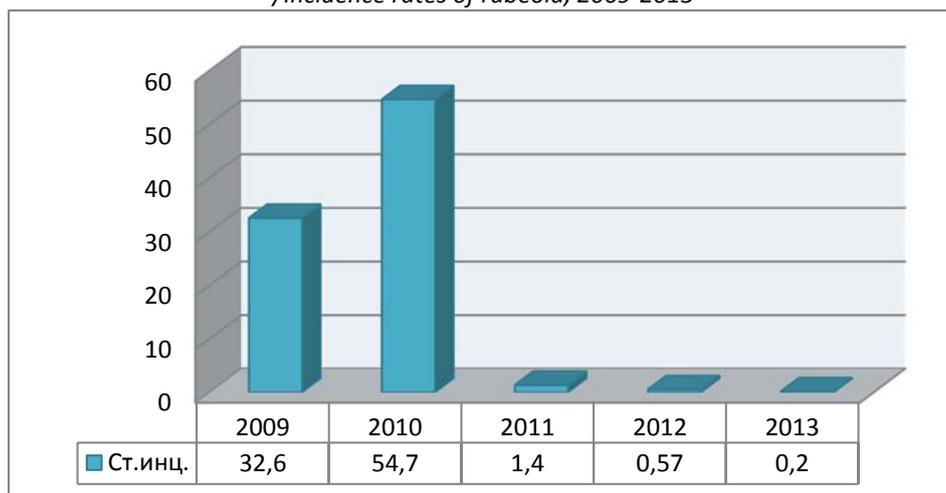
Црвенка (Rubeola) – У 2013. години су пријављена 3 лица са овом дијагнозом, инциденца је износила $0,2\text{‰}$, а проценат учешћа међу респираторним заразним болестима $0,02\%$.

На графикону 7.32. видимо да су у прве двије посматране године забиљежене високе стопе морбидитета рубеоле, а то је нарочито изражено у 2010. години када је тамошња епидемија досегла врхунац и тада је измјерена највиша вриједност од $54,7\text{‰}$. У сљедеће 3 године морбидитет ове болести је стално опадао и као што видимо на графикону 7.32. најнижа стопа је измјерена 2013. године када је износила $0,2\text{‰}$.

Према циљу који је СЗО поставила за Европски регион, ми у Републици Српској смо се обавезали да ће мо извршити елиминацију конгениталног рубеола синдрома (CRS) до 2010. године односно да се исти смањи на мање од $0,01$ на 1000 живорођене дјеце.

Графикон 7.32. Стопа инциденце рубеоле у периоду 2009-2013. године

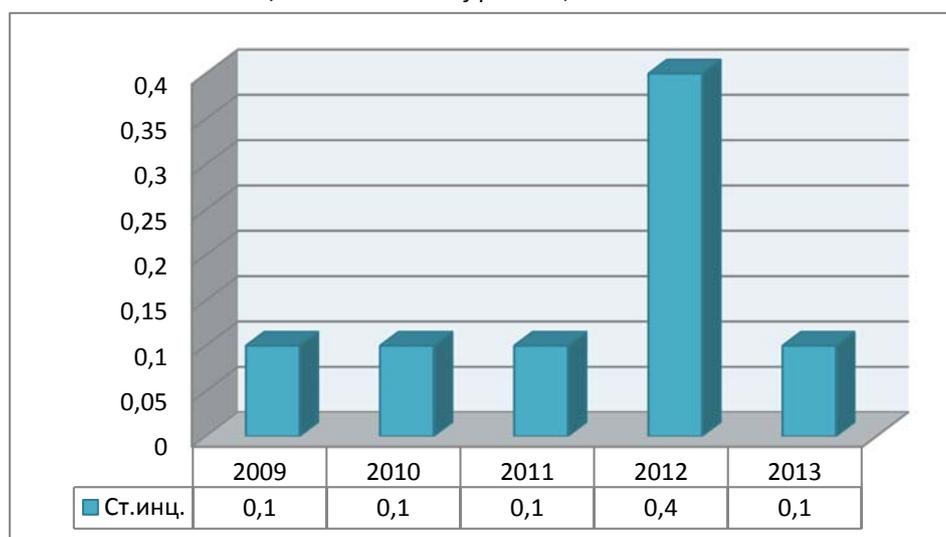
/Incidence rates of rubeola, 2009-2013

Велики кашаљ (Pertusis) – Током 2013. године је евиднетиран 1 случај пертусиса, те је стопа инциденце износила $0,1^{\circ}/_{\text{oooo}}$, а проценат учешћа у укупном морбидитету међу респираторним заразним болестима $0,01\%$. Посматрањем кретање морбидитета пертусиса у периоду 2009-2013. године, уочавамо да се инциденца кретала у врло малом дијапазону од $0,1^{\circ}/_{\text{oooo}}$ колико је износила у 2009, 2010, 2011, и 2013. години до $0,4^{\circ}/_{\text{oooo}}$ у 2012. Години.

Графикон 7.33. Стопа инциденце пертусиса у периоду 2009-2013. године

/Incidence rates of pertusis, 2009-2013

7.6. ЦРИЈЕВНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ /Gastrointestinal communicable diseases

Током 2013. године пријављено је 3.618 особа обољелих од цријевних заразних болести са стопом инциденце 258,4‰ или процентуално 21,66% у укупном оболијевању од заразних болести. Из овога се може видјети да се и ове године, као и претходних, цријевне заразне болести по учесталости налазе одмах иза респираторних. У посматраном петогодишњем периоду инциденца је биљежила тренд раста од 2009 - 2012. године у којој је регистрована највиша вриједност од 281,8‰, да би након тога у 2013. години дошло до извјесног пада у односу на претходне двије године када се биљежи горе поменути вриједност од 258,4‰. Већ је познато и раније да се етиолошки агенс врло често не утврди, што утиче на стварање објективне слике који узрочници на нашем поднебљу најчешће доводе до цријевних инфекција.

На табели 7.10. и графикону 7.34. на којима је приказана инциденца појединих цријевних заразних болести се види да далеко највећу инциденцу имају ентероколитиси, негдје на средини се налази вирусни менингитис, а најмању имају ботулизам и шигелоза. Процентуално учешће појединих цријевних заразних болести у укупном морбидитету од цријевних заразних болести у 2013. години је приказано на графикону 7.35.

Као и претходних година код одређених интестиналних инфекција - A04, A08 и A09 најчешће су били идентификовани сљедећи патогени: *E. Coli*, *Staphylococcus*, *Salmonella enteritidis* итд.

У доказаним случајевима клицоноштва предузимане су одговарајуће мјере према клицоношама у циљу спречавања и сузбијања заразних болести. Код клицоноштва цријевних заразних болести у 2013. години најчешће је био изолован *Staphylococcus aureus*, а врло ријетко *Salmonella enteritidis* и *Lambliа intestinalis*.

У 2013. години, како се види из табеле укупно је било 11 епидемија код којих је пренос узрочника био алиментарни. По учесталости јављања алиментарне епидемије су на другом мјесту, са укупно 233 обољелим. Када су упитању најчешће намиринице и храна преко којих је дошло до преношења узрочника заразних болести, то су били: свињско печење, пица, торта и брза храна. Неријетка појава алиментарних епидемија у суштини указује на пропусте у надзору, производњи, промету, дистрибуцији, складиштењу и чувању животних намирница и хране. Такви и слични пропусти се морају што хитније отклањати, како би храна била безбједна у читавом ланцу „од производње до стола.“

Све горе наведене чињенице говоре да је морбидитет од цријевних заразних болести и у 2013. години средње висок, на шта се може значајно утицати адекватним мјерама друштвене заједнице и здравствених служби.

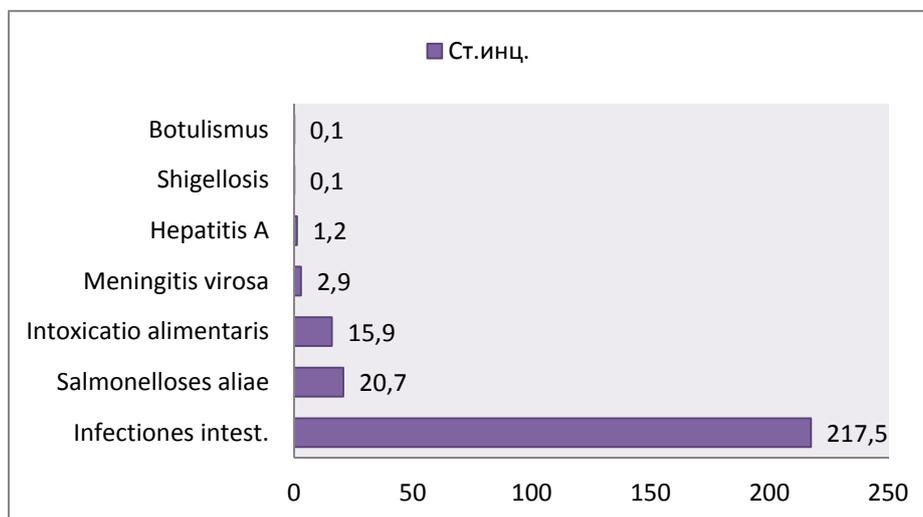
Табела 7.10. Учесталост цријевних заразних болести у 2013. години

/Gastrointestinal communicable diseases, 2013

Врста болести	Број обољелих	Стопа инциденце (‰)	% учешћа
Infectiones intestinales	3.045	217,5	84,16
Salmonellosis aliae	290	20,7	8,02
Intoxicatio alimentaris	222	15,9	6,14
Meningitis virosa	41	2,9	1,13
Hepatitis virosa acuta A	16	1,2	0,45
Shigellosis	2	0,1	0,05
Botulismus	2	0,1	0,05
УКУПНО	3.618	258,4	100,00

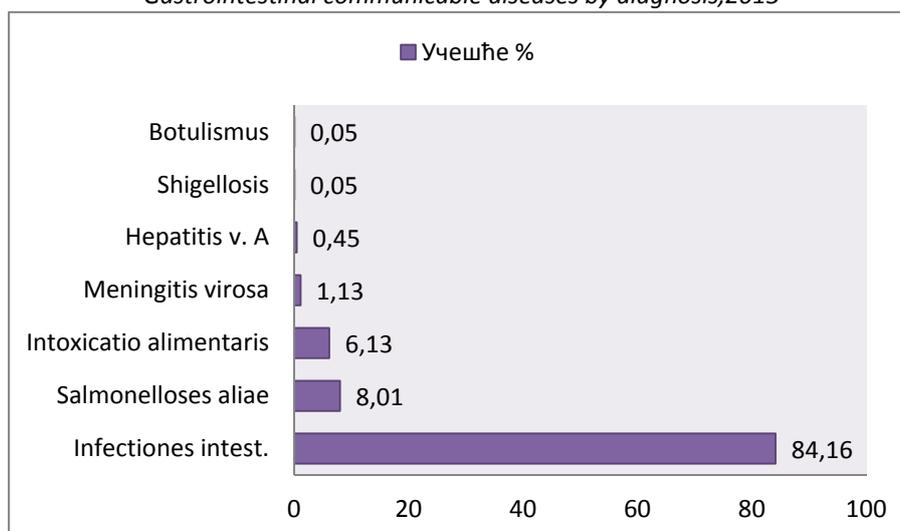
Графикон 7.34. Стопа инциденце цријевних заразних болести у 2013. години

/Incidence rates of gastrointestinal communicable diseases, 2013

Графикон 7.35. Учешће цријевних заразних болести у укупном обољевању од заразних болести у 2013/

Gastrointestinal communicable diseases by diagnosis, 2013

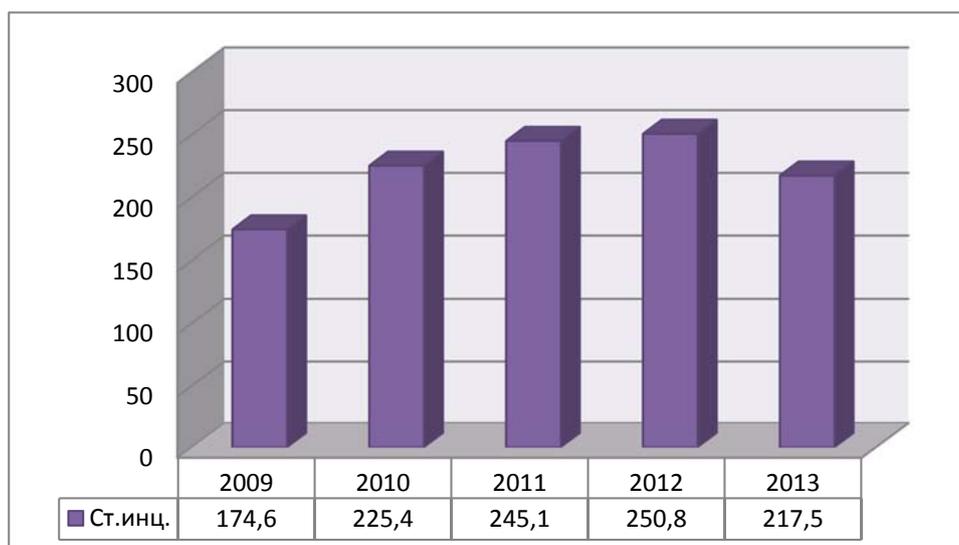

Цријевне инфекције – ентероколитиси (Infectiones intestinales) – У 2013. години пријављено је укупно 3.045 особа обољелих од ентероколитиса, нешто ниже него претходне године. Према броју обољелих ове инфекције су водеће у групи цријевних заразних болести, са инциденцом од 217.5‰ или 84,16% од укупно свих цријевних заразних болести. Током 2013. године пријављена је једна особа која је умрла од посљедица интестиналне инфекције.

Када се прати кретање морбидитета ентероколитиса (графикон 7.36), може се уочити да је стопа учесталости прогресивно и постепено расла у посљедњих неколико година, док се у односу на претходну годину биљежи лаган пад. Појава ентероколитиса може се повезати са многим социоекономским разлозима: лоши санитарно-хигијенски услови живота, неспровођење мјера личне хигијене и сл.

Графикон 7.36. Стопа инциденца ентероколитиса 2009-2013. године

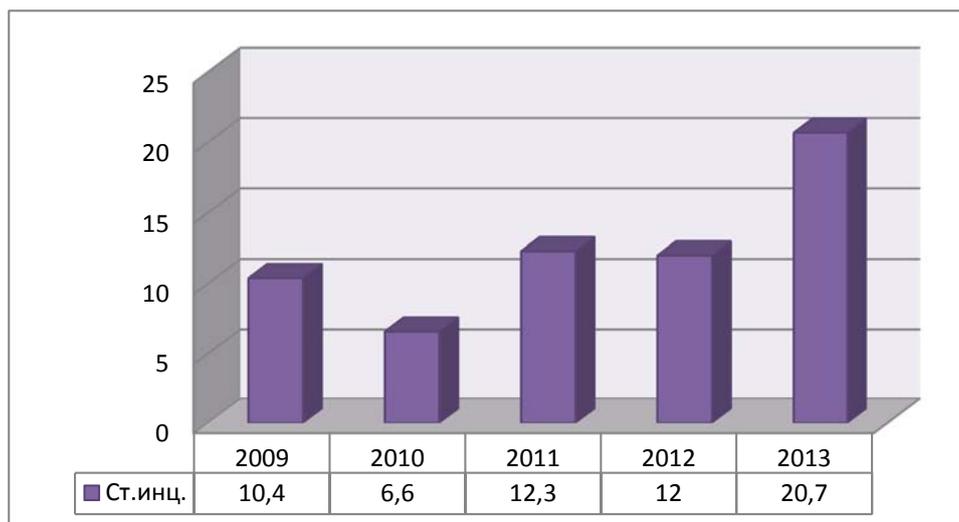
/Incidence rates of enterocolitis, 2009-2013

Салмонелозно тровање храном (Salmonellosis) – У 2013. години регистровано је 290 случајева обољелих од салмонелозе са инциденцијом 20.7‰ и процентуланом учешћем од 8.02% што представља значајан и готово алармантан пораст у односу на 2012. годину када је инциденција износила 12.0‰ (графикон 7.37). Током 2013. године регистрован је један болесник са смртним исходом од посљедица салмонелозе. И ове 2013. године најчешће се изоловала *Salmonella enteritidis*, као и претходних 10 година.

Она је примарно болест домаћих животиња, а на човјека се преноси употребом хране животињског поријекла, загађене узрочником или његовим токсином. У спољашњој средини могу да преживе свега неколико сати, а у водама и намирницама могу се одржати знатно дуже. Температура од 60 степени их убија, због чега је изузетно важна правилна термичка обрада намирница. Салмонела се осим код домаћих животиња може наћи и код заражених глодара, кућних љубимаца, риба, шкољки и човјека (обољели, реконвалесцент, клицоноша). Посебну опасност преноса представља унакрсна контаминација хране, када се загађеним ножем сијече више „серија хране“ при чему може доћи до заражавања већег броја особа. Воће и поврће се загађује употребом хигијенски неисправне воде за залијевање (нпр. из канализационог система) Салмонелоза се може спријечити ветеринарском контролом здравља животиња прије клања и контролом намирница животињског поријекла које се стављају у промет.

Графикон 7.37. Стопа инциденце салмонелоза у периоду 2009-2013. године
/Incidence rates of salmonellosis, 2009-2013

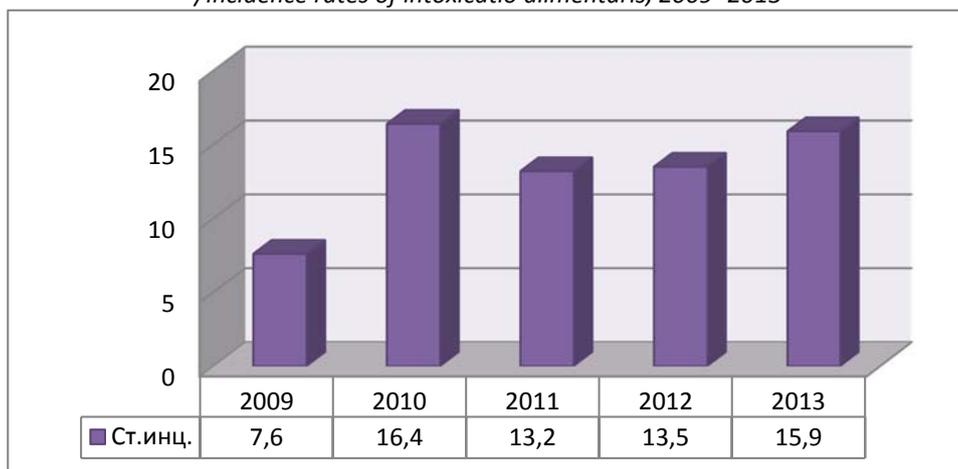

Тровање храном (Intoxicatio alimentaris) – Током 2013. године у Републици Српској су пријављена 222 случаја заразног тровања храном са инциденцом 15.9‰ или 6,14% у укупном оболијевању од цријевних заразних болести.

Када посматрамо графички приказ кретања стопе тровања храном на графикону 38, уочавамо да је оно било нестабилног тренда тј. смјењивао се раст и пад броја обољелих током посљедњих пет година, па тако и број обољелих у 2013. год. показује пораст у односу на претходну 2012. годину. Пораст броја обољелих као и појава епидемија узрокованих тровањем храном управо директно говори о пропустима насталим приликом складиштења, производње, промета и дистрибуције животних намирница и хране, као и изостанку постојања довољне свјесности запослених у том ланцу о важности придржавања свих правила и прописа који се тичу ових процеса.

Графикон 7.38. Стопа инциденце тровања храном у периоду 2009-2013. године

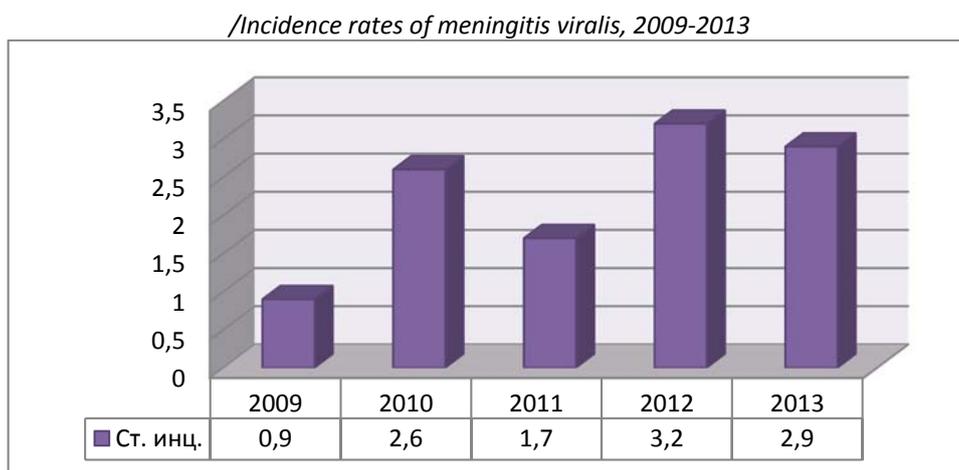
/Incidence rates of intoxicatio alimentaris, 2009 -2013

Вирусна упала можданих опни (Meningitis viralis) – у 2013. години регистрована је 41 особа обољела од ове врсте менингитиса са инциденцом 2.9‰ или процентуално 1,13% у групи цријевних заразних болести, што показује опет тренд лаганог пада у односу на претходну годину, а на графикону 7.39, се такође може уочити осцилаторно кретање стопе током посљедњих неколико година.

Вирусни менингитис у нашим крајевима најчешће изазивају ентеровируси, аденовируси и др. Између 80-90% вирусних менингитиса изазвано је ентеровирусима (најчешће ЕCHO и Coxsackie B). Ентеровирусна обољења су веома честа и представљају фекално-оралне инфекције. Обољели се углавном пријављују у касним љетњим мјесецима, најчешће у виду мањих епидемија и најчешће болијевају дјеца и то она која иду у вртић или су смјештена у друге колективе. У ширењу болести велику улогу играју здраве клицоноше. Инкубација болести износи 3-7 дана. Заразност особе зависи од узрочника а може бити и неколико седмица од појављивања симптома болести. Зато је важно држати се превентивних мјера током и након прележане болести.

Графикон 7.39. Стопа инциденце серозног менингитиса у периоду 2009-2013. године

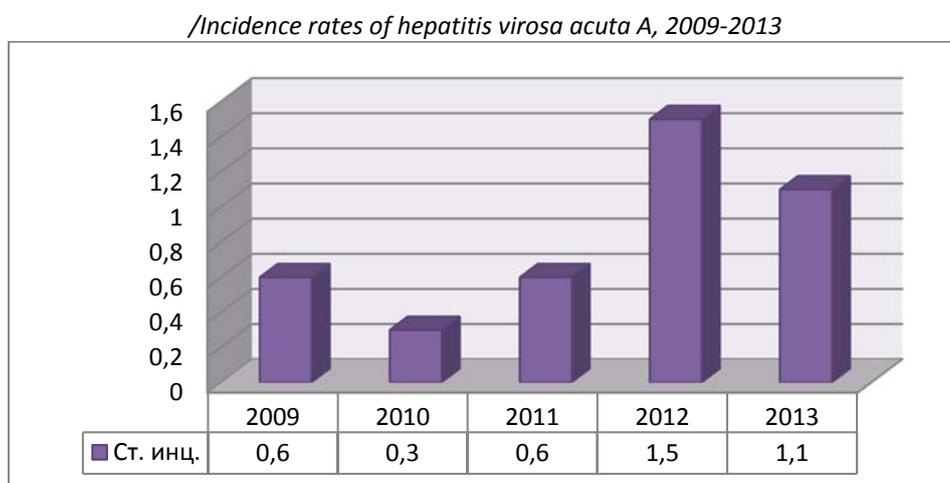

Заразна жутица (Hepatitis virosa acuta A) – Током 2013. године пријављено је 16 обољелих од заразне жутице А са инциденцом 1,2‰ док је процентуално учешће овог обољења међу цријевним заразним болестима 0,45%

Заразна жутица А сада показује тренд опадања, иако је у 2012. као што се запажа на графикону 7.40. забиљежен пораст у броју обољелих са инциденцом од 1,5‰ у односу на претходних неколико година, да би у 2013. години дошло до пада у односу на претходну 2012. годину.

У преношењу вируса хепатитиса А основну улогу има фекално-орални пут преноса. Контактни пут преноса условљен је присутношћу свјеже фекалне контаминације на јагодицама прстију, па је тако пренос знатно олакшан код оних особа који не перу руке сапуном. Дјеца су најподложнија овој инфекцији, када је заразна болест обично блажег облика и краће траје. Појава вируса зависи о санитарном стању околине, хигијенским навикама и величини група у блиском контакту (нпр. вртићи, школе, породице и сл.). Пошто је ријеч о заразној болести која се може јавити спорадично или у виду епидемија (најчешће у условима погоршања санитарно-хигијенских услова, након поплава и других природних катастрофа), мјере за њено сузбијање треба да буду усмјерене у том правцу.

Графикон 7.40. Стопа инциденце вирусног хепатитиса А у периоду 2009-2013. године

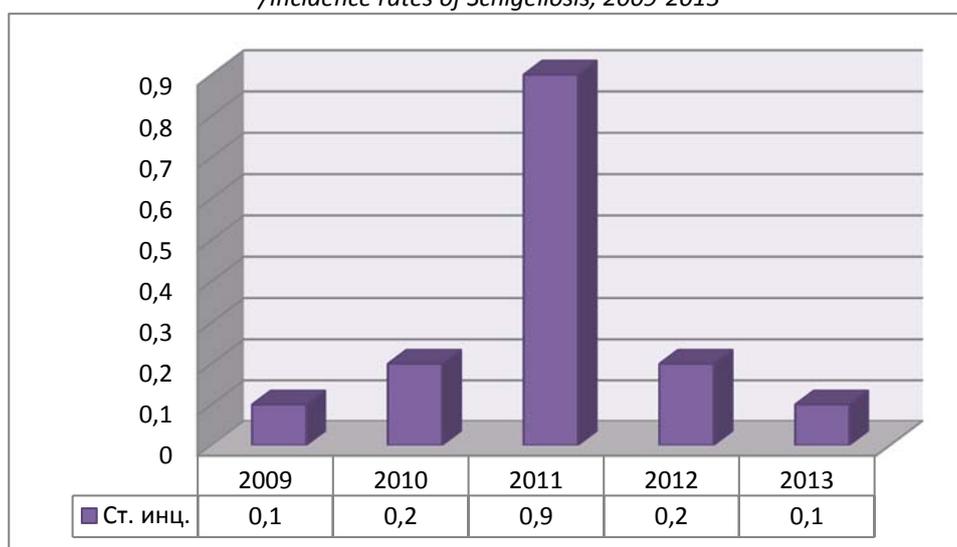
Бациларна дизентерија (Schigellosis) – У 2013. години пријављена су 2 случаја дизентерије са стопом инциденце 0,1‰ и процентуалним учешћем у овој групи обољења од 0,05% што је ниже у односу на претходну годину.

Графичким приказом можемо уочити такође осцилаторно кретање стопе оболијевања, гдје је највећи пораст пријављених случајева био 2011. године (графикон 7.41).

Бактерије из овог рода проширене су широм свијета и типичан су узрок инфламаторне дизентерије која је у многим подручјима одговорна за 5 до 10% дијареалних болести. *S. flexneri* и *S. sonnei* проширеније су него *S. boydii* или посебно вирулентна *S. dysenteriae*. Извор инфекције су излучевине инфицираних особа или реконвалесцентних клицоноша. Инфекција се директно шири фекално-оралним путем, а индиректно контаминираном храном или контаминираним неживим предметима. Мухе могу послужити као механички вектори. Реконвалесценти и клицоноше могу бити значајан извор инфекције, али право дуготрајно клицоноштво је ријетко. Инфекција оставља слаб имунитет или га уопште не оставља, па је могућа реинфекција са истим сојем. У сврху превенције потребно је темељно прати руке прије манипулације са храном. Ако се загађена одјећа и постељина не може одмах откухати, потребно их је потопити у воду са сапуном у покривеној посуди. Важна превентивна мјера је и кориштење мрежа и заслона против инсеката. Код болесника и клицоноша треба примијенити правилне методе изолације.

Графикон 7.41. Стопа инциденце бациларне дизентерије у периоду 2009-2013. године

/Incidence rates of Schigellosis, 2009-2013

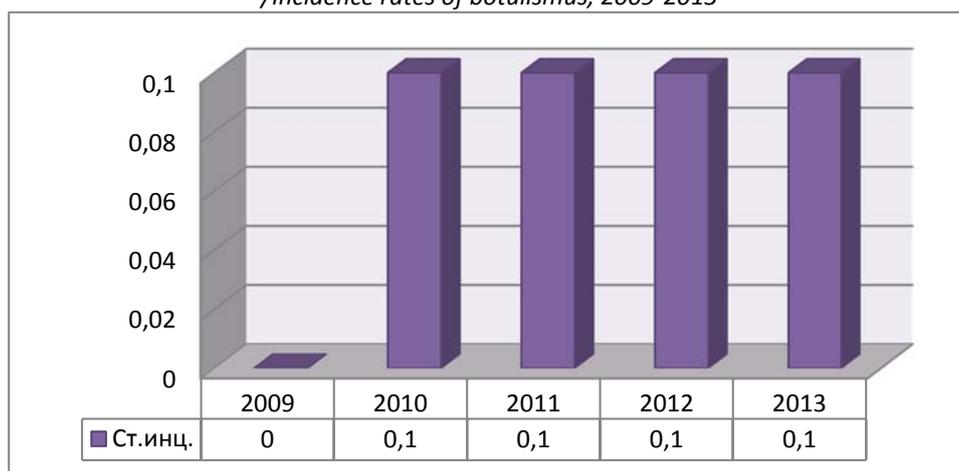

Ботулизам (Botulismus) - У 2013. години регистрована су 2 случаја овог обољења са инциденсом 0.1‰ и процентуалним учешћем у групи цријевних заразних болести од 0,05%. Као што се види на графикону 7.42. код нас је ово обољење и даље ријетко, тако да у 2009. није регистрован ни један случај, а у 2010, 2011 и 2012 години је пријављен само по 1 случај ботулизма.

Природни резервоар инфекције су домаће и неке дивље животиње. Преко фекалија *Clostridium botulinum* долази у спољну средину, гдје образује споре и може да контаминира месо, рибе, воће, поврће и друге хранљиве производе. Човек није извор заразе. Основни механизам преношења је алиментарни. Болест се јавља послје конзумације конзерви (риба, гљиве, поврће), сувог меса, сухомеснатих производа и др. Од седам типова егзотоксина, четири имају дјеловање на човјека (А, Б, Е и Ф). Најчешћа тровања су егзотоксином А и Б, док је тип Е углавном повезан са тровањем морским плодовима.

Графикон 7.42. Стопа инциденце ботулизма у периоду 2009-2013. године

/Incidence rates of botulismus, 2009-2013

7.7. ОСТАЛЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ / Other communicable diseases

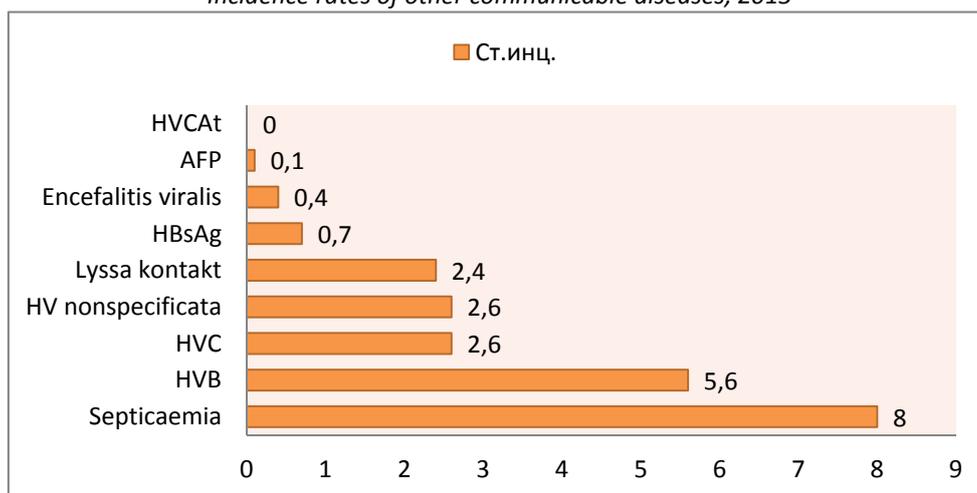
У овој групи заразних болести се налазе следеће заразне болести: контакт и изложеност бјеснилу, сепса, акутни вирусни хепатитис Ц, акутни вирусни хепатитис Б, носилаштво HbsAg, вирусни неспецифични хепатитис, вирусни енцефалитис, акутна флакцидна парализа и носилаштво HCV антителијела. Из ове групе заразних болести у 2013. години пријављено је 316 случајева, са стопом инциденце 22.6‰ и процентуалним учешћем 1,89% (табела 11). Стопа инциденце осталих заразних болести у 2103. години приказана је на графикону 7.43, а учешће појединих осталих заразних болести у укупном оболијевању од осталих заразних болести на графикону 7.44. Кретање морбидитета у овој групи заразних болести током 2013. године је слично као у претходној години с тим што је сада број пријављених обољелих од хепатитиса Б у порасту, док је хепатитис Ц у опадању.

Табела 7.11. Учесталост осталих заразних болести у 2013. години
/ Other communicable diseases in 2013

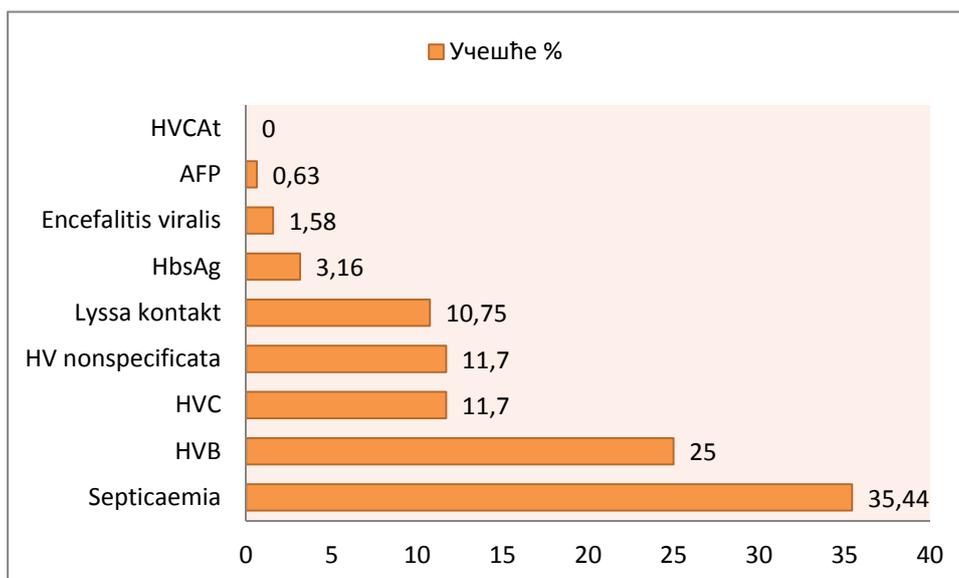
Врста болести	Број обољелих	Стопа инциденце (‰)	% учешћа
Septicaemia	112	8,0	35,44
Hepatitis virosa acuta B	79	5,6	25,00
Hepatitis virosa acuta C	37	2,7	11,71
Hepatitis virosa non specificata	37	2,7	11,71
Lyssa kontakt	34	2,4	10,76
HbsAg	10	0,7	3,17
Encephalitis viralis	5	0,4	1,58
AFP	2	0,1	0,63
Носилаштво HCV антителијела	0	0,0	0,00
УКУПНО	316	22,6	100,00

Графикон 7.43. Стопа инциденце осталих заразних болести у 2013. години

Incidence rates of other communicable diseases, 2013

Графикон 7.44. Учешће појединих осталих заразних болести у укупном обољевању од осталих заразних болести у 2013. години
Other communicable diseases by diagnosis, 2013

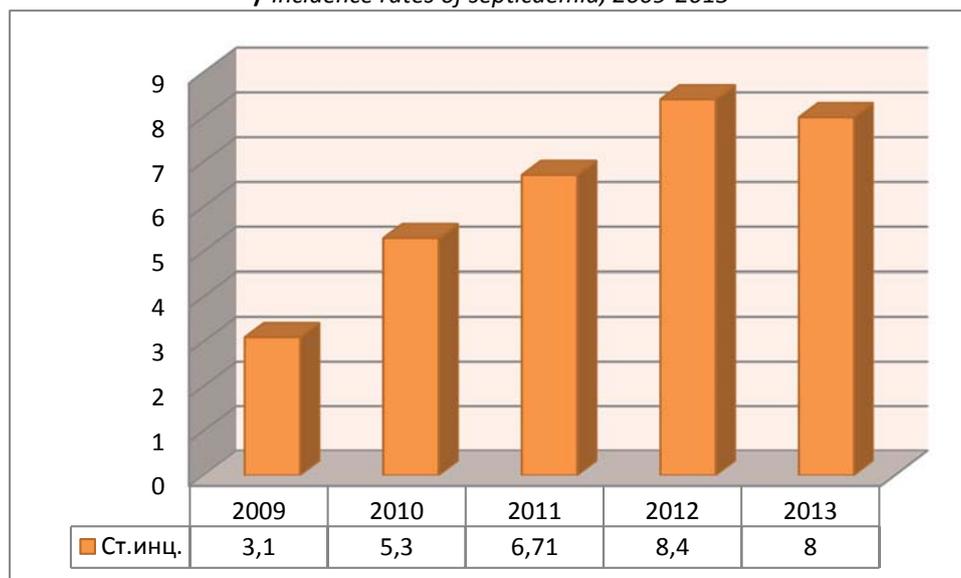

Сепса (Septicaemia) – У 2013. години евидентирано је 112 случајева септикемије са стопом инциденце 8,0‰, а проценат учешћа у укупном морбидитету у овој групи обољења је 35,44%. Анализирајући графички приказ кретања стопе септикемија на графикону 7.45, можемо видјети да су септикемије имале тренд раста у посљедњих неколико година, док је у 2013. години дошло до незнатног смањења у односу на претходну годину. Током 2013. године 5 болесника је умрло од сепсе. Свакако, овакав број обољелих и умлих од сепсе треба да буде упозорење да сепса и даље остаје велики здравствени проблем.

Сепса је једно од најозбиљнијих стања у медицини и представља синдром системског запаљенског одговора. Она је најозбиљнија посљедица бактеријских инфекција. Поједине врсте сепсе имају смртност већу од 50 посто. Сепсу може узроковати само озбиљна и јака бактеријска упала, док је сепса узрокована гљивичним и паразитарним микроорганизмима изузетно ријетка. Сепса је чешћа код старијих особа и мале дјеце, код болесника са оштећеним имунолошким системом (неке ријетке урођене болести, али и неке стечене АИДС), болесника с другим тежим болестима (малигне болести, шећерна болест код којих постоје развијене компликације, болесници са поремећајем свијести, послије тешког можданог удара), али и код болесника који се лијече одређеним лијековима (кортикостероиди итд.).

Графикон 7.45. Стопа инциденце септикемије у периоду 2009-2013.

/ Incidence rates of septicemia, 2009-2013

Акутни вирусни хепатитис Б (Hepatitis virosa acuta B) – Током 2013. године пријављено је 79 обољелих од ове болести са инциденцом 5,6‰ и процентуалним учешћем од 25%, што као што се види на графикону 46 представља растући тренд у односу на претходних неколико година. Овоме свакако доприноси и боље и ажурније пријављивање обољелих од стране љекара који дијагностикују ово обољење. У 2013. години једна особа је умрла са дијагнозом акутног вирусног хепатитиса Б.

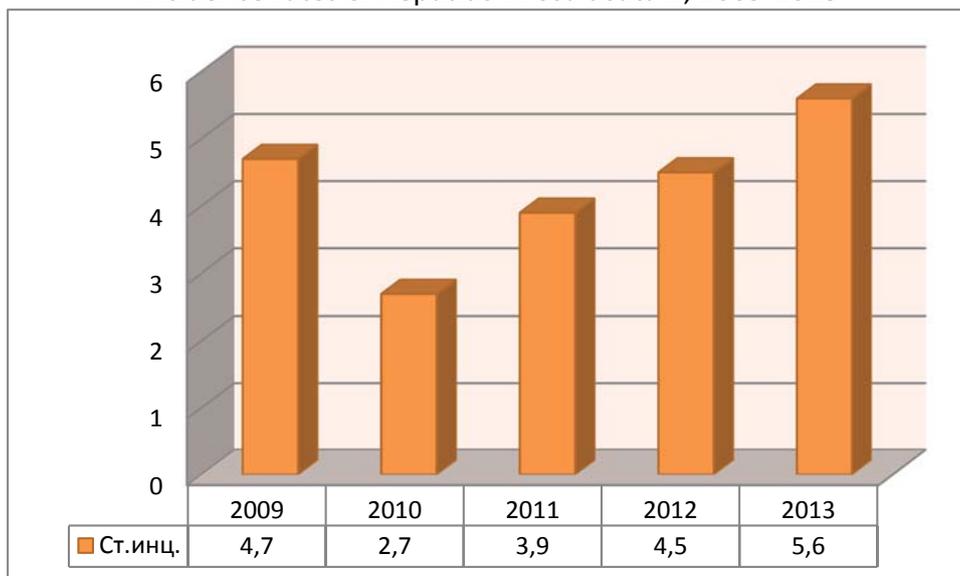
Хепатитис Б је једна од најчешћих вирусних инфекција на свијету. Процењује се да 350 милиона људи има хронични хепатитис Б и самим тим су у великом ризику за развијање цирозе и карцинома јетре. Због хепатитиса Б сваке године у свијету умире милион људи што ову болест сврстава на неславно десето мјесто по смртности.

Вирус хепатитиса Б је веома контагиозан, чак 50 – 100 пута је инфективнији од вируса ХИВ-а. Може се наћи у крви, зноју, сузама, мајчином млијеку и сперми. Може се пренијети са мајке на дијете током порођаја, приликом секса без заштите, директним крвним контактом, уколико се дијели игла, бријач, прибор за нокте или четкица за зубе. Као и вирус хепатитиса Ц и вирус хепатитиса Б ван организма може да преживи чак 7 дана.

Да ли ће нечији организам сузбити инфекцију или ће особа бити хронично заражена највећим дијелом зависи од њених година старости: 90% новорођенчади, 20-50% дјеце од 1-5 година старости и 1-10% старије дјеце и одраслих добије хроничну инфекцију.

Особе заражене вирусом хепатитиса Б су готово двоструко изложеније ризику оболијевања од нон-Хоџкин лимфома.

Графикон 7.46. Стопа инциденце вирусног хепатитиса Б у периоду 2009-2013. године
Incidence rates of hepatitis virosa acuta B, 2009-2013

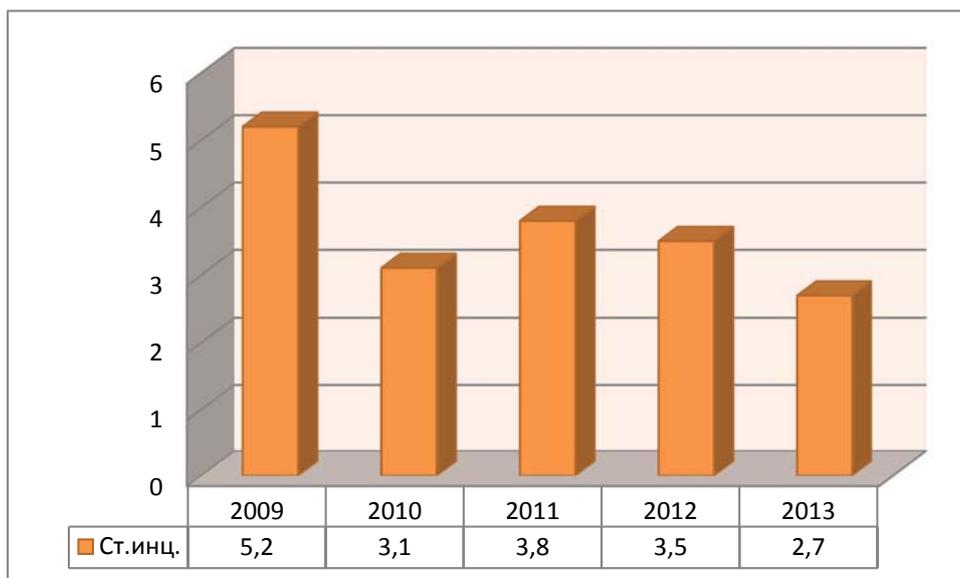

Акутни вирусни хепатитис Ц (Hepatitis virosa acuta C) – У 2013. години регистрована су 37 случаја овог обољења са инциденцом 2,7‰ и процентуалним учешћем од 11,71%, што представља лагани пад у односу на 2012 годину (графикон 7.47). Међутим, током 2013. године пријављена су 4 болесника која су умрла од посљедица ове болести. Кривуља на дијаграму има блажи осцилаторни карактер са наизмјеничним смањењима и повећањима инциденце, али је ипак најнижа вриједност инциденце у овом петогодишњем периоду регистрована у 2013. години.

Свјетска здравствена организација (WHO) процјењује да преко 170 милиона људи у свијету живи са ХЦВ инфекцијом, а око 12 милиона људи је коинфицирано са ХИВ/ХЦВ. Међутим, око 80% инфицираних током времена развија хронично оштећење јетре, које ако се не лијечи на вријеме може да прогредира у цирозу или примарни рак јетре. Вирус хепатитиса Ц се преноси путем крви, рјеђе сексуалним контактом и са мајке на дијете у току трудноће. ХИВ инфекција повећава степен ризика за трансмисију ХЦВ сексуалним контактом и са мајке на дијете у току трудноће. Трансмисија путем крви подразумијева трансфузију заражене крви и крвних продуката (догађало се прије 1991. године), кориштење истог бријача, маказица, четкице за зубе, кориштење лоше стерилисане опреме, кориштење нестерилисане опреме приликом тетовирања или пирсинга.

Хепатитис Ц се често назива „тихом болешћу“ јер мање од 5% пацијената се јавља непосредно по стицању инфекције. Мали проценат пацијената (око 15 до 30%) ће сами „елиминисати“ вирус, а у око 70 до 85% пацијената развиће се хронични хепатитис. Ток хроничне болести је различит, али трећина пацијената са хроничним хепатитисом ће развити озбиљно обољење јетре 15 до 25 година након инфекције.

Графикон 7.47. Стопа инциденце акутног вирусног хепатитиса Ц у периоду 2009-2013. године
/Incidence rates of hepatitis virosa acuta C, 2009-2013

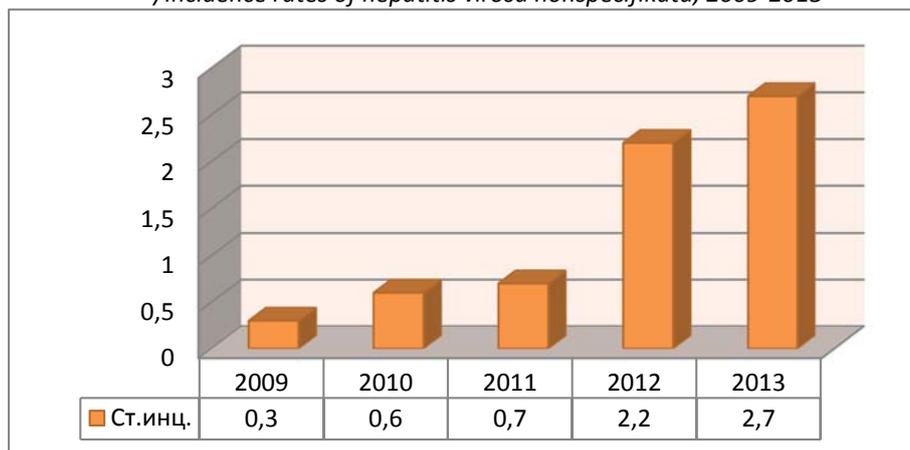

Вирусни неспецифични хепатитис (Hepatitis virosa non specificata) – Под овим хепатитисом се подразумеје свако неозначено обољење јетре са коматозним стањем, узроковано вирусом као и неозначено запаљење јетре без коме, али такође узроковано вирусом.

Евидентирано је 37 случајева у 2013. години, са инциденцом 2,7‰ и процентуалним учешћем од 11,71% у групи осталих заразних обољења. На графикону 7.48 се констатује прогресиван раст морбидитета ове болести у посматраном петогодишњем периоду од 2009 до 2013 године.

Графикон 7.48. Стопа инциденце акутног вирусног неспецифичног хепатитиса у периоду 2009-2013. године

/Incidence rates of hepatitis virosa nonspecificata, 2009-2013

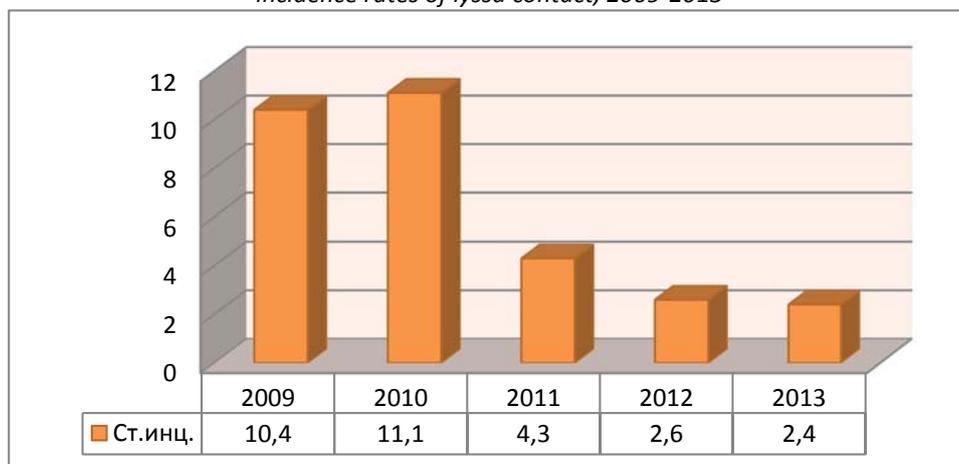
Контакт и изложеност бјеснилу (Lyssa kontakt) - У 2013. години пријављена су 34 случаја изложености бјеснилу са инциденцом 2,4‰ и процентуалним учешћем од 10,76%, што представља пад у односу на претходну годину и претходни четворогодишњи период (графикон 7.49). Неопходно је спроводити сљедеће мјере како би се становништво заштитило од ове смртоносне болести, а то су:

- Редовно вакцинисање паса и мачака.

- Едукација власника животиња и јавности о важности рестриктивних мјера према псима и мачкама.
- Спровођење активног надзора бјеснила код животиња.
- Правилна контрола паса и мачака луталица.
- Пријављивања животиња сумњивих на бјеснило.
- Затварање у карантин и клиничко посматрање током 10 дана сваког здравог пса или мачке који су повриједили или ујели човека.
- Обавезно и хитно слање материјала на преглед – све кућне љубимце који показују знаке сумњиве на бјеснило треба жртвовати и прегледати на бјеснило.
- Све дивље животиње које су ујеле човјека одмах жртвовати и послати материјал на преглед.
- Перорална имунизација резервоара помоћу атенуиране и рекомбиноване вакцине – бацање мамаца са вакцином из ваздуха показало се ефикасном мјером у елиминацији бјеснила лисица.
- Вакцинација лица која су професионално изложена повећаном ризику од инфекције према Правилнику о имунизацији и хемопрофилакти РС (ветеринари, шумари, лабораторијски и теренски радници који раде у вези са бјеснилом, као и лица која бораве у току дужег периода у ендемским предјелима).

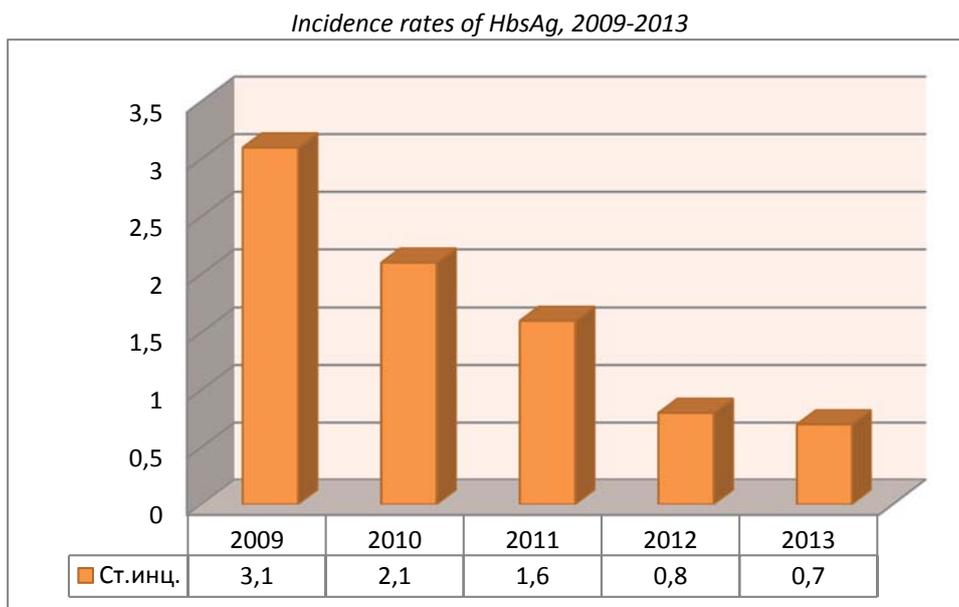
Графикон 7.49. Стопа инциденце контактне изложености бјеснилу у периоду 2009-2013. године

Incidence rates of lyssa contact, 2009-2013

Носилаштво HbsAg – Током 2013. године евидентирано је 10 случајева носилаштва HbsAg са стопом инциденце 0.7‰ што представља процентуално учешће од 3,17%. Посматрајући морбидитет хроничне антигенемије, уочава се да је током посљедњих неколико година запажен лагани пад од 2009. године када је инциденца износила 3.1‰ (графикон 7.50).

Графикон 7.50. Стопа инциденце ХБсАг носилаштва у периоду 2009.-2013.

Вирусна упала мозга (Encephalitis viralis) – У 2013. години регистровано је 5 случајева овог обољења са инциденцом 0.4‰ и процентуалним учешћем од 1,58%. Разлике у односу на претходан период су занемариве. Од посљедица ове болести један болесник је умро у 2013. години.

У спречавању енцефалитиса се не може превентивно дјеловати, осим што се може покушати спријечити настанак болести које могу довести до енцефалитиса. Имунизацијом се може спријечити онај енцефалитис који прати дјечије заразне болести. Такође, оне врсте енцефалитиса чији се узрочници преносе инсектима, спречавају се тако да се сузбијају инескти или се користи заштита од њихових убода.

Акутна флакцидна парализа (AFP) – Током 2013. године пријављена су 2 случаја АФП-а, са инциденцом 0.1‰ и процентуалним учешћем од 0,63%.

Постоји проблем недовољног разумијевања значаја активног надзора и пријављивања случајева АФП-а од стране клиничара што отежава сарадњу са епидемиолозима и угрожава сензитивност система откривања и пријављивања АФП-е.

Епидемије полиомијелитиса које су се појавиле у периоду од 2003 до 2006 године, представљају доказ да се полиомијелитис може брзо проширити у цијелом свијету, нарочито у подручјима која су означена као подручја ослобођена од полиомијелитиса. Иако је европски регион 2002 године, сертификован као регион слобођен од полиомијелитиса, земље у овом региону су и даље изложене ризику од постојеће трансмисије дивљег полиовируса.

У складу са Законом о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник Републике Српске“ број: 14/10) (у даљем тексту: Закон) случајеви акутне млигаве парализе у Републици Српској подлијежу обавезном пријављивању, у циљу предузимања свих потребних мјера предвиђених наведеним Законом (члан 6). Такође, овај Закон дефинише и опште, посебне, ванредне и остале мјере које институције и појединци треба да спроводе с намјером спречавања и сузбијања ширења заразних болести (чланови 8, 9, 10, и 11). Чланом 20. Закона дефинисано је и да овлаштена здравствена установа обавезно врши епидемиолошки надзор и спроводи редовну едукацију и информисање запослених радника, пацијената и становништва о кретању заразних болести, о карактеристикама појединих заразних болести, мјерама заштите, као и

тренутној епидемиолошкој ситуацији. Дом здравља на чијем подручју се појавила заразна болест врши епидемиолошко истраживање на терену ради раног откривања извора заразе, путева преношења заразних болести, брзе дијагностике, изолације, лијечења и предузимања других мјера које природа болести налаже, како би се спријечило или умањило даље ширење болести. Институт за јавно здравство Републике Српске на захтјев дома здравља, пружа стручну помоћ за спречавање даљег ширења и сузбијање настале заразне болести.

Носилаштво HCV антитијела (anti HCV) – Током 2013. године није регистрован ниједан случај носилаштва HCV антитијела.

7.8. ПАРАЗИТАРНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ / Parasitic communicable diseases

У 2013. године регистровано је укупно 274 обољелих од паразитарних заразних болести, тако да се по учесталости и даље налазе на четвртом мјесту са 1,64% учешћа у укупном оболијевању од заразних болести. Стопа инциденце паразитарних заразних болести у 2013. години је 19,6‰. Од укупног броја регистрованих паразитарних болести сви обољели се односе на свраб, јер нису пријављене друге врсте паразитарних болести.

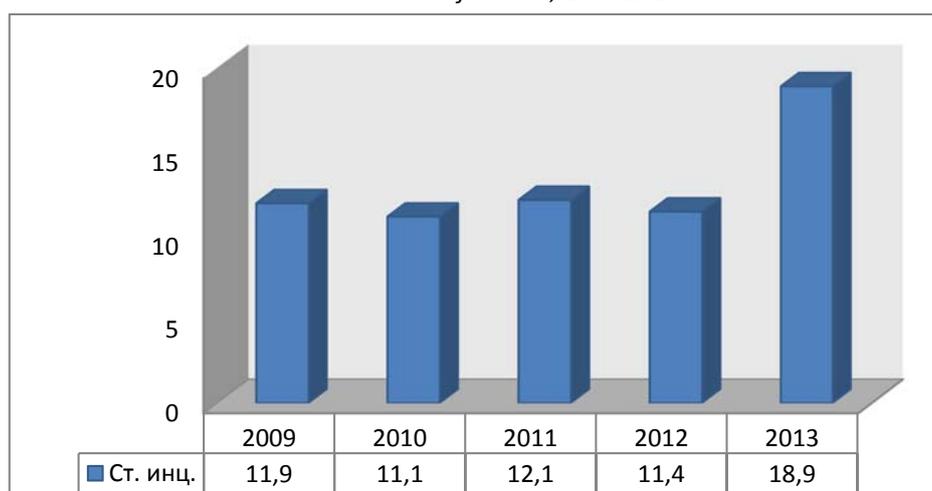
Свраб (Scabies) – Као што је већ наведено у току 2013. године пријављено је укупно 274 обољелих од скабијеса, а стопа инциденце била је 19,6‰.

Посматрајући претходни четворогодишњи период од 2009 до 2012 године, није било значајних осцилација у оболијевању, међутим у 2013. години дошло је до повећања броја обољелих у односу на претходне четири године, тако да се биљежи пораст стопе морбидитета са 11,4‰ у 2012 години на 19,6‰ у 2013. години, (графикон 7.51). Имајући у виду чињеницу да је у 2013. години дошло до повећања стопе морбидитета од скабијеса, можемо констатовати да скабијес и даље представља одређени здравствени проблем.

С обзиром да је појава и одржавање ове паразитарне болести везана и за социјално економске услове, смањењу морбидитета скабијеса могу значајно допринијети активности на побошљању социјално-економских услова живота и провођењу санитарно хигијенских мјера, које се нарочито односе на мјере личне и колективне хигијене са посебним нагласком на установе са колективним боравком и смјештајем.

Графикон 7.51. Стопа морбидитета скабијеса у периоду 2009-2013. год.

Incidence rates of scabies, 2009-2013

Маларија (Malaria) – У 2013. години, није регистрован ни један случај ове болести, међутим, у посматраном периоду један случај је регистрован у 2012. години, а ради се о импортованом случају код особе која је сезонски радила и боравила у Габону (Африка), те је из тих разлога маларија и споменута и у овогодшњем извјештају.

7.9. ТРАНСМИСИВНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ/ Transmissible communicable diseases

У 2013. години трансмисивне заразне болести налазе се на петом мјесту по учесталости појединих група заразних обољења, са 142 регистрована случаја, стопом инциденце од 10,1‰ и 0,85% учешћа међу групама заразних болести.

У овој групи пријављена је само Лајмска болест 142 случаја обољелих, с тим да је у ову болест укључен и мигрирајући еритем (*Erythema migrans*), као почетни стадијум Лајмске болести.

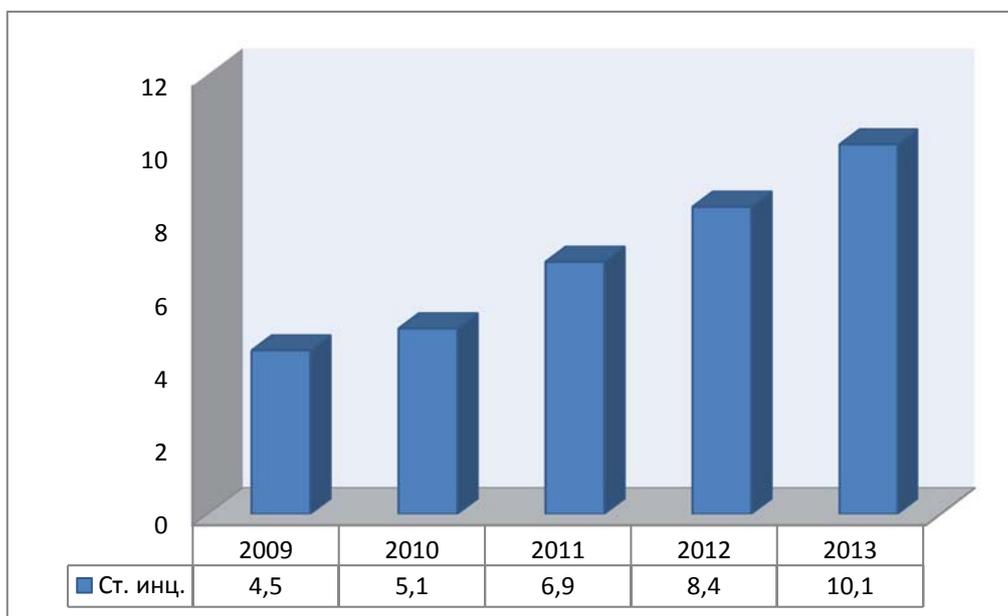
Лајмска болест (Morbus Lyme) – Као што је већ и наведено, у току 2013. године регистрована су 142 случаја обољелих од Лајмске болести са стопом инциденце од 10,1‰.

Анализом кретања стопе морбидитета Лајмске болести у посматраном периоду од 2009. до 2013. године запажа се константан пораст оболијевања од ове болести (графикон 7.52).

У циљу контроле и надзора појаве и ширења Лајмске болести велики значај има провођење мјера личне заштите приликом боравка у природи и преглед површине тијела након повратка из природе. У случају уједа/угриза крпеља неопходно је благовремено јављање у здравствену установу ради правилног уклањања крпеља са површине коже и провођења мјера здравственог надзора.

Графикон 7.52. Стопа инциденце *M. Lyme* у периоду 2009-2013. године

Incidence rates of M. Lyme, 2009-2013

7.10. ПОЛНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ/ Sexually transmitted diseases

Током 2013. године пријављено је укупно 107 обољелих од полних заразних болести са стопом морбидитета од 7,6‰ и 0,64 % учешћа у укупном оболијевању од заразних болести, тако да се ова група заразних болести и даље налази на шестом мјесту по процентуалном учешћу међу заразним болестима. Стварно оболијевање од ових болести је вјероватно веће, јер се због саме природе ових обољења, културолошких разлога (присутност стигме и дискриминације), јављања љекару у приватном медицинском сектору, ове болести углавном нередовно и недовољно пријављују.

Број обољелих, стопа морбидитета и процентуално учешће појединих полних заразних болести у односу на укупан број полних заразних болести у 2013. години приказани су на табели 7.12 и графиконима 7.53 и 7.54.

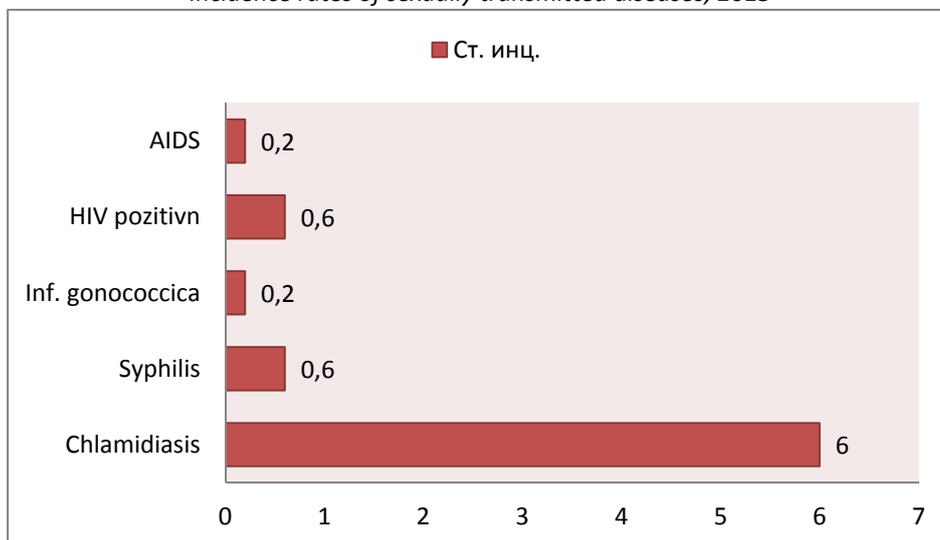
Табела 7.12. Учесталост полних заразних болести у 2013. години

Sexually transmitted diseases, 2012

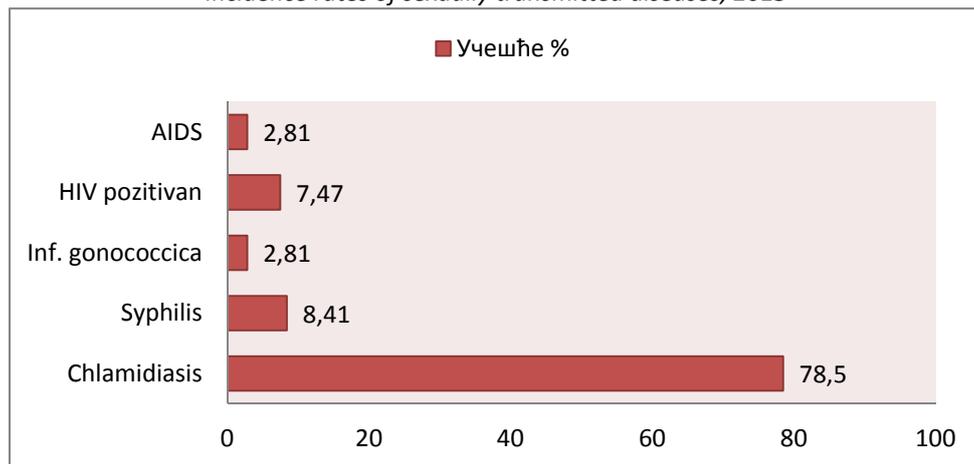
Врста болести Diagnosis	Број обољелих Number	Стопа инциденце (‰) Inc.rate	(%)
Chlamidiasis	84	6,0	78,50
Syphilis	9	0,6	8,41
HIV позитивност	8	0,6	7,47
Infectio gonococcica	3	0,2	2,81
AIDS	3	0,2	2,81
УКУПНО	107	7,6	100,00

Графикон 7.53. Стопа инциденце полних заразних болести у 2013. години

Incidence rates of sexually transmitted diseases, 2013

Графикон 7.54. Учешће појединих полних заразних болести у укупном оболијевању од полних заразних болести у 2013. години
Incidence rates of sexually transmitted diseases, 2013

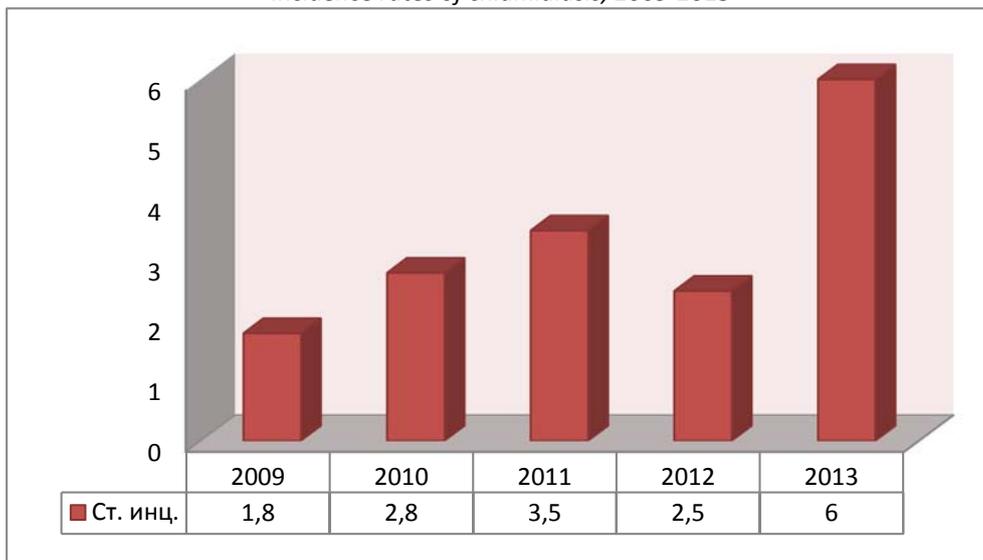

Хламидијаза (Chlamidiasis) - Током 2013. године евидентирана су 84 случаја гениталне хламидијазе, стопа морбидитета је износила 6,0‰, а проценат учешћа међу полним заразним болестима 78,50%.

Анализом кретања морбидитета хламидијазе у посматраном периоду констатујемо да је у 2013. години стопа морбидитета значајно порасла (6,0‰) у односу на претходне године, а најнижа вриједност од 1,8‰ забиљежена је у 2009 години, (графикон 7.55). Разлог порасту стопе оболијевања највјероватније се може приписати бољем пријављивању ове болести.

Графикон 7.55. Стопа инциденце хламидијазе у периоду 2009-2013. године

Incidence rates of chlamidiasis, 2009-2013

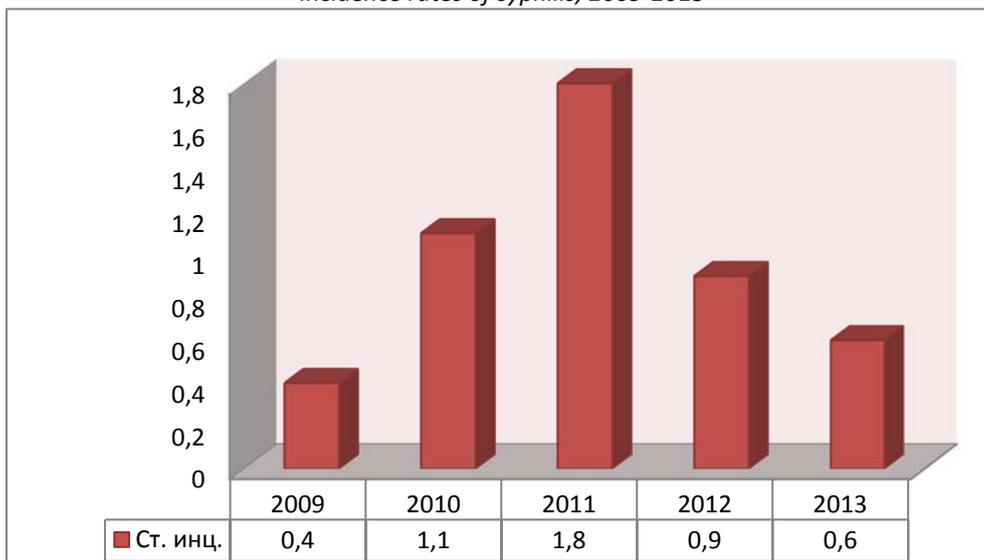

Сифилис (Syphilis – Lues) – У 2013. години је пријављено 9 случајева сифилиса са стопом инциденце од 0,6‰ и процентуалним учешћем од 8,41% у укупном оболијевању од полних заразних болести.

У посматраном периоду, уочавамо да је стопа оболијевања од сифиласа имала тренд раста од 0,4‰ у 2009. години до 1,8‰ у 2011. години, а након тога долази до постепеног пада у 2012. и 2013. години кад се инциденца зауставила на горе поменутој вриједности од 0,6‰ (графикон 7.56).

Графикон 7.56. Стопа инциденце сифилиса у периоду 2009-2013. године

Incidence rates of syphilis, 2009-2013

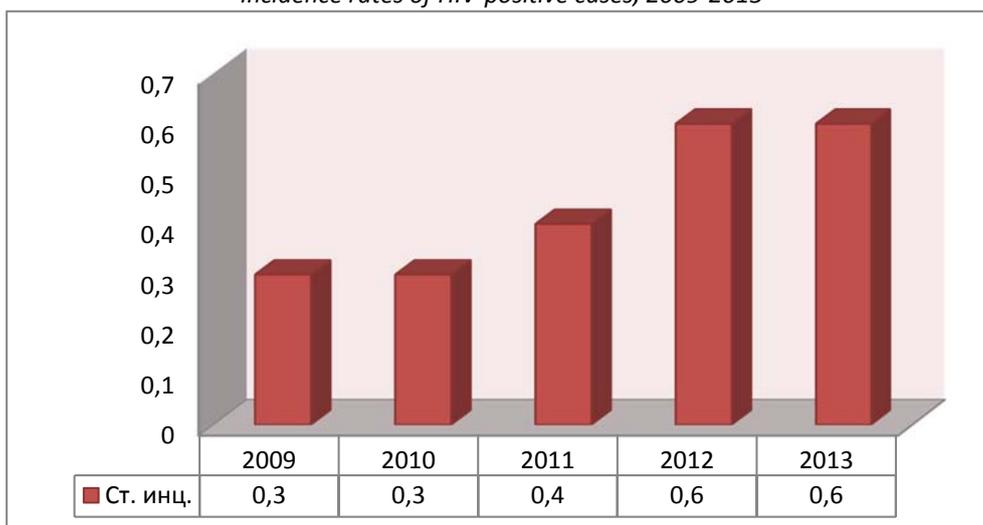

ХИВ позитивност (HIV +) – Током 2013. године откривено је 8 HIV позитивних особа, тако да је стопа оболијевања износила 0,6‰, а проценат учешћа међу полним заразним болестима 7,47 %.

Анализирајући посматрани период уочава се да се број новооткривених ХИВ позитивних особа полако повећава од 2009. године када је регистрована стопа морбидитета од 0,3‰, до 2013. године, када се региструје стопа од 0,6‰ која је иста као и у претходној 2012. години, (графикон 7.57). Повећана учесталост откривања ХИВ позитивних особа вјероватно је последица веће доступности и могућности тестирања кроз центре за добровољно, повјерљиво и анонимно савјетовање и тестирање као и других активности које се реализују кроз ХИВ/АИДС пројекат у Републици Српској и БиХ.

Графикон 7.57. Стопа инциденце HIV позитивних у периоду 2009 - 2013. године

Incidence rates of HIV-positive cases, 2009-2013

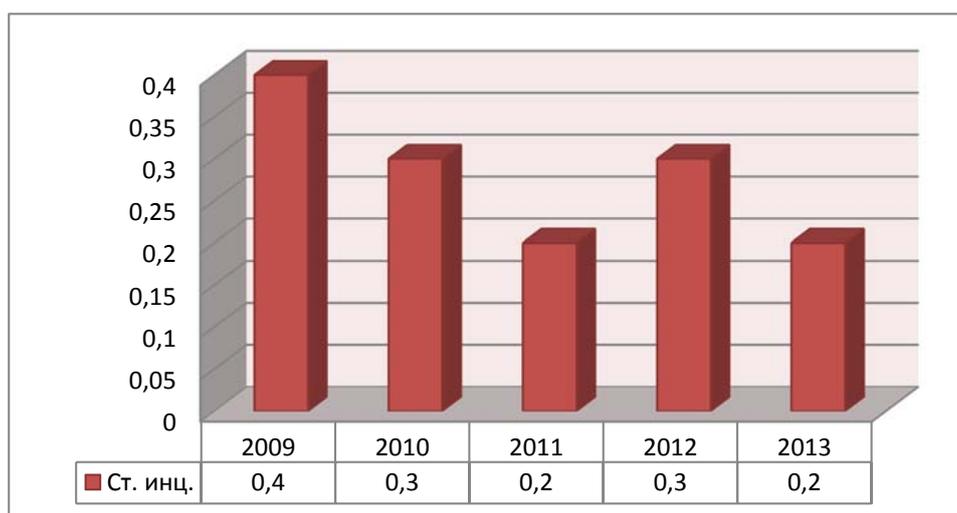
Гонореја-Трипер (*Infectio gonococcica*) – У 2013. години евидентирана су 3 случаја гонореје, стопа инциденце износила је $0,2\text{‰}$, а проценат учешћа у укупном морбидитету међу полним заразним болестима 2,81%.

У периоду 2009 до 2013 године, инциденца се кретала у благим осцилацијама са највишом стопом у 2009 ($0,4\text{‰}$), и најнижом у 2011. и 2013. години ($0,2\text{‰}$), док је у 2010 и 2012 години, инциденције била $0,3\text{‰}$ (графикон 7.58).

Као што је већ наведено и за остале полне заразне болести стварни морбидитет за ову групу заразних обољења је већи, за гонореју је та чињеница најизраженија јер се ова болест објективно далеко више јавља, а најлошије и најрјеђе пријављује, те се може рећи да представља индикатор лошег пријављивања.

Графикон 7.58. Стопа инциденце гонореје у периоду 2009-2013. године

Incidence rates of infectio gonococcica, 2009-2013

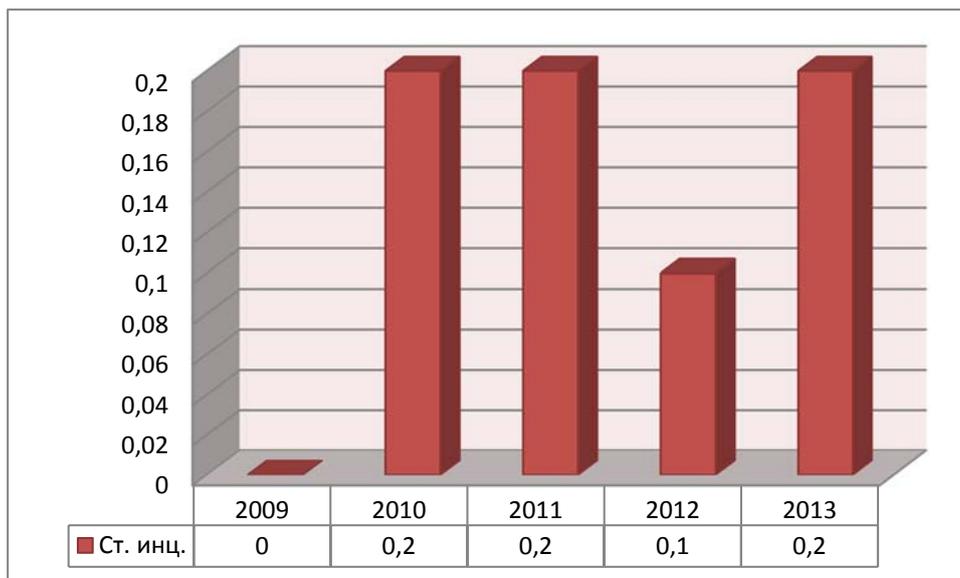
СИДА (AIDS) – Током 2013. године пријављене су три обољеле особе од сиде, од којих је један имао леталан исход.

Анализом кретања стопе морбидитета у петогодишњем периоду уочавају се појединачни случајеви оболијевања од сиде, с тим да у 2009 години, није пријављен ни један случај ове болести, (графикон 7.59).

Утицај на ниску стопу морбидитета од АИДС-а поред наведених разлога за остале полне заразне болести, вјероватно има раније откривање особа које су заражене вирусом ХИВ-а, а након тога благовремено укључивање високоактивне антиретровирусне терапије за ХИВ позитивне особе које су под надзором здравствене службе. Обољели су се углавном јављали љекару у одмаклој фази ове болести, када терапијски третман има лошије резултате, тако да је један случај имао смртни исход. Када је у питању ова болест и даље је изражена присутност дискриминације и стигматизације, што негативно утиче на благовремено откривање и ток болести, чему треба посветити посебну пажњу.

Графикон 7.59. Стопа инциденце АИДС-а у периоду 2009-2013. године

/ Incidence rates of AIDS, 2009-2013

7.11. АНТРОПОЗООНОЗЕ / Anthroozoonosis

Током 2013. године пријављено је 80 обољелих од антропозооза са стопом инциденце од 5,7‰ и процентом учешћа од 0,48% у укупном оболијевању од заразних болести, па се антропозоозе у 2013 години, по проценту учешћа налазе на предпоследњем седмом мјесту међу групама заразних болести. На првом мјесту међу евидентираним зоозама у 2013. години је трихинелоза са 26 обољелих, затим Q-грозница 17, бруцелоза је на трећем мјесту са 16 обољелих, па онда ехинококоза 8, лептоспироза 5 и на крају хеморагична грозница са бубрежним синдромом и токсоплазмоза са по 4 обољела. У 2013. години нису регистровани обољели од антракса, туларемије, тетануса и лајшманијазе. Број обољелих, стопа инциденце и проценат учешћа појединих антропозооза у 2013 години, приказани су на табели 7.13 и графиконима 7.60 и 7.61.

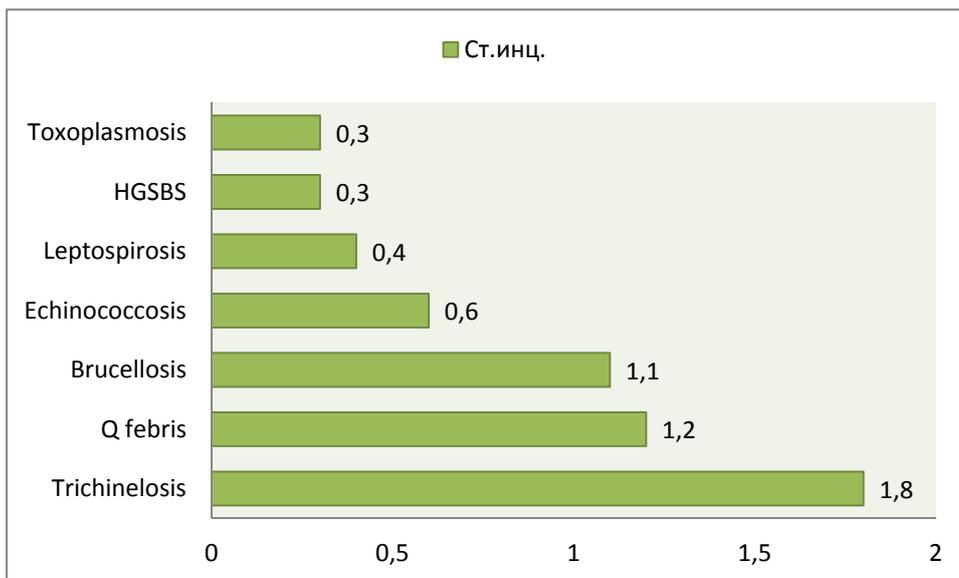
Табела 7.13. Учесталост антропозооза у 2013. години

/Anthroozoonoses, 2013

Врста болести Diagnosis	Број обољелих Number	Ст. инциденце(‰) Inc. rate	%
Trichinellosis	26	1,8	32,50
Q febris	17	1,2	21,25
Brucellosis	16	1,1	20,00
Echinococcosis	8	0,6	10,00
Leptospirosis	5	0,4	6,25
HGSBS	4	0,3	5,00
Toxoplasmosis	4	0,3	5,00
Anthrax	0	0,0	0,00
Tularemia	0	0,0	0,00
Tetanus	0	0,0	0,00
Leishmaniasis	0	0,0	0,00
УКУПНО - TOTAL	80	5,7	100,00

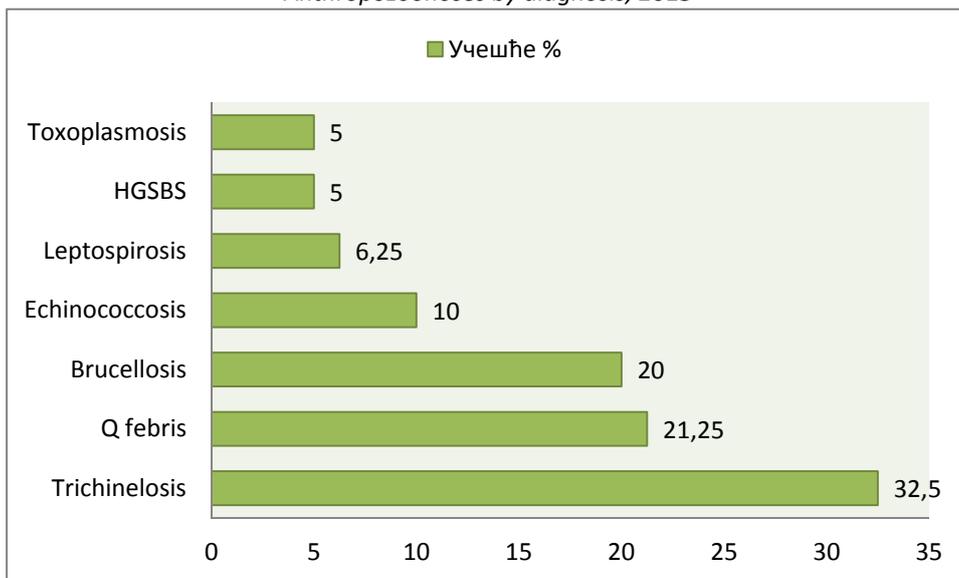
Графикон 7.60. Стопа инциденце антропозооза у 2013. години

/Incidence rates of anthroozoonoses, 2013

Графикон 7.61. Учешће појединих антропозооза у укупном оболијевању од антропозооза у 2013. години

Anthroozoonoses by diagnosis, 2013

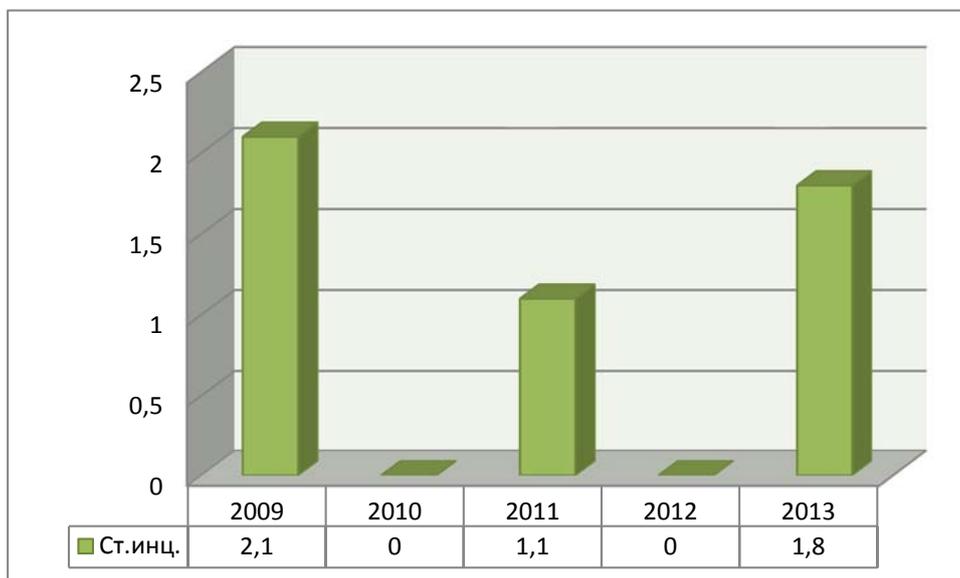

Трихинелоза (Trichinellosis) - У 2013. години пријављено је 26 случајева трихинелозе са стопом инциденце од 1,8‰ и процентом учешћа од 32,50% у укупном оболијевању од антропозооза.

Анализирањем кретања стопе инциденце трихинелозе у петогодишњем периоду од 2009-2013 године, констатује се осцилаторно кретање стим да је највећа вриједност од 21,1‰ забиљежена 2009 године. У 2010 години није пријављен ни нједан случај, да би у 2011, дошло до скока кривуље када је стопа износила 1,1‰. У 2012. се опет не регистрије ни један случај и на крају посматраног периода у 2013 години се биљежи напријед наведена вриједност инциденце од 1,8‰ (графикон 7.62). У 2013. години су забиљежене 2 епидемије трихинелозе и то једна на подручју општине Зворник, а друга на подручју општине Бијељина. У циљу надзора и контроле трихинелозе неопходно је континуирано предузимање и провођење мјера превенције и то уништавање мишоликих глодара као резервоара узрочника трихинелозе, хигијенско уклањање отпадних материја и као најважнија мјера – контрола здравствене исправности свињског меса приликом клања (узорок на трихинелу спиралис).

Графикон 7.62. Стопа инциденце трихинелозе у периоду 2009-2013. године

/Incidence rates of Trichinellosis during 2009-2013

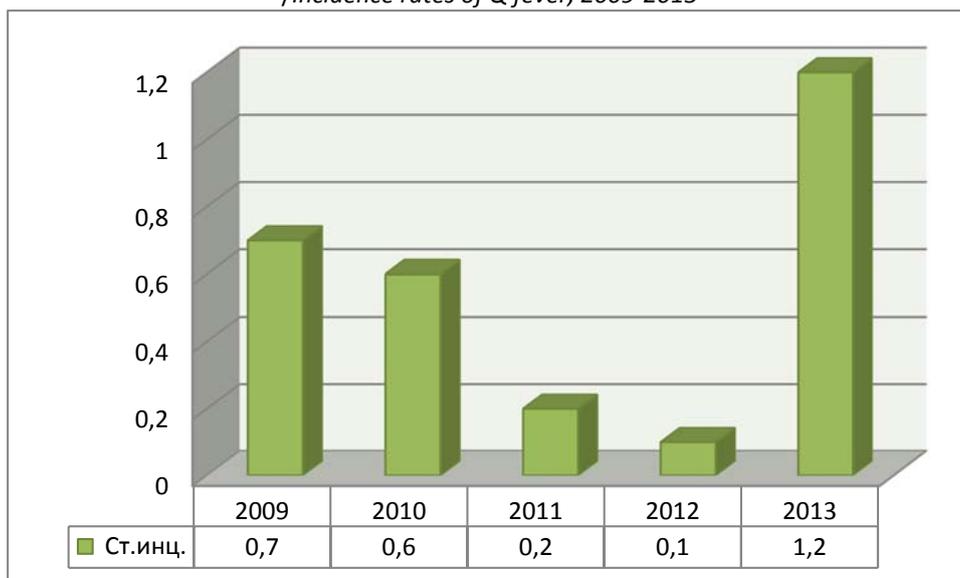

Кју грозница (Q-febris) - Током 2013 године је евидентирано 17 обољелих од Q грознице са стопом инциденце од 1,2‰ и процентом партиципације од 21,25% у укупном оболијевању од зооза.

У посматраном петогодишњем периоду стопа инциденце Q грознице је имала тенденцију пада од 2009 до 2012 године, када је забиљежена најнижа вриједност од 0,1‰, да би у 2013 години, дошло до пораста броја обољелих када се констатује највиша горе наведена вриједност инциденце од 1,2‰ (графикон 7.63).

Графикон 7.63. Стопа инциденце Q грознице у периоду 2009-2013. године

/Incidence rates of Q fever, 2009-2013

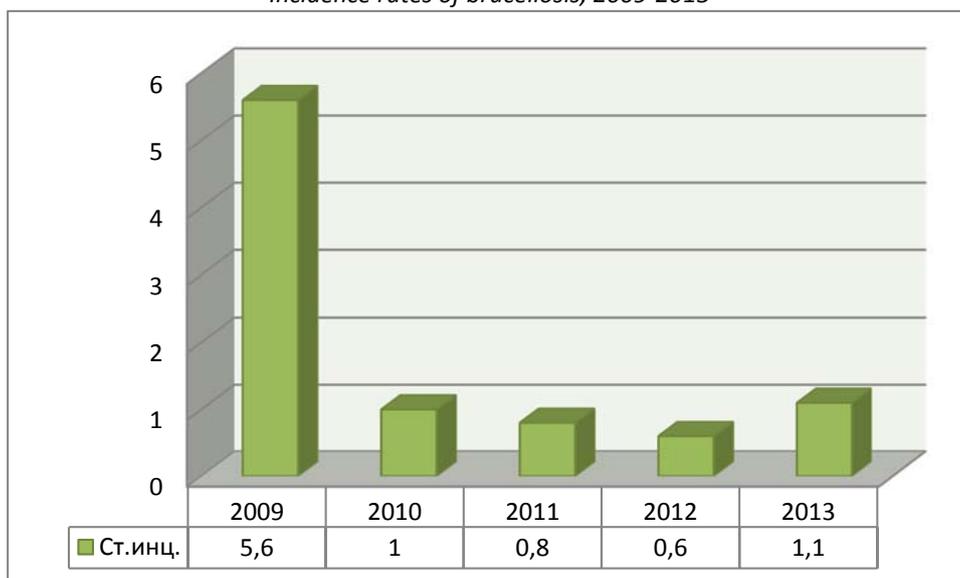

Бруцелоза (Brucellosis) – У току 2013. године регистровано је 16 обољелих од бруцелозе, стопа оболијевања је износила $1,1\text{‰}$, а проценат учешћа међу антропозоозама 20,00%.

Током посматраног петогодишњег периода највиша стопа инциденце је евидентирана 2009. године и то $5,6\text{‰}$, затим у наредне три године значајно пада и у посљедњој посматраној 2013. години долази до малог пораста у односу на претходне три године. Велика епидемија бруцелозе у Републици Српској је почела прије овог посматраног петогодишњег периода односно 2007 године, а врхунац епидемије је био у 2008. години са 216 обољелих. Захваљујући свеобухватним противепизоотиолошким и противепидемијским мјерама, број обољелих у 2009. години се смањио на 79 са стопом инциденце од $5,6\text{‰}$, а тренд пада оболијевања као што је напријед речено је настављен и у следеће три године са најнижом стопом у 2012 години од $0,6\text{‰}$, а у посљедњој посматраној години долази до малог пораста инциденце на вриједност од $1,1\text{‰}$ (графикон 7.64).

Графикон 7.64. Стопа инциденце бруцелозе у периоду 2009-2013. године

Incidence rates of brucellosis, 2009-2013

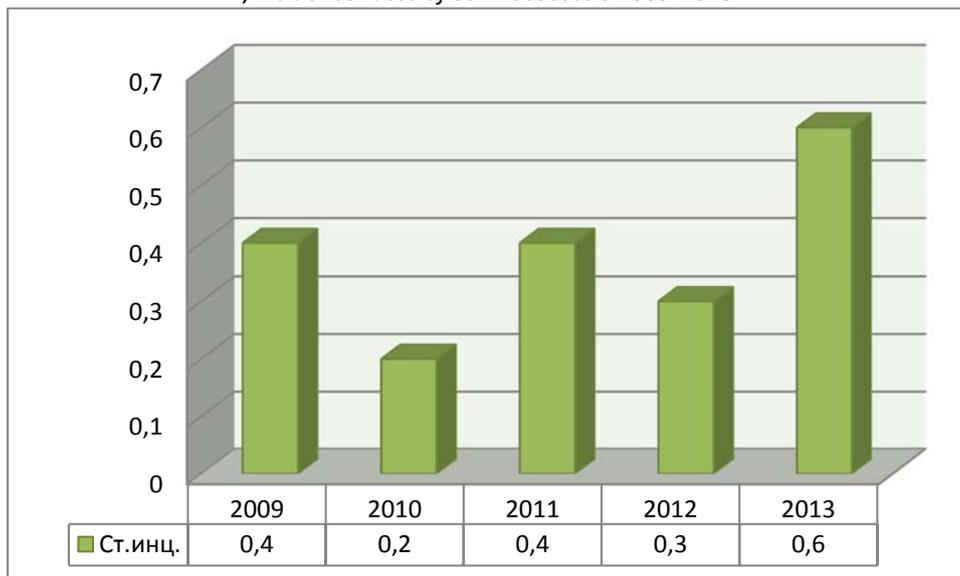

Ехинококоза (Echinococcosis) – Током 2013. године пријављено је 8 обољелих од ехинококозе, тако да стопа инциденце износи 0,6‰, а проценат учешћа 10% у укупном оболијевању од антропозооза.

Учесталост ехинококозе у Републици Српској није висока, тако да се сваке године евидентира по неколико случајева ове болести. Стопа инциденце се кретала у распону од 0,2‰ у 2010. до 0,6‰ у 2013. години када је евидентирана највиша горе поменута вриједност од 0,6‰ (графикон 7.65).

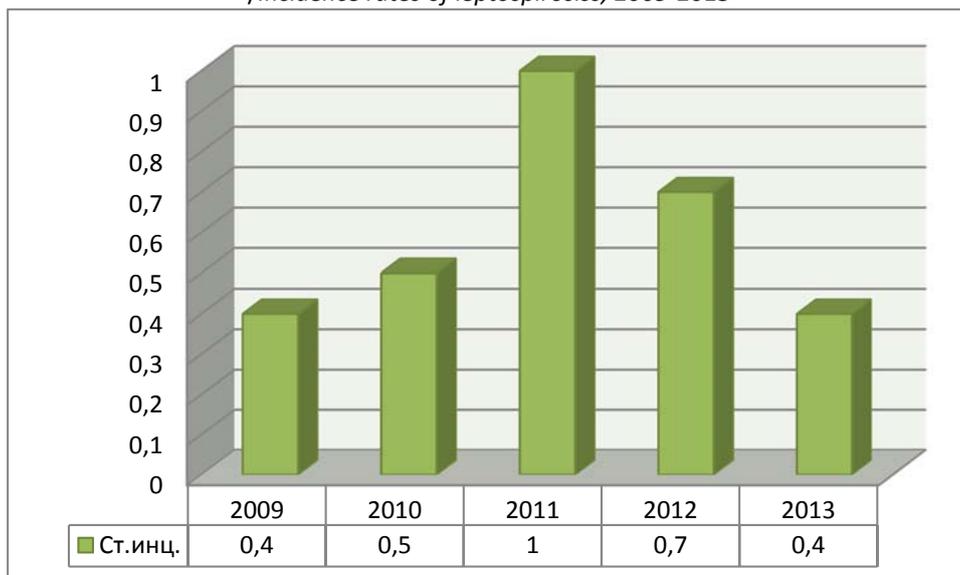
Графикон 7.65. Стопа инциденце ехинококозе у периоду од 2009-2013. године

/Incidence rates of echinococcosis 2009-2013

Лептоспироза (Leptospirosis) – У 2013. години пријављено је 5 обољелих од лептоспирозе, са стопом инциденце од 0,4‰ и учешћем од 6,25% у укупном оболијевању од антропозооза. Анализом оболијевања од лептоспирозе у претходном петогодишњем периоду уочава се тренд раста стопе инциденце од 2009 до 2011 године, када је износила 1‰, у 2012. долази до извјесног пада, да би у 2013. години стопа пала на вриједност од 0,4‰ која је забиљежена и у почетној години овог петогодишњег периода, (графикон 7.66).

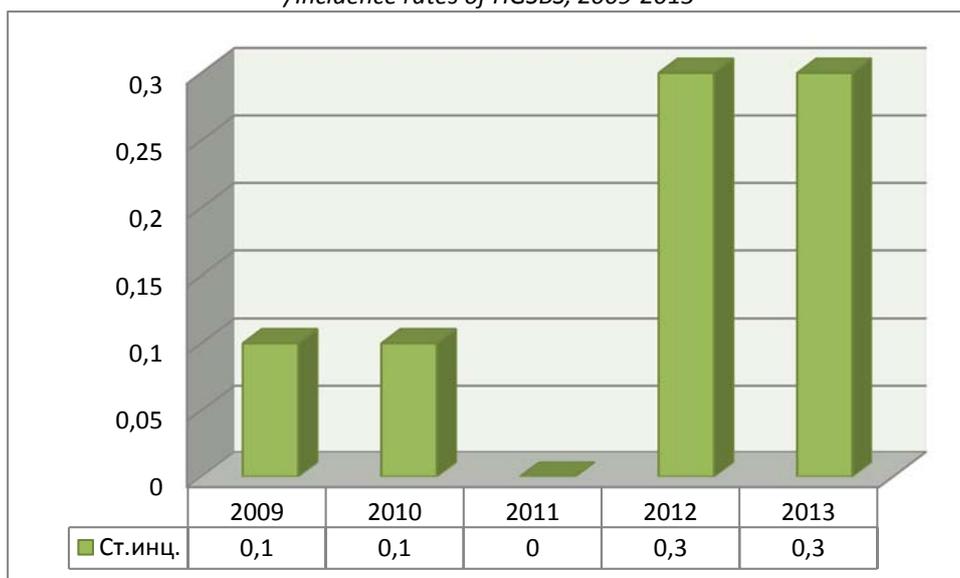
Графикон 7.66. Стопа инциденце лептоспирозе у периоду од 2009-2013. године
/Incidence rates of leptospirosis, 2009-2013

Хеморагична грозница са бубрежним синдромом (HGSBS) – Током 2013. године пријављена су 4 случаја хеморагичне грознице са бубрежним синдромом, па је стопа инциденце износила 0,3%, а проценат учешћа у укупном обољевању од антропозооза је 5,%.

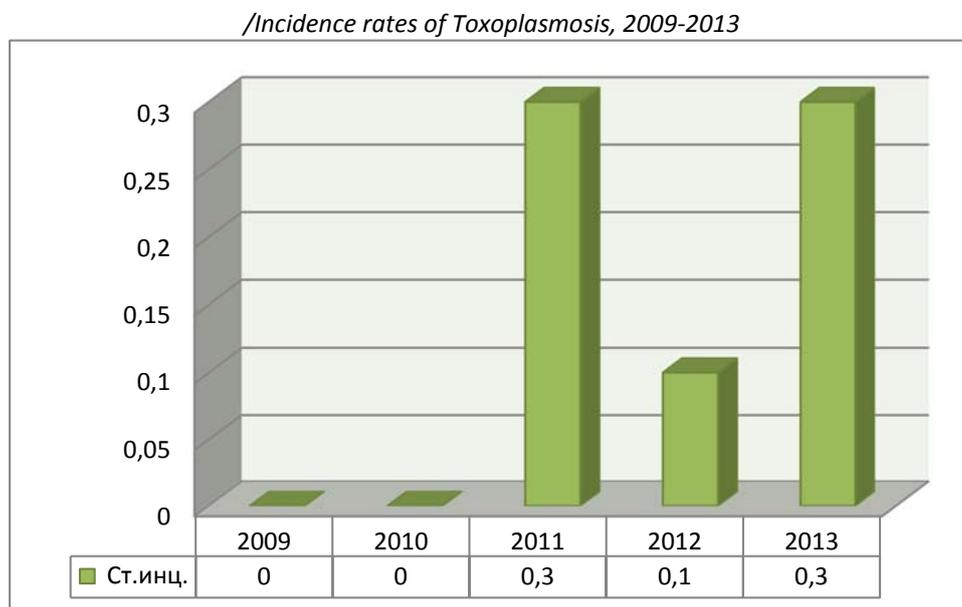
У прве двије године овог петогодишњег периода забиљежен је по један случај ове болести, у 2011 није регистрован ни један случај, а у 2012 и 2013 години, се евидентирају по 4 обољела (графикон 7.67). За превенцију односно ефикасан надзор и контролу хеморагичне грознице са бубрежним синдромом неопходно је обезбиједити провођење континуиране систематске дератизације, како би ниво мишоликих глодара резервоара ове болести свели на биолошки толерантан минимум, који није опасан за здравље људи и који не изазива велике економске штете.

Графикон 7.67. Стопа инциденце хеморагичне грознице са бубрежним синдромом у периоду од 2009-2013. године
/Incidence rates of HGSBS, 2009-2013

Токсоплазмоза (Toxoplasmosis) – У 2013. години пријављена су 4 случаја токсоплазмозе, са стопом инциденце од 0,3‰ и 5% учешћа у укупном оболијевању од антропозооза. У посматраном петогодишњем периоду ова болест није регистрована у 2009 и 2010 години. Током 2011 године пријављена су 4 обољела, у 2012 се региструју 2 случаја и на крају у 2013 години се биљежи иста стопа од 0,3‰ као и у 2011 години (графикон 7.68).

Графикон 7.68. Стопа инциденце токсоплазмозе у периоду од 2009-2013. године

Антракс (Anthrax) - Током 2013 године, није регистрован ни један случај антракса. У петогодишњем периоду од 2009-2013. године једино су пријављена 2 случаја ове болести у 2011 години.

Туларемија (Tularemia) - У 2013 години, није било регистрованих случајева туларемије. Током посматраног периода од 2009 до 2013 године, забиљежен је 1 случај туларемије у 2010 години.

Тетанус (Tetanus) - Током 2013 године није било пријављених случајева тетануса, као ни у претходном посматраном периоду, од 2009 године.

Лајшманијаза (Leishmaniasis) - У 2013 години није евидентиран ни један случај лајшманијазе. Током петогодишњег периода од 2009 до 2013. Године, код нас није пријављен ни један случај ове болести.

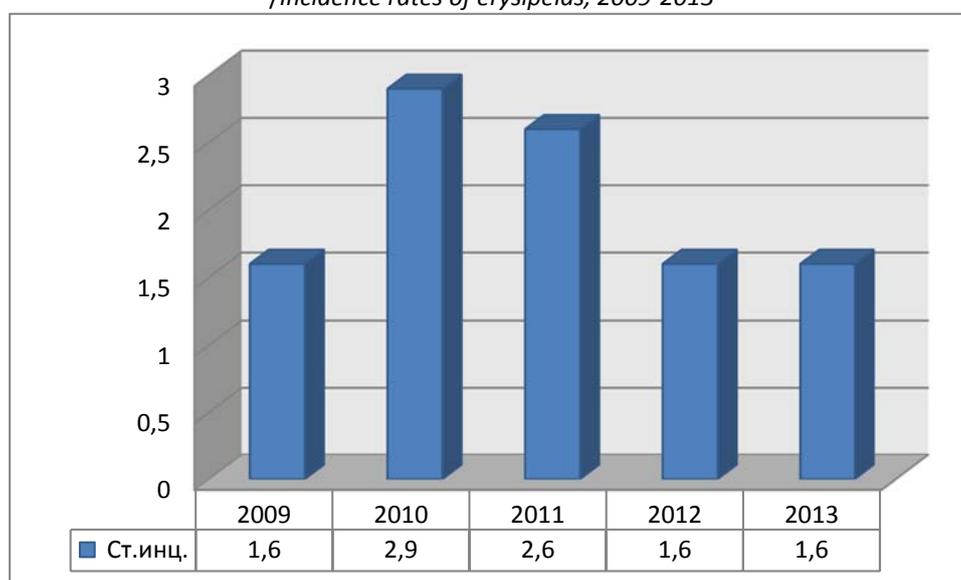
7.12. КОЖНЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ / Communicable skin diseases

Из ове групе заразних болести једино је пријављен еризипел. По учесталости јављања међу заразним болестима ова група се налази на посљедњем, осмом мјесту. У 2013. години пријављена су 22 обољела од еризипела са стопом инциденце од 1,6‰ и процентом учешћа од 0,13 % у укупном оболијевању од заразних болести.

Еризипел (Erysipelas) – Током 2013. године евидентирано је 22 обољелих од еризипела, те је стопа инциденце износила 1,6‰.

Анализирањем кретања еризипела у периоду од 2009 до 2013 године, констатујемо да је у 2009 години регистрована стопа од 1,6‰, у 2010 се биљежи највиша вриједност од 2,9‰, а у сљедеће три године инциденца опада и на крају посматраног периода у 2013 години се зауставља на горе поменутој вриједности од 1,6‰, која је забиљежена и у 2009 години, (графикон 7.69).

Графикон 7.69. Стопа инциденце еризипела у периоду 2009-2013. године
/Incidence rates of erysipelas, 2009-2013

7.13. ЭПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ / Epidemics of infectious diseases

Током 2013. године у Српској је регистровано 25 епидемија заразних болести. У тим епидемијама укупно је пријављено 1.246 обољелих, од чега 966 обољелих у капљичним епидемијама, 233 у алиментарним и 47 обољелих у контактним епидемијама. Није евидентиран ни један смртни случај у пријављеним епидемијама у 2013 години. На табели 7.14 приказане су основне карактеристике пријављених епидемија.

Табела 7.14. Регистроване епидемије у 2013. години

/Epidemics reported in 2013

Ред. бр. No	Епидемија/ шифра Epidemic/ICD-10 code	Мјесто/ Популација Location/ Population group	Број обољел. Number of cases	Трајање епидемије Duration	Узрочник Infecting organism	Пут преноса Transmission mode	Умрли Deaths
1.	Trichinellosis B75	Зворник (град, насеља, Рођевић, Економија)	5	30.12.2012-11.2.2013.	Trichinella spiralis	сушено свињско месо	-
2.	Intoxicatio alim. A05	Б. Лука, Вождовачка 3	4	26.1.2013.-31.1.2013	није доказан	пица, св. месо, палачинци	-
3.	Scarlatina A38	Приједор (вртић, школа)	14	16.1.2013.-30.1.2013	Streptococcus β haem.	аерогени	-
4.	Varicella B01	Подручје оп. К. Дубица	169	26.12.2012-9.7.2013.	Varicella-zoster virus	аерогено	-
5.	Varicella B01	Подручје оп. Нови Град	154	13.11.2012-30.1.2013.	Varicella-zoster virus	аерогено	-
6.	Varicella B01	Подручје оп. Приједор	46	20.11.2012-4.3.2013.	Varicella-zoster virus	аерогено	-
7.	Varicella B01	Подручје оп. Рогатица (град)	85	22.10.2012-12.2.13.	Varicella-zoster virus	аерогено	-
8.	Varicella B01	Подручје оп. Гацко (школа, обданиште)	39	31.10.2012-26.2.13.	Varicella-zoster virus	аерогено	-
9.	Hepatitis virosa A. B15	Подручје оп. Бијељина	28	15.8.2012-11.7.2013	Virus hepatitis A	контакт	-
10.	Trichinellosis B75	Подручје оп. Бијељина	20	20.2.2013-19.4.2013.	Trichinella spiralis	сушено месо дивље свиње	-
11.	Salmonellosis A02	Оп. Шамац (Баткуша, Обудовац)	67	18.4.2013.-13.5.2013	Salmonella enteritidis	Fast food сендвичи са прилозима	-
12.	Varicella B01	Подручје оп. Зворник	172	1.5.2013.-11.7.13.	Varicella-zoster virus	аерогено	-
13.	Salmonellosis A02	Град Б. Лука (Врбања)	11	28.5.2013.-7.6.2013.	Salmonella enteritidis	торта	-
14.	Salmonellosis A02	Подручје гр. Б. Лука (Мотике)	30	27.5.2013.-7.6.2013.	Salmonella enteritidis	торта	-
15.	Salmonellosis A02	Оп. Рогатица (породична епидемија)	4	5.5.2013.-20.5.2013.	Salmonella enteritidis	Колач са шлагом	-
16.	Salmonellosis A02	Оп. Градишка, више насеља	16	27.5.2013.-4.6.2013.	Salmonella enteritidis	торта	-
17.	Salmonellosis A02	Оп. К. Дубица, Срефлије, породична еп.	4	30.6.2013.-12.7.2013.	Salmonella enteritidis	торта	-

18.	Intoxicatio alim. A05	Б. Лука (Студентски дом)	64	6.7.2013.-18.7.2013.	Salmonella enteritidis	пилеће месо, ћуфте, колач	-
19.	Meningitis viralis A87	Оп. Прњавор, школска и предшкол. дјеца	19	22.8.2013. 11.10.2013	Није доказан	Није утврђен	-
20.	Salmonellosis A02	Приједор, Приједорчанка	8	19.9.2013.-2.10.2013.	Salmonella species	торта	-
21.	Varicella B01	Подручје оп. К. Дубица	22	15.9.2013 -31.10.013.	Varicella-zoster virus	аерогено	-
22.	Varicella B01	Оп. Градишка (Подграци)	40	25.10.2013 -15.11.013.	Varicella-zoster virus	аерогено	-
23.	Varicella B01	Оп. Приједор	166	15.10.2013 -31.12.013.	Varicella-zoster virus	аерогено	-
24.	Varicella B01	Оп. Прњавор	44	2.12.2013. -31.12.013.	Varicella-zoster virus	аерогено	-
25.	Varicella B01	Оп. Источно Сара-јево	15	10.12.2013 -31.12.013.	Varicella-zoster virus	аерогено	-

Од пријављених епидемија у 2013 години, најчешће су биле епидемије у којима је пут ширења био капљични и укупно је регистровано 12 таквих епидемија, 11 алиментарних и 2 контактне епидемије.

На табели 7.15 и 7.16, приказујемо број пријављених епидемија и њихово учешће према путевима ширења у 2013 и компаративно у 2012 години.

Табела 7.15. Број епидемија према путу трансмисије у 2013. и 2012. години

Number of epidemics by transmission mode, 2012 / 2013

Пут преноса <i>Transmission mode</i>	2012.	2013.
Алиментарни- <i>Alimentarius</i>	5	11
Аерогени- <i>Air-borne</i>	10	12
Контактни- <i>Contact</i>	6	2
Комбиновани- <i>Combinated</i>	-	-
Хидрични- <i>Water-born</i>	-	-
Непознат- <i>Unknown</i>	-	-
УКУПНО - TOTAL	21	25

Табела 7.16. Учешће (%) епидемија према путу преноса у 2013 и 2012. години

Percentage of epidemics by transmission mode , 2012-2013

Пут преноса <i>Percentage of epidemics by transmission mode , 2012-2013</i>	2012.	2013.
Алиментарни - <i>Alimentarius</i>	23,81	44,00
Аерогени- <i>Air-borne</i>	47,62	48,00
Контактни- <i>Contact</i>	28,57	8,00
Комбиновани- <i>Combinated</i>	0,00	0,00
Хидрични- <i>Water-born</i>	0,00	0,00
Непознат- <i>Unknown</i>	0,00	0,00
УКУПНО - TOTAL	100,00	100,00

У 2013 години, како се видини из табела 7.14, 7.15 и 7.16 по учесталости јављања на првом мјесту су **капљичне епидемије**, а разумије се и по броју обољелих. Укупно је током 2013 године евидентирано 12 капљичних епидемија у којима је пријављено 966 обољелих и то:

- 11 епидемија варичеле и
- 1 епидемије шарлаха.

Варичела се региструје током цијеле године и сваке године се јавља у епидемијској форми, јер у превенцији варичела код нас не постоје мјере специфичне заштите и управо се због тога ова болест сваке године јавља епидемијски у осјетљивој популацији која је била изложена изворима заразе и то првенствено код предшколске и школске дјеце, а сасвим ријетко и код одраслих особа.

У 2013 години, званично је пријављена једна епидемија **шарлаха** и то у дјечијем вртићу у Приједору. Укупно је у овој епидемији регистровано 14 обољелих. Код већине обољеле дјеце се углавном радило о лакшим клиничким облицима болести те су лијечени амбулантно.

Током 2013 године, пријављен је већи број обољелих од **грипа** у односу на претходну 2012 годину, те је укупно пријављено 3.467 обољелих са стопом инциденце од 247,6‰. У посматраном петогодишњем периоду инциденца грипе је имала осцилаторно кретање стим да је највећи број обољелих пријављен 2009. године када је стопа износила 528,4‰, а најмања инциденца од 77,4‰ је регистрована 2010 године. У 2013 години није било основа за проглашење епидемије грипа, па према томе није ни проглашена епидемија ове болести. У 2013 години у Републици Српској је на вријеме извршена вакцинација против грипа и то најугроженијих категорија становништва као и вакцинација комерцијалном вакцином.

Током 2013 године, што је видљиво на табелама 7.14, 7.15 и 7.16 по учесталости јављања на другом мјесту су **алиментарне епидемије**. Укупно је у 2013 године, евидентирано је 11 алиментарних епидемија у којима је пријављено 233 обољелих и то:

- 7 епидемије салмонелозе са 140 обољелих,
- 2 епидемије алиментарних интоксикација са 68 пријављених и
- 2 епидемије трихинелозе са 25 регистрованих случајева.

Дакле, у 2013 години, регистровано је **7 епидемија салмонелозе** са 140 обољелих. Пут преноса у 6 регистрованих епидемија су били колачи односно торта, а у једној од наведених епидемија fast food сендвичи са прилозима. У шест од седам регистрованих епидемија узрочник је била *Salmonella enteritidis*, а у једној епидемији узрочник је била *Salmonella species* (табела 7.14).

Као што је напријед наведено у току 2013 године, пријављене су и **2 епидемије алиментарних интоксикација**. Једна од тих епидемија је била мања породична епидемија са 4 обољеле особе, гдје су обољели конзумирали свињско месо, пицу и палачинке, а узрочник ове епидемије није утврђен. Друга епидемија се десила у Студентском дому у Б. Луци, критични оброк је био пилеће месо, ћуфте и колачи, а укупно је регистровано 64 обољелих. Узрочник ове епидемије је опет била *Salmonella enteritidis*.

Током 2013. године пријављене су и **2 епидемије трихинелозе** и то једна са 5 обољелих на подручју општине Зворник гдје је конзумирано сушено месо домаће свиње и друга на подручју општине Бијељина са 20 обољелих, а обољели су претходно конзумирали сушено месо дивље свиње. У циљу праћења и контроле трихинелозе неопходно је стално предузимање и провођење мјера превенције, као што су уништавање мишоликих глодара резервоара узрочника ове болести, хигијенско уклањање отпадних материја и као најважнија мјера контрола здравствене исправности свињског меса односно узорковање на трихинелу спиралис.

Дакле, понекад се етиолошки агенси алиментарних епидемија и не открију и то због неажурности појединачна, али и због непостојања оптималне мреже лабораторијских установа. Као и преходних година већина алиментарних епидемија је настала као посљедица незадовољавајућих хигијенских услова и пропуста у производњи, чувању, промету и дистрибуцији животних намирница и хране.

Када су упитању најчешће намирнице и храна преко којих је дошло до преношења узрочника заразних болести, то су били: торте, колачи и свињско месо.

Институт за јавно здравство је континуирано радио на откривању, пријављивању, надзирању и лијечењу клицоноштва заразних болести. Код случајева дијагностикованог клицоноштва најчешће се изоловао *Staphylococcus aureus* и сасвим ријетко *Lambliia intestinalis* и *Salmonella enteritidis*.

Повремена појава алиментарних епидемија у суштини указује на пропусте у надзору, производњи, промету, дистрибуцији, складиштењу и чувању животних намирница и хране. У превенцији појединачних случајева и епидемија цријевних зараза узрокованих контаминисаним животним намирницама и храном приоритетно је провођење мјера које ће онемогућити контаминацију животних намирница и хране микроорганизмима и провођење мјера које ће контаминисане намирнице и храну учинити нешкодљивим.

У 2013 години, што се види на приказаним табелама 7.14, 7.15 и 7.16 по учесталости јављања на трећем мјесту су **контактне епидемије**. Укупно су пријављене 2 контактне епидемије и то:

- 1 епидемија акутног вирусног хепатитиса А и
- 1 епидемија вирусног менингитиса.

На подручју Града Бијељина регистрована је **епидемија акутног вирусног хепатитиса типа А**, која је почела у претходној години односно 15. 08. 2012. године. Од почетка епидемије до краја односно до 11. 7. 2013. године укупно је пријављено 28 обољелих, а пут преноса је контактни. За неколико случајева извршена је серолошка потврда дијагнозе доказивањем IgM anti HAV и то из

серума оних пацијената који су лијечени на Инфективној Клиници КБЦ Бања Лука. ХЕС-а Дома здравља Бијељина је на вријеме предузела потребне противепидемијске мјере и то: пријаву, изолацију, лијечење, епидемиолошко истраживање, дезинфекцију и здравствено васпитање обољелих и њихових контаката.

На подручју општине Прњавор евидентирана је **епидемија вирусног менингитиса** код дјеце предшколског и школског узраста и укупно је у периоду од 22. 08. 2013. до 11. 10. 2013. године пријављено 19 обољелих. Локална хигијенско-епидемиолошка служба у сарадњи са Институтом за јавно здравство и Санитарном инспекцијом је благовремено предузела одговарајуће мјере сузбијања: пријаву, анкетирање у вртићима, школама и домаћинствима, дезинфекцију у колективима и домаћинствима обољелих, изолацију обољелих, те здравствени надзор над лицима из околине обољелих.

7.14. БОЛНИЧКЕ ИНФЕКЦИЈЕ И ЕПИДЕМИЈЕ БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА /Nosocomial infections and outbreaks in Republic of Srpska

Због непријављивања болничких инфекција од стране појединих особа у неким болницама, Институт за јавно здравство нема сигурне подаци о инциденци и преваленци односно стопама јављања болничких инфекција. Током 2013. године, укупно је пријављено 18 појединачних случајева интрахоспиталних инфекција и то: 6 из Клиничког центра Бања Лука, 4 из Универзитетске болнице у Фочи и 8 из Клиничког центра у Касиндолу. Међутим, ми посједујемо извјештаје о епидемијама болничких инфекција, али такви повремени извјештаји о епидемијама нису довољни за процјену учесталости стопа инциденце и преваленце болничких инфекција.

Континуирани епидемиолошки надзор и Програми за спречавање и сузбијање болничких инфекција као организовани облици рада на превенцији ових инфекција и даље недостају у појединим болничким установама Републике Српске.

Током 2013. године није пријављена ни једна интрахоспитална епидемија. У посматраном петогодишњем периоду пријављена је 2012. године једна интрахоспитална епидемија акутног ентероколитиса на Неуролошком одјељењу у Заводу за медицинску рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић,, у Бања Луци са 6 обољелих. У задњем десетогодишњем периоду од 2004. до 2012. године пријављене су двије интрахоспиталне епидемије и то епидемија акутног ентероколитиса 2006. године на трауматолошком одјељењу ЗЗМР „Др Мирослав Зотовић,, у Б. Луци са 6 обољелих и поменута епидемија акутног ентероколитиса у 2012. години (табела 7.17).

Табела 7.17. Епидемије болничких инфекција по мјесту јављања, времену трајања, броју обољелих и врсти узрочника у периоду 2004 -2013 године

Outbreaks of nosocomial infections by health institution, duration, diagnosis, number of cases and infecting organism, 2004-2013

Година <i>Year</i>	Здравствена установа <i>Health institution</i>	Вријеме <i>Duration</i>	Дијагноза <i>Diagnosis</i>	Број Обољелих <i>Number of cases</i>	Узрочник <i>Infecting organism</i>
2004.	-	-	-	-	-
2005.	-	-	-	-	-
2006.	Трауматолошко Одјељење ЗЗМР Др М.З. у Б.Луци- <i>Physical medicine and rehabilitation institute (Zavod) "Dr Miroslav Zotović" Banja Luka,</i> Traumatology department	22.11.2006.- 22.12.2006.	Enterocolitis acuta	6	Није доказан
2007.	-	-	-	-	-
2008.	-	-	-	-	-
2009.	-	-	-	-	-
2010.	-	-	-	-	-
2011.	-	-	-	-	-
2012.	Неуролошки одјел ЗЗМР „Др М.З.“Б.Л. <i>Physical medicine and rehabilitation institute (Zavod) "Dr Miroslav Zotović" Banja Luka</i>	19.3.2012. 1.4.2012.	Enterocolitis acuta	6	Није доказан
2013.	-	-	-	-	-

Епидемија акутног ентероколитиса на трауматолошком одјељењу Завода за медицинску рехабилитацију у Б. Луци 2006. Године, је била посљедица погоршања основних санитарно-хигијенских услова односно запостављања мјера личне и колективне хигијене на том пункту, што је довело до контактнoг ширења епидемије.

Епидемиолошком анализом **интрахоспиталне епидемије акутног ентероколитиса на неуролошком одјељењу ЗЗМР „Др Мирослав Зотовић,, из марта 2012. године**, констатовано је да је први обољели имао симптоме ентероколитиса приликом пријема на одјел 19. 03. 2012. године, а појава болести код осталих 5 обољелих се јавља у периоду од 30. 03. до 01. 04. 2012. године. Закључено је да је интрахоспитална епидемија акутног ентероколитиса настала највјероватније од тог индексног случаја обољелог који је имао симптоме ентероколитиса приликом пријема и био је извор инфекције, а највјероватнији пут преноса је контактни. Као фаворизујући фактор појави инфекције вјероватно је била и природа основне болести као и ослабљени имуни статус пацијената.

Одавно је познато да се интрахоспиталне инфекције односно епидемије јављају као посљедица лоших санитарно-хигијенских услова рада и одређених техничких недостатака у којима затаји асептички приступ у дијагностици, терапији и њези болесника. Због тога се требају континуирано проводити: стандардне мјере предострожности код сваког поступка и сваког пацијента, посебне мјере у зависности од могућег пута преношења инфекције, затим мјере заштите здравља запослених, обука и континуирана едукација и надзор. Добро организовано спречавање и сузбијање интрахоспиталних инфекција остварује значајне уштеде у здравственим установама, али код нас у неким болницама нису јасно дефинисани улога и рад постојећих комисија. И на крају истичемо да добра организација спречавања и сузбијања интрахоспиталних инфекција треба да се заснива на принципима добре праксе провођења Програма за спречавање и сузбијање интрахоспиталних инфекција и провођењу досљедног континуираног епидемиолошког надзора, чиме се знатно смањују трошкови лијечења односно остварују значајне уштеде у здравственим установама.

8. ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЗДРАВЉЕ / ENVIRONMENT AND HEALTH

У 2013. години на територији Републике Српске контролисано је 59 централних водоводних система који су приказани по здравственим регионима у табелама бр.8.1. и 8.2. Од укупно анализираних 9309 узорака вода за пиће на здравствену исправност 223 (2,39%) је имало физичко-хемијску неисправност, 339 (3,64%) микробиолошку неисправност и 103 (1,10%) је имало истовремено обе неисправности.

У односу на регионе физичко-хемијска исправност је била испитивана за укупно 9.169 узорака вода за пиће, од којих је 430 или 4,6 % неисправних (табела бр. 8.3.).

Резултати испитивања показују да је физичко-хемијска неисправност у више од 10% испитаних узорака у 2013. години евидентирана у 16 (27,1 %) контролисаних водоводних система (графикон 8.1.). Најчешћи параметри физичко-хемијске неисправности су повећана мутноћа и боја, повећана оксидабилност (повећан садржај органске материје), нитрити, амонијак, гвожђе и манган и остало.

На микробиолошку исправност је испитано 11.580 укупно узорака воде, од којих је 1043 или 9,06% неисправно (табела бр.8.4). Микробиолошку неисправност у више од 5% испитиваних узорака воде за пиће из централних водовода у 2013. години у Републици Српској 47 (79,6 %) водовода (графикон бр.8.1.).

Најчешћи узрочници микробиолошке неисправности су присуство индикатора свјеже или старије фекалне контаминације – утврђено је присуство колиформних бактерија, *E.coli* и стрептокока фекалног поријекла, *Enterobacter Klebsiella*, термотолерантне колиформне бактерије, повећан број аеробних мезофилних бактерија, сулфиторедукујуће кластридије, *Pseudomonas aeruginosa* и остало.

Од укупног броја контролисаних централних водовода у Републици Српској у 2013. години 5 или 8,4% водовода има истовремено и физичко-хемијску и микробиолошку неисправност (хигијенску неисправност), док је 12 или 20,3% водовода имало хигијенску исправност, односно имају мање од 5 % микробиолошке и мање од 10% физичко-хемијске неисправности узорака воде на годишњем нивоу (табела бр. 8.2.).

У 2013. години у Републици Српској нису биле регистроване хидричне епидемије.

Графикон 8.1. Централни водоводи са физичко-хемијском, микробиолошком и хигијенском неисправношћу у Републици Српској, 2013.

Central water supply systems with physico-chemical, microbiological and hygienic non-compliance in Republic of Srpska, 2013

8.1 Здравствена исправност воде за пиће у Републици Српској, 2013 / Health safety of drinking water in Republic of Srpska, 2013

8.1.1 Централни водоводни системи по регионима/општинама у РС, 2013 / Central water-supply systems by Municipality/Health region in Republic of Srpska, 2013

Регион/Општина <i>Region/Municipality</i>	Број контролисаних узорака из централних водоводних система <i>No. of inspected central water supply systems</i>	Број исправних узорака из централних водоводних система <i>No. of compliant central water supply systems</i>	Број узорака из централних водоводних система са физ. - хем. неисправношћу <i>No. of central water supply systems with phys.-chem.non-compliance</i>	Број узорака из централних водоводних система са микробиол. неисправношћу <i>No. of central water supply systems with microbiological .non-compliance</i>	Број узорака из централних водоводних система са физ. - хем. и микробиол. неисправношћу <i>No. of central water supply systems with phys.-chem&microbiological non-compliance</i>
РЕГИОН БАЊАЛУКА					
<i>Општина Бањалука</i>	3409	3385	1	22	1
<i>Општина Приједор</i>	475	463	0	2	10
<i>Општина Прњавор</i>	252	224	24	4	0
<i>Општина Шипово</i>	72	71	0	1	0
<i>Општина Мркоњић град</i>	252	244	0	8	0
<i>Општина Лакташи</i>	152	146	0	5	1
<i>Општина Новиград</i>	181	167	0	14	0
<i>Општина Дубица</i>	74	52	0	0	22
<i>Општина Челинац</i>	36	34	0	2	0
<i>Општина Котор Варош</i>	33	29	2	2	0
<i>Општина Градишка</i>	217	211	0	6	0
<i>Општина Србац</i>	216	212	0	4	0
<i>Општина Костајница</i>	27	27	0	0	0
<i>ХПК Драксенић</i>	22	21	1	0	0
<i>Општина Гацко</i>	4	3	0	1	0
<i>Општина Бихаћ</i>	13	10	0	3	0
<i>Општина Рибник</i>	4	3	0	1	0
УКУПНО	5439	5302	28	75	34
РЕГИОН ДОБОЈ					
<i>Општина Добој</i>	276	263	5	8	-
<i>Општина Дервента</i>	261	203	32	21	5
<i>Општина Брод</i>	295	274	13	8	-
<i>Општина Модрича</i>	110	105	1	4	-
<i>Општина Шамац</i>	72	71	-	1	-
<i>Општина Теслић</i>	194	182	6	6	-
УКУПНО	1208	1098	57	48	5
<i>Општина Жепче*ФБиХ</i>	13	12	-	1	-
Укупно	13	12	-	1	-
УКУПНО	1221	1110	57	49	5
РЕГИОН ЗВОРНИК					
<i>Општина Власеница</i>	2	2	0	0	0
<i>Општина Милићи</i>	56	38	1	17	0
<i>Општина Братунац</i>	72	70	0	2	0
<i>Општина Сребреница</i>	42	42	0	0	0

<i>Општина Зворник</i>	269	269	0	0	0
<i>Општина Бијељина</i>	284	283	0	1	0
<i>Општина Угљевик</i>	58	56	2	0	0
<i>Општина Лопаре</i>	29	10	6	7	6
<i>Општина Шековићи</i>	22	19	0	3	0
<i>Општина Осмаци</i>	1	1	0	0	0
УКУПНО	835	790	9	30	6
РЕГИОН И. САРАЈЕВО					
<i>Општина Трново</i>	96	91	1	4	0
<i>Општине И.Н. Сарајево и Илиџа</i>	252	193	23	3	33
<i>Општина Пале- в.с. Јахоринска врела</i>	144	122	14	5	3
<i>Општина Пале- Врело Миљацке</i>	96	71	23	0	2
<i>Општина Пале- вод. систем Мокро</i>	74	71	0	3	0
<i>Општина Пале- вод. систем Подграб</i>	60	58	0	2	0
<i>Општина Соколац-вод. систем Биоштица</i>	72	37	33	0	2
<i>Општина Соколац-вод. систем Геруша</i>	24	24	0	0	0
<i>Општина Соколац-вод. систем Кржуљ</i>	24	17	3	4	0
<i>Општина Хан Пијесак-вод. систем Краљева Гора</i>	26	9	0	16	1
<i>Општина Хан Пијесак-вод. систем Штекавац</i>	34	2	0	28	4
<i>Општина И. Стари Град</i>	24	20	1	3	0
<i>Општина Рогатица-вод. систем Сељани</i>	36	31	1	4	0
<i>Општина Рогатица-вод. систем Зиличине</i>	36	34	2	0	0
УКУПНО	998	780	101	72	45
РЕГИОН ТРЕБИЊЕ					
<i>Општина Требиње</i>	318	276	10	29	3
<i>Општина Невесиње</i>	28	13	6	4	5
<i>Општина Гацко</i>	89	75	1	9	4
<i>Општина Билећа</i>	112	93	0	19	0
<i>Општина Љубиње</i>	34	34	0	0	0
<i>Општина Берковићи</i>	12	6	0	6	0
УКУПНО	593	497	17	67	12
РЕГИОН ФОЧА					
<i>Општина Фоча</i>	55	44	4	7	0
<i>Општина Калиновик</i>	12	7	0	5	0
<i>Општина Ново Горажде</i>	48	36	1	11	0
<i>Општина Вишеград</i>	54	48	2	4	0
<i>Општина Рудо</i>	24	18	2	4	0
<i>Општина Чајниче</i>	30	12	2	15	1
УКУПНО	223	165	11	46	1
УКУПНО/TOTAL	9309	8644	223	339	103

8.1.2 Централни водоводни системи у Републици Српској, 2013 / Central water-supply systems in Republic of Srpska, 2013

Регион Region	Испитивани централни водоводни системи (број) Compliant water supply systems (n)	Централни водоводни системи са физ. - хем. неисправношћу > 10% (број/%) Cen.wat.supply systems only with phys.&chem non - compliance > 10% n (%)	Централни водоводни системи са микроб. неисправношћу > 5% (број/%) Cen.wat.supply systems only with microbiol. non - compliance > 5% n (%)	Централни водоводни системи са физ. - хем. и микроб. неисправношћу (број/%) Cen.wat.supply systems phys.&chem and microbiol. non - compliance n (%)
Бањалука	17	3 (17,6%)	11 (64,7%)	0
Добој	6	1 (16,6%)	3 (50,0%)	1 (16,6%)
Зворник	10	7 (70,0%)	9 (90,0%)	0
Источно Сарајево	14	3 (7,1%)	8 (57,1%)	1 (7,1%)
Требиње	6	1 (16,6%)	5 (83,3%)	2 (33,3%)
Фоча	6	1 (16,6%)	6 (100,0%)	1 (16,6%)
УКУПНО/TOTAL	59	16 (27,1%)	47 (79,6%)	5 (8,4%)

8.1.3 Број и проценат испитиваних узорка вода за пиће на физичко-хемијску исправност по регионима/општинама у Републици Српској, 2013 / Number and percentage of water samples tested for physico-chemical safety by Region/Municipality, RS, 2013

Регион/Општина Region/Municipality	Број испитиваних узорка воде за пиће No. of tested drinking water samples	Број узорка који не одговарају Правилнику No. of samples non-compliant with Rulebook	Процент узорка који не одговарају Правилнику % of samples non-compliant with Rulebook
РЕГИОН БАЊАЛУКА			
Општина Бањалука	3480	6	0,17
Општина Приједор	597	9	1,50
Општина Прњавор	260	41	15,76
Општина Шипово	75	1	1,33
Општина Мркоњић град	288	0	0
Општина Лакташи	169	17	10,50
Општина Новиград	234	5	2,13
Општина Дубица	100	28	28,00
Општина Челинац	37	0	0
Општина Котор Варош	37	2	5,40
Општина Градишка	220	10	4,54
Општина Србац	219	2	0,91
Општина Костајница	27	0	0
Општина Рибник	2	0	0
УКУПНО/TOTAL	5745	121	2,10
РЕГИОН ДОБОЈ			
Општина Добој	276	5	1,81
Општина Дервента	260	37	14,23
Општина Брод	291	13	4,46
Општина Модрича	110	1	0,90
Општина Шамац	72	-	0,00

<i>Општина Теслић</i>	194	6	3,09
Укупно	1203	62	5,15
<i>Општина Жепче*ФБиХ</i>	7	-	-
Укупно	7	-	-
УКУПНО/TOTAL	1210	62	5,12
РЕГИОН ИСТОЧНО САРАЈЕВО			
<i>Општина Трново</i>	96	1	1,04
<i>Општина И.Ново Сарајево и И.Илица</i>	358	57	15,92
<i>Општина Пале</i>	389	43	11,05
<i>Општина Соколац</i>	121	38	31,40
<i>Општина Хан Пијесак</i>	60	5	8,33
<i>Општина Рогатица</i>	74	3	4,05
<i>Општина Источни Стари Град</i>	24	1	4,17
УКУПНО/TOTAL	1122	148	13,19
РЕГИОН ТРЕБИЊЕ			
<i>Општина Требиње</i>	318	13	4,08
<i>Општина Невесиње</i>	14	11	78,57
<i>Општина Билећа</i>	33	0	0
<i>Општина Гацко</i>	89	5	5,61
<i>Општина Љубиње</i>	9	0	0
<i>Општина Берковићи</i>	1	0	0
УКУПНО/TOTAL	464	29	6,25
РЕГИОН ФОЧА			
<i>Општина Фоча</i>	119	5	4,20
<i>Општина Калиновик</i>	12	0	0
<i>Општина Ново Горажде</i>	48	1	2,08
<i>Општина Вишеград</i>	107	6	5,61
<i>Општина Рудо</i>	26	3	11,54
<i>Општина Чајниче</i>	30	2	6,67
УКУПНО/TOTAL	342	17	4,97
РЕГИОН ЗВОРНИК			
<i>Општина Милићи</i>	2	1	50,00
<i>Општина Братунац</i>	5	1	20,00
<i>Општина Сребреница</i>	4	1	25,00
<i>Општина Зворник</i>	82	15	18,29
<i>Општина Бијељина</i>	144	16	11,11
<i>Општина Угљевик</i>	22	5	22,73
<i>Општина Лопаре</i>	25	14	56,00
<i>Општина Шековићи</i>	2	0	0,00
УКУПНО/TOTAL	286	53	18,53
УКУПНО/TOTAL	9169	430	4,68

8.1.4 Број и проценат испитиваних узорака воде за пиће на микробиолошку исправност по регионима/општинама у Републици Српској, 2013 / Number and percentage of water samples tested for microbiological safety by Region/Municipality,RS, 2013

Регион / Општина Region/Municipality	Број испитиваних узорака воде за пиће No. of tested drinking water sample	Број узорака који не одговарају Правилнику No. of samples non- compliant with Rulebook	Процент узорака који не одговарају Правилнику % of samples non- compliant with Rulebook
РЕГИОН БАЊАЛУКА			
Општина Бањалука	3911	118	3,01
Општина Приједор	624	41	6,57
Општина Прњавор	364	84	23,07
Општина Шипово	77	2	2,59
Општина Мркоњић град	299	13	4,34
Општина Лакташи	196	20	10,20
Општина Новиград	256	31	12,10
Општина Дубица	124	12	9,67
Општина Челинац	61	19	31,14
Општина Котор Варош	55	15	27,27
Општина Градишка	370	102	27,56
Општина Србац	225	9	4,0
Општина Костајница	27	0	0
Општина Рибник	7	3	42,85
Општина Дринић	7	1	14,28
Општина Бихаћ	26	16	61,53
УКУПНО/TOTAL	6629	486	7,33
РЕГИОН ДОБОЈ			
Општина Добој	276	8	2,89
Општина Дервента	261	26	9,96
Општина Брод	295	8	2,71
Општина Модрича	72	4	5,55
Општина Шамац	110	1	0,90
Општина Теслић	194	6	3,09
Укупно	1208	53	4,38
Општина Жепче* ФБиХ	13	1	7,69
УКУПНО/TOTAL	1221	54	4.42
РЕГИОН ЗВОРНИК			
Општина Милићи	59	18	30,50
Општина Братунац	79	3	3,79
Општина Сребреница	72	5	6,94
Општина Зворник	386	34	8,80
Општина Бијељина	431	47	10,90
Општина Угљевик	118	16	13,56
Општина Лопаре	45	27	60,00
Општина Осмаци	11	2	18,18
Општина Шековићи	22	5	22,72
Општина Власеница	7	2	28,57
УКУПНО/TOTAL	1230	159	12,93
РЕГИОН ИСТОЧНО САРАЈЕВО			
Општина Трново	96	4	4,17
Општина И.Ново Сарајево и И.Илића	371	37	9,97
Општина Пале	403	21	5,21
Општина Соколац	126	6	4,76

<i>Општина Хан Пијесак</i>	60	49	81,67
<i>Општина Розатица</i>	91	10	10,99
<i>Општина И.Стари Град</i>	24	3	12,5
УКУПНО	1171	130	11,1
ИЗВАН РЕГИОНА И. САРАЈЕВО			
<i>Општина Милићи</i>	39	3	7,69
<i>Општина Власеница</i>	48	11	22,92
<i>Калиновик</i>	1	1	100
<i>Сарајево</i>	1	0	0,0
<i>Укупно</i>	89	15	16,85
УКУПНО/TOTAL	1349	160	11,86
РЕГИОН ТРЕБИЊЕ			
<i>Општина Требиње</i>	303	29	9,57
<i>Општина Невесиње</i>	28	9	32,14
<i>Општина Билећа</i>	112	19	16,96
<i>Општина Гацко</i>	89	13	14,6
<i>Општина Љубиње</i>	32	0	0
<i>Општина Берковићи</i>	12	6	50,0
УКУПНО/TOTAL	576	76	13,19
РЕГИОН ФОЧА			
<i>Општина Фоча</i>	168	38	22,62
<i>Општина Калиновик</i>	12	5	41,67
<i>Општина Ново Горажде</i>	48	11	22,92
<i>Општина Вишеград</i>	207	25	12,08
<i>Општина Рудо</i>	38	13	34,21
<i>Општина Чајниче</i>	30	15	50,0
УКУПНО/TOTAL	503	108	21,47
УКУПНО/TOTAL	11580	1043	9,06

8.1.5 Локални водоводни системи по регионима у Републици Српској, 2013 / Local water-supply systems by Region of RS,2013

Регион / Локални водовод Region / Local water supply	Број контролисаних узорака из локалних водоводних система No. of inspected local water supply systems	Број исправних узорака из локалних водоводних система No. of compliant local water supply systems	Број узорака локалних водоводних система са физ. - хем. неисправношћу No. of local water supply systems with phys. - chem.non - compliance	Број узорака локалних водоводних система са мик. неисправношћу No. of local water supply systems with microbiological .non - compliance	Број узорака локалних водоводних система са физ. - хем. и мик. неисправношћу No. of local water supply systems with phys. - chem&microbiologic al .non - compliance
РЕГИОН БАЊАЛУКА					
<i>Кола Конатари</i>	10	9	0	1	0
<i>Кола Рекавице</i>	22	22	0	0	0
<i>Фратровац Мишин Хан</i>	11	11	0	0	0
<i>Бистрица Јанковића Врело</i>	11	11	0	0	0
<i>Леденице</i>	9	9	0	0	0
<i>Бронзани Мајдан</i>	10	10	0	0	0
<i>Стратињска</i>	6	6	0	0	0
<i>Доња Пискавица</i>	13	10	0	2	1
<i>Горња Пискавица</i>	12	11	0	1	0
<i>Борковићи</i>	17	16	0	1	0
<i>Ђукића врело Борковићи</i>	12	12	0	0	0
<i>Верићи</i>	12	11	0	1	0
<i>Крмине</i>	12	11	0	1	0
<i>Крупа на Врбасу</i>	12	11	0	1	0
<i>Змајевац</i>	10	8	0	1	1
<i>Љубачево</i>	10	8	0	2	0
<i>Поткозарје</i>	10	8	0	2	0
<i>Карановац</i>	10	8	0	2	0
<i>Мотике</i>	4	4	0	0	0
<i>Чокори Јовићи</i>	8	6	0	2	0
<i>Голеша</i>	10	10	0	0	0
<i>Пабловац</i>	13	13	0	0	0
<i>Стричићи”</i>	14	14	0	0	0
<i>Бочац</i>	17	17	0	0	0
<i>Агино село</i>	12	12	0	0	0
<i>Волари Мишин Хан</i>	10	6	1	3	0
<i>Трча Мишин Хан</i>	11	11	0	0	0
<i>Суботица</i>	132	129	0	3	0
<i>Бања Лука –остали</i>	123	69	1	42	11
<i>Арцелор Миттал</i>	38	30	0	0	8
<i>Љубија</i>	44	43	0	1	0
<i>Драготиња</i>	36	34	0	2	0
<i>Приједо – остали лок. бодоводи</i>	15	2	0	5	8
<i>Гусак</i>	1	0	0	0	1
<i>Лишња</i>	7	4	0	3	0
<i>Мађино брдо</i>	1	0	0	0	1
<i>Грабик Илова</i>	2	0	0	2	0
<i>Шобовска</i>	3	0	0	3	0
<i>Велика Илова</i>	2	1	0	1	0
<i>Печенег Илова</i>	3	0	0	3	0
<i>Горњи Смртићи</i>	3	0	0	3	0

<i>Доњи Спртићи</i>	3	0	0	3	0
<i>Кокори</i>	1	0	0	1	0
<i>Палачковци</i>	6	0	0	6	0
<i>Глоговац</i>	2	0	0	2	0
<i>Млинци</i>	1	0	0	1	0
<i>Поточани</i>	4	2	0	2	0
<i>Отпочиваљка</i>	2	0	0	2	0
<i>Просјек</i>	1	0	0	1	0
<i>Хрваћани</i>	2	0	0	2	0
<i>Кремна</i>	1	0	0	1	0
<i>Кулаши</i>	3	0	0	3	0
<i>Вијачани</i>	2	0	0	2	0
<i>Грабик</i>	1	0	0	1	0
<i>Гаљиповци</i>	1	0	0	1	0
<i>Мравица</i>	1	0	0	1	0
<i>Црквена-</i>	1	0	0	1	0
<i>Прњавор - остали лок. бодоводи</i>	55	12	2	19	22
<i>Србац - остали лок. бодоводи</i>	10	4	1	5	0
<i>Турјак</i>	14	1	0	12	1
<i>Совјак</i>	2	0	0	2	0
<i>Каменка</i>	2	0	0	2	0
<i>Скадар</i>	2	0	0	2	0
<i>Седра</i>	2	1	0	1	0
<i>Аврам врело</i>	1	0	0	1	0
<i>Точак</i>	1	0	0	1	0
<i>Асановац</i>	1	0	0	1	0
<i>Карановац</i>	1	0	0	1	0
<i>Вуковац</i>	1	0	0	1	0
<i>Шашкиновци</i>	2	0	0	2	0
<i>Горња Јурковица</i>	2	0	0	2	0
<i>Студенац</i>	2	0	0	2	0
<i>Светиња</i>	2	0	0	2	0
<i>Ђуђино врело</i>	2	0	0	2	0
<i>Романовци</i>	1	0	0	1	0
<i>Боровци</i>	1	0	0	1	0
<i>Ристића врело</i>	1	0	0	1	0
<i>Подградци</i>	19	0	0	19	0
<i>Градишка - остали</i>	94	42	0	40	12
<i>Блатна</i>	14	12	0	2	0
<i>Ведовица</i>	12	12	0	0	0
<i>Радомировац</i>	13	13	0	0	0
<i>Доњи Агићи</i>	4	2	0	2	0
<i>Сводна</i>	5	3	1	1	0
<i>Раиће</i>	12	12	0	0	0
<i>Нови Град</i>	20	4	3	7	6
<i>Млијекопродукт.</i>	12	8	4	0	0
<i>Кнежица</i>	23	21	0	2	0
<i>Мљечаница</i>	12	12	0	0	0
<i>Козарска Дубица - остали</i>	8	2	0	4	2
<i>Маглајани</i>	3	1	0	2	0
<i>Друговићи</i>	3	3	0	0	0
<i>Кришковци</i>	28	13	13	0	2
<i>Бакинци</i>	3	1	0	0	2

<i>Маховљани</i>	2	2	0	0	0
<i>Лакташи - остали</i>	24	15	0	2	7
<i>Бочац</i>	39	37	0	2	0
<i>Стројице</i>	1	1	0	0	0
<i>Језеро</i>	2	1	0	1	0
<i>Граци</i>	2	1	0	1	0
<i>Мркоњић Г. - остали</i>	5	3	0	2	0
<i>Шипово</i>	4	3	0	0	1
<i>Шипраге</i>	4	2	0	2	0
<i>Грабовица</i>	1	1	0	0	0
<i>Ободник</i>	2	0	0	2	0
<i>Врбањци</i>	1	1	0	0	0
<i>Липље</i>	1	0	0	1	0
<i>Масловаре</i>	2	0	0	2	0
<i>Гарићи</i>	1	1	0	0	0
<i>Каламанде</i>	1	1	0	0	0
<i>Штрбци</i>	2	0	0	2	0
<i>Котор Варош</i>	7	1	0	6	0
<i>Дринић</i>	7	6	0	1	0
<i>Рибник</i>	4	2	0	2	0
<i>Бијељина - остали лок. бодоводи</i>	2	1	1	0	0
<i>Бихаћ</i>	13	0	0	12	1
<i>Дрвар</i>	6	0	0	5	1
<i>Крупа на Уни</i>	31	13	0	18	0
<i>Кик локални водовод</i>	4	4	0	0	0
<i>Грабовац</i>	1	0	0	1	0
<i>Бранешци</i>	3	0	0	3	0
<i>Јошавка</i>	2	2	0	0	0
<i>Поповац</i>	1	0	0	1	0
<i>Шњеготина.</i>	2	0	0	2	0
<i>Штрбе</i>	4	1	0	3	0
<i>Дубрава стара</i>	1	0	0	1	0
<i>Млинска</i>	1	1	0	0	0
<i>Челинац</i>	9	2	0	7	0
УКУПНО/TOTAL	1332	880	27	337	88
РЕГИОН ДОБОЈ					
ОПШТИНА ДОБОЈ					
<i>Липац</i>	1	1	0	0	0
<i>Осјечани</i>	8	6	1	1	0
<i>Витковци</i>	3	2	0	1	0
<i>Поточани</i>	12	10	0	2	0
<i>Придјел</i>	1	1	0	0	0
<i>Станари</i>	1	0	1	0	0
<i>Преслица</i>	1	1	0	0	0
УКУПНО/TOTAL	27	21	2	4	0
ОПШТИНА ПЕТРОВО					
<i>Порјечина Петрово</i>	1	0	0	1	0
<i>Кртова Петрово</i>	1	1	0	0	0
<i>Врела Сочковац</i>	4	1	0	3	0
<i>Мала Прења Карановац</i>	2	2	0	0	0
Укупно	8	4	0	4	0
ОПШТИНА ШАМАЦ					
<i>Слатина Шамац</i>	2	1	1	0	0

Укупно	2	1	1	0	0
ОПШТИНА БРОД					
<i>Лугови Брод</i>	1	0	0	1	0
Укупно	1	0	0	1	0
ОПШТИНА ТЕСЛИЋ					
<i>Горња Радња Теслић</i>	3	0	0	3	0
<i>Булетић Теслић</i>	1	0	0	1	0
Укупно	4	0	0	4	0
ОПШТИНА ДЕРВЕНТА					
<i>Дервента</i>	1	0	1	0	0
<i>Горње Детлак</i>	1	1	0	0	0
<i>Осиња</i>	3	2	0	0	1
<i>Мишковци</i>	1	0	1	0	0
<i>Костреш</i>	3	0	2	0	1
<i>Брђани</i>	1	0	0	0	1
<i>Горњи Календеровци</i>	4	0	3	0	1
<i>Горњи Детлак</i>	1	1	0	0	0
Укупно	15	4	7	0	4
УКУПНО/TOTAL	57	30	10	13	4
РЕГИОН ЗВОРНИК					
ОПШТИНА ВЛАСЕНИЦА					
<i>Мишари</i>	2	2	0	0	0
<i>Церска</i>	1	1	0	0	0
Укупно:	3	3	0	0	0
ОПШТИНА БРАТУНАЦ					
<i>Глогова</i>	1	1	0	0	0
<i>Кравица</i>	1	0	0	0	1
<i>Коњевић Поље</i>	2	2	0	0	0
Укупно	4	3	0	0	1
ОПШТИНА СРЕБРЕНИЦА					
<i>Сасе</i>	14	13	0	1	0
<i>Скелани</i>	12	10	0	2	0
<i>Осатица</i>	1	0	1	0	0
Укупно	27	23	1	3	0
ОПШТИНА ЛОПАРЕ					
<i>Прибој</i>	4	0	0	4	0
<i>Корај</i>	2	2	0	0	0
<i>Рисовац</i>	1	0	0	0	1
<i>Веселиновацт</i>	1	0	0	0	1
<i>Лопаре</i>	1	0	0	1	0
Укупно	9	2	0	5	2
ОПШТИНА УГЉЕВИК					
<i>Угљевичка Обријеж</i>	12	12	0	0	0
<i>Забрђе</i>	11	8	0	3	0
<i>Пељаве</i>	11	8	0	3	0
<i>Мезграја</i>	3	2	0	1	0
<i>Тутњевац</i>	1	0	0	1	0
<i>Коренита</i>	1	1	0	0	0
<i>Трнова</i>	8	5	0	3	0
<i>Угљевичко Село</i>	4	4	0	0	0
Укупно	51	40	0	11	0
ОПШТИНА ШЕКОВИЋИ					
<i>Папраћа</i>	2	0	0	2	0

Тишча	3	2	0	1	0
Укупно	5	2	0	3	0
ОПШТИНА ОСМАЦИ					
Цапарде	8	6	0	2	0
Осмаци	2	2	0	0	0
Укупно	10	8	0	2	0
ОПШТИНА БИЈЕЉИНА					
Слободир-Павловића пут	15	13	0	2	0
Вршани	5	2	2	1	0
Дворови	9	9	0	0	0
Суво Поље	8	4	0	4	0
Главичице	11	8	1	2	0
Љељенча	3	3	0	0	0
Балатун	4	2	0	2	0
Драгањевац	17	13	1	3	0
Чађавица	10	5	1	3	1
Бродац	5	1	2	2	0
Међаши	3	1	1	1	0
Хасе	1	1	0	0	0
Велино Село	4	2	0	2	0
Буковица	14	11	1	2	0
Градац	2	0	2	0	0
Загони	3	1	0	2	0
Модран	5	3	0	2	0
Ченгић	3	0	0	3	0
Бањица	12	6	1	5	0
Батковић	2	1	1	0	0
Црњелово	5	3	0	1	1
Патковача	6	6	0	0	0
Укупно	147	95	13	37	2
ОПШТИНА ЗВОРНИК					
Глумина	11	4	3	1	3
Рашево	39	39	0	0	0
Козлук	45	41	3	0	0
Каракај	4	2	0	2	0
Тршић	4	2	0	2	0
Пилица	1	0	1	0	0
Локањ	1	0	0	1	0
Кисељак	1	0	0	1	0
Малешић	1	0	0	1	0
Крижевићи	1	0	0	1	0
Ораховац	1	0	0	1	0
Снагово	2	2	0	0	0
Цер	1	1	0	0	0
Липље	1	0	0	1	0
Скочић	1	0	0	1	0
Рођевић	3	3	0	0	0
Јошаница	1	0	0	1	0
Зелиње	1	0	0	1	0
Петковци	1	0	0	1	0
Грбавци	2	1	0	0	1
Каменица	1	0	0	0	1
Челопек	2	1	1	0	0
Укупно	125	96	8	15	5

ОПШТИНА МИЛИЋИ					
<i>Дервента</i>	2	2	0	0	0
<i>Мишићи</i>	1	0	0	1	0
Укупно	3	2	0	1	0
УКУПНО/TOTAL	384	274	22	77	10
РЕГИОН И. САРАЈЕВО					
ОПШТИНЕ И.НОВО САРАЈЕВО И И.ИЛИЦА					
<i>Болница Касиндо</i>	36	36	0	0	0
<i>Душаново врело</i>	48	48	0	0	0
<i>Миљевићи</i>	6	6	0	0	0
ОПШТИНА ПАЛЕ					
<i>Николићи</i>	12	10	0	2	0
ОПШТИНА СОКОЛАЦ					
<i>Кетеновић</i>	1	1	0	0	0
УКУПНО/TOTAL	103	101	0	2	0
РЕГИОН ФОЧА					
Општина Фоча	64	33	0	30	1
<i>Општина Калиновик</i>	0	0	0	0	0
<i>Општина Н. Горажде</i>	0	0	0	0	0
<i>Општина Вишеград</i>	53	36	2	13	2
<i>Општина Рудо</i>	2	1	0	0	1
<i>Општина Чајниче</i>	0	0	0	0	0
УКУПНО/TOTAL	119	70	2	43	4
РЕГИОН ТРЕБИЊЕ					
Општина Требиње					
<i>Ластва</i>	30	27	0	3	0
УКУПНО/TOTAL	30	27	0	3	0
УКУПНО/TOTAL	2025	1382	74	475	106

8.2 Здравствена исправност намирница и предмета опште употребе у Републици Српској, 2013./ Health safety of foods and consumer goods in Republic of Srpska, 2013.

Основни значај хране за живот и здравље огледа се у вишеструким улогама и функцијама које она обезбјеђује. Из хране се добија неопходна енергија за одвијање свих процеса у организму, она је извор елемената за изградњу нових ткива и регенерацију, обезбјеђује неопходне састојке за све биохемијске процесе, одбрану од болести, генетску супстанцу.

Доступност довољне количине здравствено исправне хране представља основно људско право и предуслов је правилне исхране и очувања здравља становништва.

Здравствено небезбједна храна може бити узрок многих акутних, али и хроничних обољења, почев од дијареалних болести до различитих облика карцинома. Јавноздравствена контрола штетних материја у храни омогућује рано препознавање ризика из хране, јер њихово присуство у храни и у законски дозвољеним концентрацијама, повећава ризик за оштећење здравља људи, посебно осјетљивих популационих група као што су труднице, дојенчад, мала дјеца, старије особе и имунодефицијентне особе. Болести преносиве храном могу бити узроковане микробиолошким, хемијским или физичким узрочницима. Научни подаци о природи и обиму ризика у храни значајно су повећани, иако поједина подручја као што су прикупљање информација и надзор над болестима преносивим храном треба ојачати. Постоји и повећана забринутост због нових технологија у производњи хране посебно увођење генетски модификованих организама и посљедица које могу имати по здравље.

Микробиолошка и хемијска контаминација хране представљају најчешће ризике за настанак болести преносивих храном. У земљама у развоју микробиолошка контаминација хране представља водећи узрок болести и смрти дјеце до пете година живота.

Подаци о здравственој исправности намирница и предмета опште употребе показују да је у 2013. години у Републици Српској анализирано 5057 узорака намирница и 775 узорака предмета опште употребе у циљу контроле физичко-хемијске исправности. На контролу микробиолошке исправности анализирано је 10055 узорака намирница и 519 узорака предмета опште употребе у циљу контроле микробиолошке исправности.

Од укупног броја физичко-хемијски контролисаних намирница, око 57% узорака потиче из увоза, 1% из промета и 41% из производње. Резултати лабораторијске контроле намирница показују да је од укупног броја физичко-хемијски контролисаних узорака, 6% узорака било неисправно.

Од укупног броја микробиолошки контролисаних намирница, око 21% узорака потиче из увоза, 13% из промета и 66% из производње. Резултати лабораторијске контроле намирница показују да је од укупног броја микробиолошки контролисаних узорака, 2% узорака неисправно.

Од укупног броја предмета опште употребе анализираних на физичко-хемијске параметре, око 84% узорака потиче из увоза, 1% из промета и 15% из производње. Резултати лабораторијске контроле предмета опште употребе показују да је од укупног броја физичко-хемијски контролисаних узорака, 10% узорака било неисправно.

Од укупног броја микробиолошки контролисаних предмета опште употребе, око 64% узорака потиче из увоза, 10% из промета и 26% из производње. Резултати лабораторијске контроле предмета опште употребе показују да је забиљежена микробиолошка неисправност код 1 % узорака.

Foodstuffs are source of energy and essential nutrients necessary for compensation of energy consumption, building and functioning of cells, tissues and organic systems. Availability of sufficient amount of safe food is a basic human right and precondition of healthy eating and of population's health preserving.

Unsafe food causes many acute and life-long diseases, ranging from diarrhoeal diseases to various forms of cancer. The regular public health control of harmful substances in food enables prompt recognition of risk in food, since their presence in food even in legally allowed concentration increases the risk of health damage in people, especially in sensitive population groups such as pregnant women, infants, little children, the elderly and immunodeficient people.

Foodborne illness can be caused by microbiological, chemical or physical hazards. The nature and extent of these risks are being elucidated by an increasing body of scientific data, although several areas of information gathering, such as the surveillance of foodborne illness, need to be strengthened. There is also mounting concern about new technologies and especially the introduction of genetically modified organisms into the food supply.

Microbiological and chemical contaminations of foodstuffs represent a risk for occurrence of food born transmissible diseases. In developing countries, microbiological contamination of foodstuffs represents one of the leading causes of illness and death in up to five-year old children.

Data on health safety of food and consumer goods show that in 2013 in Republic of Srpska there were 5057 samples of food and 775 samples of consumer goods taken for the purpose of inspecting physical and chemical safety, and 10055 samples of food and 519 samples of consumer goods for microbiological safety inspection.

Of the total number of foods inspected for physical chemical safety, about 57% samples come from imports 1% trade, and 41% from production. Results of laboratory inspection of food show that of the total number of samples inspected for chemical and physical safety 6% samples were non-compliant.

Of the total number of foods inspected for mycrobiological safety, about 21% samples come from imports 13% trade, and 66% from production. Results of laboratory inspection of food show that of the total number of samples inspected for microbiological safety 2% samples were non-compliant.

Of the total number of consumer goods inspected for physical chemical safety, about 84% samples come from imports, 1% trade, and 15% from production. Results of laboratory inspection of consumer goods show that of the total number of samples inspected for chemical and physical safety 10% samples were non-compliant.

Of the total number of consumer goods inspected for mycrobiological safety, about 64% samples come from imports, 10% trade and 26% from production. Results of laboratory inspection of consumer goods show that of the total number of samples inspected for microbiologically safety 1% samples were non-compliant.

8.2.1 Физичко - хемијска исправност хране у Републици Српској, 2013./ Physical-chemical safety of food in Republic of Srpska, 2013.

Врста узорка Type of sample		Број прегледаних узорака Number of samples tested				Резултати прегледа узорака на поједине показатеље Results of sample tests for specific indicators												
		УКУПНО TOTAL	Из увоза Import	Из промета Trade	Из производње Production	Пестициди Pesticides	Адитиви Additives	Антибиотици Antibiotics	Хормони Hormones	Микотоксини mycotoxines	Метали и неметали Metals and non-metals				Састав Composition	Органолептичка својства Organoleptic properties	Остало other	
											Олово Lead	Кадмијум cadmium	Жива Mercury	Арсен Arsenic				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
УКУПНО TOTAL		Свега -total	5057	2893	55	2109	158	1032	14	172	262	531	53	26	1196	1444	1445	2420
		Не одговара (n)	345	223	14	108	1	18	0	4	5	45	1	0	3	15	9	34
1	Млијеко Milk	Свега - total	105	0	18	0	0	0	3	0	87	0	0	8	20	12	0	0
		Не одговара Non-compliant	3	0	3	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0
2	Производи од млијека Dairy products	Свега - total	627	23	137	79	49	0	119	0	375	0	2	356	77	11	324	21
		Не одговара Non-compliant	35	12	12	0	1	0	4	0	39	0	0	0	0	0	0	0
3	Месо Meat	Свега - total	25	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0
		Не одговара Non-compliant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Производи од меса Meat products	Свега - total	244	4	99	0	170	14	11	1	0	1	0	178	181	99	184	14
		Не одговара Non-compliant	20	1	1	0	11	0	0	0	0	0	0	0	1	4	0	0

5	Рибе, шкољке и ракови Fish, sheallfish, molluscs	Свега - total	43	19	5	19	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3	3	2	3
		Не одговара Non-compliant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Производи од рибе Fish products	Свега - total	99	88	0	11	5	2	0	4	0	0	52	0	5	3	26	30	
		Не одговара Non-compliant	7	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
7	Јаја и производи од јаја Eggs and egg products	Свега - total	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Non-compliant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Житарице, легум. и брашно Wheat, legum. and flour	Свега - total	394	343	1	50	9	0	0	0	199	25	0	0	55	111	56	91	
		Не одговара Non-compliant	9	7	0	2	0	0	0	0	5	0	0	0	0	5	4	1	
9	Хлеб, тјестенина и кекс Bread, pasta and biscuits	Свега - total	738	165	9	564	6	30	0	15	0	3	0	0	93	118	251	305	
		Не одговара Non-compliant	22	17	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	6	1	20	
10	Колачи Cakes	Свега - total	43	19	5	19	0	0	0	1	0	0	0	0	3	3	2	3	
		Не одговара Non-compliant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Шећер, бомбоне, чоколада и мед Sugar, sweets, chocolate and honey	Свега - total	350	123	10	217	25	34	0	11	16	10	0	0	27	84	159	269	
		Не одговара Non-compliant	11	4	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Дјечија храна и дијетет. намирнице Baby and diet food	Свега - total	65	64	0	1	0	20	0	0	0	0	0	0	46	49	5	44	
		Не одговара Non-compliant	12	11	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Воће и производи од воћа Fruits and fruit products	Свега - total	341	184	0	157	12	121	0	0	39	24	0	3	111	166	111	174	
		Не одговара Non-compliant	38	28	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	2	
14	Поврће и производи од поврћа Vegetables and vegetable products	Свега - total	261	116	0	145	13	76	0	0	4	3	0	0	82	108	103	137	
		Не одговара Non-compliant	15	14	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Масти и уља Oils and lard	Свега - total	183	102	0	81	1	37	0	0	0	0	0	0	122	99	96	135	
		Не одговара Non-compliant	9	7	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Адитиви и зачини Condiments and spices	Свега - total	91	55	1	35	0	37	0	0	2	2	0	0	21	11	20	81	
		Не одговара Non-compliant	16	7	0	9	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Врста узорка Type of sample		Број прегледаних узорака Number of samples tested				Резултати прегледа узорка на поједине показатеље Results of sample tests for specific indicators												
		УКУПНО TOTAL	Увоз Import	Пошет Trade	Производња Production	Пестициди Pesticides	Адитиви Aditives	Антибиотици Antibiotics	Хормони Hormones	Микотоксини Mycotoxines	Метали и неметали Metals and non-metals				Састав Composition	Органолептичка својства Organoleptic properties	Остало other	
											Олово Lead	Кадмијум cadmium	Жива Mercury	Арсен Arsenic				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
17	Кафа, какао и чајеви Coffee, cocoa and tea	Свега - total	254	182	1	71	8	34	0	8	1	0	0	0	9	47	229	
		Не одговара Non-compliant	21	14	0	8	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
18	Алкохолна пића Alcoholic beverages	Свега - total	331	208	0	123	0	116	0	0	0	0	0	12	145	138	135	
		Не одговара Non-compliant	35	18	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
19	Безалкохолна пића Non-alcoholic beverages	Свега - total	382	102	0	280	0	275	0	0	0	0	0	16	203	203	214	
		Не одговара Non-compliant	52	20	0	32	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	10	
20	Сладолед Ice-cream	Свега - total	22	18	0	4	0	12	0	0	0	0	0	14	3	6	17	
		Не одговара Non-compliant	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
21	Готова јела Ready meals	Свега - total	7	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7	
		Не одговара Non-compliant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
22	Остало Other	Свега - total	144	120	1	23	0	17	0	0	0	2	0	21	41	48	55	31
		Не одговара Non-compliant	6	6	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

8.2.2 Физичко - хемијска исправност предмета опште употребе у Републици Српској, 2013./Physical and chemical safety of consumer goods in Republic of Srpska, 2013.

Врста узорка Type of sample		Број прегледаних узорка Number of samples tested				Резултати прегледа узорка на поједине показатеље Results of sample tests for specific indicators												
		УКУПНО TOTAL	Увоз Import	Промет Trade	Производња Production	Пестициди Pesticides	Адитиви Additives	Антибиотици Antibiotics	Хормони Hormones	Микотоксини mycotoxines	Метали и неметали Metals and non-metals				Састав Composition	Органолептичка својства Organoleptic properties	Остало other	
											Олово Lead	Кадмијум cadmium	Жива Mercury	Арсен Arsenic				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
1	Посуђе, прибор за јело, постројења и уређаји Household utensils	Свега - total	153	145	0	8	0	0	0	0	0	88	108	99	113	0	97	301
		Не одговара Non-compliant	52	26	0	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
2	Амбалажа за намирнице Food packaging	Свега - total	101	41	2	58	0	0	0	0	0	63	55	62	56	0	94	158
		Не одговара Non-compliant	17	4	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Средства за одржавање личне хигијене, козметичка и др. средства за личну хигијену, нјегу лица и тијела Household cleaning agents Toiletries and cosmetics	Свега - total	230	216	0	14	0	27	0	0	0	0	0	0	119	115	89	121
		Не одговара Non-compliant	9	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Дјечије играчке Children's toys	Свега - total	162	162	0	0	0	2	0	0	0	155	155	155	155	0	155	330
		Не одговара Non-compliant	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0
5	Дуван и дуванске прерађевине Tobacco and tobacco products	Свега - total	18	18	0	0	0	4	0	0	0	18	0	0	18	0	4	4
		Не одговара Non-compliant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Ostalo Other	Свега - total	111	75	0	39	5	12	0	0	0	0	0	0	52	72	65	57
		Не одговара Non-compliant	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
УКУПНО / TOTAL		Свега - total	775	657	2	119	5	45	0	0	324	318	316	513	187	504	971	
		Не одговара Non-compliant	84	38	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	32	

8.2.3 Микробиолошка исправност намирница у Републици Српској, 2013./Microbiological safety of food in Republic of Srpska, 2013.

Vrsta uzorka Type of sample		Број прегледаних узорака Number of samples tested				Резултати прегледа узорака на поједине микроорганизме Results of sample tests for specific indicators								
		Укупно TOTAL	Увоз Import	Промет Trade	Производња Production	Стафилокок Staphilococcus	Стафилококни ентеротоксин Enterotoxin Staph.	Escherichia Coli	Кваснице и плијесни Yeast and mold	Salmonella	Listeria monocytogenes	Enterobacteriace	Укупан број Total number	Остало Other
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Укупно TOTAL		Свега -total	10055	2151	1366	6538	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Non-compliant	272	44	97	131	56	0	111	24	0	9	0	81
1	Млијеко Milk	Свега -total	236	21	101	114	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Non-compliant	14	10	4	0	8	0	1	0	0	0	0	3
2	Производи од млијека Dairy products	Свега -total	998	469	4	525	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Non-compliant	29	6	2	21	19	0	21	0	0	0	0	1
3	Месо Meat	Свега -total	465	33	182	250	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Non-compliant	45	9	20	16	3	0	26	0	0	0	0	15
4	Производи од меса Meat products	Свега -total	761	175	355	231	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Non-compliant	26	4	20	2	5	0	12	1	0	9	0	9
5	Рибе, шкољке и ракови Fish, shellfish and molluscs	Свега -total	26	2	3	21	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Non-compliant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Производи од рибе Fish products	Свега -total	85	70	3	12	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

		Нон-compliant													
7	Јаја и производи од јаја Eggs and egg products	Свeра -total	88	0	2	86	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
8	Житарице, легуминозе, и брашно Wheat, legum. and flour	Свeра -total	155	119	5	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	7	3	0	4	0	0	0	6	0	0	0	0	0
9	Хлеб, тјестенина и кекс Bread, pasta and biscuits	Свeра -total	3848	154	555	3139	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	11	0	2	9	2	0	2	7	0	0	0	1	1
10	Колачи Cakes	Свeра -total	950	7	59	884	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	6	0	3	3	0	0	2	0	0	0	0	2	0
11	Шећер, бомбоне, чоколада и мед Sugar, sandy, chocolate and honey	Свeра -total	468	147	4	317	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Дјечија храна и дијетет. памирнице Baby and diet food	Свeра -total	121	114	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	2	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
13	Воће и производи од воћа Fruits and fruit products	Свeра -total	270	135	6	129	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	3	2	0	1	0	0	0	2	0	0	0	2	0
14	Поврће и производи од поврћа Vegetable and veg.products	Свeра -total	132	73	5	54	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	5	4	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	2
15	Масти и уља Oils and lard	Свeра -total	205	118	8	79	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
16	Адитиви и зачини Condiments and spices	Свeра -total	75	50	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
17	Кафа, какао и чајеви Cofee, cocoa and tea	Свeра -total	114	64	7	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	2	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0
18	Алкохолна пића Alcoholic beverages	Свeра -total	359	178	0	181	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Безалкохолна пића Non-icoholic beverages	Свeра -total	418	135	4	279	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Нон-compliant	2	0	0	2	0	0	1	2	0	0	0	0	0

20	Сладолед Ice-cream	Свега -total	145	20	34	91	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Non-compliant	4	0	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
21	Готова јела Ready meals	Свега -total	5121	0	911	4210	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Non-compliant	100	0	42	58	19	0	40	0	0	0	0	0	39
22	Остало Other	Свега -total	136	67	22	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Не одговара Non-compliant	12	2	1	9	0	0	2	0	0	0	0	0	8

8.2.4 Микробиолошка исправност предмета опште употребе у Републици Српској, 2013./Microbiological safety of consumer goods in Republic of Srpska, 2013.

Врста узорка Type of sample		Увоз Import							Промет Trade							Производња Production						
		Неисправни узорци због налаза Non-compliant samples due to findings of:		Број прегледаних узорака Number of samples tested					Број прегледаних узорака Number of samples tested		Неисправни узорци због налаза Non-compliant samples due to findings of:					Број прегледаних узорака Number of samples tested		Број прегледаних узорака Number of samples tested				
		УКУПНО Total	не одговара non-compliant	Стафилокок Staff.	Есцхериџија Цоли E.coli	Кваснице и плјесни Yeast and mold	Укупан број Total number	Остало Other	УКУПНО Total	не одговара non-compliant	Стафилокок Staff.	Есцхериџија Цоли E.coli	Кваснице и плјесни Yeast and mold	Укупан број Total number	Остало Other	УКУПНО Total	не одговара non-compliant	Стафилокок Staff.	Есцхериџија Цоли E.coli	Кваснице и плјесни Yeast and mold	Укупан број Total number	Остало Other
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1.	Посуђе, прибор за јело, постројења и уређаји Household utensils	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.	Амбалажа за намирнице Food packaging	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.	Средства за одржавање чистоће у домаћинству Household cleaning agents	21	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	
4.	Средства за одржавање личне хигијене, козметичка и др. средства за личну хигијену, његу лица и тијела и амбалажа Toiletries and cosmetics	235	5	0	0	1	2	2	53	0	0	0	0	0	83	0	0	0	0	0	0	
5.	Дјечије играчке Children's toys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6.	Дуван и дуванске прерађевине и прибор за пушење Tobacco and tobacco products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Остало Other	73	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	43	0	0	0	0	0	0	
УКУПНО /TOTAL		331	6	0	0	1	2	3	53	0	0	0	0	0	135	0	0	0	0	0	0	
Ne odgovara/ No compliant		0	6	0	0	1	2	3	53	0	0	0	0	0	135	0	0	0	0	0	0	

8.2.5 Болести преносиве храном/ Foodborne Diseases

Болести преносиве храном и сигурност хране представљају важан јавноздравствени проблем. Најчешће се болести преносиве храном клинички испољавају у виду гастроинтестиналних симптома.

Многе земље које имају развијене системе извјештавања о болестима преносивим храном извјештавају о повећању инциденце болести узроковане микроорганизмима у храни у првом реду узрочницима: *Salmonella*, *Campylobacter jejuni*, ентерохеморагична *Escherichia coli*, те паразити као што су *Cryptosporidium*, *Cryptospora* и трематоде.

Међутим, ове болести могу дати неуролошке, гинеколошке, имунолошке и друге симптоме. Оштећења органа чак и поједини облици карцинома могу бити посљедица конзумирања контаминираних намирница, што све скупа представља значајано оптерећење као узрок је неспособности и смртности.

Дуготрајна изложеност остацима штетних материја у храни као што су тешки метали, микотоксини, хистамин, радионуклиди, остаци антибиотика и пестицида, и у дозвољеним концентрацијама има за посљедицу кумулативни ефекат и оштећење здравља, па свако рано препознавање поменутих ризика, укључујући и друге ризике из хране (хормони и материје са хормоналним дјеловањем, нитрате, диоксине, полихлороване бифениле, полицикличне ароматске глјиводонике), кроз континуирану јавноздравствену контролу има јавноздравствену значајза очување и унапријеђење здравља становништва.

Foodborne diseases encompass a wide spectrum of illnesses and are a growing public health problem. The most common clinical presentation of foodborne disease takes the form of gastrointestinal symptoms.

Most countries with systems for reporting cases of foodborne illness have documented significant increases over the past few decades in the incidence of diseases caused by microorganisms in food, including pathogens such as *Salmonella*, *Campylobacter jejuni* and enterohaemorrhagic *Escherichia coli*, and parasites such as *cryptosporidium*, *cryptospora*, *trematodes*.

However, such diseases can also have neurological, gynaecological, immunological and other symptoms. Multiorgan failure and even cancer may result from the ingestion of contaminated foodstuffs, thus representing a considerable burden of disability as well as mortality.

A long term exposure to the remains of harmful substances in food such as heavy metals, mycotoxins, histamin, radionuclids, remains of antibiotics and pesticides, even when in allowed concentrations, can lead to health damage. Therefore, an early recognition of the mentioned risks including some other risks in food (hormones and substances with hormonal effects, nitrates, dioxins, polychlorinated biphenyls, polycyclic aromatic hydrocarbons), through the ongoing public health control, is very important for people's health.

9. Заштита од јонизујућих и нејонизујућих зрачења у Републици Српској / Radiation Protection in Republic of Srpska

Активности Центра за заштиту од зрачења односе се на стручне послове заштите од јонизујућих и нејонизујућих зрачења (у даљем тексту само Центар) дефинисане Законом о заштити од јонизујућих зрачења и радијационој сигурности (Сл. гласник РС, бр. 52/01. и 63/02.) којим се прописују: мјере заштите здравља људи и животне средине од штетног дејства јонизујућих зрачења; услови за обављање дјелатности са изворима јонизујућих зрачења; мјере радијационе сигурности и вршење надзора над спровођењем овог закона и одредбама Закона о заштити од нејонизујућих зрачења (Сл. гласник РС, бр. 2/05.) којима се уређују начела, услови и мјере заштите здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења у производњи, промету и коришћењу нејонизујућих зрачења. У складу са наведеним из кривог закона су проистекли подзаконским акти: правилник о нотификацији и ауторизацији дјелатности са изворима јонизујућих зрачења (Сл. гласник РС, бр. 73/03), правилник о границама излагања јонизујућих зрачења (Сл. гласник РС, бр. 73/03), правилник о условима, промету и коришћењима извора јонизујућег зрачења (Сл. гласник РС, бр. 37/04), правилник о примјени извора јонизујућих зрачења у медицини (Сл. гласник РС, бр. 37/04), правилник о стручној спреми и здравственим условима лица која раде са изворима јонизујућег зрачења (Сл. гласник РС, бр. 112/05), правилник о условима које морају испуњавати овлаштена правна лица за мјерење нивоа јонизујућег зрачења (Сл. гласник РС, бр. 112/05), правилник о условима, начину, мјестима и роковима систематских испитивања садржаја радионуклида у животној средини (Сл. гласник РС, бр. 77/06), правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса (Сл. гласник РС, бр. 112/05), правилник о заштити од електромагнетних поља до 300 MHz (Сл. гласник РС, бр. 112/05), и значајне активности у вези са учествовањем Центра у пројектима техничке кооперације са Међународном агенцијом за атомску енергију и рад у стручним комисијама - радним групама именованим од стране Министарства здравља и социјалне заштите РС.

9.1. Јонизујуће зрачење/Ionising Radiation

Послови из области заштите од јонизујућих зрачења су:

- дозиметријска контрола дијагностичких рендген апарата
- дозиметријска контрола рендген апарата за контролу пртљага
- дозиметријска контрола индустријских рендген апарата
- дозиметријска контрола радиоактивних громобрана
- дозиметријска контрола затворених радиоактивних извора
- дозиметријска контрола отворених радиоактивних извора у нуклеарној медицини
- контрола садржаја радионуклида у води, земљи и намирницама
- систем за рану најаву ванредног догађаја

9.2. Дозиметријска контрола дијагностичких рендген апарата / Dosimetry Control of Medical Radiation Sources

Према законској регулативи која уређује ову област дозиметријска контрола дијагностичких рендген апарата се врши периодично, једанпут годишње. Дозиметријска контрола дијагностичког рендген апарата подразумева тест контроле квалитета (QЦ тест) самог рендген уређаја, мониторинг радних мјеста професионално изложених лица, провјеру стања заштите и примјену средстава које обезбјеђују потребну заштиту професионално изложеним лицима и пацијентима.

2013. године укупно су прегледана 177 дијагностичка рендген уређаја у Клиничким центрима, Општим болницама, Домовима здравља и приватним ординацијама, како је дато у табели 1.

Табела 1. Приказ контроле рендген уређаја (цијевии) разврстаних према намјени рендген апарата/ *Dosimetry Control of Medical Radiation Sources*

Намјена апарата / The purpose of the device	Укупно контролисано / Total controlled	Задовољава / Satisfactory	Не задовољава / Unsatisfactory	У квару / The failure	Није у употреби / Not in use	Напомена (није прегледано) / Note (not controlled)
Снимање / radiography	40	-	-	-	-	-
Просвјетљавање / endoscopy	11	-	-	-	-	-
Снимање+ Просвјетљавање / radiography + endoscopy	11	-	-	-	-	-
Мамограф / mammography	15	-	-	-	-	-
Покретни / movable	7	-	-	-	-	-
ЦТ / СТ	10	-	-	-	-	-
Снимање зуба / dental imaging	55	-	-	-	-	-
Панорамско снимање зуба / panoramic dental imaging	21	-	-	-	-	-
Ветеринарски РТГ/ Veterinary X-ray	1	-	-	-	-	-
Остеоденситометар/ osteodensitometrie	6	-	-	-	-	-
УКУПНО / Total	177	-	-	-	-	-

Сви прегледани апарати задовољавају прописане стандарде и испуњавају мјере заштите.

9.2.1. Dozimetrijska kontrola radioaktivnih gromobrana (rag)/Dosimetry Control of Radioactive Lighting-conductors

2013. године, Одсјек за заштиту од зрачења није вршио дозиметријску контролу радиоактивна громобрана (РАГ) на територији Републике Српске.

Дозиметријска контрола радиоактивних громобрана такође подлијеже редовној годишњој дозиметријској контроли, али због проблема у наплати услуга од стране корисника мјерења вршимо искључиво уз писмени захтјев.

9.2.2. Дозиметријска контрола радиоактивних извора (раи)/Dosimetry Control of Radioactive Sources

Центар за заштиту од зрачења 2013. године је вршио дозиметријску контролу радиоактивних извора (РАИ) на територији Републике Српске, према захтјеву корисника, а како је дато у табели 2.

Табела 2. Приказ контроле радиоактивних извора/*Dosimetry Control of Radioactive Sources*

RAI	Количина Source number	Задовољава Satisfactory	Незадовољава Unsatisfactory	Напомена Note
	22	22	-	-

9.2.3. Дозиметријска контрола објеката/*Ambiental Dosimetry Control*

Центар за заштиту од зрачења је 2013. године је вршио 50 дозиметријских контрола објеката на територији Републике Српске, према захтјеву корисника.

9.2.4. Дозиметријска контрола отпада/*Waste Dosimetry Control*

Одсјек за заштиту од зрачења 2013. године вршио 177 дозиметријске контроле отпада на територији Републике Српске.

9.2.5. Контрола садржаја радионуклида у води, земљи и намирницама/*Measurments of Radionuclides Activities in Water, Soil and Food*

Центар за заштиту од зрачења 2013. године је вршио анализе узорака хране намијењених увозу/извозу који се анализирају на радиолошку исправност на основу специфичне активности $^{137/134}\text{Cs}$ према регулативи Европске комисије 737/90 о условима увоза пољопривредних производа након акцидента у Чернобилу, при чему се анализе врше према захтјеву корисника. Контрола радиолошке исправности хране за потребе увоза-извоза врши се мјерењем специфичне активности $^{137/134}\text{Cs}$ а према регулацијама Европске комисије бр. 737/90. Резултати анализе су приказани у овом извјештају (Табела 4).

9.2.5.1. Методе мјерења/*Methods of Measurements*

Изотопска анализа гама емитера вршена је гамаспектрометријским мјерењем. Специфична активност гама емитера вршена је гама спектрометром високе резолуције, произвођача CANBERRA, са HPGe детектором, релативне ефикасности 20%. За калибрацију ефикасности детектора користимо калибрациони стандард MBSS2 произвођача EUROSTANDARD C3. За евалуацију и анализу спектра кориштен је софтвер ГЕНИЕ 2000.

Табела 4. Табеларни приказ броја анализираних узорака за други квартал 2013. године / Analyzed Samples in the Second Quartal 2013.

Врста и опис мјерења / Measurement type and description	Врста прегледаних узорака / Analysed samples type	Број прегледаних узорака / Number of analyzed samples	Задовољава / Satisfactory	Незадовољава / Unsatisfactory	Учесталост мјерења / Measurement frequency	Укупан број мјерења / Total number of measurement	Укупан број анализираних узорака / Total number of analyzed samples
---	---	---	---------------------------	-------------------------------	--	---	---

гама спектрометрија високе резолуције / high resolution gama spectrometry

Тло, храна и предмети опште употребе

431

431

-

Према захтјеву корисника / Upon user request

Сви измјерени узорци задовољавају регулације ЕЦ бр. 737/90.

9.3. СИСТЕМ ЗА РАНУ НАЈАВУ ВАНРЕДНОГ ДОГАЂАЈА / Sistem for Early Announcement of Accident

Систем за рану најаву ванредног догађаја је аутоматски мјерни систем, намјењен континуалном мјерењу амбијенталног гама зрачења. Систем омогућује детекцију повећања зрачења у околини у случају нуклеарне или радијационе несреће која би се десила у нашем окружењу и чије би се посљедице осјетиле у нашој непосредној близини.

Произвођач система је фирма АМЕС д.о.о. из Љубљане. Систем се састоји из централне јединице (сервера) која је за Републику Српску смјештена у Центру за заштиту од зрачења у Институту за заштиту здравља Републике Српске у Бања Луци и 10 гама станица (мултифункционалних гама монитора - МФМ 203) смјештених у Хидрометеоролошким заводима. 5 гама станица се налази на територији Републике Српске (**Нови Град, Бања Лука, Бијељина, Вишеград и Гацко**), а 5 на територији Федерације БиХ (Бихаћ, Тузла, Ливно, Сарајево и Мостар). У Центру за заштиту од зрачења, Завода за јавно здравство ФБиХ у Сарајеву је смјештена друга централна јединица која такође комуницира са свих 10 гама станица. У нормалним условима мјерење брзине доза се врши на сваких пола сата, а подаци се преносе у централну јединицу два пута дневно (у 05^х и 17^х), гдје се брзина дозе приказује у јединицама нСв/х.

У табели 5. су приказане вриједности амбијенталног гама зрачења за други квартал 2012. године за 10 локација у БиХ за сваки мјесец појединачно.

Табела 5. Приказ мониторинга надзора амбијенталног гама зрачења / *Ambient Gamma Radiation Monitoring*

МФМ станица / MFM station	Доза (nSv/h) / Dose (nSv/h)
	Просјек за 2012. годину / Average dose for 2012
Нови Град / Novi Grad	-
Бијељина / Bijeljina	100
Бања Лука / Banja Luka	100
Вишеград / Višegrad	102
Гацко / Gacko	107

Измјерене вриједности представљају природно позадинско зрачење (фон) за посматрану локацију.

9.4. Нејонизујуће зрачење / Nonionising Radiation

Мјерење електричних и магнетних поља у високофреквентном опсегу.

9.4.1. Мјерење рф електричних и магнетних поља / Measurements of RF Electrical and Magnetic Fields

У складу са Законом о заштити од нејонизујућих зрачења (Сл. гласник РС бр 2/05), Правилника о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса и Правилника о заштити од електромагнетних поља до 300 GHz (Сл. гласник РС бр 1122/05), Центар за заштиту од зрачења је у другом кварталу 2012. године извршио мјерење нивоа РФ електричних и магнетних поља извора нејонизујућих зрачења.

Измјерене вриједности РБС-а су у оквирима дозвољених према важећој регулативи.

Табела 6. Приказ измјерених електричних и магнетних поља / *Measurement of RF Electrical and Magnetic Fields*

Установа / Institution	Број извора ЕМ зрачења / Number of EM radiation sources	Задовољава / Satisfactory	Незадовољава / Unsatisfactory	Напомена / Note
МТЕЛ / MTEL	4	2	2	-
РТРС	13	13	0	-